

ВАНЕСА ДИФЕНБО ЕЗИКЪТ НА ЦВЕТЯТА

Превод от английски: Паулина Мичева, 2011

chitanka.info

1.

Осем години сънувах огън. Дърветата пламваха, когато минавах покрай тях, вълните на океана горяха. Сладникавият дим полепваше по косата ми, докато спях, мирисът му се издигаше като облак от възглавницата ми, щом се събудех. Но когато матракът ми започна да гори, веднага отворих очи и скочих на крака. Острата, химична миризма не приличаше изобщо на неясния сладостен аромат от сънищата ми; бяха толкова различни, колкото се различават един от друг индийският жасмин и жасминът, който расте в Каролина — единият е символ на обичта, вторият — на раздялата. Нямаше начин да ги сбъркам.

Застанах в средата на стаята и открих източника на пожара. За краката на леглото ми бяха старателно завързани дървени клонки. Те пламваха една след друга като колове на селска ограда. Наблюдавах ги как горят и изпитах огромен ужас, който не съответстваше на размера на искрящите пламъци; за един кратък миг съзнанието ми бе парализирано и пак бях на десет години, отчаяна и копнееща да вярвам така, както никога не ми се беше случвало преди и както никога нямаше да ми се случи отново. Но старият синтетичен матрак не се разгоря, за разлика от магарешките тръни в онзи късен октомври. Той запуши силно и после огънят угасна от само себе си.

Беше нощта на осемнайсетия ми рожден ден.

В общата стая група неспокойни момичета се въртяха и шаваха на изтъркания диван. Когато влязох, очите им огледаха тялото ми и голите ми, необгорени стъпала. Едно момиче изглеждаше облекчено, друго — разочаровано. Ако оставах тук дори още само седмица, щях да се постарая да запомня всяко изражение. Щях да им отмъстя — да сложа ръждиви гвоздеи в обувките им или кабарчета в купите с чили. Веднъж долепих нажежена метална закачалка до рамото на момичето, с което делях една стая, за много по-незначителна обида от палез.

Но след час си тръгнах. Момичетата го знаеха, до една.

Седящата по средата на дивана девойка се изправи. Изглеждаше млада — на петнайсет, шестнайсет най-много, хубава по начин, който не се срещаше често тук: добра стойка чиста кожа, нови дрехи. Не се сетих веднага коя беше тя, но когато прекоси стаята, забелязах нещо познато в походката ѝ и в агресивно приведените рамене. Въпреки, че току-що бе дошла при нас, не беше новачка в света на изоставените деца; сетих се, че бях живяла с нея и преди, в годините след Елизабет, когато бях в най-гневния си и насилствен период. Спря на сантиметри от мен, с предизвикателно вдигната брадичка.

— Пожарът бе подарък от всички нас — каза тя със спокоен глас. — Честит рожден ден.

Зад нея приятелките ѝ на дивана се сгърчиха от ужас. Някои вдигнаха качулките на суичърите си, други се завиха по-плътно с одеялото. Сутрешната светлина проблясваше по клепачите на сведените очи и внезапно момичетата ми се сториха страшно млади, хванати в капан. Единствените начини да се махнеш от групови домове^[1] като този бе навършването на определената възраст, осемнайсет години, или ако те вкараха в друга, още по-страшна институция. Децата след 14 години — ниво 14, както ни наричаха — не ги осиновяваха; много рядко, да не кажа почти никога, си отиваха у дома. Тези момичета знаеха какво ги очаква. В очите им имаше единствено страх: от мен, от съквартирантките им, от живота, който бяха заслужили или им бе натрапен. Заля ме неочаквана вълна на съжаление. Аз си тръгвах; те нямаха друг избор, освен да останат.

Опитах се да стигна до вратата, но момичето застана пред мен и ми препречи пътя.

— Мърдай — казах аз.

Младата жена, която беше дежурна в къщата тази нощ подаде глава от кухнята. Едва ли бе на повече от двайсет години и май се страхуваше от мен повече от всяко друго момиче в стаята.

— Моля ви — каза тя с треперещ глас. — Това е последната ѝ сутрин тук. Просто я пуснете да си върви.

Чаках, готова да реагирам, ако се наложи, докато момичето пред мен стискаше юмруци. Но след миг противницата ми поклати глава и се извърна встрани. Заобиколих я и излязох от стаята.

Разполагах с един час, преди Мередит да дойде за мен. Отворих входната врата и пристъпих навън. Беше мъглива сутрин, типична за

Сан Франциско, циментовият под на верандата бе много студен — все още бях боса. Останах там и се поколебах. Възнамерявах да измисля някакво отмъщение за момичетата, нещо жестоко и запомнящо се, но внезапно почувствах, че е излишно. Вече им бях простила. Може би защото бях станала на осемнайсет, защото за мен това беше свършило, но изпитах нежност към тяхното престъпление. Преди да си тръгна, исках да им кажа нещо, което да притъпи страха в очите им.

Тръгнах надолу и завих по улица „Маркет“. Забавих крачка, когато стигнах до оживеното кръстовище, защото не знаех накъде да поема. Всеки друг ден щях да откъсна цветя от парк „Дюбок“, да разчистя обраслия парцел на пресечката на „Пейдж“ и „Бюканън“ или да задигна някое и друго растение от съседния пазар. През изминалите десет години всяка свободна минута се опитвах да запомням символиката и научното описание на растенията, но знанието, което бях натрупала бе абсолютно безполезно. Използвах едни и същи цветя отново и отново: букет от невени — скръб; букет от магарешки тръни — мизантропия, стрък изсушен босилек — омраза. Много рядко общуването ми с хората бе различно: китка червени карамфили за съдията, когато осъзнах, че никога няма да се върна в лозето, и божури за Мередит — винаги когато успях да намеря. Сега, докато обикалях по „Маркет“ в търсене на цветарница, обмислях кой ще е най-подходящият избор.

След три пресечки стигнах до магазина за алкохол, под чиито прозорци имаше кофи с увити в опаковъчна хартия букети. Спрях пред него. Цветята бяха разбъркани, посланието им бе смесено и противоречиво. Изборът на отделни цветя бе ограничен: стандартни рози в червено и розово, няколко повехнали карамфила и пурпурни далии, подаващи искрящите си главички от хартиената си опаковка. Достойнство. Това беше посланието, което исках да предам. Обърнах се с гръб към огледалото над вратата, бързо грабнах цветята, пяхнах ги под якето си и побягнах.

Когато се върнах в къщата, бях останала без дъх. Дневната бе празна и влязох вътре, за да развия далиите. Цветята бяха със съвършена форма, пурпурни листенца с бяло по края, разгъващи се на пластове от центъра. Скъсах със зъби ластика, с който бяха стегнати стъблата им. Момичетата нямаше да разберат посланието на далиите — то беше донякъде двусмислено, но преди всичко, окуражаващо;

въпреки това изпитах непозната досега лекота, докато вървах по дългия коридор и пъхах под всяка затворена врата по едно цвете. Останалите цветя подарих на жената, която беше дежурна тази нощ в дома. Беше застанала до прозореца на кухнята в очакване смяната ѝ да свърши.

— Благодаря ти — каза тя, когато ѝ подадох букета, с глас, в който пролича объркването ѝ, и завъртя смутено далиите в ръцете си.

Мередит дойде в десет часа точно както ми бе казала. Чаках я на предната веранда с кашон в скута си. За осемнайсет години бях събрала предимно книги: „Речникът на цветята“ и „Справочникът на Патерсън за дивите цветя в Тихоокеанските щати“, и двете, изпратени ми от Елизабет месец след като бях напуснала дома ѝ; учебници по ботаника от библиотеките из целия Ййст Бей; няколко тънички стихосбирки с викторианска поезия, откраднати от малки книжарнички. Малко дрехи, сгънати върху книгите, колекция от намерени и откраднати вещи, някои от които ми харесваха, други — не.

Мередит щеше да ме заведе до Дома за временно настаняване^[2], намиращ се в Аутър Сънсет^[3], който бе за такива като мен — сираци, изоставени деца, които вече не бяха грижа на държавата. Бях записана в списъка на чакащите за Дома от десетгодишна.

— Честит рожден ден — каза Мередит, докато намествах кашона с вещите си на задната седалка на служебната ѝ кола.

Не казах нищо. И двете знаехме, че това можеше и да не е вярно. В първия доклад на социалните работници за мен възрастта ми бе описана като „приблизително на три седмици“; точната ми рождена дата и място бяха неизвестни, както и биологичните ми родители. Първи август бе избран не за да празнувам, а за да има как да бъде определен денят на моето навлизане в „истинския“ живот.

Отпуснах се на мястото до Мередит и затворих вратата в очакване най-накрая да запали двигателя и да потегли. Боядисаните ѝ нокти потупваха по волана, но колата не помръдваше. Сложих предпазния си колан. Все още бях по пижама; повдигнах колене, свих ги до гърдите си и покрих краката си с широкото си яке. Очите ми шареха по покрива на колата докато чаках Мередит да каже нещо.

— Е, готова ли си? — попита ме тя.

Свих рамене.

— Това е, нали знаеш? — каза тя. — Животът ти започва оттук. Вече няма кого да обвиняваш за това, което ще ти се случва, освен самата себе си.

Мередит Комбс, социалната работничка, отговорна за избора на поредицата от приемни семейства, които постоянно ме връщаха обратно в системата, ми говореше за вина.

Притисках чело до прозореца и наблюдавах прашните летни хълмове, покрай които минавахме. В колата на Мередит миришеше на цигарен дим и по предпазния ми колан имаше трохи и мръсотия от нещо, което е било позволено на някое друго дете да изяде вътре. Бях на девет години. Седях на задната седалка, по нощница, късата ми коса беше безумно разрошена. Не изглеждах така, както Мередит искаше. Беше донесла рокля, специално за случая — с дипли, бледосиня с бродерии и дантела, но аз отказах да я облека.

Мередит гледаше само в пътя пред нас. Не ме видя как разкопчавам колана, свалям прозореца и подавам главата си докато не се озовах почти до ключицата навън. Повдигнах брадичката си и се оставих на ласката на вятъра; чаках я да ми нареди да сядам долу. Тя погледна към мен, но не каза нищо. Устните ѝ бяха плътно свити в една линия и не можех да видя изражението в очите ѝ зад тъмните слънчеви очила.

Останах така, докато тя изведнъж докосна без предупреждение копчето на вратата си и моят прозорец започна да се вдига. Плътното стъкло почти затисна врата ми, но аз се дръпнах назад и се свих на пода на колата. Мередит продължи да вдига прозореца, докато навлизащият въздух бе заменен с оглушителна тишина. Не погледна назад. Свита на мръсната подложка, измъкнах някакво гранясало бебешко шише изпод пасажерското място и го метнах по нея. То я удари по рамото и литна обратно към мен, оставяйки вкиснало петно по коленете ми. Жената не трепна.

— Искаш ли праскови? — попита ме тя.

Никога не отказвах храна и Мередит го знаеше.

— Да.

— Тогава седни на мястото си, закопчай колана си и ще ти купя каквото искаш за ядене от следващата сергия с плодове, покрай

която минем.

Седнах отново на мястото си и закопчах колана.

Минаха петнайсет минути, преди да отбие от магистралата. Купи ми две праскови и малко череши, които преброих една по една, докато ги ядах.

— Не е прието да ти казвам това — започна Мередит, когато се върнахме отново на пътя. Говореше бавно, като провлачваше изреченията, за да наблегне на тях. Млъкна за миг и ме погледна. Аз продължих да се вирам през прозореца и не казах нищо. — Но мисля, че заслужавах да знаеш. Това е последният ти шанс. Наистина последният, Виктория. Чу ли ме?

Когато станеш на десет години, щатът ще те обяви за загубена кауза и повече няма да те предлага за осиновяване. Дори аз ще спра да убеждавам семейства да те приемат. Ще минаваш от един групов дом в друг, докато станеш на осемнайсет, ако сега не се получи. Обещай ми, че ще помислиш за това.

Смъкнах надолу прозореца и изплюх костилките на черешите. Мередит ме беше взела от първия ми групов дом само преди час. Хрумна ми, че преместването ми там е било нарочно — подготовка точно за този момент. Не бях направила нищо, за да ме изритат от последното ми приемно семейство и бях останала в груповия дом само седмица преди да дойде, за да ме отведе при Елизабет.

Напълно в нейния стил е, помислих си аз, да ме накара да страдам, за да докаже гледната си точка. Персоналът в груповия дом беше жесток. Всяка сутрин готвачката караше дебелото, чернокожо момиче да се храни с тениска, дръпната до шията си — така всички виждахме увисналия ѝ корем и тлъстини, — за да не забравя да не яде много. След това управителката на дома, нашата „майка“, мис Гейл, избираше една от нас да застане в челото на дългата маса и да обясни защо семействата ни не ни искат. Мис Гейл ме посочи само веднъж и тъй като съм била изоставена при раждането си, казах: „Майка ми не е искала бебе“. Другите момичета разказваха истории за ужасните неща, които бяха направили на братята и сестрите си или защо бяха отговорни за пристрастеността на родителите си към наркотиците и почти винаги плачеха.

Но ако Мередит ме беше преместила в груповия дом, за да ме изплаши и да ме накара да се държа добре, не ѝ се получи. Въпреки персонала там ми харесваше. Хранехме се редовно спях под две одеяла и никой не се преструваше, че ме обича.

Изядох последната череша и изплюх костилката в тила ѝ.

— Само помисли за това — каза тя отново.

Явно искаше да ме подкупи, защото отново отби от пътя и ми взе димяща порция с пържена риба и картофки и млечен шоколадов шейк. Изядох всичко бързо, немарливо, зяпайки как сухият пейзаж на Ийст Бей се превръща в шумния хаос на Сан Франциско и после преминава в яркосиня морска шир. Докато пресечем моста Голдън Гейт, нощницата ми бе покрита с остатъци от праскови, череши, кетчуп и сладолед. Минахме покрай сухи полета, ферма за цветя, пуст паркинг и най-накрая стигнахме до лозе с лозички, подредени в стройни редици по стръмните склонове на близкия хълм. Мередит наби рязко спирачки, зави вляво по дълга, кална алея и усили скоростта по пустия път, сякаш нямаше търпение да стигне целта си и да ме разкара от колата си. Профучахме покрай маси за пикник и стройни лехи с ниски лози, грижливо прикрепени към колове и завързани с тел. Мередит намали малко, за да вземе един завой, и после отново ускори, насочвайки се към групичка високи дървета в средата на имота, а изпод гумите на служебната ѝ кола се вдигаха гигантски облаци прах.

Когато спря, прахът се слегна и пред нас видях бяла къща. Беше на два етажа, със заострен покрив, остъклена веранда и дантелени пердета на прозорците. Вдясно имаше ниска метална каравана и няколко навеса и бараки, между които по земята се въргалаха играчки, инструменти и колела. И преди бях живяла в каравана, затова веднага се запитах дали Елизабет имаше сгъваем диван, или щеше да ми се налага да спя с някого в едно легло. Не обичах да чувам дишането на други хора. Мередит не изчака да изляза доброволно от колата — знаеше, че няма да го направя. Разкопча предпазния ми колан сграбчи ме под мишниците и ме довлачи до вратата на голямата къща, докато ритам с крака във въздуха. Очаквах Елизабет да излезе от караваната, така че заставах с гръб към верандата и не я видях, преди да усетя костеливите ѝ пръсти на рамото си. Трепнах,

дръпнах се рязко напред, изтичах до колата и се свих на земята зад нея.

— Не обича да я докосват — чух да казва Мередит с доловимо раздражение в гласа. — Казах ви го. Трябва да изчакате тя сама да дойде при вас.

Ядосах се, че знае това. Разтърках мястото, където ме беше докоснала Елизабет, заличих следите от пръстите ѝ и продължих да стоя скрита от погледите им.

— Ще изчакам — каза Елизабет. — Казах ви, че ще го направя и не смятам да се отмятам от думата си.

Мередит започна да рецитира обичайния си списък с извинения защо не може да остане и да ни помогне да се опознаем: болен дядо или болна баба, притесняващ се съпруг и страхът ѝ от нощното шофиране. Елизабет потропваше нетърпеливо с десния си крак до задната гума, докато слушаше.

След миг Мередит щеше да си тръгне и аз щях да бъда изложена на показ, там, на чакъла. Запълзях заднешком, сведена ниско до земята. Щом стигнах до едно орехово дърво, се изправих и побягнах. В края на горичката се шумгнах в първата редичка с лози и се скрих сред пищната зеленина. Пъхнах се сред клонките и листата и ги увих около слабичкото си телце. От скривалището си чувах стъпките на Елизабет, която приближаваше, а като отместих леко листата, я видях как обикаля по пътечките между лозите. Бях закрила устата си с длан, за да не издам нито звук, и когато тя ме подмина, с облекчение я свалих и си поех дъх.

Протегнах се, откъснах чепка и захпах със зъби едно зрънце грозде. Беше кисело. Изплюх го и стъпках останалите, едно по едно, като усещах как сокът им се стичаше изпод пръстите на краката ми.

Не видях, нито пък чух как Елизабет се върна отново на моята пътека. Но тъкмо когато започвах да мачкам втора чепка грозде, тя се протегна сред листата, сграбчи ме за ръката и ме измъкна от скривалището ми. Изправи ме и ме повдигна във въздуха. Краката ми висяха на няколко сантиметра над земята, докато тя ме оглеждаше внимателно.

— Израснала съм тук — каза най-накрая. — Знам всички добри места за криене.

Опитах се да се освободя, но Елизабет ме държеше здраво под мишниците. Пусна ме долу, но не отслаби хватката си.

Хвърлих с крака пръст по нея, но тя не реагира, и тогава я изритах по глезените. Жената не отстъпи назад. Изръмжах и се опитах да я захая по рамото, но тя предусети намерението ми и сложи дланта си на лицето ми. Стисна бузите ми, докато ме принуди да отпусна челюстта си и да свия устни. За миг спрях да дишам от болка.

— Без хапане — каза Елизабет и после се наведе напред сякаш се канеше да целуне нацупените ми розови устни, но спря на сантиметри от лицето ми, втренчила черните си очи право в моите. — Обичам да ме докосват — добави тя. — Ще се наложи да свикнеш с това.

После се усмихна широко, направо ме ослепи с щедрата си усмивка и ме пусна.

— Няма — обещах аз. — Никога няма да свикна с това.

Но вече не се съпротивлявах и ѝ позволих да ме заведе до предната веранда и да ме вкара в прохладната, мрачна къща.

[1] В България това са домовете за деца, лишени от родителска грижа от 3 до 18 (20) години. — Б.р. ↑

[2] В България тази функция изпълняват защитените жилища за деца завършили средно образование и с липса на семенна среда. — Б.р. ↑

[3] Аутър Сънсет (Outer Sunset — Външен залез) — част от квартал „Сънсет“ в Сан Франциско. — Б.пр. ↑

2.

Мерedit зави на булевард „Сънсет“ и подкара прекалено бавно по улица „Нуриегa“, четейки табелите на всяка пресечка. Зад нас се разнесе клаксонът на нетърпелив шофьор.

Откакто се качих в колата, не беше спряла да говори и да изброява причините, поради които едва ли щях да оцелея в новия си, свободен живот: нямaх диплома от гимназия, нямaх мотивация, нямaх никакви приятели и познати, които да ме подкрепят, а социалните ми умения бяха отчайващи всъщност напълно липсваха. Попита ме дали имам план за бъдещето си и поиска да разбере как смятам да се издържам.

Пренебрегнах я напълно.

А някога отношенията ни бяха различни. Когато бях малка, направо попивах нейното оптимистично бърборене; седях на ръба на леглото, тя сресваше и сплиташе тънката ми кестенява коса и ми връзваше панделка, преди да ме представи на новата ми майка и на новия ми баща като красив подарък.

Но времето минаваше, семействата едно след друго ме връщаха и ентусиазмът ѝ започна да изстива. Някога ласкавото сресване с четката се превърна в трескаво скубане и дърпане, което следваше ритъма на нейното монотонно натякване. Указанията как трябваше да се държа ставаха все по-дълги с всяко ново преместване, а момичето, което описваше, беше все по-различно от това, което знаех, че съм. Мерedit правеше списъци с недостатъците ми в своя бележник и ги четеше на съдията като присъда на престъпник. Дистанцирана. Избухлива. Потайна. Не съжaliaва за постъпките си. Помнех всяка дума, която бе казвала.

Въпреки разочарованието си обаче, запази моето досие. Отказа да ме извади от базата данни за осиновяванията дори след като умореният съдия го предложи — в лятото, когато навърших осем години, — защото явно бе направила всичко възможно за мен. Мерedit отхвърли предложението му без колебание. За миг се обърках

и си помислих, че отказът е дошъл от някакво място дълбоко в сърцето ѝ, където имаше скрита нежност към мен, но когато се обърнах, видях, че от притеснение по бледата ѝ кожа бяха избили румени петна. Тя беше моята социална работничка от раждането ми; ако бъдех обявена за провал, това щеше да бъде неин провал.

Спряхме пред Дома за временно настаняване — ниска къща с равен покрив, боядисана в прасковен цвят, една от многото в редицата от други ниски къщи с равни покриви, боядисани в прасковен цвят.

— Три месеца — каза Мередит. — Искам да чуя как го казваш. Искам да знам, че разбираш. Разполагаш с три месеца свободен престой и след това трябва или да започнеш да плащаш наем, или да се изнесеш.

Не казах нищо. Тя излезе и затръшна вратата зад себе си. Кашонът ми се беше разместил по пътя и дрехите ми се бяха разпилели по седалката. Струпах ги върху книгите и последвах Мередит по стъпалата към входната врата. Тя натисна звънеца.

Мина повече от минута, преди вратата да се отвори, а когато това стана, на прага се бяха струпали няколко момичета. Притиснах кашона по-близо до гърдите си. Нисичко момиче с мускулести крака и дълга руса коса отвори металната решетка и протегна ръката си.

— Аз съм Ив — каза тя.

Мередит ме настъпи, но аз не приех протегнатата за поздрав ръка.

— Това е Виктория Джоунс — каза тя и ме побутна напред. — Днес навършва осемнайсет.

Чуха се няколко приглушени „честит рожден ден“, а две момичета с тежък грим се спогледаха многозначително.

— Миналата седмица изгониха Алексис — каза Ив. — Ще вземеш нейната стая.

Обърна се и тръгна по тъмния, покрит с килим коридор към единствената отворена врата, а аз я последвах. Влязох в стаята, затворих вратата и веднага заключих.

Стаята искреше от белота. Миришеше на прясна боя и когато докоснах стените, усетих, че бяха още лепкави. Бояджията обаче явно е бил небрежен. Някога белият килим, който сега бе на петна от дългогодишната употреба, беше изпръскан с боя по краищата, в близост до стените. Искаше ми се човекът да бе продължил, да бе

боядисал целия килим, матрака и нощното шкафче от тъмно дърво. Бялото бе чисто, символ на новото и ми харесваше, че не бе принадлежало на никого преди мен.

Мередит ме повика от коридора. Потропа по вратата, пак и пак. Поставих тежкия си кашон в средата на стаята, извадих дрехите си и ги струпах на купчинка в дъното на гардероба, а книгите сложих върху шкафчето. Когато изпразних кашона го накъсах на парчета, с които покрих голия матрак, за да легна върху тях. Светлината проникваше през малкия прозорец и се отразяваше в стените, сгряваше кожата на лицето ми, на шията и на ръцете. Забелязах, че прозорецът гледаше на юг подходящо изложение за отглеждане на орхидеи и други луковичести растения.

— Виктория? — обади се отново Мередит. — Трябва да знам какви са плановете ти. Просто ми кажи какво смяташ да правиш и ще си тръгна.

Затворих очи, пренебрегвайки звука на ударите ѝ по вратата. Най-накрая тя се отказа.

Когато отворих очи, на килима близо до вратата видях плик. Вътре имаше банкнота от двайсет долара и бележка: „Купи си храна и си намери работа.“

Двайсетте долара на Мередит стигнаха точно за пет галона^[1] мляко. В продължение на седмица всяка сутрин си купувах кутия мляко и я пиех бавно, през целия ден, докато се мотаех из градските паркове и дворовете на училищата и оглеждах местните растения. Тъй като никога не бях живяла толкова близо до океана, предполагах, че тукашната флора щеше да ми бъде непозната. Очаквах, че заради гъстата сутрешна мъгла, която покриваше само няколко сантиметра от почвата, в района щеше да е култивиран по-особен вид растителност каквато не бях срещала досега. Но освен огромното количество алое вера в близост до брега и непознати за мен високи червени цветя, протягащи се към небето, за своя изненада не открих нищо друго ново. Преобладаваха същите чуждестранни цветя, които бях виждала в градините и разсадниците из целия Ийст Бей — лантана, бугенвилея, пълзящи лози и латинка. Само мащабите бяха различни. Обвити в непроницаемата влага на крайбрежието, растенията израстваха по-големи, по-ярки и по-пищни, захлупвайки ниските огради и градинските навеси.

Когато изпиех галона мляко, се връщах в Дома, разрязвах кутията наполовина с кухненски нож и чаках да падне нощта. Пръстта в цветните лехи на съседния двор беше тъмна и хубава и щом се стъмнеше, я прехвърлях с лъжица в импровизираната си саксия. Пробивах дупки в дъното на кутиите и ги поставях на пода на стаята си, в центъра, точно там, където за няколко часа сутрин щяха да бъдат изложени на пряката слънчева светлина.

Може би щях да си потърся работа; знаех, че трябва да го направя. Но за пръв път в живота си имах спалня, която се заключваше отвътре, и никой не ми казваше какво и кога да правя. Реших, че преди да започна да си търся работа, ще си направя своя собствена градина. В края на първата седмица имах вече готови четиринайсет саксии и бях огледала периметър от шестнайсет преки наоколо. Съсредоточих се върху растения, цъфтящи през късната есен, и с ловкостта на опитен крадец успях да извадя с корените избраните цветя от парковете, дворовете, обществените градинки и лехите около площадките за игра. Обикновено се прибирах пеша, носейки внимателно в шепите си калните топки, в които се криеха корените на цветята, но няколко пъти се загубих — бях се озовала прекалено далече от Дома. В тези случаи се вмъквах през задната врата в някой претъпкан автобус, сядах и се возех, докато околността ми се стореше позната. В стаята си грижливо разстилах корените на цветята, покривах ги с богатата на хранителни вещества почва и ги поливах обилно. Водата проникваше от картонените кутии право в килима и постепенно семенцата започнаха да поникват през протритата тъкан. Следях, наблюдавах и изскубвах агресивните видове още преди да се опитат да си пробият път през мрака.

Мередит ме проверяваше всяка седмица. Съдията я беше назначил за моя „постоянна връзка“, тъй като беше нужно да имам такава за официалното встъпване в сила на моето излизане от системата, а не успяха да открият никого друго в досието ми. Правех всичко възможно, за да я избягвам. Когато се връщах от разходките си, първо наблюдавах вратата на къщата от ъгъла и влизах само ако не забележех бялата ѝ кола, паркирана на алеята. В крайна сметка обаче

тя разгада тактиката ми и в началото на септември се прибрах и я видях да седи на масата в общата стая за хранене.

— Къде е колата ти? — попитах я аз.

— Паркирах на съседната пряка — отвърна тя. — Не съм те виждала повече от месец, затова реших, че ме отбягваш нарочно. Има ли причина?

— Не.

Отидох до масата и разбутах някакви мръсни чинии, за да освободя място. Седнах и изсипах на издрасканата дървена повърхност лавандулата, която носех в шепите си — бях я откраднала от един двор в Пасифик Хайтс^[2].

— Лавандула — казах аз и ѝ подадох един стрък. Недоверие.

Мередит повъртя разсеяно стръкчето лавандула между пръстите си и го остави долу.

— Работа?

— Какво?

— Намери ли си някаква работа?

— Защо ми е?

Тя въздъхна. Вдигна отново стръкчето, което ѝ бях дала и го метна към мен. То полетя непохватно като лошо сгъната хартиена ракета. Приземи се на масата, аз го вдигнах и пригладих внимателно с пръсти разрошените му листенца.

— Ще си намериш работа — каза Мередит, — защото ще потърсиш, ще кандидатстваш и ще те наемат. Ако не го направиш, след шест седмици ще бъдеш на улицата и никой няма да отвори вратата си за теб в студените нощи.

Погледнах към вратата на дневната, чудейки се кога ли щеше да си тръгне.

— Трябва да го поискаш — продължи тя. — Нищо повече не мога да направя. В края на деня трябва да го поискаш с цялото си сърце.

Да поискам какво? Винаги съм се чудила, когато казваше нещо такова. Искях да си тръгне. Искях да изпия млякото от горния рафт на хладилника, на което имаше написано името „Лорийн“, и да прибавя празната кутия към колекцията картонени саксии в стаята си. Искях да посадя лавандулата близо до възглавницата си и да заспя, вдъхвайки нейния прохладен, сух аромат.

Мередит се надигна.

— Ще се върна следващата седмица, когато най-малко ме очакваш, и искам да видя купчина молби за работа в раницата ти. — Спря за миг до вратата. — Ще ми бъде трудно да те оставя да излезеш на улицата, но бъди сигурна, че ще го направя.

Не вярвах, че ще ѝ бъде чак толкова трудно. Отидох в кухнята, отворих хладилника и се зарових из яйчените ролца и няколкото замръзнали корндога^[3], докато чух входната врата да се затваря. През последните седмици в къщата премествах градината от спалнята си в „Маккинли Скуеър“, малкия градски парк в горната част на Потреро Хил^[4]. Открих го, докато обикалях улиците и оглеждах витрините на магазините за табели, предлагащи каквато и да било работа, и бях омагьосана от свършеното му съчетание на слънце, сянка, уединеност и сигурност. Потреро Хил беше един от най-топлите квартали в града, а паркът бе разположен в центъра му, на върха на истинския хълм, на който бе кръстен районът, и разполагаше с видимост във всички посоки. По средата на едно доста открито пространство имаше малка пясъчна площадка за игра, но зад моравата паркът ставаше по-горист и стръмен, склонът с плетеница от гъсти шубраци се извисяваше над главната болница на Сан Франциско и някаква пивоварна. Вместо да продължа с търсенето на работа, се заех с пренасянето на картонените си саксии до уединен парцел, който избрах след внимателно оглеждане на парка. Подбрах мястото за всяко растение много грижливо — обичащите сянка цветя под високите дървета, тези, които имаха нужда от слънце — няколко метра по-надолу по хълма на по-открито.

Сутринта, когато щях да бъда изгонена от къщата, се събудих преди изгрев-слънце. Стаята ми беше празна, подът все още бе влажен и кален на местата, където бяха стояли кутиите от мляко. Предстоящото ми оставане на улицата, без покрив над главата, не беше съзнателно решение; въпреки това, когато отворих очи тази сутрин, за да се облека и приготвя знаейки, че вече на практика съм бездомница, с изненада открих, че не се страхувах. Предполагах, че ще бъда паникьосана или гневна, но бях изпълнена единствено с нервно очакване, чувство, подобно на това, което изпитвах като малко момиче в навечерието на срещата си с всяко ново семейство. Сега бях голяма и

надеждите ми бяха простички: исках да съм сама и да бъда обградена от цветя. И изглеждаше, че най-накрая щях да получа точно това, което исках.

Стаята ми беше празна, с изключение на няколко дрехи раницата ми, четката ми за зъби, един гел за коса и книгите, които Елизабет ми беше дала. Лежейки в леглото си миналата вечер, чувах как момичетата от къщата ровеха из другите ми вещи като гладни животни, които поглъщат ранен и строполил се на земята член на стадото. Това беше обичайна процедура в приютите и груповите домове — обирането на вещите, оставени от някое преместено набързо, ридаещо дете. Съквартирантките ми, макар вече да бяха „еманципирани“ както наричаха навършилите осемнайсет години и на път да излязат от системата, продължаваха традицията.

Бяха минали години — почти десет, — откакто аз самата участвах в подобно разграбване, но все още помнех тръпката от това да намериш нещо ценно, което можеше да се продаде в училище, пък било то и за дребни монети, нещо загадъчно или лично. В основното училище започнах да събирам тези малки, забравени предмети като съкровища — сребърен медальон с гравирано М, каишка на часовник от фалшива зеленикава змийска кожа, кутийка от хапчета, в която имаше кътник с остатъци от кръв по него, — и ги криех в една мрежеста торба с цип, която бях откраднала от нечие перално помещение. Когато станаха повечко и торбата се препълни, предметите започнаха да се показват от малките дупки на плата.

Известно време се залъгвах, че пазя тези предмети за истинските им собственици — не за да им ги върна обратно, а за да ги използвам като подкуп за храна или услуга, ако отново се озовяхме в един и същ дом. Но докато растях, започнах да ценя по друг начин колекцията си, да си разказвам сама историята на всеки предмет: времето, когато живеях с Моли, момичето, което обичаше котки; другото момиче, с което спях в едно легло — когато децата ѝ дръпнаха часовника от китката, ѝ счупиха ръката; мазето, където Сара научи истината за феята на зъбките. Привързаността ми към предметите нямаше нищо общо с връзката ми с техните собственици.

Не ги избягвах съзнателно, не забравях нарочно имената им обстоятелствата, свързани с тях, или надеждите, които бяха имали за бъдещето си. Но с течение на времето започнах да възприемам тези

предмети като верига от тайни ключове към моето собствено минало, като пътечка от трохи, и изпитвах силно желание да ги последвам, докато ме заведат до мястото, за което няхах спомени. После, при поредното неочаквано преместване, бях принудена да оставя торбата си. Години след това упорито отказвах да опаковам вещите си и отивах в новия приеман дом с празни ръце.

Бързо започнах да се обличам: навлякох един върху друг два потника, после три тениски и суичър с качулка, обух си единствените кафяви панталони, чорапи, обувки. Кафявото вълнено одеяло нямаше да се побере в раницата ми, затова го сгънах на две и го увих около кръста си, като прикрепих краищата му с безопасни игли. Повдигнах долната част и я оформих на дипли като обикновена фуста, после нахлузих отгоре две поли с различна дължина — първата дълга и от оранжева дантела, втората по-къса и тъмноредвена. Огледах се в огледалото в банята, докато си миех зъбите и лицето, доволна, че не изглеждах нито привлекателна, нито отблъскваща. Очертанията на тялото ми бяха добре скрити под всичките дрехи, а заради много късата прическа, която си бях направила сама миналата вечер, яркосините ми очи — единственото забележително нещо на моето иначе обикновено лице — изглеждаха неестествено огромни, почти притеснително изпъкнали на лицето ми. Усмяхнах се в огледалото. Не приличах на бездомна. Поне не още.

Спрях за миг на прага на празната си стая. Слънчевата светлина блестеше по белите стени. Кой ли щеше да дойде тук след мен, какво ли щеше да си помисли за семената, които щяха да поникнат от килима близо до краката на леглото? Ако се бях сетила по-рано, щях да оставя на новото момиче картонена саксия с копър. Билката с меки и нежни стъбла и омайващо сладостен аромат щеше да я утеши. Но беше прекалено късно. Кимнах за сбогом на стаята, която повече нямаше да бъде моя, благодарна за слънчевите лъчи, за заключващата се врата, за личното пространство и време, които ми подари, макар и за кратко.

Бързо отидох в дневната. През прозореца видях, че колата на Мередит вече бе на алеята, с изключен двигател. Тя изучаваше отражението си в огледалото за обратно виждане и стискаше волана здраво с ръце. Обърнах се, измъкнах се през задната врата и се метнах на първия автобус, който мина.

Повече никога не видях Мередит.

От пивоварната в подножието на хълма ден и нощ в небето се издигаше пара подобна на пушек. Гледах белия дим, докато садях в парка, и гледката ме изпълваше с разочарование. Ноември в Сан Франциско бе мек, паркът Маккинли Скуеър бе спокоен. Всичките ми цветя, освен чувствителния мак оцеляха след пренасянето от кутиите и новото засаждане и през първите двайсет и четири часа си представях, че мога да водя прекрасен анонимен живот тук, в безопасност под короните на дърветата. Докато работех, се заслушах за шум от стъпки и бях готова веднага да побягна, но никой не се появи в близост до горичката, която си бях избрала. Дори детската площадка бе празна, с изключение на прозорец от петнайсетина минути преди началото на учебните часове, когато строго наблюдавани от родители и бавачки деца се полюляваха на люлките — един, два, три пъти, — преди да продължат надолу по хълма. На третия ден вече можех да свързва гласовете на децата с имената им. Знаех кой слуша майка си (Джена), кой е обичан от учителката си (Хлое) и кой по-скоро щеше да бъде погребан жив в пясъчника, отколкото да прекара още един ден в училище (Грета, малката Грета; ако астрите ми бяха цъфнали, щях да ѝ оставя букет от тях на площадката — толкова отчаяно бе гласчето ѝ, когато умоляваше майка си да ѝ позволи да си поиграе още малко). Семействата не можеха да ме видят, аз също не ги виждах, но с всеки ден, който минаваше, усещах, че очаквам с нетърпение техните посещения.

Прекарвах сутрините в размисъл на кое дете бих приличала, ако имах майка, която да ме води на училище всеки ден. Представях си се послушна вместо непокорна, усмихната, а не мрачна. Питам се дали пак щях да обичам цветята, дали щях все така да копнея за самота. Въпроси, на които едва ли някога щях да имам отговор, се завъртаха във водовъртеж като струите вода, с които поливах дивите си мушката; те трябва да се напояват често и обилно.

Подтиквана от глад, от време на време се качвах на някой автобус и пътувах до Пасифик Хайтс, улица „Филмор“ или пристанището. Обикалях деликатесните магазини и си откъквах от щандовете за дегустация някоя маслина, парченце канадски бекон или кашкавал. Задавах въпроси, които би задавала Елизабет: кой зехтин е най-

пречистен, колко пресни са всъщност албакората, съомгата и морският език; колко сладки са първите за сезона червени портокали? Приемах допълнителни продукти за дегустация, симулирах колебание какво да си избира. После, когато служителят се обърнесе към друг клиент, си тръгнах.

След като утолявах донякъде глада си, обикалях из парковете и по хълмовете в търсене на други растения, които да добавя към моята разрастваща се градинка. Оглеждах частни дворове, както и обществени места, промъквах се под пищния балдахин от виещите се грамофончета и пасифлора.

Много рядко ми се случваше да не мога да определя някое растение. Тогава присядах до него на земята, откъсвах стръкче и бързо отивах в най-близкото претъпкано заведение; там изчаквах някой клиент да си тръгне и се настанявах на масата му, преди да е разчистена. Седях пред чиниите с недоизядено ризото или лазаня, слагах стръкчето в чаша с вода и се взирах в него, докато то отпускате оклюмалото си телце на ръба на чашата. Хапвах от време на време от ястието пред мен и ровех из справочника на дивите цветя, който носех винаги със себе си, като изучавах отделните части на растението и си задавах методично въпроси: Венчелистчетата големи ли са или почти незабележими? Листенцата заострени като меч ли са, излизаци едно от друго, или с формата на сърце? Изтича ли обилен млечен сок, яйчникът (завръзът) закачен ли е от едната страна на цветето или липсва млечен сок и съответно яйчникът е в горно положение? Когато откривах от кое семейство е растението и запомнях наизуст обикновеното и латинското му име, притисках цветето между страниците и се оглеждах, с надеждата да открия още някоя полупразна чиния.

На третата нощ не успях да заспя. Празният ми стомах къркореше и за пръв път цветята ми не успяха да ме утешат. Вместо това тъмните им силуети ми напомниха за времето, когато трябваше да си потърся работа, времето, което ми бе дадено, за да започна нов живот. Придърпах одеялото по-плътно над главата си и затворих очи, в полуунес между съня и реалността, отказвайки да мисля какво щях да правя на следващия ден или на по-следващия.

По средата на нощта се събудих внезапно от острата миризма на текила. Отворих очи. Храстът калуна, който бях присадила от една

алея близо до улица „Дивисадеро“, простираше бодливите си ръце над главата ми. През новопоявилите се искрящи и оформени като камбанки цветчета виждах очертанията на мъж, който се бе навел и тъкмо откъсваше стръкче от моите хелениуми. Бутилката текила, която държеше в едната си ръка, се наклони и алкохолът се плисна върху храста, който ме прикриваше. Зад него имаше млада жена, която се протегна към бутилката. Тя седна на земята с гръб към мен и вдигна глава към небето.

Мъжът ѝ подаде цветето и на светлината от луната видях, че беше млад: прекалено млад, за да бъде пьян, прекалено млад дори за да бъде навън по това време. Погали момичето по лицето с откъснатото цвете.

— Маргаритка за моята любима — каза той, опитвайки се да докара южняшко провлачване. Беше много пьян.

— Това е слънчоглед, глупако — каза момичето и се разсмя.

Конската ѝ опашка се размяташе напред и назад, вързана с панделка, която бе в тон с късата ѝ плисирана пола. Момичето взе цветето с пръстите си и го подуши. Половината венчелистчета на малката оранжева главичка вече липсваха; тя откъсна и разпиля и останалите, докато цветето се оголи напълно, изоставено сред нощния въздух, и го захвърли към гората.

Момчето седна близо до нея. Миришеше на пот, макар и прикрита донякъде от силната миризма на евтин одеколон. Девојката метна празната бутилка в храстите и се обърна към него.

Без забавяне момчето започна да поглъща лицето ѝ, като издаваше шумни, мляскащи звуци, а ръцете му се плъзнаха под полата ѝ. Езикът му се пъхна в устата ѝ и аз си помислих, че тя ще го отблъсне, но вместо това девојката изпъшка и го сграбчи за мазната коса. Стомахът ми се преобърна, повдигна ми се и почти усетих как парчето салам, което бях изяла последно, се качи обратно до гърлото ми. Запуших с една ръка устата си, а с другата закрих очите си, но все още ги чувах.

Целувките им бяха звучни и натрапчиви и стигаха безпрепятствено до мястото, където лежах — имах чувството, че ги усещам по собственото си тяло, полепваха по устните ми, по шията ми, по гърдите ми...

Свих се на кълбо, листата под тялото ми изшумолиха.

Двойката продължи да се целува.

На следващата сутрин наблюдавах от автобусната спирка как висока жена, носеща кофа, пълна с бели лалета, пъха ключ в ключалката на местния магазин за цветя. Тя пусна осветлението и сега видях, че на големия широк прозорец имаше преплетени клонки, които оформяха надпис, очевидно името на магазинчето — „Цвят“. Пресякох улицата и приближих до нея.

— Не са подходящи за сезона — кимнах аз към лалетата.

Жената повдигна изненадано вежди.

— Булки.

Постави кофата на земята и ме погледна, сякаш очакваше да продължа да говоря.

Сетих се за любовниците, преплели телата си под моя храст. Те се бяха строполили много по-близо до мен, отколкото предполагах, и на сутринта направо настъпих момчето по плешката, преди да ги видя в храсталака. Никой от тях не помръдна. Устните на момчето бяха долепени до врата на любовника ѝ, сякаш бе заспала, докато го бе целувала; брадичката на момчето бе повдигната нагоре, главата му мачкаше хелениумите ми. За един кратък миг илюзията ми за сигурност и самота бе изчезнала.

— Мога ли да ти помогна? — попита жената и прокара нетърпеливо пръсти през гъстата си сива коса.

Сетих се, че не се бях сресала, надявах се, че нямам клечки и листа, полепнали по косата. Поклатих стеснително глава, преди да проговаря.

— Имате ли нужда от помощници за нещо?

Тя ме огледа от главата до петите.

— Имаш ли някакъв опит с цветя?

Замислих се за опита си и нервно пристъпих от крак на крак. Буркани, пълни с мъх и бодли от алое вера, май не бяха кой знае какво в света на цветарското аранжиране. Можех да рецитирам страници с латинските имена и историята на растителните семейства, но се съмнявах, че щях да я впечатля и с това. Поклатих глава.

— Не.

— Тогава отговорът ми също е „не“.

Изглежда ме отново и изражението ѝ беше непоколебимо като на Елизабет преди години. Гърлото ми се сви, а после се вкопчих в кафявата си вълнена фуста, защото усетих, че се разхлабва и щеше да се свлече в краката ми.

— Ще ти дам пет долара, за да разтовариш камиона ми — каза тя.

Прехапах устни и кимнах, че съм съгласна. Сигурно имам листа в косата си, помислих си аз.

Ваната вече беше приготвена. Стана ми неприятно, че Елизабет е знаела, че ще дойда мръсна.

— Искаш ли да ти помогна? — попита ме тя.

— Не.

Ваната бе искрящо бяла, сапунът бе поставен сред морски мидички в метална поставка.

— Слез долу тогава, когато се облечеш. Побързай.

На дървената бяла тоалетна масичка бяха подредени чисти дрехи. Изчаках, докато си тръгне, опитах се да заключа вратата зад нея и видях, че ключалката бе махната. Дръпнах малкия стол от тоалетната масичка и го подпях под дръжката, за да бъде сигурна, че поне ще я чуя, когато идва. Съблякох се колкото можех по-бързо и се потопих под горещата вода.

Когато слязох долу, Елизабет седеше до кухненската маса, чинията в храната ѝ не беше пипната, а в скута ѝ имаше платнена салфетка. Бях облечена в оставените от нея дрехи бяла блуза и жълти панталони. Тя ме огледа от глава до пети и без съмнение забеляза колко огромни ми бяха. Бях навила панталоните на кръста си няколко пъти, както и над глезените, и те все още ми падаха, така че бельото ми щеше да се вижда, ако блузата ми също не беше толкова дълга. Бях поне с една глава по-ниска от повечето момичета в трети клас, а и това лято бях отслабнала с три килограма.

Казах на Мередит причината, поради която отслабвах, и тя ме нарече „лъжкия“. Въпреки това обаче веднага ме премести от онзи дом и назначи служебно разследване на въпроса. Съдията ме изслуша, а после мис Тейпли разказа своята версия. „Няма да бъде обявена за престъпница, защото съм отказала да прислужвам на някакво

глеzeщо се за храна дете“, беше написала тя в показанията си. Съдията обяви, че истината е някъде по средата, но очите му ме стрелкаха гневно и обвинително. Той грешеше. Бях правила много неща, повече, отколкото Мередит можеше да изпише в един съдебен доклад, но не бях „глеzeщо се за храна дете“.

През целия юни месец мис Тейпли ме караше да доказвам дали наистина съм гладна. Всичко започна още първия ден в нейния дом, деня след края на училището. Тя ми помогна да разопаковам нещата си в новата ми стая и ме попита с подозрително мил глас коя е любимата ми храна и коя — най-омразната. Не ѝ вярвах, но бях гладна и отговорих: пица и замразен грах.

За вечеря тя ми поднесе купа, пълна с грах. Замразен. Ако си наистина гладна, ще я изядеш, каза тя. Станах от масата. Мис Тейпли затвори с катинар хладилника и заключи всички шкафови в кухнята.

През следващите два дни излизах от стаята си само за да ползвам тоалетната. Под вратата ми на равни интервали се процеждаха миризми на готвено, телефонът звънеше, звукът на телевизора се усилваше и намаляваше. Мис Тейпли не дойде при мен нито веднъж. След двацет и четири часа позвъних на Мередит, но моите оплаквания за лишаване от храна и гладуване бяха толкова чести, че тя не ме потърси. Когато на третата вечер се появих в кухнята, цялата се потях и тресях. Мис Тейпли гледаше спокойно как се опитвам да дръпна с хилавите си ръце тежкия стол, за да седна на масата. Не успях, предадох се и плъзнах тънкото си телце в тясното пространство между тях. Граховите зърна в купата бяха сбръчкани и твърди. Мис Тейпли ме наблюдаваше, докато подсушаваше чиниите, а на печката нещо се пържеше и ми обясняваше назидателно, че децата сираци ядат много, защото са травмирани. „Храната не е за да утешава“, каза тя, докато поставях първото грахче в устата си. То се плъзна по езика ми и заседна в гърлото ми като камък. Преглътнах тежко и изядох още едно, като броях всяко следващо зрънце. Миризмата на мазнина и нещо пържено ми даваше сила да продължа, надявах се, че след граха ще има и друго за ядене.

Трийсет и шест. Трийсет и седем. На трийсет и осмото грахче повърнах всичко обратно в купата. Опитай отново, каза тя и посочи към полусмлените зрънца. Изсипа съдържанието на димящия тиган в

чинията си, седна на високия стол до кухненския плот и започна да яде, като не сваляше очи от мен.

Опитах отново. Това продължи седмици наред, докато Мередит дойде за месечното си посещение, но тогава вече бях отслабнала с няколко килограма.

Елизабет се усмихна, когато влязох в кухнята.

— Красива си — каза тя изненадано. — Трудно ми беше да го забележа под целия този кетчуп. Добре ли си?

— Не — отвърнах аз.

Но не беше вярно; не помнех кога за последно в някой дом ми бяха разрешавали да използвам ваната. У Джаски имаше вана, но на децата не бе позволено да се качват на втория етаж. Преди нея имаше поредица от малки апартаменти, в които баните бяха тесни килийки, отрупани с козметични продукти и пластове плесен. Горещата вана беше чудесна, но сега, докато гледах Елизабет, се чудех какво ли щеше да ми струва това.

Седнах на стола пред кухненската маса. На нея беше сервирана храна, достатъчна за шестима. Големи купи със спагети, дебели резени шунка, чери домати, зелени ябълки сирене, нарязано на парчета, дори лъжица с фъстъчено масло, сложена на чиста платнена салфетка. Не можех да изброя всичко. Сърцето ми заби шумно; свих устни и ги прехапах.

Елизабет щеше да ме принуди да изям всичко. А за пръв път от месеци не бях гладна. Погледнах я, очаквайки да чуя заповедта ѝ.

— Храна за деца — каза тя и посочи свенливо към масата. Как съм се справила?

Не казах нищо.

— Не мога да си представя, че си гладна — продължи тя, като видя, че аз явно няма да ѝ отговоря. — Не и ако нощницата ти е доказателство какво си похапнала този следобед.

Поклатих глава.

— Тогава хапни само каквото ти харесва — каза тя. — Но остани с мен, докато аз се навечерям.

Въздъхнах с облекчение. Очите ми пробягаха отново по масата и видях малък букет от бели цветя. Бе завързан с лилава панделка и беше точно до купата със спагети пред мен.

Разгледах внимателно деликатните цветенца, преди да го отместя от храната си. Бях чувала много истории от други деца истории за отравяне и болници. Потърсих отворен прозорец в стаята, в случай че ми се наложи да избягам. В стаята с бели дървени шкафови и стари мебели и предмети имаше само един прозорец: малък квадрат над кухненската мивка. По перваза имаше подредени малки сини стъклени шишенца. Прозорецът бе плътно затворен.

Посочих към цветята.

— Не можеш да ме отровиш, нито да ми даваш лекарства ако аз сама не поискам; не можеш и да ме удрияш — дори да го заслужавам. Такива са правилата.

Гледах я втренчено през масата и се надявах да е усетила заплахата в гласа ми — бях докладвала не един приемен родител за побой.

— Ако се опитвах да те отрова, щях да ти дам дигиталис или хортензия, може би анемона, зависи колко искам да те заболи и какво послание искам да отправя.

Любопитството ми победи нежеланието ми за разговор.

— Какво искаш да кажеш?

— Тези цветя се наричат звездици. На езика на цветята звездицата означава „добре дошла“. С този букет ти казвам „добре дошла“ в моя дом, в моя живот.

Елизабет повдигна глава от купата си със спагети и ме погледна право в очите, докато говореше, без никаква подигравка в погледа си.

— На мен ми приличат на маргаритки. И все още мисля, че са отровни.

— Не са отровни и не са маргаритки. Виждаш ли как имат само пет венчелистчета, но изглеждат все едно са десет? Всяка двойка венчелистчета е съединена с центъра.

Вдигнах малкия букет от масата и огледах цветчетата. Венчелистчетата се срастваха, преди да се долеят до стъбълцето, така че всяко от тях беше с формата на сърце.

— Това е характерно за рода *Stellaria* — продължи Елизабет, когато видя, че разбирам за какво говори. — Маргаритка е името, известно на повечето хора, и се отнася за много различни семейства,

но цветята, които обикновено наричаме „маргаритки“, имат повече венчелистчета и всяко израства отделно от останалите. Важно е да знаеш разликата, защото може да се получи объркване при посланието. Маргаритката означава „невинност“, което е доста различно от „добре дошла“.

— Все още не разбирам за какво говориш — казах аз.

— Свърши ли с яденето? — попита Елизабет и остави вилницата си. Бях хапнала само едно парче шунка, но кимнах с глава. — Тогава ела с мен и ще ти обясня.

Тя се изправи и тръгна към другия край на кухнята. Пъхнах шепа резенчета салам в единия си джоб и изсипах купичката с чери домати в другия. Елизабет спря до задната врата, но не се обърна. Набутах парчета кашкавал в чорапите си до глезените си. Преди да скоча от стола, грабнах лъжицата с фъстъчено масло и започнах да я облизвам бавно, докато следвах жената. Четири дървени стъпала ни доведоха в голяма градина с цветя.

— Говоря за езика на цветята — каза Елизабет. — Той е измислен през викторианската епоха — виж, като името ти е. Ако мъж давал на дама букет цветя, тя се прибирала у дома и се опитвала да го разшифрова, като скрито послание. Червените рози например означават „любов“, жълтите — „изневяра“. Затова мъжът трябвало внимателно да избира цветята, които ще подарява.

— Какво е „изневяра“? — попитах, докато вървахме по пътеката и от всички страни ни обграждаха жълти рози.

Елизабет спря. Когато я погледнах, видях, че лицето ѝ бе тъжно. За миг помислих, че нещо, което съм казала, я е разстроило, но после видях, че очите ѝ бяха втренчени в розите не в мен. Запитах се кой ли ги бе посадил.

— Означава да имаш приятели... тайни приятели — каза тя накрая. — Приятели, които не би трябвало да имаш.

Не разбрах определението ѝ, но тя вече бе продължила напред, като хвана лъжицата ми с фъстъчено масло и ме повлече след себе си. Издърпах я от ръката ѝ и я последвах до друга цветна леха.

— Това е розмарин, той е, за да помниш. Казал го е още Шекспир, ще го учите в гимназията. А онова там е аквилегия или кандилка — изоставяне; джел, известен и като бодлива зеленика — предвидливост; лавандула — недоверие.

Пътеката се разклоняваше и Елизабет се шмугна под ниско висящите клонки на някакво дърво. Облизах до края лъжицата, метнах я в храстите и подскочих, за да се полюлея на един по-стабилен клон. Дървото не се поклати.

— Това е бадемово дърво. Когато цъфне през пролетта цветчетата му са символ на недискретност, но ти е раничко да знаеш такива неща. Красиво е — добави тя — и отдавна си мисля, че е идеално място за къщичка на дърво. Ще помоля Карлос да направи една и да я качи горе.

— Кой е Карлос? — попитах, като скочих долу. Елизабет бе продължила напред по пътеката и аз се затичах, за да я догоня.

— Помощникът ми. Живее в караваната между бараките за инструменти в двора, но тази седмица го няма — заведе дъщеря си на къмпинг. Перла е на девет години, също като теб и ще те наглежда, когато започнете училище.

— Няма да ходя на училище — казах аз, докато се опитвах да я настигна.

Елизабет бе вече в средата на градината и се запътваше към къщата. Продължаваше да сочи наляво и надясно разни цветя и да изрежда имената и значението им, но вървеше прекалено бързо за мен. Започнах да тичам по-бързо и я настигнах точно когато бе на стъпалата на задната веранда. Тя се наведе, за да бъдат очите ни на едно ниво.

— Започваш училище от понеделник — каза твърдо. — Четвърти клас. И няма да влезеш вътре, докато не ми донесеш лъжицата. — Обърна се и влезе в къщата, като заключи вратата зад себе си.

[1] Галон — американска мярка за течност, равна на 3,78 литра. — Б.пр. ↑

[2] Квартал в Сан Франциско. — Б.пр. ↑

[3] Кренвирши, обвити в пържено царевично тесто, типични за американската кухня. — Б.пр. ↑

[4] Квартал в източната част на Сан Франциско. — Б.пр. ↑

3.

Пъхнах петдоларова банкнота под чашката на сутиена си и тръгнах из Мишгън, прочутия латиноамерикански квартал на Сан Франциско. Беше все още рано и имаше повече отворени барове, отколкото кафенета. На ъгъла на 24-та улица и „Алабама“ се пъхнах в едно заведение и два часа ядох понички и чаках малките магазинчета по улица „Валенсия“ да отворят. В десет часа преброих останалите си пари — един долар и осемдесет и седем цента — и почнах да обикалям, докато не открих магазинче за платове. Купих си половин ярд^[1] бяла сатенена панделка и една карфица с малка перличка на върха.

Когато се върнах в моя парк, беше вече късно сутринта и пропълъзах внимателно към градината ми, като се стараех да пазя абсолютна тишина. Страхувах се, че двойката можеше още да е там, но те си бяха тръгнали. Като спомен от тяхното натрапничество бяха останали само отпечатъкът от гърба на младежа върху моите хелениуми и захвърлената в храстите празна бутилка от текила.

Имах само един шанс. Беше ми ясно, че цветарката се нуждаеше от помощ; лицето ѝ беше много бледо и изпито като на Елизабет в седмиците преди прибирането на реколтата. Ако успеех да я убедя, че съм способна, тя щеше да ме наеме. С парите, които щях да спечеля, можех да си взема стая със заключваща се врата и щях да се грижа за градината си само денем, когато можех да виждам кой обикаля из парка.

Седнах под едно дърво и обмислих възможностите си. Есенните цветя бяха разцъфтели: върбинка, златник, хризантема и късните рози. В парка имаше и грижливо поддържани лехи, в които се намираха вечнозелени растения, но те не бяха толкова ярки.

Захванах се за работа, като взех предвид височината на цветята, наситеността на окраската им, текстурата, съчетанието от ухания; внимателно откъсвах повредените венчелистчета. Когато приключих, белите хризантеми се подаваха неравномерно сред по-долен пласт от

белоснежни вербени, а белите пълзящи рози лъкатушеха красиво по ръба на добре увития букет. Махнах всички бодли. Букетът беше бял, като булчински, и говореше за молитви, искреност и невинно сърце. Не че някой щеше да го разбере.

Жената затваряше, когато стигнах до магазина; още не беше дори обяд.

— Ако идваш за още пет долара, закъсна — каза тя, сочейки с глава към багажника на малкия си камион. Беше пълен с кофи с букети и цветя. — А можех да използвам помощта ти.

Подадох ѝ букета си.

— Какво е това?

— Опит — отвърнах аз.

Тя помириса хризантемите и розите, после прокара върха на пръста си по вербената и го огледа внимателно. Беше чист. Отиде до камиона си и извади букет от бели рози, стегнато увит и завързан с розова копринена панделка. Задържа двата букета един до друг; определено нямаше място за сравнение. Метна към мен розите и аз ги хванах с една ръка.

— Занеси този букет в „Спитари“, магазина горе на хълма. Потърси Андрю и му кажи, че аз те пращам. Ще ти даде пари за обяд срещу тези цветя.

Кимнах, а тя се качи в камиона си.

— Аз съм Рената — каза тя, докато запалваше двигателя. Ако искаш да работиш следващата събота, бъди тук в пет часа сутринта. Ако закъснееш и с една минута, тръгвам без теб.

Почувствах се облекчена, сякаш бях тичала свободно по нанадолнище. Нямаше значение, че ми бе обещала само един-единствен работен ден или че парите вероятно щяха да стигнат за стая едва за няколко дни. Беше нещо. А ако се представех добре, може би Рената щеше да ме повика пак. Усмихнах се, имах желание да затанцувам направо на улицата.

Камионът потегли, после намали и спря и жената свали стъклото на прозореца от своята страна.

— Как се казваш? — попита тя.

— Виктория — отвърнах аз и едва се въздържах да не се усмихна. — Виктория Джоунс.

Рената кимна веднъж и потегли.

В нощта срещу събота пристигнах пред магазина малко след полунощ. Бях заспала в градината си, облегната на една секвоя, но се събудих от звука на приближаващ смях. Този път бяха групичка пияни младежи. Те ме забелязаха и най-близкият, едро момче с коса до раменете, ми се усмихна, сякаш бяхме любовници, срещащи се на предварително уреченото място. Отклоних очи и бързо се преместих до най-близката улична лампа, а после тръгнах надолу по хълма към цветарския магазин.

Докато чаках, пригладих косата си с гел, пръснах се с дезодорант и започнах да обикалям по улицата, като се насилвах да не заспивам. Когато камионът на Рената се появи, вече се бях огледала два пъти в огледалата на паркираните коли и три пъти бях оправяла дрехите си. Въпреки всичко знаех, че бях започнала да приличам и да мириша като старите бездомници, с които се разминавах понякога из парка.

Рената спря, отвори вратата на камиона и ми помахаше да се кача вътре. Влязох и се опитах да седна максимално далече от нея, затова, когато затворих вратата, тя се блъсна в хилавото ми бедро.

— Добро утро — каза жената. — Навреме си.

Направи завой и подкара по пустата улица в посоката, от която бе дошла.

— Прекалено рано ли е, за да ми кажеш едно „добро утро“? — попита след малко тя. Аз кимнах и потърках очи, преструвайки се, че току-що се събуждам. Пътувахме в мълчание по някакви обиколни пътища; Рената пропусна отбивката си и се завъртяхме в кръг два пъти на едно място. — Предполагам, че и за мен е доста рано.

Караше нагоре и надолу по еднопосочните улици южно от улица „Маркет“, докато отби в един претъпкан паркинг.

— Не изоставай — нареди ми тя, като слезе от камиона и ми връчи няколко празни кофи. — Има много хора и нямам време да се оглеждам и за теб. В два часа имам сватба; цветята трябва да бъдат доставени до десет часа. За щастие са само слънчогледи — няма да е нужно много време да ги аранжирам.

— Слънчогледи? — попитах с изненада аз. Фалшиво благоденствие. Не бих избрала тези цветя за моята сватба, помислих си

аз и после се изсмях вътрешно на абсурдността на фразата „моята сватба“.

— Не са типични за сезона, знам — каза Рената. — Но на борсата за цветя можеш да намериш всичко, по всяко време, и когато двойката дава исканите пари, не се оплаквам.

Тя си пробиваше път през тълпата към входа на борсата. Следвах я на крачка зад нея, като се опитвах да избягвам ударите на блъскащите се в мен кофи, лакти и рамене.

Вътрешността на постройката, в която бе уреден пазарът за цветя, бе като пещера — тясна и без прозорци, с метален покрив и циментов под. Морето от цветя, което ме посрещна вътре, бе напълно противоестествено да се намира на такова място, далече от почва и слънце, и почувствах, че ми прилошава. Навсякъде имаше сергии, претъпкани със сезонни цветя, всичко, което се намираще и в моята градина, но отрязано и струпано на купчини. Други търговци продаваха тропически растения, орхидеи и хибискус, и екзотични, чиито имена не знаех, докарани от разсадници на хиляди мили оттук. Отмъкнах си стрък пасифлора, докато минавахме забързано покрай сергиите, и го пяхнах в колана на кръста си.

Рената прехвърляше слънчогледите през пръстите си, сякаш прелистваше страниците на книга, преговаряше за цените, тръгваше си от една сергия, връщаше се. Зачудих се дали винаги е била американка, или е израсла в страна, където пазаренето е част от местната култура. В говора ѝ имаше следа от акцент, който не можех да определя. Другите хора минаваха, подаваха пари в брой или кредитни карти и си тръгваха с кофи, пълни с цветя. Но Рената продължаваше да се пазари. Продавачите очевидно бяха свикнали с нея и не ѝ противоречаха много енергично. Явно знаеха, че в крайна сметка тя щеше да спечели, и така и ставаше. Сложи връзките с оранжеви слънчогледи в кофите ми и продължи към следващата сергия.

Когато я настигнах, тя вече държеше в ръка дузина розови и оранжеви кала лилии, от чиито стъбла капеше вода и мокреше ръкавите на памучната ѝ блуза. Щом приближих метна цветята към мен. Само половината успяха да влязат в празната кофа; наведох се бавно, за да вдигна останалите от пода.

— Първи ден ѝ е. Все още не разбира колко трябва да бърза. Лилиите ти ще увехнат след петнайсет минути, ако не се погрижим за

тях.

Сложих и последното цвете в кофата и се изправих. На тази сергия имаше няколко различни вида лилии: тигрова лилия, императорска и ориенталска — червено-бяла от сорта „Звездоброец“ и чисто бяла — „Казабланка“.

Докато слушах как Рената преговаряше за цената на новите си придобивки махнах с пръст пращинка полен, която бе паднала върху венчелистчето на една разтворена лилия „Звездоброец“. Тя предлагаше много по-ниски цени от тези, които плащаха другите клиенти, и обикновено не изчакваше да чуе отговор, но сега млъкна внезапно, когато продавачът се съгласи веднага с цената ѝ. Вдигнах глава.

Рената извади от чантата си няколко банкноти и ги размаха пред лицето на продавача, но той не посегна да ги вземе. Гледаше мен. Очите му ме оглеждаха — от стърчащата ми коса до лицето, спускаха се по ключицата ми и по ръцете ми преди да се спрат на кафявия прашец, полепнал по върха на пръстите ми. Погледът му бе като нападение над личността ми. Стиснах дръжката на кофата толкова силно, че кокалчетата ми побеляха.

Рената размаха нетърпеливо ръка.

— Ехо, извинявай!

Продавачът посегна да вземе парите, но не спря агресивния оглед на тялото ми. Продължи през пластовете поли и стигна до ивицата гола кожа на краката ми, която се показваше между чорапите и клина ми.

— Това е Виктория — каза Рената, сочейки с пръсти към мен. Млъкна с доловима въпросителна нотка в гласа, сякаш изчакваше продавачът да се представи, но той не го направи.

Погледът му се върна отново на лицето ми. Очите ни се срещнаха. Имаше нещо странно, неловко — проблясък, бегло разпознаване, — което привлече вниманието ми. На пръв поглед той ми приличаше на мъж, който се е борил и се бори с живота също като мен, макар и по различен начин. Беше по-голям, поне с пет години. Изражението му беше напрегнато изтощено, типично за човек, който си изкарваше прехраната с доста труд. Представих си го как сам седи, обгрижва и обира цветята си. Тялото му беше жилесто и мускулесто и той дори не трепна, нито се усмихна, докато сега на свой ред аз го оглеждах. Мургавата му кожа сигурно бе солена на вкус.

Мисълта накара сърцето ми да се разтупти, но не от гняв, а от емоция, която не разпознах и заради която цялото ми тяло внезапно се затопли. Прехапах устните си и очите ми отново се върнаха на лицето му.

Той извади една оранжева тигрова лилия от кофата пред себе си.

— Вземи я — каза и ми я подаде.

— Не — отвърнах аз. — Не обичам лилии.

И не съм кралица, помислих си аз.

— А би трябвало, подходат ти.

— Откъде знаеш какво ми подходда?

Без да се замисля, блъснах рязко лилията, която ми подаваше. Цветето падна на земята, шестте венчелистчета се срещнаха лице в лице с циментовия под. Рената си пое шумно дъх.

— Не знам — каза мъжът.

— И аз така си мислех.

Залюлях пълната с цветя кофа, която носех, за да разсея топлината, излъчваща се от тялото ми. Движението само привлече вниманието му към треперещите ми ръце.

Обърнах се към Рената.

— Навън — каза тя и посочи към предната част на сградата.

Очаквах да добави нещо, бях ужасена от мисълта, че ще ме уволни на място, по-малко от час след започването на първата работа в живота ми. Но очите ѝ вече бяха вперени в цветята на съседната сергия. Когато погледна отново към мен и видя, че не съм помръднала, веждите ѝ се свиха недоумяващо.

— Какво? Отивай и ме чакай при камиона.

Започнах да си пробивам път през тълпата, за да стигна до изхода. Ръцете ми се опъваха от тежестта на пълната кофа, но я пренесох през паркинга, без да спра нито веднъж за почивка. Щом стигнах до камиона, я оставих на цимента и се строполих на земята, трепереща и изтощена.

Сигурна бях, че Елизабет ме наблюдаваше иззад затъмнения прозорец, въпреки че не виждах очертанията на тялото ѝ зад стъклото. Задната врата оставаше заключена. Треперех от студ и

наблюдавах как слънцето залязваше. Може би ми оставаха десетина минути светлина, не повече, за да открия лъжицата в храстите.

И преди ме бяха изхвърляли навън. Първия път бях на пет години, докато живеях в къща с прекалено много деца и прекалено много бутилки бира, и празният ми стомах къркореше. Седях на пода и гледах как малката чихуахуа ядеше вечерята си от керамична купа. Приблжих се, завладяна от завист. Нямах намерение да ям кучешка храна, но когато приемният ми баща ме видя с лице на сантиметри от купата, ме хвана за врата, вдигна ме във въздуха и буквално ме изхвърли навън. Щом се държиш като животно, ще се отнасям с теб като с животно, каза той. Притисках телцето си до плъзгащата се стъклена врата, попивах топлината на къщата и гледах как семейството се приготвяше да си ляга — и за миг не ми хрумна, че можеха да ме оставят цяла нощ там. Но го направиха. Тялото ми потръпваше, бях уплашена, беше ми студено и не спирах да мисля за начина, по който малкото кученце се стряскаше, когато се страхуваше, как тригълните му ушички вибрираха. Приемната ми майка слезе посред нощ от спалнята им на втория етаж и ми метна едно одеяло през прозореца на кухнята, но не отвори вратата до сутринта.

Седях на стъпалата на Елизабет, похапвах салама и домати от джобовите си и мислех дали да потърся лъжицата. Дори да я намерех и да ѝ я върнех, тя пак можеше да ме остави да спя отвън. Това, че правех каквото ми кажеха, не беше гаранция, че щях да получа обещаното. Но на излизане от банята бях зърнала стаята си и тя ми изглеждаше много по-удобна от напуканите дървени стъпала, така че реших да опитам.

Бавно вървах по лъкатушещите пътеки в градината, докато стигнах мястото, където бях хвърлила лъжицата. Коленичих под бадемовото дърво и започнах да опипвам наоколо с пръсти, бодлите се забиваха в ръцете ми, когато се пресягах през гъстите храсти. Рових из шубраците, разделях и чупех клоните, но не я открих.

— Елизабет! — извиках аз отчаяна. Къщата беше все така тиха.

Мракът ставаше все по-плътен, по-тежък. Лозето като че ли се простираше във всички посоки край мен, море, от което не можех да избягам, и внезапно се ужасих. Пресегнах се с две ръце към един

голям храст, бодлите му се забиха в меките ми длани, но прехапах устни и дръпнах с всичка сила.

Изтръгнах растението от пръстта с корена му. Продължих да дърпам и изкоренявам всичко, което успеях да сграбча, докато земята наоколо се оголи. И ето я, лъжицата лежеше сред буците пръст, искряща на лунната светлина.

Изтрих ръцете в панталоните си, вдигнах лъжицата и се затичах към къщата, като се препъвах и падах, но продължавах и за миг дори не изпуснах наградата си. Изкачих се по стъпалата и започнах да тропам силно с тежката метална лъжица по дървената врата. Ключалката се превъртя и Елизабет застана пред мен.

За миг двете се гледахме в мълчание — два чифта широко отворени, немигащи очи, — после аз запратих лъжицата навътре в къщата с цялата сила на тъничката си ръка. Целех се в прозореца над кухненската мивка. Лъжицата прелетя на сантиметри от ухото на Елизабет, устреми се към тавана и отскочи от прозореца, преди да изтрополи в порцелановата мивка. Едно от малките сини шишенца на перваза се олюля падна вътре и се разби на парченца.

— Ето ти лъжицата — казах аз.

Елизабет си пое тежко дъх, преди да се наведе към мен. Пръстите ѝ ме подхванаха за ключицата и ме избутаха към мивката, имах чувството, че щеше да ме вкара цялата вътре. Притисна тялото ми към кухненския плот и наведе лицето ми толкова близко до разбитите стъкла, че за един миг целият свят стана син.

— Това — каза тя, приближавайки още повече лицето ми до стъклата — принадлежеше на майка ми.

Млъкна, но усещах гнева, изливащ се от пръстите ѝ, които ме държаха наведена надолу. Дръпна ме с рязко движение и ме пусна, преди още краката ми да докоснат пода. Паднах назад. Тя стоеше над мен и очаквах ръката ѝ да се стовари върху лицето ми. Трябваше ми само един шамар. Мередит щеше да се върне, преди отпечатъкът от пръстите ѝ да изчезнеше от бузата ми, и с този последен експеримент щеше да се свърши. Щях да бъда обявена официално за неподлежаща на осиновяване и Мередит щеше да спре да ми търси семейство; бях готова, всъщност отдавна бях готова за това.

Но Елизабет свали ръката си и се изправи. Направи крачка назад.

— Майка ми нямаше да те хареса — каза тя. Бутна ме с лакът, докато се изправих. — Сега се качвай горе и лягай в леглото.

Значи, помислих си аз, това не беше краят. Разочарованието изпълни тялото ми като гигантска топка, тежка и смазваща. Не, щеше да свърши сега. Не вярвах, че съществувахе и най-малката възможност престоят ми при Елизабет да бъде по-дълъг, отколкото при останалите семейства, и исках да приключи колкото се можеше по-скоро, преди да съм прекарала и една нощ в дома ѝ. Пристъпих към нея с предизвикателно изправена брадичка, надявайки се близостта ми да я изнерви.

Но моментът беше отминал. Тя гледаше отнесено някъде над главата ми, дишането ѝ се бе успокоило. Обърнах се, взех резен шунка от масата и тръгнах към втория етаж. Вратата на стаята ми бе отворена. Облегнах се за миг на рамката и огледах това, което временно щеше да бъде мое: мебелите от тъмно дърво, кръглото розово килимче на пода и лампата на бюрото с цветен стъклен лампион, украсен с искрящи камъчета. Всичко изглеждаше ново: пухкавият бял юрган и завесите на прозорците в тон, дрехите, грижливо подредени на купчинки в чекмеджетата и окачени на закачалки в гардероба. Свих се на кълбо в леглото, забих зъби в шунката, която имаше солен и металически вкус от покапалата по нея кръв от изранените ми длани. Между хапките спирах да дъвча и се заслушах.

Бях живяла в трийсет и два дома, които помнех, и всичките имаха нещо общо: отвън — звуците от автобуси, набиващи спирачки, и тракането на минаващите наблизко товарни влакове; вътре — жуженето на многобройните телевизори, пиюкането на микровълновите фурни, звъненето на вратата, ругатните, завъртането на ключалките и падането на резетата. Имаше и други звуци, от децата: бебетата плачеха, братчета и сестри пищяха, когато ги разделяха, виковете от прекалено студената вода в банята и стенанията на детето в стаята ти, което имаше кошмари. Но къщата на Елизабет бе различна.

Също като в разпрострялото се като паяжина около нас лозе така и тук вътре бе тихо. Чувахе се само някакво леко, остро бръмчене, което навлизаше през отворения прозорец. Напомняше ми за звука на електричеството, минаващо по жиците, но предположих,

че в провинциален район като този трябваше да бъде предизвикан от нещо естествено — водопад, може би, или рояк пчели.

Най-накрая чух стъпките на Елизабет, която се качваше насам. Придърпах завивката над главата си и се увих плътнo с нея, така че да не я чувам. Треперех цялата и усетих, че е приседнала на ръба на леглото ми. Дръпнах одеялото и разкрих леко ушите си, но не и лицето си.

— Майка ми не харесваше и мен — прошепна ми тя.

Тонът ѝ бе нежен, извиняващ се. Изпитах внезапно желание да надникна изпод завивката; гласът, който стигаше до мен, бе толкова различен от гласа на жената, която бе забила главата ми в мивката, че за миг си помислих, че не принадлежеше на Елизабет.

— Поне това е общото между нас.

Ръката ѝ се отпусна върху издатината, която предполагаше, че е гърбът ми, а аз се извих и притиснах тялото си до стената. Лицето ми се допря до парчето шунка. Елизабет продължаваше да ми говори — разказваше ми за раждането на по-голямата си сестра, Катрин, и за следващите седем години, в които майка им раждала само мъртви бебета: общо четири все момчета.

— Когато съм се появила аз, майка ми казала на лекаря да ме махнат от нея. Не го помня, но баща ми разказваше, че сестра ми, само на седем години тогава, била тази, която ме хранела, къпела и обличала, докато съм станала достатъчно голяма, за да го правя сама.

Елизабет ми описа подробно депресията на майка си и отдадеността на баща си към болната му съпруга. Още преди да проговори, вече знаела как и къде да стъпва на пръсти в коридора, за да избегне скърцането на старите дървени дъски. Майка ѝ не обичала шумове, никакви шумове.

Слушах я, докато говореше. Емоцията в гласа ѝ ми беше любопитна — рядко говореха с мен така, сякаш вярвах, че мога да разбера чуждото преживяване. Отхапах малко шунка.

— Аз бях виновна — продължи тя — за болестта на майка си. Никой не ми спестяваше тази информация. Родителите ми не искали втора дъщеря — смяташе се, че момичетата нямат достатъчно фино небце, за да различават узрялото бяло грозде. Но аз им доказах, че грешат.

Потупа гърба ми и от жеста разбрах, че споделянето е приключило. Изядох и последното късче шунка.

— Как беше приказката ми за лека нощ? — попита тя. Гласът ѝ прозвуча прекалено силно и остро в тихата къща, демонстрирайки оптимизъм, какъвто знаех, че не изпитва.

Подадох си носа изпод завивката и си поех дъх.

— Хич не я биваше.

Елизабет се разсмя тихичко.

— Вярвам, че и ти ще покажеш на всички, че са грешали Виктория. Ти сама избираш как да се държиш; но си много повече от това.

Ако тази жена наистина вярваше в нещата, които говореше, помислих си аз, в бъдеще я очакваше единствено разочарование.

[\[1\]](#) 1 ярд е равен на 0,914 метра. — Б.пр. ↑

4.

През почти цялата сутрин двете с Рената работихме в мълчание. Магазинът се състоеше от малко предно помещение, където влизаха купувачите, и по-голямо работно в задната част, с дълга маса и прохладен дълъг килер, което служеше за складиране на цветята.

Рената постави пред мен книга със заглавие „Сватби сред слънчогледи“. Хрумна ми подходящо подзаглавие: „Идеалното начало на брака — измама и материална изгода.“ Избутах книгата встрани и направих шестнайсет еднакви украси за маса от слънчогледи, лилии и плетеница от тънка аспарагусова папрат. Рената работеше по букетите на шаферките, а щом приключи с тях, се зае с изработката на цветна скулптура, която бе поставена в метална кофа, стигаща до средата на тялото ѝ. Всеки път, когато се чуваше отварянето на входната врата, отиваше в предната част на магазина; познаваше клиентите си по име и избираше цветя за всекиго, без да чака указания.

Когато приключих, застанах пред нея и изчаках да ме погледне. Тя вдигна поглед към вазите с цветя, подредени в една редица.

— Добре — кимна одобрително с глава. — Даже повече от добре. Изненадана съм. Трудно ми е да повярвам, че никой не те е учил на това.

— Никой не ме е учил.

— Знам — огледа ме отново от главата до петите по начин, който не ми хареса. — Натовари камиона. Ще свърша тук до няколко минути.

Понесох вазите нагоре по хълма по две наведнъж. Когато Рената приключи, заедно пренесохме високата кофа и я поставихме много внимателно в багажника, който вече бе претъпкан с цветя. После се върна в магазина, взе всички пари от касата и заключи отново чекмеджето. Очаквах да ми плати, но вместо това тя ми подаде лист и молив.

— Ще ти платя, когато се върна. Сватбата се провежда съвсем наблизо, от другата страна на хълма. Остани в магазина, продавай цветя, записвай всичко и кажи на клиентите, че могат да платят и

следващия път. — Изчака ме да кимна с глава, че съм съгласна и съм разбрала всичко, и излезе през вратата.

Останах сама в цветарския магазин, без да знам какво точно да правя. Отидох до касата и се загледах в лющещата се зелена боя. Отвън улицата бе спокойна. Мина семейство, без да спират, без да погледнат през прозореца. Помислих си дали да не отворя вратата и да извадя навън няколко кофи с орхидеи, но си спомних годините, през които бях краля цветя от външни сергии или подобни кофи. Рената едва ли щеше да одобри.

Върнах се в работната стая, огледах се, вдигнах изпопадалите по земята цветя и дръжки и ги хвърлих в кофата за боклук. Избърсах масата с парцал, попих пода. Когато не можах да измисля нищо повече, за да запълня времето, отворих тежката метална врата на склада и надникнах вътре. Беше тъмно и студено, по стените бяха подредени множество цветя. Пространството ме привличаше и не исках нищо друго, освен да откопча одеялото си и да полегна да поспя между кофите. Бях изтощена. Цяла седмица бях спала на пресекулки от половин час, стряхах се от гласове и кошмари или и от двете. Небето над мен винаги беше бяло от издигащата се от пивоварната пара. Всяка сутрин ми бяха нужни няколко минути, за да се отърся от паниката на изпълнените ми с пушек сънища, които сякаш се разпръсваха в нощното небе. Както си лежах там, си напомнях, че съм на осемнайсет и сама: вече не бях дете и нямах нищо за губене.

Сега, сред сигурността на празния цветарски магазин, исках да спя. Вратата зад мен щракна и се затвори и аз се отпуснах на пода, подпирайки слепоочие на капака на една кофа. Тъкмо си бях намерила удобна позиция, когато чух приглушен глас през вратата.

— Рената?

Скочих на крака. Прокарах пръсти през косата си, излязох от хладилната камера и примижах от ярката светлина навън. Белокос мъж се беше облегнал на щанда в магазина и потропваше нетърпеливо с пръсти по него.

— Рената? — попита отново, когато ме видя.

Поклатих глава.

— Доставя цветя на сватба. Мога ли да направя нещо за вас?

— Имам нужда от цветя. Защо иначе ще съм тук? — възмути се той и размаха ръце наоколо, сякаш за да ми напомни с какво се

занимавахме тук. — Рената никога не ме пита какво искам. Не мога да различа роза от ряпа.

— Какъв е поводът? — попитах аз.

— Внучката ми става на шестнайсет години. Тя не иска да прекарва с нас рождения си ден, сигурен съм, но майка ѝ настоя. И аз не държа да е тук. Това момиче се превръща в нацупена глезла — продължи мъжът, разсеяно взе една бяла роза и я помириша.

Замислих се какви рози имаше в хладилната камара и в магазина. Букет за рожден ден на капризно момиче. Думите на възрастния човек бяха загадка за мен, предизвикателство.

— Белите рози са добър избор — казах аз — за тийнейджърка. И може би малко момини сълзи?

Извадих дългото стъбълце на нежното цвете и белите камбанки се олюляха.

— Каквото решиш ти, малката — каза мъжът.

Аранжирах цветята и ги увих в кафява хартия, както бях видяла, че прави Рената, и изпитах същото въодушевление каквото ме изпълни, когато пъхах далиите под вратите на съквартирантките си сутринта, в която навърших осемнайсет години. Беше странно чувство — вълнението да имаш тайна съчетано със задоволството, че си бил полезен. Беше ми толкова непознато — и със сигурност, приятно, — че изпитах внезапна нужда да му разкажа повече за цветята, да обясня скритото им послание.

— Знаете ли — започнах аз с небрежен, приятелски тон, но усещах, че думите засядат на гърлото ми от притеснение — някои смятат, че момината сълза връща щастливите емоции в живота на хората.

Старият мъж сбърчи нос, изражението на лицето му бе комбинация от нетърпение и недоверие.

— Това ще бъде чудо — каза той, поклащайки глава, докато аз му подавах букета. — Не съм чувал това момиче да се смее откакто беше на дванайсет години. Смахът ѝ ми липсва.

Посегна към портфейла си, но аз вдигнах ръка.

— Рената каза да платите по-късно.

— Добре — кимна мъжът и се обърна към вратата. — Кажи ѝ, че е идвал Ърл. Тя знае къде да ме намери.

Цветята потрепериха в кофите, когато на излизане тръшна вратата зад себе си.

Когато Рената се върна един час по-късно, бях обслужила още десетина души. На листа, който ми беше дала, бях записала подробно всичко: името на клиента, вида и броя на цветята. Рената огледа бързо списъка и кимна доволно, като че ли е знаела точно кой ще дойде днес в магазина и какво ще поиска. Прибра листа в отделенията на касата, извади няколко банкноти от по двайсет долара и отброи три от тях.

— Шейсет долара за шест часа — каза тя. — Добре ли е?

Кимнах, но не помръднах. Рената ме погледна в очите може би очакваше да кажа нещо.

— Ще ме попиташ ли дали ще имам нужда от теб и следващата събота?

— Ще имате ли?

— Да, в пет часа сутринта — каза тя. — И в неделя, също. Не знам защо някой ще иска да се жени в неделя през ноември, но и не питам. Това обикновено е доста спокойно време, но тази година съм ужасно заета.

— До следващата седмица тогава — казах аз и затворих внимателно вратата зад себе си на излизане.

С парите в раницата ми градът ми изглеждаше съвсем нов. Тръгнах надолу по хълма, оглеждах витрините на магазините с интерес, четях менютата и проверявах цените на стаите в евтините мотели южно от улица „Маркет“. Вървах и си мислех за първия си работен ден: уютния прохладен склад пълен с цветя, почти празния магазин и шефката ми с директен, напълно лишен от емоции начин на общуване. Това беше идеалната работа за мен. Само едно ме смущаваше: разговорът ми с продавача на цветя на пазара. Мисълта, че може да го видя и следващата седмица ме притесняваше. Реших, че ще се подготвя за евентуалната ни среща.

Слязох от автобуса на Норт Бийч. Беше ранна вечер, мъглата тъкмо бе започнала да се спуска над Рашън Хил, превръщайки светлините на колите в ореоли от меки жълти и червени сияния. Вървах, докато открих малък хотел, мръсен и евтин. Показах всичките си пари на жената на рецепцията.

— За колко дни искаш стая? — попита тя.

Посочих към банкнотите на плота.

— За колко ще стигнат?

— За четири — каза жената, — и то само защото сме вече извън сезона. Написа ми бележка и посочи с глава надолу по коридора. — Стайте за момичетата са отдясно.

През следващите четири дни и нощи спях, къпах се и ядях остатъците от храната на туристите, обикалящи по булевард „Кълъмбъс“. Когато нощите ми в хотела приключиха, се преместих отново в парка; притеснявах се заради онова момче, което бях срещнала една вечер, и заради всички останали като него, но няха много други варианти. Грижех се за градината си и чаках края на седмицата.

И този петък не спях, защото не исках да пропусна Рената, ако не успеех да се събудя. Обикалях почти цяла нощ по улиците, най-вече около клуба в подножието на хълма, докато се уморих и главата ми не забръмча от силната музика.

Когато колата на Рената се появи, се бях облегнала на заключената стъклена врата на магазина и чаках.

Тя намали съвсем малко, колкото да се метна в камиона и тръгна да завива, преди дори да затворя вратата.

— Трябваше да ти кажа четири часа. Не бях проверила поръчката. Трябват ни цветя за четирийсет маси и кой, по дяволите, прави сватба с дванайсет шаферки?

Не знаех дали очаква от мен да отговоря или това беше риторичен въпрос. Не казах нищо.

— Ако аз се омъжвам, няма да имам дори дванайсет гости — продължи тя. — Поне не в тази страна.

Аз няма да имам и един гост, помислих си в същия момент, не само в тази, но в която и да е страна. Рената забави на кръговото и запомни отбивката си.

— Ърл дойде. Искаше да ти кажа, че внучка му е била щастлива — каза, че е важно да използвам точно тази дума „щастлива“. Според него си направила нещо с цветята, за да я накараш да се почувства така.

Усмихнах се и погледнах през прозореца, за да запазя усмивката си за себе си. Тя си беше само моя. Значи беше запомнил думите ми.

Открих, че не съжалявам, задето му бях споделила тайната си. Но не исках да я казвам и на Рената.

— Нямам представа защо го е казал.

Тя отклони поглед от пътя и ме изгледа с повдигнати със съмнение вежди. След няколко секунди мълчание проговори:

— Е, Ърл е просто един смешен възрастен мъж. Гневен през повечето време, но понякога, когато най-малко очакваш разкрива и понежната си страна. Онзи ден ми каза, че е прекалено стар, за да се отказва от Бог, и че ще дойде отново.

— Какво е имал предвид?

— Предполагам, че той смята, че си общувала с Бог, преди да избереш цветята за букета миналата седмица.

Изсумтах.

— Ха!

— Да, знам. Но Ърл каза, че ще дойде отново днес и иска да направиш букет за жена му.

Побиха ме студени тръпки. Някой искаше нещо специално от мен!

— Какви цветя харесва жена му? — попитах аз.

Рената поклати глава.

— Скромни... Не знам нищо повече от това. Веднъж Ърл ми каза, че преди е била поетеса, но напоследък почти не говорела и вече нищо не пишела. Носи й цветя всяка седмица — мисля, че му липсва жената, която някога е била.

Зимзелен, помислих си аз, нежни спомени. Щеше да бъде трудно да се направи букет от това вечнозелено растение с неговите крехки цветове, но не и невъзможно. Щях да го съчета с нещо с високо и здраво стъбло.

Цветната борса не беше толкова претъпкана, както преди седмица, но Рената все така препускаше между сергиите сякаш продаваха на търг последния букет с рози. Трябваха ни петнайсет дузини оранжеви рози и още лилии „Звездоброец“ — щяхме да сложим всички в кофите, които носех. Вече правех втори тур между пазара и камиона отвън. Когато натоварих всичко вътре, се върнах в оживената постройка, за да намеря Рената.

Тя стоеше пред сергията, която избягвах, и се пазареше за цената на няколко розови лютичета. Цената беше написана с тебешир, почти

нечетливо, на малка черна дъска и беше четири долара. Рената бе поставила банкнота от един долар до малката китка с лютичета. Продавачът обаче не ѝ отвърна и дори не погледна към нея. Взираше се в мен, докато вървах към тях и най-накрая заставах пред него.

Общуването ни миналата седмица ме беше изнервило и бях обиколила целия парк, за да намеря цветето, с което да отблъсна нежелания интерес. Бръкнах в раницата си и го извадих.

— Рододендрон — казах аз и го поставих на шперплатовия плот, който ни делеше. Пурпурните цветчета още не се бяха разтворили и пъпките сочеха към него, здраво прибрани и отровни. Внимавай.

Той погледна цветето, после явно обмисли предупреждението в очите ми. Когато извърна глава, знаех, че е разбрал, че цветето не е подарък. Хвана го с два пръста и го хвърли в коша отстрани на сергията.

Рената продължаваше да говори, но с рязък жест продавачът я накара да млъкне. Можела да вземе цветята, каза той и я отпрати нетърпеливо.

Тя се обърна и аз я последвах.

— Какво беше това, Виктория? — попита ме, когато се отдалечихме и нямаше опасност той да ни чуе.

Свих рамене и продължих да вървя. Рената погледна назад към сергията, после към мен, пак към сергията и към мен очевидно заинтригувана.

— Трябва ми зимзелен — казах аз и посочих задната част на пазара, където имаше растения с корени. Тя ми подаде няколко банкноти и не ме попита нищо повече.

Работихме трескаво цяла сутрин. Сватбата беше в Пало Алто, богато предградие на около трийсет и пет мили южно от града, и щяха да са нужни два тура с малкото камионче, за да се пренесат всичките цветя. Рената закара първата част, а аз останах в магазина да работя по втората половина от украсата. Докато я нямаше, заключих вратата и изгасих светлината в предното помещение. Отвън се образува опашка от клиенти, очакващи завръщането на Рената. Аз се наслаждавах на самотата си в сумрака.

Когато тя се върна, тъкмо оглеждах работата си — почиствах цветния пращец и подрязвах с ножиците някое странно стърчащо листо. Рената погледна букетите ми и кимна към опашката зад нея.

— Аз ще се заема с букетите на шаферките, ти се погрижи за клиентите — каза и ми подаде ламиниран лист — ценоразписа на услугите — и малък жълт ключ, който явно бе за касата. — И не си помисляй и за секунда, че не знам колко са парите вътре.

Ърл вече ме чакаше пред щанда и ми махна въодушевено с ръка. Отидох при него.

— За съпругата ми — каза той. — Рената не ти ли каза? Имам само няколко минути и искам да избереш нещо, което ще я направи щастлива.

— Щастлива? — попитах аз и огледах цветята в магазина. Разочаровах се. — Това ли са всички указания, които може да ми дадете?

Ърл наклони глава и се умълча за миг.

— Знаеш ли, сега, като се замисля, тя като че ли никога не е била щастлива жена — засмя се тихо той. — Но беше страстна. И умна. И вълнуваща. Винаги имаше мнение за всичко дори за неща, за които си нямаше понятие. Това ми липсва.

Сега вече знаех какво да направя.

— Разбирам — казах аз и се захванах за работа.

Орязях мустачетата на зимзелена в корените, докато цветовете и листата увиснаха нежно върху дълги, изящни нанизы, взех няколко искрящо бели паяковидни хризантеми и увих зимзелена плътно в основата им — като панделка. Използвах тънки декоративни шнулове, за да направя хлабави завъртулки около многопластовите хризантеми. Ефектът беше като фойерверк, зашеметяващ и величествен.

— Е, това със сигурност трябва да предизвика някаква реакция — каза Ърл, когато му подадох цветята. Даде ми дващсетачка. — Задръж рестото, съкровище.

Проверих ценоразписа, който ми беше дала Рената, изчислих сумата, сложих дващсетте долара в касата и отделих пет долара за себе си.

— Благодаря — казах аз.

— До следващата седмица — провикна се Ърл на излизане.

— Може би — отвърнах аз, но той не ме чу, защото вече затваряше вратата зад себе си.

Магазинът беше претъпкан и се обърнах към следващия клиент. Увивах рози, орхидеи, хризантеми във всякакви цветове, подавах

букети на двойки, на възрастни жени и младежи, пратени с поръчки. Докато работех, мислех за съпругата на Ърл, опитвах се да си представя образа на някога страстната жена: нейното уморено, отнесено и нищо неподозиращо лице. Дали щеше да реагира на дивия букет от хризантеми и зимзелен, истина и нежни спомени? Бях убедена, че ще стане така, и си представях облекчението и благодарността на Ърл докато слагаше вода за чая и провокираше жена си да поспорят за политика или поезия. Тази картина ускори пръстите ми и усетих, че се движа из помещението и работя с невероятна лекота.

Тъкмо когато магазинът се изпразни, Рената привърши с шаферските букети.

— Натовари камиона — нареди ми тя.

Започнах бързо да пренасям букетите. Беше почти два часът. Рената застана зад волана и ми заръча да държа отворен магазина до нейното завръщане, след около час.

Доставката на цветята отне обаче повече време, отколкото бе предположила. Тя влетя в магазина към пет и половина сипейки ругатни по адрес на всички бутониери и папийонки на света. Мълчах си и чаках да ми плати, за да си тръгна. Бях работила дванайсет часа и половина без почивка и нямах търпение да си наема пак стая и да се изкъпя. Но Рената не посягаше към портмонето си. Когато приключи с гневния си монолог, отвори касата и прегледа сметките ми и събраната сума.

— Нямам достатъчно пари в брой — каза накрая. — Ще се отбия в банката. Ела да похапнем и да поговорим по работа.

Предпочитах да взема парите и да изчезна в нощта, но я последвах, защото не бях в положение да отказвам.

— Мексиканска храна? — попита тя.

— Да.

Зави към Мишън.

— Не си много разговорлива, така ли? — попита по някое време.

Поклатих глава.

— Отначало си помислих, че просто не си ранобудна птица — продължи Рената. — Племенниците ми са такива — не ги закачай въобще преди обяд, но после човек направо се моли за мъничко тишина.

Погледна ме, сякаш очакваше някакъв коментар.

— Така ли... — казах аз.

Тя се разсмя.

— Имам дванайсет племенници и племеннички, но не ги виждам често. Знам, че трябва да положа усилие, да се събирам със семейството си, но не го правя.

— Защо?

— Обичам ги, но мога да ги понасям само в малки дози. Майка ми винаги се шегува, че не съм наследила нищо от нейните майчински гени.

— Какво е това? — попитах аз.

— Нали знаеш, онова, което кара жените да гукат, когато видят бебе на улицата. Никога не правя така.

Рената паркира пред една такерия тъкмо когато две жени отпред се умиляваха и суетяха над бебешка количка, сякаш за да потвърдят думите ѝ.

— Отиди и поръчай каквото искаш — каза тя. — Аз ще платя, като се върна от банката.

Вечеряхме до осем часа — достатъчно време, за да може Рената да изяде порция тако и да изпие три диетични кока-коли, а аз — пилешко бурито, две емпанади със сирене, порция гуакамоле и три кошнички с чипс. Тя ме наблюдаваше с доволна усмивка на лицето как ям. Запълваше времето с разкази за детството си в Русия и описваше странните си роднини, които един по един бяха прекосили океана, за да дойдат в Америка.

Приключих с храната и се облегнах назад, усещайки тежестта в стомаха си. Бях забравила колко много мога да погълна, а също и пълната парализа, която ме обземаше след такова преяждане.

— Е, каква е тайната ти? — попита ме Рената.

Присвих очи недоумяващо и тялото ми се напрегна.

— Да оставаш толкова слаба, след като ядеш така? — уточни тя.

Лесно е, помислих си аз. Бъди съсипана, без приятели и без дом, на улицата. Седмици наред яж само остатъците от храната на другите хора или дори нищо.

— Диетична кола — каза Рената, след като не дочака да чуе отговора ми или пък вече го знаеше. — Това е моята тайна. Кофеин.

Още една причина, поради която никога не съм искала деца. Какво дете ще се роди при този режим на хранене?

— Гладно — казах аз.

Тя се усмихна.

— Видях те днес, докато работеше с Ърл. Той си тръгна доволен. Сигурна съм, че ще се върне отново и отново, седмица след седмица и ще те търси.

И ще ме намери ли, зачудих се аз. Това ли беше начинът на Рената да ми предложи постоянна работа?

— Така изградих бизнеса си — продължи тя. — Като предусещах какво искат клиентите ми, дори още преди те самите да знаят, че ще го поискат. Очаквах ги. Увивах цветята, преди да дойдат, предполагах в кои дни ще бързат, в кои ще предпочитат да се помотаят, да си побъбрим. Мисля, че и ти я притежаваш — този вид интуиция. Трябва само да я развиеш, ако имаш желание.

— Имам — казах бързо. — Искам точно това.

Спомних си думите на Мередит — трябва да го поискаш, които ми бе казала в Дома за временно настаняване, а и стотици пъти при други случаи. Трябва да поискаш да бъдеш дъщеря, сестра, приятелка, добра ученичка, казваше ми тя отново и отново. Не исках нищо от тези неща и нито едно от обещанията на Мередит, от нейните заплахи или подкупи не успя да ме накара да променя мнението си. Но внезапно разбрах, че исках да бъда цветарка. Искях да прекарам живота си, избирайки цветя за напълно непознати хора, исках дните ми да преминават в рутината на всекидневие между прохладата на склада с цветя и тракането по копчетата на касата.

— Ще ти плащам на ръка — каза Рената. — Всяка неделя. Двеста долара за двацет часа и ще си ми винаги на разположение, ако се наложи. Имаме ли сделка?

Кимнах. Тя протегна ръката си над масата и аз я стиснах.

На следващата сутрин Рената ме чакаше, облегната на стъклените врати на цветната борса. Погледнах часовника си; и двете бяхме подранили. Сватбата днес беше малка — без шафери и шаферки и с по-малко от петдесет гости на две дълги маси. Обикаляхме наоколо и се оглеждахме за жълти цветя.

Това било единственото изискване на булката, обясни ми Рената. Искала цветята да греят, в случай че завали дъжд. Небето днес беше сухо, но сиво и мрачно; да беше се омъжила през юни.

— Той не работи в неделя — каза Рената, докато минавахме покрай сергията на загадъчния продавач.

Но щом приближихме до празния щанд, видяхме, че някакъв мъж с качулка на главата се появи иззад сенките и се облегна на стената. Когато ме видя, стойката му се промени човекът се наведе леко над празните кофи и лицето му се отрази в неподвижната вода. От джоба на суичъра си извади нещо зелено и дълго. И го вдигна напред в ръката си.

Рената го поздрави, когато се разминахме. Аз показах, че съм забелязала присъствието му с едно-единствено движение, протягайки се да взема това, което ми беше донесъл, но без да вдигам очи от земята. Щом се почувствах в безопасност зад ъгъла, където той не можеше да ме види, погледнах цветето. Овални, жълто-зелени листа израстваха от тъмnozелени клонки, полупрозрачни топки висяха от клонките като дъждовни капки. Стръкчето пасваше съвършено на дланта ми и меките листа ме жилеха при допир.

Имел. Ще преодолее всички пречки.

През нощта раните ми бяха захванали коричка и се бяха залепили по меките памучни чаршафи. Докато се събуждах, ми беше нужно известно време да осъзная откъде идва паренето по тялото ми и още повече, за да си спомня причината за нараняванията ми. Затворих очи, изчаках и истината ме удари внезапно: тръните, бодлите, лъжицата, дългото шофиране и Елизабет. Издърпах ръцете си изпод завивката с едно рязко движение и огледах дланите си. Прорезите се бяха отворили наново и кървяха.

Беше рано и все още тъмно. Тръгнах по коридора към банята, а дланите ми оставяха кървави следи там, където се подпирах по стените. В банята заварих Елизабет, която вече беше облечена. Седеше пред тоалетната масичка и се оглеждаше в огледалото, сякаш щеше да се гримира, но пред нея нямаше никакви гримове, само наполовина празно бурканче с крем. Потопи показалеца си в крема — ноктите ѝ бяха равно и късо изрязани — и го размаза под кафявите си

очи, по остриите скули и към гънките на правия си нос. Кожата ѝ беше без бръчки и блестеше с матовата топлина на лятото, затова предположих, че беше много по-млада, отколкото я правеха да изглеждат блузата с висока яка и разделената на път коса пристегнатата в скучен кок.

Обърна се, когато ме видя; профилът ѝ се очерта остро в огледалото.

— Как спа? — попита ме тя.

Пристъпих напред и вдигнах ръце близо до лицето ѝ, за да види по-добре.

Тя си пое шумно дъх.

— Защо не ми каза вчера за това?

Свих рамене.

Елизабет въздъхна.

— Добре, нека се погрижим за ръцете ти. Не искам да се инфектират.

Потупа скута си, за да седна в нея, но аз направих крачка назад. Тя извади малка купичка изпод мивката, напълни я с кислородна вода и се пресегна да хване ръцете ми, като ги потопи една по една в купата. Следеше лицето ми за евентуално изражение на болка, но аз стиснах зъби и запазих ледено спокойствие. Раните ми побеляха и по тях се появи пяна. Елизабет изпразни купата, напълни я отново и потопи ръцете ми за втори път.

— Няма да позволя да правиш простотии тук — каза тя. Но ако беше положила усилие и въпреки това не бе намерила лъжицата, щях да се задоволя просто и с искрено извинение.

Гласът ѝ звучеше рязко и директно. В сънливата мараня на ранната сутрин се зачудих дали си бях въобразила нежния тон, който ми се беше сторило, че долових в него предишната вечер.

Тя потопи дланите ми в кислородната вода за трети път като наблюдаваше белите мехурчета, които се бяха появили. Пусна студена вода върху тях и ги изсуши внимателно с чиста бяла кърпа. Малките рани и прорези изглеждаха дълбоки и празни, сякаш кислородната вода бе изяла плътта около тях.

Елизабет започна да увива китката ми с бяла марля, като бавно приближаваше към пръстите ми.

— Знаеш ли — каза тя, — когато бях на шест, научих, че единственият начин да накарам майка ми да стане от леглото беше да направя нещо лошо. Затова се държах ужасно, така че тя да се надигне и да дойде да ме накаже. Когато станах на десет, тя се умори от това и ме изпрати в пансион. Това няма да се случи с теб. Нищо, което направиш, няма да ме накара да те отпратя. Нищо. Можеш да продължиш да ме изпробваш — да мяташ среброто на майка ми из кухнята, ако искаш, но трябва да знаеш, че отговорът ми винаги ще бъде един и същ: аз ще те обичам и ще те задържа. Разбра ли?

Погледнах към нея с подозрение, тялото ми се бе стегнало от съмнение, не виждах дъха си сред парата в банята. Не я разбирах. Напрежението личеше в стойката ѝ, изреченията ѝ бяха остри и накъсани, в гласа ѝ имаше някаква официалност, каквато никога преди не бях срещала. И все пак зад думите ѝ усещах необяснима нежност. Докосването ѝ също бе различно; грижливият начин, по който почисти ръцете ми, без досадното пуфтене, което съпътстваше действията на всичките ми предишни приемни майки. Не ѝ вярвах.

В банята настана мълчание. Елизабет прибра един избягал кичур коса зад ухото ми и се взря в очите ми в очакване на отговор.

— Добре — казах най-накрая, защото знаех, че това бе най-бързият начин да приключи разговора и да изляза от задушавашата жегга на малката баня.

Ъгълчетата на устните ѝ се повдигнаха нагоре.

— Добре тогава. Неделя е. В неделя ходим на фермерския пазар.

Избута ме извън банята и ме закара в стаята ми, където повдигна бинтованите ми ръце, съблече нощницата ми и нахлузи през главата ми бяла рокля без ръкави с набори.

Слязохме долу в кухнята, където беше направила за закуска бъркани яйца, и започна да ме храни на малки хапки с лъжица, която беше абсолютно същата като тази, която запратих през стаята миналата вечер. Дъвчех и гълтах, изпълнявах указанията и все още се опитвах да разгадая противоречивите интонации в гласа ѝ и непредсказуемите ѝ действия. Елизабет не се опита да подхване разговор по време на закуската, само наблюдаваше как яйцата изминаваха пътя си от лъжицата до устата ми и надолу в гърлото

ми. Когато ме нахрани, тя самата изяде една чиния с бъркани яйца, изми и подсуши чиниите и ги сложи отстрани на мивката.

— Готова ли си? — попита ме накрая.

Свих рамене.

Излязохме навън, минахме по чакълестата алея и тя ми помогна да се кача в стария ѝ сив пикап. Синята тапицерия се беше износила и оръфала по ръбовете на седалките и нямаше предпазни колани. Колата потегли по пътя и в кабината навлезе пушилка от прах. Пътувахме по-малко от минута преди да завием в това, което беше празен паркинг, когато минавахме оттам с колата на Мередит. Сега беше пълен с камиони и сергии с плодове, а по пътеките между тях обикаляха множество семейства.

Елизабет минаваше от сергия на сергия, без да се обръща към мен, сякаш не бях там; купуваше торби с всевъзможни продукти: боб на розови и бели ивици, жълтеникавокафяви тикви с дълги шиш, морави, жълти и червени картофи. Докато беше заета да плаща за торба с нектарини, аз си отмъкнах със зъби едно зелено грозде от съседната претрупана сергия.

— Моля те! — възкликна нисък, брадат мъж, когото не бях забелязала. — Опитай! Великолепно е, идеално узряло — каза той, откъсна чепка грозде и го постави в бинтованите ми длани.

— Кажу „благодаря“ — напомни ми Елизабет, но устата ми беше пълна с грозде.

Тя купи три паунда^[1] грозде, шест паунда нектарини и кесия с изсушени кайсии.

Седнахме на пейка, гледаща към просторното поле, и Елизабет поднесе пред устата ми жълта слива. Наведох се и я изядох от ръката ѝ, сокът капеше по брадичката и по роклята ми.

Когато я изядох, Елизабет хвърли костилката в полето и се загледа към по-далечния край на пазара.

— Виждаш ли сергията за цветя ето там, последната в реда? — попита ме тя.

Кимнах. Един младеж седеше върху отворения багажник на малък камион, обутите му в тежки ботуши крака висяха над асфалта. На масата пред него имаше множество рози стегнато увити на купчини.

Елизабет продължи:

— Това е сергията на сестра ми. Виждаш ли момчето? Вече е почти млад мъж, де. Племенникът ми, Грант. Никога не сме се срещали.

— Какво? — изненадах се аз. След разказа ѝ за „лека нощ“ бях предположила, че сестрите са много близки. — Защо?

— Дълга история. Не сме разговаряли от петнайсет години, освен за да разделим наследството си след смъртта на родителите ни. Катрин взе фермата за цветя; аз запазих лозето.

Младежът скочи от багажника на камиона и върна ресто на клиент. Дългата му кафява коса падна над очите му и той я отметна назад, преди да се здрависа с някакъв възрастен мъж. Панталоните му бяха леко къси, дългите му, тънки крайници бяха единствената прилика, която откривах между него и Елизабет от мястото, където се намирахме. Като че ли той самичък отговаряше за сергията и се зачудих защо Катрин не е тук.

— Странното е — каза Елизабет, като проследи с поглед движенията на момчето, — че днес, за пръв път от толкова години, тя ми липсва.

Момчето продаде последната връзка рози на двойка, която минаваше покрай него, а Елизабет се обърна към мен, праметна ръка през раменете ми и ме придърпа към себе си. Аз се опитах да се освободя, но тя ме стисна силно, заби пръсти в плътта ми и не ме пусна.

[1] 1 паунд е равен на 0,453 кг. — Б.пр. ↑

5.

Имелът лежеше подпрян до гърдите ми и аз го наблюдавах как се надига и отпуска. Нито дишането ми нито сърцето ми се бяха успокоили и върнали към нормалния си ритъм, откакто бях разчала посланието на непознатия.

Не помнех какво бе станало с кофите с жълти цветя. Явно обаче бях направила нещо, защото до обяд те бяха натоварени в багажника на камиона на Рената — букети от ярки слънчеви цветя пътуваха по магистралата, за да сгреят нечия почти зимна сватба, а аз се бях проснала върху работната маса, сама в магазина. Рената ме беше помолила да се погрижа за клиентите и да държа отворено, докато се върне, но днес нямаше никого. Магазинът обикновено не работеше в неделя и аз оставих вратата отворена — за всеки случай, но изгасих осветлението. Технически изпълнявах нарежданията ѝ, но на практика по този начин не поощрявах особено бизнеса.

Челото ми бе мокро от пот, въпреки че сутринта бе хладна и аз бях застинала в състояние на смайване, което приличаше на ужас. От години цветните послания, които отправях на хората, оставаха пренебрегвани и всъщност точно тази страна на общуването ми с другите ми действаше успокояващо. Страст, връзка, несъгласие или отхвърляне — нищо от тези неща не беше възможно на езика на цветята и не предизвикваше отговор. Но тази едничка клонка имел беше променила всичко. Ако приемех, че този, който ми я бе дал, наистина разбираше посланието ѝ.

Опитах се да се успокоя, да се убедя, че е просто съвпадение. Смяташе се, че имелът е романтично растение. Може би мъжът си бе представял как го връзвам с червена панделка до дървената рамка на щанда му и заставам отдолу, очаквайки целувката си, както се правеше на Бъдни вечер. Той нямаше откъде да знае, че никога не бих допуснала такава близост. Но макар да бяхме разменили едва няколко думи, не можех да се отърся от усещането, че търговецът все пак ме

познаваше и бе напълно наясно, че между нас не можеше да става и дума за целувка.

Трябваше да реагирам. Ако ми подареше второ цвете и то отново бъдеше в унисон с моя отговор, тогава вече щеше да е сигурно, че общувахме истински и даровете му не бяха обикновена случайност. Краката ми потрепериха, когато скочих от масата и се вмъкнах в хладилното помещение. Настаних се сред студените цветя и се замислих какво точно искам да му кажа.

Рената се върна и ми даде нови нареждания; имаше друга поръчка, малка, която трябваше да бъде доставена долу по хълма. Извади синя керамична ваза, докато аз събирах изпопадалите жълти цветя.

— Колко ще струва? — попитах, защото сумите определяха нашите отношения.

— Няма значение. Но й кажи, че не може да задържи вазата. Ще мина да си я прибера следващата седмица — подаде ми листче с написан адрес, когато привърших с аранжировката на букета. — Ти го занеси.

Държах с двете си ръце тежката ваза и на отиване към вратата усетих, че Рената пхна нещо в раницата ми. Обърнах се. Беше заключила и вече се запътваше към камиона си.

— Няма да ми трябваш до следващата събота, в четири часа сутринта — каза тя, махайки ми за довиждане. — Подготви се за дълъг ден, без почивка.

Кимнах, докато гледах как камионът ѝ се отдалечаваше. Щом зави зад ъгъла, оставих вазата на земята и отворих раницата си. Вътре имаше плик с четири сгънати стодоларови банкноти. И бележка: „Плащане за първите две седмици. Не ме разочаровай.“ Взех ги и ги пхнах в сутиена си.

Адресът ме заведе до нещо, което приличаше на офис сграда, само на две пресечки по-надолу от „Цвят“. Стъклените прозорци на първия етаж бяха тъмни. Не можех да кажа дали вътре имаше някакъв магазин, който просто не работеше в неделя, или беше празно помещение. Потропах и двойната врата се разтресе на металните си панти.

На втория етаж се отвори прозорец и се чу глас:

— Слизам след минута. Изчакай ме!

Оставих вазата на тротоара и седнах до нея. Десет минути по-късно вратата се отвори и жената, която застана на прага си, дишаше съвсем нормално — очевидно не се беше престарала със слизането. Протегна ръка за цветята.

— Виктория — каза тя. — Аз съм Наталия.

Приличаше на Рената по млечнобялата си кожа и прозрачносини очи, но косата ѝ беше яркорозова и от нея капеше вода. Подадох ѝ цветята и се обърнах, за да си тръгна.

— Вече не я ли искаш? — попита тя.

— Моля?

Наталия отстъпи назад, сякаш очакваше да влезе вътре.

— Стаята. Казах на Рената, че е много малка, почти като дрешник, но тя смяташе, че няма да имаш нищо против.

Стая. Рената се беше намесила в живота ми, без да ми покаже, че знаеше какво е положението ми. Инстинктът ми подсказваше да избягам от отворената врата, но къде щях да отида?

— Колко? — попитах аз, правейки стъпка назад.

— Двеста на месец. Ще видиш защо.

Погледнах надолу по улицата, не бях сигурна какво да направя. Когато се обърнах отново, Наталия вече бе влязла в празното помещение на първия етаж и се качваше по стръмните стъпала нагоре.

— Влизай или пък недей — провикна се тя. — И в двата случая затвори вратата!

Поех си дълбоко дъх, издишах през стиснатите си устни и направих крачка напред.

Едностаиният апартамент над празния магазин явно бе предвиден за офис — безлични килими върху циментовия под и кухня с дълъг бар и малък хладилник. Прозорецът над кухненския шкаф беше отворен и гледаше към плоския покрив на сградата отдолу.

— Нямам законно право да давам тази стая под наем.

Наталия посочи близо до дивана в дневната, където се намираше врата, наполовина по-ниска от обичайното. Изглеждаше, че води към някакво мокро помещение или тайник. Подаде ми връзка с шест ключа, на които имаше залепени числа.

— Номер шест — каза тя.

Коленичих, отворих ниската врата и пропълзях вътре. Беше прекалено тъмно и не виждах нищо.

— Изправи се — каза Наталия. — Има вече някъде пред теб с което се пуска осветлението.

Протегнах ръка и опипах във въздуха, докато открих въженцето. Дръпнах го.

Гола крушка осветяваше празна синя стая, синя като най-чистия син цвят на палитрата на художник, като лодка по средата на морето, като искряща вода. Килимът бе бял и мъхест и изглеждаше като живо същество. В стаята нямаше прозорци. Беше достатъчно голяма, за да легне човек на пода, но не и за легло или за шкаф, ако въобще се намереха такива, които да минат през ниската врата. На една от стените имаше редица месингови ключалки и когато погледнах по-отблизо видях, че всъщност те бяха монтирани върху друга нормално висока врата, която почти не се различаваше под синята боя. През пролуките им се процеждаше светлина. Наталия беше права; стаята бе просто преустроен дрешник.

— Последната ми съквартирантка беше параноидна шизофреничка — каза тя, сочейки с ръка към ключалките. — Тази врата води към моята стая. Това са всички ключове — кимна към връзката, която ми бе дала.

— Ще я взема — казах аз.

Подадох ръка през вратата и оставих двеста долара на облегалката на дивана в дневната. След това се пъхнах обратно в стаята си, заключих и легнах на пода сред цялата тази синева.

При Елизабет небето изглеждаше по-голямо; виеше се от една ниска хоризонтална линия към друга, синьото се изливаше върху сухите хълмове и притъпяваше жълтото на лятото, отразяваше се във вълнообразния покрив на градинската барака и в кръглата метална каравана, и в зениците на очите на Елизабет. Цветът беше навсякъде, стоварваше се върху теб, тежко, като внезапно мълчание.

Седях на лекия сгъваем стол на градинската пътека и чаках Елизабет да се върне от кухнята. По-рано тази сутрин беше направила палачинки с банани и праскови и ядох, докато се превих на кухненската маса и не можах да помръдна. Но вместо да ме засипе с

обичайния порой от въпроси, на които понякога отговарях, понякога не, този път бе притеснително спокойна. Само чоплеше в храната си, побутваше встрани печените праскови и заливаше останалата палачинка изобилно със сироп.

Седях със затворени очи и слушах как столът ѝ проскърца, когато го бутна назад и се изправи, после тя прекоси кухнята и остави купчината чинии в мивката. Но вместо звука на течащата вода, който обикновено следваше, сега чух неочакван тракащ звук. Отворих очи и видях, че се беше облегнала на кухненските шкафове, втрещена в старомодния телефон. Извиваше спираловидния шнур, който свързваше телефона и слушалката, и се взираше разсеяно в шайбата, сякаш бе забравила номера. След малко започна отново да върти някакви числа, но когато стигна до шестото, спря, присви устни и затръшна рязко слушалката. Звукът раздразни натежалия ми стомах и аз изпуфтах.

Елизабет се стресна и когато се обърна, изглеждаше изненадана да ме види там — като че ли съсредоточена в телефонното обаждане, което не беше направила, бе забравила за съществуването ми. Пое си въздух, издърпа ме от стола до масата ми и ме отнесе в градината, където останах да я чакам.

Сега се появи на задната врата — в едната си ръка стискаше кална лопата, а в другата — чаша, от която се издигаше пара.

— Изпий го — каза тя и ми подаде чашата. — Ще ти помогне за храносмилането.

Стиснах чашата с бинтованите си ръце. Беше минала седмица, откакто за пръв път бе промила ръцете ми и вече бях свикнала с безпомощността си, даже ми беше изгодно. Елизабет готвеше и чистеше, а аз лежах по цял ден, без да правя нищо; когато ме питаше как са раните ми, ѝ казвах, че ги усещам по-зле от преди.

Духнах и отпих внимателно глътка от чая, но веднага след това я изплюх.

— Не ми харесва — казах и протегнах чашата напред, като оставих част от течността да се разлее по пътеката пред стола ми.

— Опитай отново — каза Елизабет. — Ще свикнеш с вкуса. Цветчетата на ментата означават „топло чувство“.

Отпих още една глътка. Този път задържах малко по-дълго, преди да изплюя чая през облегалката на стола си.

— Имаш предвид „топла отврат“.

— Не, топли чувства — поправи ме Елизабет. — Нали знаеш топлината, която те изпълва, когато виждаш любим човек.

Не познавах това чувство.

— Топлината на повръщане — казах инатливо аз.

— Езикът на цветята е безспорен, Виктория, той не може да се мени според желанията на хората — каза тя, извърна се и започна да си слага градинарските ръкавици. Взе лопатата и започна да изравнява пръстта там, където бях изтръгнала няколко растения и храсти, когато търсех лъжицата.

— Какво означава това „безспорен“? — попитах аз. Отпих още една глътка от ментовия чай, преглътнах, направих гримаса и зачаках стомахът ми да се успокои.

— Означава, че има само едно определение, едно значение за всяко цвете. Розмаринът например е...

— Спомен — прекъснах я аз. — От Шекспир, който и да е той.

— Да — Елизабет изглеждаше изненадана. — А кандилката...

— Изоставяне.

— Бодлива зеленика?

— Предвидливост.

— Лавандула?

— Недоверие.

Елизабет остави лопатата на земята, свали ръкавиците си и коленичи до мен. Очите ѝ ме гледаха толкова пронизващо, че се облегнах назад на стола си и за малко щях да падна, но тя протегна бързо ръка и ме хвана за глезена.

— Защо Мереди ми каза, че си зле в ученето?

— Защото съм зле.

Тя ме хвана за брадичката и я повдигна към себе си, докато очите ни се озоваха на една линия.

— Не е вярно — отбеляза простичко. — Четири години в основното училище и не си успяла да научиш елементарни звуци, така ми каза тя. Предупреди ме, че трябва да бъдеш в класа на „специалните ученици“, ако изобщо се задържиш в училище.

Бях останала две години в една и съща група в детската градина, повтарях и втори клас. Не се преструвах на неспособна и незнаеща; просто никога не ме питаха за нищо. След първата година репутацията ми беше на избухлива темерутка и в който и час да влизах, веднага ме изолираха. Научих буквите, числата и елементарната математика от купчините листове, които трупяха на чина ми, без да се интересуват какво правя с тях. Научих се да чета от книгите с картинки, които изпадаха от чантите на съучениците ми или които крадах от шкафовете в училище.

Имаше време, когато смятах, че училището може да бъде различно. В първия ден, когато седях на малкия си чин на редицата, осъзнах, че бездната между мен и другите деца не беше видима. Учителката в детската градина, мис Елис, произнесе името ми нежно, наблягайки на средната сричка, и се отнасяше с мен като с всички останали. Сложи ме в редицата с момиче, което беше по-слабо от мен, тънчиките ѝ китки се докосваха до моите, когато вървахме от класната стая до площадката за игра и обратното. Мис Елис вярваше, че е важно да подхранваме мозъка си, затова всеки ден след почивката поставяше на чиновите ни хартиена чаша с по една сардина вътре. След като изядяхме сардината си, обръщяхме чашата наопаки, за да видим изписаната на дъното буква. Ако успеехме да познаем и да произнесем буквата правилно и да измислим дума, която започваше с нея, ни даваше втора сардина. Аз запомних всички букви и звуци и първата седмица винаги получавах наградата.

Но пет седмици по-късно Мередит ме премести в ново семейство, в различно предградие, в друго училище и всеки път, когато се сетех за вкусната хлъзгава риба, се вбесявах. Моят гняв разпиляваше бюрата, разкъсваше завесите и крадеше чужди кутии за обяд. Наказваха ме, отстраняваха ме от училище, наказваха ме отново. В края на първата година всички очакваха да се държи агресивно и образованието ми бе напълно изоставено.

Елизабет стисна лицето ми и очите ѝ потърсиха отговор.

— Мога да чета — признах аз.

Тя продължи да ме гледа втренчено, сякаш бе решена да открие всяка лъжа, която някога бях казвала. Затворих очи и накрая ръцете ѝ ме пуснаха.

— Е, добре е да го знаем.

Поклати глава и отново се зае с градината, като сложи ръкавиците си, преди да засади в дупките растенията, които бях изкоренила. Наблюдавах я как работи, как утъпква горния слой на почвата около всеки ствол. Вдигна поглед към мен, когато приключи.

— Помолих Перла да дойде да си поиграете. Имам нужда от почивка, а и ще бъде добре за теб да си имаш приятелка преди да тръгнеш на училище утре.

— Перла няма да ми стане приятелка — казах аз.

— Дори още не си я видяла — възкликна отчаяно Елизабет. — Откъде може да знаеш дали ще ти стане приятелка или не?

Знаех, че Перла няма да ми бъде приятелка, защото за девет години не бях имала нито един приятел. Мередит сигурно го беше казала на Елизабет. Тя казваше всичко на другите ми приемни майки и те предупреждаваха децата в къщите си да ядат по-бързо, когато съм наблизо, и да крият бонбоните си от Хелюин в калъфите на възглавниците си.

— Сега ела с мен. Тя вероятно вече чака до портата.

Поведе ме през градината към ниската ограда от колове в по-далечния край. Перла ни чакаше, облегната на нея. Беше на достатъчно близко разстояние и вероятно бе чула всичко, което си бяхме говорили, но не изглеждаше притеснена, а само нетърпелива. Беше съвсем малко по-висока от мен, а тялото ѝ бе закръглено и пухкаво. Тениската ѝ бе прекалено тясна и прекалено къса. Жълтеникавозелената блузка минаваше по средата на корема на момичето и между нея и ръба на панталоните ѝ се виждаше гола ивица плът. Ластичите на ръкавите оставяха дълбоки червени линии по кожата ѝ и се вдигаха нагоре към мишниците. Тя непрекъснато ги оправяше и ги опъваше надолу.

— Добро утро — каза Елизабет. — Това е дъщеря ми, Виктория. Виктория, това е Перла.

Звукът от думата „дъщеря“ възпламени отново стомаха ми. Ритнах с крак пръст в посока на Елизабет, но тя настъпи и двата ми крака с дясната си обувка, а пръстите ѝ се впиха във врата ми. Кожата ми гореше от допира ѝ.

— Здравсти, Виктория — каза свенливо Перла. Хвана дългата си черна плитка и я задържа нервно по вече мокрите ѝ краища.

— Добре — каза Елизабет, сякаш тихите думи на Перла и моето инатливо мълчание бяха положили основата на нещо. Влизам вътре, за да си почина. Виктория, стой тук и си играй с Перла, докато не те повикам.

Без да изчака отговора ми, се обърна и се прибра в къщата. Двете с Перла бяхме забили очи в земята. След малко тя се пресегна и докосна внимателно с върха на пръста си бинтованите ми ръце.

— Какво е станало?

Захапах марлята, защото внезапно изпитах желание да използвам ръцете си отново.

— Тръни — казах аз. — Развий ги.

Перла отлепи краищата на лейкопласта и аз бързо свалих всичко останало. Все още неизлекуваната ми кожа беше бледа и сбръчкана, по раните се бе образувала коричка, кръгчетата се бяха смалили. Повдигнах ръба на една зараснала коричка с пръст и тя се отлепи лесно, разкривайки здравата кожа отдолу.

— Утре в училище ще сме в една паралелка — каза Перла. — Има само един четвърти клас.

Не ѝ отговорих. Елизабет смяташе, че ще тръгна на училище. Тя също така смяташе, че ще бъде нейна дъщеря и че може да ме принуди да си имам приятелка. Но грешеше за всичко. Тръгнах към градинската барака. Не знаех какво точно ще правя, но внезапно ми се прииска да накарам Елизабет да разбере ясно колко бъркаше за всичко, свързано с мен.

Взех нож и чифт градински ножици от рафта в бараката и се върнах в градината.

Заобиколих от другата страна на бадемовото дърво, следвайки редицата от сиво-зелени растения. На мястото, където пращият път се вливаше в тучната градина, имаше гигантски кактус с хаотично преплетени клони и листа. Беше по-голям от колата на Мередит, стволът му бе кафяв и грапав на външен вид, като че ли собствените му бодли бяха направили прорези и рани по него. Всеки клон беше като сбор от човешки ръце, длани, които израстваха една от друга, дясна, после лява, после отново дясна, и така беше достатъчно балансиран, за да може да стои изправен нагоре. Вече знаех какво ще направя.

— Нопал — каза Петра, когато посочих въпросително към растението. — Крушовиден кактус.

— Какво?

— Наричат го „бодлива круша“. Виждаш ли плода най-отгоре? В Мексико ги продават по пазарите. Вкусни са, но трябва да ги обелиш правилно.

— Срежи го — заповядах ѝ аз.

Перла замръзна на място.

— Какво? Целия ли?

Поклатих глава. Не.

— Само онзи клон с плодовете. Искam ги, за да ги дам на Елизабет. Но трябва да го направиш вместо мен, защото иначе ще си нараня ръцете.

Перла все още не помръдваше, но погледна към два пъти по-високия от нея кактус. Пламтящо червен плод растеше на върха на всяка плоска длан. Протегнах ножа към пухкавото момиче, тъпото му острие сочеше ниско долу към корема ѝ.

Перла се пресегна, докосна върха на острието с мекия си пръст, после пристъпи към мен и взе ножа от ръката ми.

— Къде? — попита тихо тя.

Посочих точно към мястото над кафявия ствол, където започваше една дълга зелена ръка. Перла пробва ножа върху кактуса и затвори очи, преди да се облегне напред със силата на цялото си тяло. Кората му беше твърда, но след като веднъж премина през външния слой, ножът се плъзна лесно и скоро клонът падна на земята. Посочих към плодовете и Перла отсече всичките, един по един. Те паднаха на земята и от тях се стече кървав червен сок.

— Почакай тук — наредих ѝ пак аз и се затичах към градината, където бях захвърлила марлените си превръзки.

Когато се върнах, Перла стоеше точно там, където я бях оставила. Хванах зелената месеста длан с марлята, взех ножа и внимателно магнах бодлите от всяка бодлива круша, все едно одирах мъртво животно. Подадох зрелите, ставащи за ядене плодове на Перла.

— Ето — казах аз.

Тя ме погледна смутено и неразбиращо.

— Мислех, че ги искаш? — попита тя. — За Елизабет?

— Ами тогава ѝ ги занеси. Аз имах нужда от друга част казах и завих ивиците обелена кожа с бодли в марлята. — Сега се прибирай у дома си.

Перла закри с шепи плодовете в дланите си и тръгна бавно, като въздъхна шумно, сякаш бе очаквала нещо повече от мен в отговор на нейната лоялност.

Нямах какво да ѝ дам.

6.

Наталия беше по-малката сестра на Рената. Бяха общо шест. Рената беше втора поред, Наталия — най-малката от всички. Мина цяла седмица, докато събера тази информация, и бях благодарна за това. През повечето дни съквартирантката ми спеше до късно следобед, а когато се събудеше не вдигаше почти никакъв шум. Веднъж ми каза, че не обича да хаби гласа си и фактът, че смяташе разговорът с мен за такова хабене, изобщо не ме обиждаше. Наталия беше вокалистка на пънк група, която беше известна само в много тесен радиус около апартамента ѝ както самата тя изтъкна, — на разстояние около двайсетина пресечки. Групата се подвизаваше в Мишън, имаше няколкостотин фенове в парка „Долорес“ и беше тотално неизвестна навсякъде другаде. Репетираха на долния етаж. В останалите помещения в сградата имаше офиси, някои работещи някои празни, но всичките затваряха след пет часа. Наталия ми даде тапи за уши и купчина възглавници. Така усещах музиката само като вибрация по пода, от която косматият килим оживяваше още повече. В повечето случаи започваха да репетират едва след полунощ, така че разполагах само с няколко часа блажена забрава преди събуждане.

Нямаше да ходя на работа до следващата събота, но всяка сутрин през тази седмица се озовавах из улиците около цветната борса и гледах как търговците идват с препълнените с цветя камиони на претъпкания паркинг. Не търсех тайнствения си ухажор; поне така си казвах. Когато го видех, навеждах глава, шмугвах се в някоя уличка и бягах, докато останех без дъх. До събота вече бях решила какъв ще бъде моят отговор.

Антиринум, кученце, или както го наричат още, лъвска муцунка. Самонадеяност. Отидох на цветния пазар в четири часа сутринта, час преди срещата ми с Рената, с пет долара в джоба и нов, оранжев кичур в косата си, падащ ниско над веждите ми, експериментален подарък от Наталия.

Той беше приклепнал и разтоварваше връзките лилии рози и лютичета в пластмасови кофи. Не ме видя, че приближавам. Възползвах се от това предимство, за да му върна за първия ден, в който се срещнахме, когато ме огледа безсрамно от глава до пети, и сега аз на свой ред го огледах — от превития му врат до калните ботуши. Носеше същия черен суичър с качулка като предишните дни, вече по-мръсен, и бели работни панталони, изцапани с петна. На панталоните имаше клуп, като онези, на които се заканваше чук, но той бе празен.

Когато се изправи, аз бях точно пред него, а ръцете ми бяха пълни с кичестите цветове на цветето, което бях избрала антиринума. Бях ги купила за пет долара и за тази сума се бях сдобила с шест връзки, смесени букети в лилаво, розово и жълто. Държах цветята високо, така че закриваха напълно лицето ми и над тях се подаваше само върхът на шапката ми.

Усетих как ръцете му обхващаха дръжките им; усетих пръстите му, когато докоснаха моите — бяха студени, с температурата на ранното сутрешно ноемврийско небе. За миг изпитах желание да ги стопля — не с моите ръце, които бяха също толкова студени, а с шапката си или пък с чорапите си с нещо, което можех да сваля и да оставя след себе си. Той дръпна цветята и аз останах разкрита пред него, а руменината плъзна на вълни по лицето ми. Обърнах се светкавично и се отдалечих.

Рената ме чакаше на вратата, нервна и суетяща се. Имаше още една голяма сватба, а булката била като излязла от холивудска пародия — обезумяла и изискваща невъзможни неща. Беше снабдила Рената с дълъг списък на цветя, които харесваше, и на други, които не харесваше, уточнявайки цветовете размера им до сантиметри. Рената скъса списъка на две и ми връчи плик с пари в брой.

— Никога не давай цената, която ти искат! — провикна се след мен, докато тръгвах по задачите си. — Казвай, че са за мен!

На следващата сутрин Рената ме прати на цветната борса сама. Бяхме аранжирали цветята и връзвали букети до пет часа за сватбата, която бе обявена за шест часа, и напрежението ѝ се беше отразило. Имаше нужда от почивка. Магазинът ѝ вече щеше да бъде отворен всяка неделя; направи нова табела и каза на всичките си редовни клиенти, че аз ще бъда там. Даде ми пари в брой, картата, с която

пазаруваше на борсата на едро, и ключ. Вкара номера на домашния си телефон в касовия апарат и ми каза да не я безпокоя за нищо на света.

Когато отидох на борсата, небето още беше тъмно и почти не го видях, както бе застанал вдясно от входа. Стоеше неподвижно, без цветя, с наведена към земята глава, но очите му гледаха нагоре и ме очакваха. Вървах към вратата решително, втрещена в металната дръжка. Пазарът щеше да бъде препълнен и оживен, но отвън не се чуваше почти никакъв шум. Докато минавах покрай него, той повдигна ръка и ми подаде увит на руло лист, завързан с жълта панделка. Поех го, както състезател в щафетно бягане взема палката от съотборника си, без да забавям крачка, и отворих вратата. Веднага ме заля звуковата вълна от жужащата вътре тълпа. Когато погледнах назад, той беше изчезнал.

На листа имаше рисунка, направена с молив — не на цвете, а на ствол на дърво с белеща се на места кора. Прокарах пръст по него; рисунката беше толкова реалистична, че почти усетих грубите възли по дънера. В долната част на листа, отдясно, бяха изписани думите „бяла топола“.

Бяла топола. Не знаех символиката на това дърво. Свалих раницата си и извадих речника на растенията. Прегледах съдържанието, но не открих „бяла топола“. Ако имаше някакво значение, явно нямаше да го открия в моя речник. Навих отново свитъка, вързах го с панделката и тъкмо се канех да го прибера, когато видях нещо и замръзнах на място.

На вътрешната страна на панделката с почерка, който познавах от дъската с цените на цветята пред сергията му, бяха изписани следните думи: „Понеделник, 5 следобед, 16-та и Мишън. Понички за вечеря.“ Черното мастило беше попило в коприната и думите почти не се четяха, но времето и мястото на срещата се виждаха съвсем ясно.

Тази сутрин купувах цветя, без да мисля, без да се пазаря и когато час по-късно отворих магазина, се изненадах от нещата, които носех. Работата сутринта вървеше бавно и леко и бях благодарна за това. Седях на високия стол зад касата и разлиствах дебелия телефонен указател. Открих номера на Обществената библиотека на Сан Франциско, позвъних и изслушах дългото съобщение. Чух го два пъти и си записах работното време и адреса ѝ на дланта си. В неделя Централният клон затваряше в пет часа следобед, точно когато аз

трябваше да затворя „Цвят“. Налагаше се да изчакам до понеделник. Тогава, въз основа на посланието, което предаваше бялата тополя, трябваше да реша дали да се срещна с онзи мъж за вечеря с понички.

В края на деня, когато пренасях цветята от витрината в склада, входната врата се отвори. На прага застана жена и се огледа притеснено из празния магазин.

— Мога ли да ви помогна? — попитах нетърпеливо аз, защото вече исках да си тръгна.

— Ти ли си Виктория?

Кимнах.

— Ърл ме изпрати. Помоли ме да ти кажа, че иска отново същия букет, абсолютно същия — подаде ми трийсет долара. — Каза да задържиш рестото.

Прибрах парите в касата и отидох в склада; не бях сигурна, че имаме достатъчно паяковидни хризантеми. Разсмях се силно, когато видях гигантската връзка, която бях купила тази сутрин. По пода бяха останали зимзелени от миналата седмица. Рената не беше пръскала с вода растението и то беше изсъхнало, но не и мъртво.

— Защо той не дойде? — попитах аз, докато започнах да подреждам букета.

Очите на жената пробягваха от цветята към прозореца. Приличаше на птиче, затворено в клетка.

— Искаше да се срещна с теб.

Не казах нищо и не повдигнах глава. С периферното си зрение виждах как си играеше с краищата на боядисаната си в бургундско кафяво коса; цветът покриваше напълно кичурите, които би трябвало да са напълно посивели.

— Смяташе, че можеш да направиш букет и за мен — нещо специално.

— По какъв повод? — попитах аз.

Жената млъкна и отново погледна през прозореца.

— Самотна съм, а не искам да бъда.

Огледах се наоколо. Успехът с Ърл ме беше направил самоуверена. Тя имаше нужда от рози и люляк, реших аз, а не бях купила нито едно от двете. Принципно ги избягвах.

— Следващата неделя — казах аз. — Можете ли да дойдете тогава?

Жената кимна.

— Бог знае, че мога да чакам.

Наблюдаваше мълчаливо как пръстите ми правеха кръгообразни движения около хризантемите. Десет минути по-късно излезе през вратата; стъпваше някак по-леко и вървеше по улицата като много по-млада жена.

На следващата сутрин взех автобус до Обществената библиотека и изчаках на стъпалата отпред, докато отвори. Бързо открих това, което ми трябваше. Книгите за езика на цветята бяха подредени на най-горния рафт, притиснати между викторианските поети и изключително голяма колекция от книги за градинарство. Имаше повече, отколкото очаквах. Бяха различни — от много стари, с ронещи се твърди корици като онази, която носех в раницата си, до илюстрирани меки издания, приличащи на списания, които са били четени из кафенетата в миналото. Всички си приличаха по едно — изглеждаха така, сякаш не бяха докосвани от години. Елизабет ми беше казвала, че някога езикът на цветята е бил широко известен, и винаги ме бе изумявало това как сега буквално бе забравен от хората. Взех толкова книги, колкото можех да нося, и се замъкнах към читалнята.

Седнах на най-близката маса и отворих кожения том; някога заглавието е било изписано със златни букви, които почти се бяха превърнали на прах. Картонът във вътрешното хартиено джобче на книгата имаше печат от време преди да съм била родена. Книгата съдържаше пълната история на езика на цветята. Започваше с оригиналния речник на цветята, публикуван във Франция през XIX век, и имаше дълъг списък на кралски и други знатни особи, които си бяха общували по този начин, заедно с подробно описание на букетите, които са си разменяли. Преминах към края, където открих кратък речник на цветята. Но бялата топола не беше в него.

Прегледах още няколко книги и безпокойството ми нарастваше все повече. Страхувах се да разбера съобщението на непознатия, но още повече се страхувах, че никога няма да го разгада и няма да разбера какво се опитваше да ми каже.

След двамадесет минути най-накрая намерих това, което търсех между толмеята и треската. Топола, бяла. Време. Въздъхнах облекчена, но също така и обърквана.

Затворих книгата и отпуснах глава върху прохладната ѝ корица. Време като реакция на самонадеяност беше по-абстрактен отговор, отколкото се надявах да открия. Времето ще покаже? Дай ми време и ще видим? Отговорът му не бе конкретен; определено не се беше учил от Елизабет. Отворих друга книга, после още една, търсейки някакво по-подробно описание на значението на бялата топола, но никъде не открих друго споменаване на това дърво. Не беше изненадващо.

Едно дърво, особено тополата, не беше много вероятен избор за изразяване на романтични взаимоотношения. В подаването на клонки от топола или на ронещата ѝ се кора нямаше нищо, което да породя копнеж.

Канех се да върна обратно на рафта книгите, когато вниманието ми бе привлечено от малко издание, джобен формат.

На корицата имаше нарисувана решетка и във всяко от квадратчетата ѝ имаше цвете, а под всеки образ беше изписана символиката му. На най-долния ред бяха нарисувани изящни рози в различни цветове. Под жълтата роза бе изписана думата „ревност“.

Ако беше някое друго цвете, вероятно нямаше да забележа несъответствието. Но никога не бих могла да забравя тъгата, която се появяваше на лицето на Елизабет, когато сочеше към храста с жълтите рози, как всеотдайно се грижеше за всяка млада пъпка през пролетта и как струпваше на купчини до градинската ограда изсъхналите цветя. Да замениш изневярата с ревността беше сериозна подмяна на значението на жълтата роза. Едното беше действие, другото само емоция.

Отворих малката книжка, разлистих страниците, после я оставих и отворих следващата.

Часовете минаваха, а аз продължавах да поглъщам тонове нова информация. Седях застинала на стола, местеха се само страниците на книгите. Преглеждах значението на всяко цвете и го сравнявах с това, което знаех от преди.

Не ми беше нужно много време, за да разбере. Елизабет бе грешила за езика на цветята така, както бе сгрешила и за мен.

Елизабет седеше на предните стъпала, потопила краката си в леген с вода. От мястото, където аз стоях — на автобусната

спирка, тя изглеждаше много дребничка, кожата на голите ѝ глезени беше бледа.

Гледаше ме, докато приближавах, и почувствах как се изнервям — не беше приключила с мен, в това бях сигурна. Тази сутрин пронизителният ѝ вик и шумното тропане на дървените токове по балатума на пода бяха знак, че е открила бодлите на кактуса, които старателно набучих предишната вечер от горе до долу по обувките ѝ. Станах, облякох се и се впуснах надолу по стълбището, но когато влязох в кухнята тя вече седеше на масата и спокойно ядеше овесената си каша. Не погледна към мен и не каза нищо, когато седнах и аз на масата.

Липсата ѝ на реакция ме вбеси. „Какво ще правиш с мен“ извиках аз и отговорът ѝ ме смая. Кактусът, каза тя, означава страстна, пламенна любов и въпреки че обувките ѝ може би нямало да може да се оправят, тя оценявала моето признание. Тръснах диво глава, но Елизабет ми напомни онова, което ми обясняваше в градината — че всяко цвете има едно-единствено значение, за да не се получават недоразумения.

Вдигнах раницата си и тръгнах към вратата, но тя дойде зад мен и притисна някакъв букет цветя до шията ми. Не искаш ли да видиш отговора ми, попита тя. Завъртях се и лицето ми се зарови в малки виолетови венчелистчета. Хелиотроп, каза тя. Отдаденост и обич.

От устата ми излезе нещо като яростно съскане. Кактусът означава, че те мразя, казах аз и затръшнах вратата в лицето ѝ.

След цял ден в училище гневът ми вече бе преминал и изпитвах нещо като съжаление. Но Елизабет се усмихна, когато ме видя, изражението на лицето ѝ беше лъчезарно, сякаш напълно бе забравила изявлението ми отпреди няколко часа, че я мразя.

— Как беше първият учебен ден? — попита тя.

— Ужасно — казах аз. Взех две стъпала наведнъж и се опитах да я прекрача, но кокалестите ѝ пръсти се вкопчиха в глезена ми.

— Седни — каза тя. Силната ѝ хватка осуети опита ми за бягство. Обърнах се и седнах на стъпалото под нея, за да не виждам очите ѝ, но тя ме придърпа нагоре за шията и лицата ни се изравниха. — Така е по-добре.

После ми подаде чиния с нарязана круша и кексче.

— Сега яж. Имам работа за теб, която ще ни отнеме целия следобед, така че ще започнеш веднага, след като изядеш това.

Мразех я, защото готвеше много добре. Хранеше ме толкова изобилно, че още не ми се беше наложило да прибегна до кашкавала, който бях прибрала в чекмеджето. Резените круша бяха обелени и почистени от семките; кексчето беше с банан и фъстъчено масло. Изядох всичко, до последната трошичка. Когато приключих, ѝ подадох празната чиния и получих в замяна чаша с мляко.

— Ето — каза тя. — Сега ще можеш да работиш колкото време е необходимо, за да махнеш всички бодли от обувките ми.

Даде ми чифт кожени ръкавици, които бяха прекалено големи за ръцете ми, пинцети и фенерче.

— Когато свършиш, ще ги obuеш и ще минеш три пъти нагоре и надолу по стълбището, за да видя, че си се справила успешно.

Запратих ръкавиците надолу и те се приземиха като забравени ръце в пръстта. Пъхнах голите си ръце в обувката пръстите ми опипваха меката отвътре кожа за бодли. Открих един, хванах го с ноктите си, издърпах го и го хвърлих на земята.

Елизабет ме наблюдаваше спокойно и съсредоточено как работя: първо кожата отвътре, после отстрани и накрая върховете. Обувката, която беше обула, преди да открие забитите бодли, беше най-трудна, защото тя беше стъпила вътре и тежестта ѝ ги бе набила дълбоко в кожата. Извадих ги един по един с пинцетите като непохватен хирург.

— И така, щом не е пламенна любов, какво е? — попита Елизабет, когато бях накрая на задачата си. — Ако не показваш вечната си отдаденост и страстна привързаност към мен какво?

— Казах ти преди училище. Кактусът означава, че те мразя.

— Не означава — заяви твърдо Елизабет. — Мога да те науча кое цвете е за омраза, но думата „омраза“ не е конкретна. Омразата може да бъде силна или апатична; може да бъде породена от нехаресване или от страх. Ако ми кажеш точно как се чувстваш, ще мога да ти помогна да намериш правилното цвете, за да изразиш посланието си.

— Не те харесвам — казах аз. — Не ми харесва да ме заключаваш извън къщата или да ме буташ в мивката. Не ми харесва да ме докосваш по врата, да ме стискаш за лицето или да ме принуждаваш

да си играя с Перла. Не харесвам цветята ти нито посланията им, нито кокалестите ти пръсти. Не харесвам нищо в теб, не харесвам нищо в скапания свят!

— Много по-добре! — Елизабет изглеждаше искрено впечатлена от моя монолог на омразата. — Цветето, което търсиш, очевидно е обикновеният магарешки трън, който символизира мизантропия. „Мизантропия“ означава омраза или недоверие към цялото човечество.

— „Човечество“ означава ли всички хора?

— Да.

Замислих се за това. Мизантропия. Никой досега не беше описвал чувствата ми с една-едничка дума. Повторих си я няколко пъти наум, за да съм сигурна, че няма да я забравя.

— Имаш ли тук магарешки тръни?

— Имам — каза тя. — Довърши задачата си и ще отидем да ги видим. Трябва да звънна по телефона и няма да изляза от кухнята, докато не го направя. Когато и двете приключим заедно ще потърсим магарешкия трън в градината.

Закуцука навътре и когато мрежестата врата се затвори аз се изкачих по стъпалата и се свих под прозореца. Минах с длан по меката кожа на обувките, търсейки останали бодли. Ако Елизабет най-накрая щеше да направи онова обаждање, с което се бореше от дни, исках да слушам. Беше ми любопитно — мисълта, че Елизабет, която винаги имаше какво да каже, не можеше да се справи с едно позвъняване по телефона.

Надникнах през прозореца и я видях да седи до кухненския плот. Бързо набра седем цифри, заслуша се — вероятно в първия сигнал — и затвори. После бавно опита отново. Този път доближи слушалката до ухото си. От скривалището си под прозореца видях, че съдържа дъха си. Остана така със слушалката в ръка дълго време.

Най-накрая проговори:

— Катрин... — закри с длан слушалката и издаде звук между въздишка и стенание. Забелязах, че в ъгълчетата на очите ѝ се появиха сълзи. Вдигна отново телефона към устата си. — Елизабет е.

Млъкна отново и аз се вслушах напрегнато, опитвайки се да чуя гласа, който минаваше по линията, но не успях. Тя продължи

колебливо:

— Знам, че минаха петнайсет години и знам, че вероятно си смятала, че никога повече няма да ме чуеш. Да ти кажа честно, и аз така смятах. Но сега имам дъщеря и не мога да спра да мисля за теб.

Осъзнах, че говореше на телефонен секретар, не на жив човек. Постепенно ускори и думите ѝ се изляха като порой сякаш веднъж отрицала се, не можеше да спре.

— Нали знаеш как всички жени, когато родят, веднага се обаждат на майките си, как искат да са при тях — дори жените, които мразят майките си — Елизабет се разсмя и отпусна рамене. Пръстите ѝ се заиграха с навития кабел на телефона. Сега го разбирам, по напълно различен начин обаче. Родителите ни вече ги няма, само ти ми остана и аз мисля постоянно за теб, не мога да мисля за нищо друго.

Спря за миг, може би чудейки се как да продължи или как да каже това, което искаше.

— Нямам бебе, щях да имам, исках да осиновя, но накрая се озовах с деветгодишно момиче. Някой път ще ти разкажа цялата история, ако се срещнем лице в лице. Надявам се, че ще се срещнем. Както и да е, когато видиш Виктория, ще разбереш — тя има същите очи на диво животинче, каквито имах аз като малка, след като научих, че единственият начин да изкарам майка ни от стаята е да предизвикам пожар в кухнята или да унищожа целия ни запас от консерви с праскови.

Разсмя се отново и изтри очите си с ръка. Плачеше, въпреки че не изглеждаше тъжна.

— Помниш ли? Така че... Обаждам се само за да ти кажа, че ти прощавам за това, което стана. Беше толкова отдавна преди цял един живот... Трябваше да ти се обадя много по-рано и съжалявам, че не го направих. Надявам се, че ще ми позвъниш или ще дойдеш да ме видиш. Липсваш ми. И бих искала да се запозная с Грант. Моля те.

Изчака още малко, заслушана, после толкова леко затвори телефона, че почти не чух как слушалката щракна.

Смъкнах се отново надолу по стъпалата и забих поглед в обувките, като се надявах тя да не разбере, че бях подслушвала. Най-накрая Елизабет излезе от кухнята и закуцука към мен. Очите ѝ бяха

сухи, но все още искряха от сълзите и тя изглеждаше по-спокойна, дори по-щастлива, отколкото я бях виждала досега.

— Е, нека да проверим дали си се справила. Пробвай ги.

Обух обувките ѝ, после ги свалих и извадих един бодил от мястото, където се падаше големия пръст, и ги обух пак. Минах три пъти нагоре и надолу по стъпалата.

— Благодаря ти — каза Елизабет, пъхна здравия си крак в обувката и въздъхна с удоволствие. — Така е много, много по-добре. — Изправи се бавно. — Сега изтичай в кухнята, вземи празен буркан от шкафа с чашите, една хавлиена кърпа и ножиците от масата.

Направих каквото беше поискала и когато се върнах, тя стоеше на долното стъпало и проверяваше дали може да върви с пострадалия си крак. Оглеждаше градината си, сякаш се чудеше в коя посока да поемем.

— Магарешкият трън е навсякъде — каза тя. — Може би това е причината хората да се държат постоянно толкова зле помежду си. — Пристъпи напред по пътеката и лицето ѝ се сгърчи от болка. — Ще трябва да ми помогнеш или никога няма да успеем — каза тя и се пресегна към рамото ми.

— Нямах ли си бастун или патерица? — казах аз и отскочих назад.

Елизабет се разсмя.

— Не, нямам. А ти? Не съм някоя старица, независимо какво си мислиш.

Посегна отново към мен и този път аз не се отдръпнах.

Беше толкова висока, че трябваше да се превие, за да се облегне на рамото ми. Вървахме бавно по пътеката. Спря веднъж за да оправи обувката си, после продължихме. Рамото ми направо пареше под натиска на дланта ѝ.

— Ето — каза Елизабет, когато стигнахме до пътя. Седна долу на чакъла и се облегна на дървената пощенска кутия.

— Виждаш ли? Навсякъде е — посочи към дерето, разделящо шосето от редиците лози. Беше много дълбоко, пълно със сухи растения, без никакви цветя.

— Не виждам нищо.

Бях ужасно разочарована.

— Слез тук долу — каза тя. Подаде ми буркана и ножниците. — Търси цветчета с размера на монета, които преди са били виолетови, въпреки че по това време на годината най-вероятно са станали кафяви, като всичко останало в Северна Калифорния. Остри са и с бодли, така че внимавай, като ги вземаш.

Взех буркана и ножниците и започнах да се спускам внимателно в дълбоката канавка сред трънаците. Храстите бяха гъсти, пожълтели до златисто и миришеха като края на лятото. Отрязах едно сухо цвете в края на стъбълцето му. Изправих се, заобиколена от всички страни от плевелите. Метнах го в скута на Елизабет.

— Това ли е?

— Да, но това няма цветове. Търси още.

Изпълях нагоре по дерето, за да имам по-добра гледка, но все още не виждах нищо виолетово или лилаво. Взех един камък и ядосана, го метнах напред. Той се удари в срещуположната страна и отскочи обратно към мен, така че трябваше бързо да се отместя, за да не ме удари. Елизабет се разсмя.

Влязох отново в храсталаците, започнах да ги разделям с ръце и да оглеждам всяко изсъхнало стъбло.

— Ето! — извиках най-накрая тържествуващо, изкубнах цветето с размера на монета и го хвърлих в буркана.

Цветчето приличаше на малка златна риба балон с виолетова коса. Изкачих се при Елизабет, за да ѝ го покажа. То се мятеше от едната до другата страна на буркана като живо същество и затова затиснах с длан отвора му, за да не избяга плячката ми.

— Магарешки трън! — казах аз и ѝ подадох буркана. — За теб — добавих за всеки случай, ако не беше разбрала. После се пресегнах и я потупах по рамото, защото ми се стори, че не реагира.

Това беше може би първият път в живота ми, когато по собствена инициатива докосвах друго човешко същество — поне първият, който помнех. Мередит ми беше разказвала, че съм била досадно бебе — все съм се протягала и съм се опитвала да хващам чуждите коси, уши или пръсти, а ако е нямало никого наблизо, съм дърпала и удряла с морави юмручета колана на бебешкото си столче в колата. Но аз не помнех нищо от това, така че постъпката ми — бързият допир на дланта ми до рамото на Елизабет — ме изненада.

Отстъпих назад и я зяпнах сърдито, сякаш по някакъв начин тя ме беше накарала да го направя.

Но Елизабет просто се усмихна.

— Ако не знаех какво е значението на растението, щях да съм трогната — каза тя. — Мисля, че това е най-милата ти постъпка. И направи всичко това само за да изразиш омразата си към човечеството.

За втори път този следобед очите ѝ се навлажниха, но — също като преди — и сега не изглеждаше тъжна.

Разтвори ръце и се опита да ме прегърне, но преди да успее да ме докосне, аз отстъпих назад и се смъкнах отново в канавката.

7.

Солидната форма на стола, в който седях, бе започнала да се втечнява. Не бях сигурна как се бях озовала там, но вече лежах по корем на пода в библиотеката разпръснала книгите около себе си в полукръг. Колкото повече четях, толкова повече усещах как цялата ми представа за света, според която бях живяла досега, се разпада около мен. Аквилегията означаваше и изоставяне, и безумие; макът — въображение и екстравагантност. Бадемовият цвят, който в речника на Елизабет се свързваше с недискретност, в другите се появяваше като надежда и понякога като нехайство, невнимание.

Определенията бяха не просто различни, а много често и напълно противоречиви. Дори обикновеният магарешки трън основата на моето общуване с хората — присъстваше като мизантропия само когато не значеше строгост и аскетичност.

С напредването на деня в библиотеката ставаше все по-топло. В ранния следобед вече се потях и попивах челото си с мокрите си длани, сякаш се опитвах да изтрия спомените от напоения ми с погрешно познание мозък. Бях давала на Мередит божури — гняв, но сега разбирах, че означаваха и срам.

Признаването на срам беше близко до извинение, а аз няхах никакво намерение да ѝ се извинявам. Не аз, тя трябваше да идва при мен с купища божури, отново и отново, толкова много, че да покрият леглото ми, да изпълнят стаята ми догоре. Ако посланието на божура можеше да се тълкува погрешно, колко ли пъти, на колко ли хора бях „казвала“ нещо различно от това, което си мислех, че казвам? От тази мисъл стомахът ме присви болезнено.

Изборът ми за цвете, с което да отговоря на продавача, ставаше плашещо неопределен и несигурен. Рододендронът се срещаше във всички речници, които бях прегледала, с едно и също значение — пази се, внимавай! — но колко ли още книги имаше, които не бях прочела? Нямах откъде да знам как той щеше да разтълкува посланието ми или какво си мислеше, докато седеше и ме чакаше в заведението с

понички. Вече минаваше пет часа. Сигурно чакаше и очите му се взираха във вратата.

Трябваше да вървя. Оставих книгите разпилени по пода, затичах се по стъпалата на библиотеката, като прескачах по две-три наведнъж, и излязох под смрачаващото се небе на Сан Франциско.

Беше почти шест, когато стигнах до сладкарницата с понички. Отворих двойната стъклена врата и го видях да седи на една маса с розова кутия понички пред себе си.

Отидох до него, но не седнах на стола.

— Рододендрон? — попитах аз, както беше направила Елизабет преди години.

— Внимавай.

— Имел?

— Ще преодолея всички препятствия.

Кимнах и продължих:

— Антиринум?

— Самонадеяност.

— Бяла топола?

— Време.

Кимнах отново и разпилях на масата пред него няколко цветчета от магарешки трън, които бях събрала по пътя си насам.

— Магарешки трън — каза той. — Мизантропия.

Седнах. Това беше тест и той го бе издържал. Облекчението ми беше много по-голямо, отколкото се предполагаше да изпитам от петте му правилни отговора. Внезапно усетих, че съм прегладняла, и извадих една бяла поничка от кутията. Не бях яла нищо цял ден.

— Защо магарешки трън? — попита мъжът и на свой ред захапа една класическа шоколадова поничка.

— Защото — казах аз между две големи хапки — това е всичко, което трябва да знаеш за мен.

Той приключи с поничката си и взе друга. Поклати глава.

— Не е възможно.

Взех една глазирана и една посипана с пудра захар поничка от кутията и ги поставих върху салфетка. Той ядеше толкова бързо, че се страхувах да не изяде всичко, преди да съм дояла моята първа поничка.

— Е, какво друго има там? — попитах с пълна уста.

Той спря да яде и после погледна право в очите ми.

— Къде беше през последните осем години?

Въпросът му ме смая.

Спрях да дъвча и се опитах да преглътна, но бях натъпкала толкова много в устата си, че не успях. Изплюх последната хапка върху бялата салфетка и вдигнах поглед към него.

И внезапно го видях. Мигът на осъзнаването беше толкова шокиращ не само заради очевидността си, но и заради факта, че се бяхме срещнали отново; не можех да повярвам, че не го бях разпознала веднага. Момчето, което някога беше все още се спотайваше в мъжа, в който се бе превърнало, очите му бяха все така дълбоки и уплашени, тялото му — вече по-плътнo и налято, но раменете продължаваха да се привеждат напред, закрилнически. Припомних си първия път, когато го видях — дългурест тийнейджър, облеган на багажника на камиона, подаващ рози на хората.

— Грант.

Той кимна.

Инстинктът ми казваше да стана и да избягам. Бях прекарала толкова много години, опитвайки се да не мисля за това, което бях направила, да не си спомням всичко, което бях загубила. Но колкото и да исках да избягам, желанието ми да разбера какво бе станало с Елизабет, с лозето беше много по-силно.

Закрих лицето си с ръце. Миришеха на захар. Прошепнах въпроса, на който не бях сигурна, че ще има отговор:

— Елизабет?

Грант млъкна. Погледнах го през процепите на пръстите си. Не изглеждаше гневен, както очаквах, а някак измъчен.

Прибра кичур коса зад ухото си.

— Не знам — каза той. — Не съм я виждал от...

Млъкна, погледна през прозореца, после към мен. Свалих ръце от лицето си и потърсих гнева в очите му. Но той все така изглеждаше само притеснен и нервен. Мълчанието тежеше между нас.

— Не разбирам защо ме покани тук — казах най-накрая. — Не знам защо поиска да ме видиш след всичко, което се случи.

Грант въздъхна облекчено, свъсените му вежди се отпуснаха.

— Страхувах се, че ти няма да искаш да се срещнеш с мен.

Облиза пудрата захар, полепнала по пръста му. Флуоресцентната светлина на лампите се отразяваше в очите му и проблясваше по

наболата му брадичка. Принципно не се чувствах удобно в присъствието на мъже, като се имаше предвид, че бях прекарала детството и юношеството си в групови домове само с момичета и жени; много рядко ни посещаваха мъже — терапевти, учители. Не помнех някога да съм била в толкова голяма близост с мъж, който беше едновременно и млад, и хубав.

Грант беше толкова различен от всичко, с което бях свикнала от размера на ръцете му, положени тежко на масата, до ниския спокоен глас, който отекваше в мълчанието между нас.

— Майка ти, Катрин... ли те научи на това? — попитах, посочвайки към разпръснатите по масата магарешки тръни.

Той кимна.

— Тя почина преди седем години. Твоят рододендрон беше първото цвете, носещо послание, което съм получавал оттогава. Изненадах се, че не съм забравил значението му.

— Съжалявам. За майка ти.

Думите ми не прозвучаха искрено и сърдечно, но Грант явно не забеляза. Сви рамене.

— А теб Елизабет ли те научи?

Кимнах.

— Научи ме на това, което знаеше — отговорих аз, — но се оказа, че тя не знае всичко.

— Какво искаш да кажеш?

— Езикът на цветята е безспорен, Виктория — изимитирах гласа на Елизабет. — А днес, в библиотеката, научих, че има три противоречащи си значения на бадемовия цвят.

— Недискретност.

— Да. И не.

Разказах на Грант, че бялата тополя не беше включена в моя речник, за посещението ми в библиотеката и за определението на жълтата роза.

— Ревност — каза той, когато му описах илюстрацията на корицата на книгата.

— Точно това пишеше там — казах му аз. — Но аз знам друга.

Довърших последната поничка, облизах пръстите си и извадих орфания речник от раницата си. Отворих на буквата Р и прокарах

пръст по редовете, докато намерих „роза жълта“. Посочих му значението ѝ.

— Изневяра — очите му се разшириха от изненада. — Уау...

— Това променя всичко, нали?

— Да — повтори той. — Променя всичко.

Грант бръкна в своята раница и извади книга с червена подвързия и яркозелени предни страници. Прелисти до страницата с жълтата роза и постави двата речника един до друг. Ревност. Изневяра. Това простичко несъответствие и начинът, по които жълтата роза бе променила живота и на двамата ни, увиснаха тежко между нас в полупразната сладкарница. Едната сестра бе имала предвид едно, другата го бе разбрала погрешно. Грант може би знаеше подробностите, за разлика от мен, но аз не го попитах нищо. Да бъда с него в този момент, ми беше достатъчно; няхах никакво желание да дълбая повече в миналото.

Явно и той не желаше. Погледна в празната кутия от понички.

— Гладна ли си?

Винаги бях гладна. Но имаше и още нещо — не бях готова да си тръгна. Грант не ми беше сърдит; това, че бях с него, ме караше да чувствам, че ми е простил. Искях да се потопя в това усещане, да го отнеса със себе си, да посрещна следващия ден по-малко терзаеща се, по-малко мразеща се.

Поех си дълбоко дъх.

— Умирам от глад.

— Аз също — призна той и затвори и двата речника, плъзна моя по масата към мен и прибра своя в раницата си. — Нека да отидем някъде да вечеряме и да продължим да сравняваме.

Решихме да похапнем в „Мери'с дайър“, защото заведението бе отворено цяла нощ. Трябваше да сравним стотици страници с цветя и за всяко несъответствие, което откривахме, спорехме кое е по-подходящото определение. Съгласихме се, че загубилият ще зачеркне старото значение и ще запише в речника си новото.

Спряхме се още на първото цвете. Според речника на Грант акацията означаваше приятелство, а според моя — тайна любов.

— Тайна любов — казах аз. — Следващото.

— Следващото? Просто така? Не си се аргументирала.

— Акацията е бодлива и има шушулки, точно видът дърво, което те кара да мислиш за шарещите очи на мъжете в любовните романи, на които не може да се вярва.

— А как мъжете, на които не може да се вярва, са свързани с тайната любов? — попита той.

— А с какво друго да са свързани? — сопнах се аз.

Грант явно не беше сигурен как да отговори, затова избра друг подход.

— Акация. Подсемејство Mimosoideae, Мимозови. Семейство: Fabaceae, Бобови. Тя подкрепя човешкия организъм, дава енергия на тялото. Добрият приятел прави същото.

— Бля — казах аз. — Пет венчелистчета. Толкова малки, че почти са скрити от голямата тичинка. Скрити — повторих аз. Тайна. Тичинката: любов.

Почувствах, че се изчервявам, докато казвах тази дума, но не извърнах очи. Грант също.

— Добре, печелиш — каза най-накрая той и посегна към черния маркер, който лежеше на масата между нас. Продължихме така, час след час, ядахме и спорехме.

Грант беше единственият човек, когото някога бях срещала, който можеше да ми се опре на ядене и — също като мен — явно никога не се засищаше. До изгрев-слънце бяхме поръчали по три пъти и бяхме едва на средата на буквата В.

Грант се предаде на върбинка и затвори речника си. Не го оставих да спечели, нито веднъж.

— Явно днес няма да ходя на пазара — каза той с гузно изражение.

Погледнах часовника си. Шест часа. Рената вече щеше да е там, изненадана, че сергията на Грант е празна. Свих рамене.

— Ноември, мързелив вторник. Пиши го дъждовен и си вземи почивка.

— И какво да правя? — попита той.

— Откъде да знам? — сопнах му се аз. Внезапно се почувствах уморена и исках да остана сама. Станах, протегнах се и прибрах речника си в раницата. Побутнах сметката по масата към Грант и излязох от ресторанта, без да му кажа „довиждане“.

Не можех да забравя Грант, както не можех да забравя и Елизабет. Не беше само заради преплитането на нашето минало, нито дори заради рисунката на бялата тополя, чиято загадка беше причината да открия истината за езика на цветята. Имаше нещо по-особено, свързано със самия него, със сериозността, с която се отнасяше към цветята, с тона на гласа му, когато спорехме, едновременно умоляващ и решителен. Той просто бе свил рамене, когато изказах съболезнованията си за смъртта на майка му, и това също предизвика любопитството ми. С изключение на онези кратки моменти от живота му, на които бях успяла да хвърля поглед миналото му беше загадка за мен. Момичетата в груповите домове постоянно разказваха и обсъждаха миналото си и в редките случаи, когато срещах някого, нежелаещ да разкрива подробности от детството си, за мен това бе облекчение. С Грант се чувствах различно. Само след една нощ заедно исках да знам повече.

Цяла седмица ставах рано и прекарвах дните в библиотеката, сравнявайки определенията в книгите. Напълних джобовете си с малки гладки камъчета от градинката пред японската чаена къща в парка „Голдън Гейт“ и ги използвах да затискам листата, когато се налагаше. Подреждах речниците в равна линия на две маси, отварях всичките на една и съща буква и поставях камъчетата в ъглите на страниците. Местех се от една книга на следващата и сравнявах написаното, цвете по цвете. Когато откривах противоречиви значения, мислено провеждах дълга дискусия с Грант. От време на време го оставях да спечели.

В събота отидох на цветната борса преди Рената. Подадох на Грант списъка, който бях съставила — до буквата И, включително и поправките, които бяхме направили заедно. Когато час по-късно с Рената се върнахме при неговата сергия, той още го четеше. Повдигна глава, докато тя оглеждаше розите му.

— Имаш ли сватба днес? — попита той.

Тя кимна.

— Две. Обаче малки. Една от племенниците ми. Тя всъщност пристана на избраника си, няма да е голяма, официална сватба, но ми каза, защото иска да ѝ подаря цветя — Рената направи гримаса. — Използва ме, малката кифличка.

— Значи ще приключите рано? — попита Грант, като погледна към мен.

— Вероятно, тъй като работи Виктория — отвърна тя. — Искам да затворя магазина преди три часа. По това време на годината няма много работа.

Грант уви цветята за Рената и ѝ върна повече пари, отколкото трябваше. Тя беше престанала да се пазари с него; вече не беше необходимо. Тръгнахме да си ходим.

— Ще се видим тогава — провикна се след нас. Обърнах се и го погледнах въпросително. Той вдигна три пръста нагоре.

Сърцето ми щеше да избухне. Пространството ми се стори неестествено ярко и пълно с прекалено много кислород. Концентрирах се върху дишането си, изпълнявах поръчките на Рената автоматично, без да мисля. Бяхме натоварили всичко в камиона ѝ, когато си спомних обещанието си от предишната седмица.

— Почакай малко — извиках аз, тръснах вратата и я оставих сама в кабината.

Затичах се през пазара, търсейки червени рози и люляк.

Грант имаше пълни кофи с тях, но аз го подминах. На връщане към камиона отново минах покрай него. Бях закрила лицето си с белия люляк, но махнах с букета в негова посока. Той пак вдигна три събрани пръста и на лицето му се появи нещо като усмивка. Усещах, че моето беше почервенияло. Надявах се да не си помисли, че цветята в ръцете ми бяха знак за него.

Цял ден работих трескаво. Вратата се отваряше и затваряше, клиентите влизаха и си отиваха, но аз не им обръщах внимание.

Към един и половина Рената повдигна косата от челото ми и когато я погледнах, очите ѝ бяха на сантиметри от моите.

— Ехо? Три пъти вече те викам — каза тя. — Една дама те търси.

Грабнах розите и люляка от склада и отидох в предното помещение. Жената беше с лице към вратата, сякаш се канеше да си тръгва, раменете ѝ бяха отпуснати и прегърбени.

— Не съм забравила — казах аз, когато я видях.

Тя се обърна към мен.

— Ърл каза, че няма да забравиш.

Гледаше ме как работя, как подреждам люляка около розите, докато червеното вече почти не се виждаше. Вмъкнах стръкчета

розмарин — в библиотеката бях научила, че освен обвързване, може да означава и спомен — и ги увих около стъблата на цветята като панделка. Розмаринът беше свеж и гъвкав и не се прекърши, когато го завързах на възел. Добавих бяла панделка и увих целия букет в кафява хартия.

— Емоцията на първата любов, истинска любов и обвързване — обясних, докато ѝ подавах цветята. Жената ми даде четирийсет долара. Сложих парите в касата, взех нужното ресто, но когато вдигнах глава, тя си беше отишла.

Върнах се отзад на работната маса и Рената ме изгледа с лека усмивка.

— Какво правиш там, а?

— Просто давам на хората това, което искат — отвърнах аз и завъртях престорено очи така, както бе направила Рената в първия ден, когато се срещнахме и тя стоеше на тротоара с дузина лалета, напълно неподходящи за сезона.

— Каквото искат... — съгласи се Рената, докато махаше остриите бодли от една жълта роза.

Жълта роза за сватбата на племенницата ѝ: нейната племенница бегълка, която бе пристанала на избраника си и я използваше. Ревност, изневеря. Конкретното значение не беше важно в този случай, помислих си аз. Тази връзка нямаше как да се развие добре. Довърших аранжировката си за последната маса и погледнах към часовника. Два и петнайсет.

— Ще натоваря тези — казах и нагребих колкото можех да нося вази. Бяха прекалено пълни и водата се плисна по блузата ми.

— Не се притеснявай — успокои ме Рената. — Грант чака отвън под навеса вече два часа. Казах му, че ако ще седи там да внимава да не уплаши клиентите ми и че трябва да ни помогне с товаренето на тежките неща.

— И той се съгласи?

Тя кимна и аз оставих вазите на пода. Метнах раницата си на гръб и ѝ махнах за довиждане, като избягвах да я гледам в очите. Грант седеше на тротоара, облегат на затоплената от слънцето тухлена стена. Стресна се, когато излязох от вратата, и скочи на крака.

— Какво правиш тук? — попитах аз и се изненадах от обвинителната нотка, която прозвуча в гласа ми.

— Искам да те заведа във фермата си. Не съм съгласен с някои от определенията ти, а ти ще ме разбереш по-добре, ако държиш цветята в ръка. Знаеш, че не съм добър в споровете.

Погледнах към хълма. Искях да отида с него, но присъствието му ме караше да се чувствам неловко. Сякаш правех нещо незаконно. Не знаех дали чувството беше свързано с времето, прекарано при Елизабет, или защото отношенията ни бяха започнали да стават прекалено близки до приятелство и дори до романтична връзка, две неща, които цял живот бях избягвала. Седнах на тротоара, за да помисля.

— Добре — каза той, приемайки действието ми за знак на съгласие. Размаха връзка с ключове и кимна към другата страна на улицата. — Можеш да ме изчакаш в камиона, ако искаш, докато помогна на Рената с цветята. Купил съм нещо за хапване.

Споменаването на храна победи колебанията ми. Грабнах ключовете. На седалката до шофьора в камиона имаше бяла хартиена торба. Вдигнах я и седнах на мястото. Камионът беше пълен с изпадали цветя: отрязани стъбла покриваха пода, измачкани венчелистчета се бяха превърнали в тапицерия. Потънах в удобната седалка и отворих книжната торба.

Сандвич с дебела франзела — пуешко, бекон, домати и авокадо с майонеза. Отхапах една хапка.

Виждах как от другата страна на улицата Грант носеше по две вази наведнъж нагоре по хълма. Спря само веднъж на върха, погледна надолу към мен. Усмихна се и устните му оформиха безгласен въпрос: Вкусно ли е?

Скрих лицето си зад сандвича.

Шофьорът се отдръпна леко назад от мен, когато се качих в училищния автобус. Разпознах изражението на лицето му — съжаление, неприязън и лека доза страх — и стоварих шумно раницата си на празната седалка, докато сядах. Единствената причина, поради която би трябвало да ме съжалява помислих си гневно, беше, задето щеше да ми се налага да гледам грозната му плешива глава по целия път до училище.

Перла седна на срещуположното място през пътеката и ми подаде сандвича си с шунка, преди да ѝ го поискам. Ходехме само от два месеца на училище, но тя вече знаеше правилата. Отхапвах големи хапки и ги тъпчех в устата си, мислейки как тази сутрин Елизабет изхвърча от къщата и ме остави сама да прибера обяда си в чантата и да си намеря обувките.

Не исках да ходя на училище — умолявах я да ме остави вкъщи за първия ден на гроздобера. Но тя пренебрегна молбите ми, дори когато станяха агресивни. Ако ме обичаше, щеше да искаш да съм тук, казах аз и я замерих с учебника си по математика, докато излизаше. Не бях достатъчно бърза. Елизабет се затича по стъпалата, без дори да се обърне при звука на учебника, удрящ рамката на вратата. По начина, по който вървеше, разбрах, че изобщо не мислеше за мен. Както беше през цялата сутрин. Напрежението от гроздобера я беше погълнало изцяло и тя искаше да се махна от главата ѝ, да не ѝ преча. Имах чувството, че за пръв път я разбирах, и в гнева си ѝ изкрещях, че е същата като всички мои предишни приемни майки. Ругаех по целия път до автобуса, без да ми пука за погледите на берачите, които пристигаха с камионите.

Шофьорът на автобуса ме зяпаше в огледалото за обратно виждане, следейки хапките, които поглъщах със същите тези очи, които би трябвало да гледат пътя. Отворих нарочно широко устата си, докато дъвчех, и лицето на човека се сгърчи в отвращение.

— Тогава не гледай! — извиках аз и скочих на крака. — Ако толкова те отвращавам, просто не гледай!

Вдигнах раницата си и разсеяно се замислих дали да не скоча от автобуса в движение и да извървя пътя до училище пеша, но вместо това внезапно замахнах и я стоварих върху лъскавата глава на шофьора. Чух удовлетворително тракане, когато металният ми термос се срещна с черепа му. Автобусът започна да лъкатуши по шосето, шофьорът изпсува, а децата запищяха оглушително. Някъде изпод целия този шум чувах пискливия глас на Перла, която ме умоляваше да спра, а после се разплака. Когато автобусът успя да отбие отстрани на пътя и двигателят му угасна, плачът на Перла беше последният звук, който се носеше вътре, след като останалите деца млъкнаха.

— Слизай — заповяда ми шофьорът. На главата му вече се оформяше голяма цицина и той я притисна с едната си ръка докато с другата посягаше към радиостанцията си.

Метнах раницата си на гръб и слязох от автобуса. Около мен се вдигнаха облаци от прах от пътя, докато стоях там и гледах нагоре към отворената врата.

— Как се казва майка ти? — попита шофьорът, насочвайки пръста си към мен.

— Нямам — отвърнах аз.

— Кой ти е настойник тогава?

— Щатът Калифорния.

— При кого, по дяволите, живееш?

По радиостанцията му се разнесоха някакви силни гласове и той я изключи. В автобуса цареше пълна тишина. Дори Перла бе престанала да плаче и седеше неподвижно на мястото си.

— Елизабет Андерсън — казах аз. — Не знам нито телефона ѝ, нито адреса.

През цялото си детство бях отказвала да запомням телефонните номера на приемните си родители, за да не мога да отговарям на въпроси като тези.

Шофьорът метна радиостанцията си ядосано на пода. Погледна ме и аз отвърнах нагло и наперено на погледа му. Надявах се, че ще потегли и ще ме остави сама на пътя. Предпочитах да остана там, отколкото да продължа за училище, а тайничко си пожелах изоставянето ми да струва работата на този тъпанар. Той потупваше нервно с пръсти по волана си, а аз стоях на пътя в очакване на решението му.

И точно тогава Перла се изправи и отиде при него.

— Можете да се обадите на баща ми — каза тя. — Той ще дойде да я вземе.

Хвърлих ѝ убийствен поглед. Тя извърна очи встрани.

Карлос дойде за мен. Вкара ме в камиона, изслуша версията на шофьора и после подкара към лозето в мълчание. Гледах през прозореца, докато пътувахме, и обръщах внимание на всяка подробност, запомнях всеки детайл от пейзажа — като за последно. Елизабет нямаше да ме задържи, не и след това. Стомахът ми се сви.

Но когато Карлос ѝ разказа какво бях направила, побутвайки ме е грубата си длан, за да се изправя лице в лице с нея тя се разсмя. Звукът беше толкова неочакван и нелеп, че в мига, в който спря да се смее, помислих, че съм си го измислила.

— Благодаря ти, Карлос — каза Елизабет и лицето ѝ стана отново сериозно.

Протегна се, стисна ръката му и бързо я пусна — жестът беше едновременно и благодарствен, и като за край на разговора им. Карлос се обърна бързо, за да си тръгне.

— Хората имат ли нужда от нещо? — провикна се Елизабет, докато той се отдалечаваше. Карлос поклати глава. — Ще се върна след час, може би повече. Наблюдавай беритбата моля те, докато ме няма.

— Добре — отвърна той и изчезна зад бараките.

Елизабет тръгна към своя пикап. Когато се обърна и видя, че не я бях последвала, се върна обратно до мен.

— Идваш с мен — каза тя. — Веднага.

Пристъпи към мен и аз си спомних как ме беше отнесла в къщата точно преди два месеца. Оттогава насам бях пораснала и бях наддала на тегло, но изобщо не се съмнявах, че ще може да ме метне в колата, ако поискаше да го направи. Последвах я в кабината и си представих какво щеше да се случи после: откарване до социалната служба, чакалнята с белите стени, Елизабет си тръгва още преди социалната работничка на смяна да ме е проверила в системата. И преди се беше случвало. Стиснах здраво юмруци и се зазяпах през прозореца.

Но докато потегляхме по алеята, думите на Елизабет направо ме смаяха.

— Ще отидем да видим сестра ми — каза тя. — Тази вражда продължава прекалено дълго, не мислиш ли?

Тялото ми се вкочани. Елизабет ме погледна, сякаш наистина очакваше отговор от мен, и аз кимнах сковано, поразена и зашеметена, защото бях започнала да осъзнавам какво значеха думите ѝ.

Тя щеше да ме задържи.

Очите ми се напълниха със сълзи. Гневът, който бях изпитала към нея тази сутрин, изчезна напълно и се замени от шок. Не ѝ бях

повярвала нито за миг, когато бе казала преди, че не мога да направя нищо, абсолютно нищо, което да я накара да ме върне. Но ето ме, само минути след като бях изгонена от училище — със сигурност щях да бъда отстранена може би дори и изключена, — слушах как Елизабет говори за сестра си. В мен бушуваше объркване и нещо неочаквано облекчение или дори може би радост. Стиснах устни, опитвайки се да не се усмихна.

— Катрин няма да повярва, че си ударила шофьора по главата, докато е карал — каза Елизабет. — Имам предвид, че няма да повярва, защото аз направих същото нещо — абсолютно същото! Май обаче бях във втори клас. Не помня точно. Както и да е, в един момент си пътувахме, в следващия той ме зяпаше в огледалото за обратно виждане и преди да се усетя, бях скочила от мястото си, блъсках го и крещях: Гледай си пътя дебело копеле! А той беше наистина дебел, повярвай ми.

Разсмях се и веднъж като започнах, вече не можех да спра. Превих се на две, опрях чело напред, смехът ми се превърна в задавени хрипове, които приличаха на плач. Покрих лице с длани.

— Шофьорът на автобуса ми не е дебел — казах, когато се успокоих достатъчно, за да мога да говоря, — но е грозен.

Започнах да се смея отново, но мълчанието на Елизабет скоро ме върна в реалността и спрях.

— Не искам да мислиш, че те окураждавам — каза тя. — Това, което си направила, е лошо. Но се чувствам зле, защото пренебрегнах гнева ти сутринта и те изпратих на училище в състоянието, в което се намираше. Трябваше да ти обясня как стоят нещата, да те включа в това, което се случва във фермата.

Елизабет разбираше.

Повдигнах главата си от таблото, на което се бях опряла отпуснах я в нейния скут и внезапно, за пръв път в живота си почувствах, че не съм напълно сама. Воланът беше само на сантиметър от носа ми и аз зарових главата си в корема ѝ. Дори Елизабет да се беше изненадала от моята неочаквана реакция, то тя не го показва по никакъв начин. Премести ръката си от скоростния лост, докосна ме по челото и плъзна пръстите си по линията на носа ми.

— Надявам се, че си е вкъщи — каза тя и разбрах, че мислите ѝ се бяха върнали към Катрин. Включи мигача и изчака опашката от коли да мине, преди да излезе от алеята на пътя.

Елизабет не бе спряла да мисли за сестра си в седмиците преди гроздобера. Знаех го заради телефонните обаждания заради всички онези съобщения, които оставяше на телефонния секретар на Катрин. Първите няколко бяха подобни на онова, което подслушах под прозореца на верандата: разпокъсани спомени от миналото им и уверение, че е простила всичко. Но напоследък бяха станали различни — по-дълги по-обстоятелствени, понякога бяха толкова продължителни, че секретарят прекъсваше и тя трябваше да се обаждат отново. Разказваше на Катрин подробности от всекидневието ни описваше безкрайното опитване на чепките грозде и чистенето на кошовете, в които ги събирахме. Понякога обясняваше какво готви, докато готвеше, и се увиваше в дългия шнур местейки се от печката до шкафа и обратно.

Колкото повече време Елизабет говореше с Катрин, или по-скоро — с нейния телефонен секретар, толкова повече ме поразяваше фактът колко малко говори тя с други хора. Излизаше от къщата само за да отиде до пазара, до бакалията, до железарския магазин и от време на време до пощата.

Последните посещения бяха само за да си вземе растенията, които поръчваше по каталог, никога за да прати или да получи писма. Беше очевидно, че в малката общност, в която живеехме, тя познаваше всички — молеше месаря да предаде поздрави на жена си, а когато ходехме на земеделския пазар се обръщаше към всеки продавач по име. Но не разговаряше с тези хора. Всъщност мисля, че не беше провела нито един разговор с никого за цялото време, през което бях с нея. Говореше с Карлос, когато се налагаше, но само за конкретни неща, отнасящи се за лозето, за беритбата на гроздето и нито веднъж не се бе отклонила от тези теми.

Докато пътувахме към Катрин, все още отпуснала глава в скута на Елизабет, аз сравнявах спокойния си престой при нея с всичко, което дотогава бях смятала, че представлява животът: големи семейства, шумни къщи, офисите на социалните оживените градове, пълните с насилие квартали. Не исках да се връщам там. Харесвах Елизабет. Харесвах цветята ѝ, лозята ѝ и нейното

съсредоточено внимание към детайлите. Най-накрая, осъзнах аз, бях открила място, където исках да остана.

Тя отби край пътя, паркира и си пое дълбоко дъх; личеше, че е притеснена.

— Какво ти е направила? — попитах аз, внезапно проявявайки интерес към нея, както не се бях интересувала никога преди това от хората, с които живеях.

Елизабет не изглеждаше изненадана от въпроса ми, но не отговори веднага. Разроши косата ми, погали ме по лицето после по раменете. Когато най-накрая проговори, думите ѝ бяха едва доловим шепот.

— Тя засади жълти рози.

После изгаси двигателя, извади ключа и се протегна към дръжката на вратата.

— Хайде — каза тя. — Време е да се срещнем с Катрин.

8.

Грант караше препълнения си камион бавно заради коварните завои на натоварените кръстовища.

— Грант? — започнах аз.

— Да?

Порових се в хартиената торба за остатъци и трохи, но не открих нищо.

— Не искам да се срещам с Елизабет.

— И?

Също като значението на бялата топола и неговият отговор бе неконкретен.

— Какво „и“?

— Значи, ако не искаш да се срещаш с нея, не ходи при нея.

— Тя не идва ли във фермата?

— Не е идвала от онзи ден, когато ти се появи с нея, а това беше преди колко, десет години — Грант погледна през прозореца и не можех да виждам лицето му, но когато проговори малко по-късно, в гласа му прозвуча ярост. — Не дойде на погребението на майка ми, но смяташ, че ще дойде днес, защото ти ще си тук?

Свали прозореца до долу и вятърът, който нахлу, се издигна като стена между нас.

Грант и Елизабет не общуваха помежду си. Беше го споменал по време на вечерята ни с понички, но не бях повярвала, че е възможно. Той трябваше да е разбрал истината и ако беше така, защо не бе казал на Елизабет? През остатъка от пътя се опитвах да се сетя за някакво обяснение, но когато спряхме пред заключената метална порта, все още не ми беше хрумнало нищо. Грант слезе от камиона и отиде да отвори вратата, после се върна в кабината и подкара навътре.

Гледката на цветята ме откъсна напълно от размишленията ми. Изскочих от камиона и паднах на колене отстрани на пътя. Сигурно някъде сред цялото това поле имаше ограда бележеща очертанията на собствеността, но тя не се виждаше и цветята се простираха във

всички посоки, без край. Табела, изписана плътно с непознато за мен научно име, показваше вида и рода на най-близкото растение. Повдигнах с шепи малките жълти цветенца до лицето си, сякаш бях открила вода след седмица, прекарана в пустинята. Прашецът се полепи по бузите ми, венчелистчетата заваляха като дъжд по гърдите, корема и бедрата ми. Грант се разсмя.

— Ще ти дам минутка — каза той и се качи обратно в камиона.
— Когато приключиш тук, ела зад къщата.

Камионът потегли и зад него се вдигнаха облаци прах. Легнах в пръстта между лехите и се скрих от света.

Намерих Грант зад къщата — седеше до дървена маса за пикник. На нея имаше кутия с шоколадови бонбони, две чаши мляко и ръкописа, който му бях дала тази сутрин. Седнах срещу него и кимнах с глава към листа.

— Е, какъв е проблемът?

Протегнах ръка към кутията с бонбони, като оглеждах асортимента — предимно черен шоколад, с ядки и карамел.

Точно това, което бих избрала и аз.

Грант прокара пръст по редовете, спря и потупа върху една дума, която не можех да разчета обърната.

— Лешник — каза той. — Помирение. Защо да не е просто мир?

— Заради историята на семейство Брезови (Betulaceae) разделено от векове на две — семейство Брезови и Лешници. Едва наскоро са събрани заедно, като подгрупи в едно и също семейство — обясних аз. — Събрани заедно — помирение.

Грант сведе очи към масата и от изражението на лицето му разбрах, че вече знае историята на семейството.

— Никога няма да спечеля в спор с теб, нали?

— Знаеш, че няма — казах аз. — Нима наистина ме доведе тук, за да се пробваш?

Той погледна към къщата и после към полето с цветя и си призна.

— Не. Не за това. — Взе шепи бонбони и се изправи. — Хапни си шоколад. Ще се върна веднага и после ще се поразходим.

Изпих си млякото. Когато след малко се появи, на врата му имаше фотоапарат, черен и тежък, висящ на шарена лента. Приличаше на нещо, което — също като езика на цветята — май бе принадлежало на викторианската епоха. Свали го от врата си и ми го подаде.

— За твоя речник — каза и аз веднага разбрах какво имаше предвид. Щях да създам свой речник и щяхме да използваме снимките на неговите цветя за илюстрации. — Направи ми копие, така че никога да нямаме недоразумения помежду си.

Всичко това е едно голямо недоразумение, помислих си аз, докато вземах апарата. Аз не пътувам в камиони с млади мъже, не седя с тях на маси за пикник, не ям шоколадови бонбони. Не пия мляко, докато обсъждаме семейства, цветя или каквото и да е друго.

Грант тръгна напред и аз го последвах. Заведе ме до черен път, водещ на запад; слънцето се спускаше над хълмовете пред нас. Небето се колебаеше — оранжевото и синьото се редуваха в него зад настъпващите гръмотевични облаци, изпълнени с нервно очакване за дъжд. Потърках раменете си с ръце, за да се сгрея, и се затътрих след Грант. Той посочи наляво към дълга редица от дървени бараки, всичките заключени с катинари.

Там щели да се занимават с нов бизнес, изсушени цветя, но се отказал, след като майка му се разболяла. Не се интересувал от неща, които някога са били живи, но вече не. Отдясно се простираха акри с осветени парници, дълги маркучи се нижеха през полуотворените дървени врати. Грант отиде до един от тях и задържа вратата отворена пред мен. Шмугнах се вътре.

— Орхидеи — каза той, сочейки към претрупаните със саксии рафтове. — Все още не са готови за пазара.

И наистина, наоколо не се виждаше нито един цъфнал цвят.

Излязохме навън и продължихме по пътеката, която се изкачваше по хълма и се спускаше от другата му страна. Някъде отвъд цветните полета започваше лозето на Елизабет, но границата на имотите беше прекалено далеч, за да се види.

Най-накрая пътеката зави и заобиколи парниците, поведе ни през откритите поля с цветя, докато отново се озовахме пред къщата.

Грант тръгна надолу по склона към розовата градина, която беше малка, грижливо поддържана и изглеждаше като част от къщата, а не като място за отглеждане на цветя за пазара.

Ръката на Грант докосна леко моята, докато вървахме отстъпих встрани.

— Давала ли си на някого червена роза? — попита ме той.

Погледнах го, сякаш ми предлагаше да си взема малко отрова. — Мъхава роза? Мирта? Розова? — продължи да ме притиска.

— Признание за любов? Любов? Чиста любов? — попитах аз, за да съм сигурна, че символиката, която знаем, е една и съща. Той кимна. — Не, не и не.

Взех една бяла пъпка и откъснах венчелистчетата ѝ едно по едно.

— Аз съм по-скоро момиче от типа бодил-божур-босилек.

— Мизантропия-гняв-омраза — каза Грант. — Хъм...

Извърнах се встрани.

— Ти попита — казах аз.

— Иронично е, не мислиш ли? — попита той, оглеждайки се към розите край нас. Всичките бяха разцъфнали и нито една не беше жълта. — Ето те тук, вманиачена по романтичния език на цветята — език, създаден за общуване между любовници — и го използваш, за да изразяваш единствено омраза.

— Защо всички храсти и рози са разцъфнали? — попитах без да обръщам внимание на изявлението му. Сезонът беше прекалено късен за рози.

— Майка ми ме научи да ги подрязвам докрай през втората седмица на октомври, за да имаме винаги рози за Деня на благодарността.

— Готвиш ли си вечеря за Деня на благодарността? — погледнах към къщата зад нас. Прозорецът на таванското помещение под заострения триъгълен покрив все още бе счупен след всички тези години. Някой беше сложил зад счупеното стъкло парче шперплат.

— Не — призна той. — Когато бях малък, майка ми приготвяше празнична вечеря — преди да започне да прекарва повечето време в леглото. Винаги подрязвах розите, както ме беше учила, надявайки се, че като ги види през прозореца, може би ще се надигне и ще отиде в кухнята. Само веднъж подеждва, в годината, в която умря. Сега, когато я няма, го правя по навик.

Опитах се да се сетя дали Денят на благодарността беше минал, или предстоеше следващата седмица. Не обръщах внимание на празниците, въпреки че в бизнеса с цветя бе трудно да ги пренебрегне

човек. Май все пак беше следващата седмица, помислих си аз. Когато вдигнах глава, видях, че Грант се взираше в мен, сякаш очакваше отговор.

— Какво? — попитах аз.

— Познаваш ли биологичната си майка?

Поклатих глава. Той отвори уста да попита нещо друго, но го прекъснах:

— Наистина. Не си хаби времето да питаш — не знам нищо друго за нея, не повече от теб.

Тръгнах напред и вдигнах фотоапарата пред очите си.

Направих снимка на старо дърво, с възли по ствола и дълбоки корени.

— Фотоапаратът е с ръчни настройки. Знаеш ли как да го използваш?

Тръснах глава. Той ми показва копчетата и обектива и използва фотографски термини, каквито никога не бях чувала.

Обръщах внимание само на разстоянието, на което се намираха пръстите му от гърдите ми, докато ми обясняваше разни неща за фотоапарата. Всеки път, когато доближаваше прекалено, отстъпвах назад.

— Пробвай — каза Грант, когато свърши с обясненията си.

Вдигнах отново апарата и завъртях обектива наляво. Отворено розово цвете се приближи толкова към мен, че образът се размаза пред очите ми.

— На другата страна.

Пак завъртях наляво, притеснена от гласа му, който звучеше прекалено близко до ухото ми. Ръката му се доближи до моята и двамата заедно завъртахме обектива надясно. Дланта му беше мека и допирът ѝ не ме изгаряше.

— Да — каза той. — Така е добре.

Повдигна другата си ръка до горната част на апарата и притисна показалеца ми до кръгло метално копче. Сърцето ми спря за миг и после заби отново. Затворът се отвори и щракна.

Грант отдръпна ръцете си, но аз не свалих апарата. Нямах вяра на лицето си. Не знаех дали ще види радост или омраза в очите ми, дали по пламналите ми бузи щеше да бъде изписана наслада или страх. Не знаех какво чувствах, но със сигурност бях останала без дъх.

— Превърти, за да направим още снимки — каза той. Не помръднах. — Искаш ли да ти покажа как?

Отстъпих назад.

— Не. Това е достатъчно.

— Прекалено много информация за един ден? — попита Грант.

— Да — отвърнах аз. Свалих фотоапарата и му го подадох. — Повече от прекалено.

Тръгнахме обратно към къщата. Той не ме покани вътре. Продължи направо към камиона си, отвори вратата откъм пасажерското място и протегна ръка към мен. Застинах за миг поколебах се и я поех. Грант ми помогна да се кача вътре и затвори вратата.

Пътувахме към града в мълчание. Започна да вали — отначало бавно и после със заслепяващо, неочаквано ожесточение. Колите отбиваха встрани от пътя, за да изчакат бурята да премине, но тя се усилваше. Беше първият силен есенен дъжд и земята, която беше очаквала отдавна напоителната му сила се разтвори с готовност за него, ухаейки със странен метален аромат. Грант шофираше бавно, насочван по-скоро от спомените си за пътя, отколкото от гледката пред нас. Мостът Голдън Гейт беше пуст, водата се надигаше от залива и падаше от небето с еднаква сила. Представях си как навлиза в колата и нивото ѝ се вдига над стъпалата ни, над коленете, коремите и гърлата ни, докато пътуваме.

Притеснявах се да разкрия адреса на апартамента на Наталия пред Грант и го помолих да ме остави пред цветарския магазин. Все още валеше, когато спряхме отпред. Не знам дали ми махна, когато излязох, защото водата се изливаше като плътна завеса пред стъклото.

Наталия и групата ѝ настройваха инструментите си, когато отворих вратата; кимнаха ми небрежно и аз се помъкнах по стълбището нагоре. Извадих ключовете от раницата си отворих малката си врата, изпълзах вътре и се свих на пода.

Водата от мокрите ми дрехи попи в мъхнатия килим и целият ми свят се превърна във вода и в синьо, и в студ. Треперех с отворени очи. Тази нощ нямаше да заспя.

— Готова ли си? — попита Елизабет.

Изненадах се от краткото разстояние, което изминахме.

Елизабет беше спряла на алеята пред затворена метална порта. От дясната страна се намираше паркингът, на който се провеждаше фермерският пазар, а точно зад него се простираха лозята. Някъде отвъд пространството с асфалт, осъзнах внезапно аз, двата имота бяха долепени един до друг, може би дори се сливаха в едно. Или поне някога е било така.

Елизабет излезе от пикапа и извади шперц от джоба си. Пъхна го в ключалката и портата се отвори със скърцане. Чаках я да се върне при колата, но тя ми махна с ръка да изляза от нея.

— Да повървим — каза, когато отидох до нея. — Отдавна не съм стъпвала по тази земя.

Тръгна бавно по алеята, водеща към къщата, като спираше от време на време да откъсне някое увехнало цвете и да зарови палеца си в почвата. Заобиколена от цветята, ми се струваше, че вече разбирах някои неща, и бях поразена от размера на кавгата между сестрите. Не можех да се сетя за нищо, което би могло да накара Елизабет да се откаже не само от сестра си, но и от тези безкрайни поля с цветя. Не и докато имаше и капчица живот в себе си. А го беше направила. Трябва да е било най-лошото възможно предателство на света.

Тя ускори крачка, когато наближихме къщата — по-малка от нашата, но с почти същия заострен, триъгълен покрив над таванското помещение. Докато се изкачвахме по стъпалата забелязах, че дървото беше меко, сякаш не беше съвсем изсъхнало от последния пролетен дъжд. Жълтата боя близо до входната врата бе започнала да се люци на едри парцали, а водосточната тръба, която почти се бе откъснала от стената потракваше от вятъра и се полюляваше над най-горното стъпало. Елизабет зарови ръката си в пръстта под него.

Изправи се и пристъпи към вратата. Малък правоъгълен прозорец беше изрязан в боядисаното в синьо дърво и тя се приведе напред. Надигнах се на пръсти, пъхнах главата си между нея и вратата и двете надникнахме вътре. Стъклото беше зацапано и мръсно и ефектът беше все едно гледахме в мътна вода. Ръбовете на мебелите се замъгляваха, по стените и полицата над камината като че ли имаше снимки в рамки. Тънък шарен килим изчезна под парата, която образуваше дъхът ни върху стъклото. Забелязах пустотата на

стоята; нямаше хора, чинии, вестници, нито някакъв друг белег за човешко присъствие.

Но Елизабет все пак потропа: първо по-леко, после по-шумно и силно. Изчака и когато никой отвътре не реагира, продължи да удря без прекъсване. Ударите ѝ звучаха все по-яростно и нервно, но въпреки това никой не се появи на вратата.

Тя се обърна и слезе по стъпалата. Представях си как дървените дъски пропадат под краката ми, докато внимателно слизах след нея. Отдалечихме се на няколко крачки и ми посочи таванското помещение — прозорецът му бе затворен, но завесата не беше спусната.

— Виждаш ли онзи прозорец? Преди там беше мансардата, където играехме като малки. Когато ме изпратиха в пансиона — бях на десет, значи Катрин е била на седемнайсет години, — тя го превърна в ателие. Беше талантива, толкова талантива... Можеше да отиде в училище по изкуства, където и да е в страната, но не искаше да напуска майка ни.

Елизабет млъкна и двете погледнахме към прозореца.

Водните капки и прахът отразяваха слънчевата светлина от стъклото. Не можех да видя нищо вътре.

— Сега е там — каза тя. — Знам, че е там. Мислиш ли, че просто не е чула тропането ми?

Ако сестра ѝ беше вътре, нямаше как да не е чула. Макар че бе на два етажа, къщата не беше голяма. Но очите на Елизабет бяха изпълнени с надежда; не можех да ѝ кажа истината.

— Не знам — отвърнах аз. — Може би.

— Катрин? — провикна се тя. Прозорецът не се отвори и не забелязах никакво движение зад него. — Може би е заспала.

— Да си тръгваме — предложих аз и я дръпнах за ръкава.

— Не и докато не разберем, че ни е видяла. Ако ни види и въпреки това не слезе долу, тогава ще е напълно ясно какви са чувствата ѝ.

Елизабет се обърна и започна да рита ядосано с крака пръстта в най-близката цветна леха. Наведе се и вдигна един камък, твърд и кръгъл, с големината на орех. Метна го леко към прозореца. Той се удари в дървения покрив на мансардата, отскочи и падна само на

сантиметри от нас. Тя го вдигна и опита отново, и отново, но опитите ѝ не бяха по-успешни.

Станах нетърпелива, грабнах камъка и го запратих към прозореца над стъпалата на верандата. Той уцели стъклото и мина през него, пробивайки съвършен кръг в центъра, а звук като от изстрел проехтя във въздуха. Елизабет закри ушите си с длани, стисна зъби и затвори очи.

— О, Виктория — каза тя с болка в гласа. — Прекалено силно. Много, много силно.

После отвори очите си и повдигна лице към прозореца. Проследих погледа ѝ. Отвътре се протегна една тънка, бледа ръка, пръстите спуснаха щорите. Зад разбитото стъкло премина сянка. Елизабет въздъхна тежко до мен, очите ѝ все още бяха втренчени в мястото, където се беше показала за миг ръката.

— Хайде — казах аз и я стиснах за лакътя. Краката ѝ се местеха бавно, сякаш вървеше из плаващи пясъци, и аз почти я избутах до пътя. Помогнах ѝ да се качи в пикапа, върнах се назад и затворих металната порта.

9.

Цяла седмица не можах да спя и се чувствах напълно безполезна.

Мъхестият ми килим не изсъхна с дни и всеки път, когато лягах върху него, влагата проникваше през тениската ми като дланите на Грант и постоянно ми напомняше за неговото докосване. Когато заспивах, сънувах, че фотоапаратът се беше обърнал към голата ми кожа, улавяше образа на китките ми, туптящото ми гърло и дори веднъж, зърната на гърдите ми. Вървах по пустите улици и чувах щракане, обръщах се бързо, очаквайки да видя Грант на няколко крачки зад себе си, който ме снимаше. Но никога не го забелязах.

Неспособността ми да общувам с нормални изречения с клиентите и да работя с касовия апарат не убягна от вниманието на Рената. Беше седмицата на Деня на благодарността и магазинът беше претъпкан, но тя ме заточи в задната стаичка сред препълнените с оранжеви и жълти цветя кофи, заобиколена от дългите стръкове от изсушени листа в ярки цветове.

Даде ми книга със снимки на празнични украси, но така и не я отворих. Не бях съвсем във форма, но аранжирането на цветя можех да го правя и на сън. Рената ме засипваше с купища поръчки и идваше на прибежки да ги взема от мен, когато бях готова.

В петък, след като мина празничната истерия, ме изпрати отзад да попия с парцал пода и да почистя масата, която беше започнала да се огъва и напуква след годините, в които бе заливана с вода. Когато дойде час по-късно да види как се справям, бях заспала по корем върху масата, с лице отпуснато върху твърдото дърво.

Рената ме разтърси, за да ме събуди. Шкурката, с която търках, беше още в ръката ми, пръстите ми стискаха плътно тъканта и ноктите ми се бяха забили в дланта ми.

— Ако нямахме толкова работа, щях да те уволня — каза тя, но в гласа ѝ имаше весела, а не гневна нотка.

Зачудих се дали смята, че съм влюбена и объркана от тази връзка; истината обаче, помислих си аз, беше много по-сложна.

— Ставай — продължи тя. — Търси те онази жена.

Въздъгнах. Вече нямахме червени рози.

Жената ме чакаше, облегнала се с лакти на плота. Носеше палто в ябълковозелен цвят, а друга жена, по-млада и по-красива, в червено палто, стоеше до нея в същата полуприведена поза. Черните им обувки бяха мокри. Погледнах навън. Отново валеше, точно когато дрехите и стаята ми най-накрая бяха изсъхнали от пороя преди седмица. Потреперих несъзнателно.

— Това е прочутата Виктория — каза по-възрастната жена и кимна към мен. — Виктория, това е сестра ми Анемари. Аз съм Бетани — протегна ми ръка и аз я поех и разтърсих. Ставите ми изпукаха от силното ѝ здрависване.

— Как сте? — попитах аз.

— Никога не съм била по-добре — каза Бетани. — Прекарах Деня на благодарността у Рей. И двамата не бяхме готвили преди това празнична вечеря, затова накрая се озовахме с полусурова пуйка и стоплена доматена супа от консерва. Беше вкусно — каза тя. Беше очевидно, че говореше за нещо повече от обикновена супа.

Сестра ѝ се засмя.

— Кой е Рей? — попитах аз.

Рената се появи на прага с метла в ръцете, но аз не обърнах внимание на въпросителния ѝ поглед.

— Мъж, когото познавам от работата си. Не бяхме говорили за друго, освен по работа, но в сряда дойде до бюрото ми и ме покани на среща.

— Бетани имаше планове за следващата вечер с Рей и искаше нещо за апартамента си, нещо съблазнително — каза тя, изчервявайки се, но не агресивно и натрапчиво.

— Без орхидеи — допълни, сякаш орхидеята бе сексуално цвете, а не символ на изтънчена красота.

— А за сестра ви? — попитах аз.

Анемари явно се чувстваше неудобно, но не се възпротиви, когато сестра ѝ започна да описва в подробности любовния ѝ живот.

— Тя е омъжена — каза Бетани, натъртвайки на думата сякаш корените на проблемите на Анемари можеха да бъдат открити в самото определение на брака. — Притеснява се, че съпругът ѝ вече не я

намира за привлекателна, което — виж я само — е абсолютно нелепо. Но те вече не... — знаеш за какво говоря. И то от дълго време.

Анемари погледна навън през прозореца и не защити нито съпруга си, нито брака си.

— Добре — казах, докато обмислях информацията. — Утре?

— По обед — уточни Бетани. — Цял следобед ще чистя апартамента си.

— Анемари? — погледна я аз. — По обед добре ли е?

Младата жена не ми отговори веднага. Миришеше останалите в кофите жълти и оранжеви рози и далии. Когато вдигна глава, очите ѝ бяха празни по начин, който добре разбирах. Кимна с глава.

— Да — каза тя. — По обед, моля.

— Значи, ще се видим утре — казах аз, когато те се обърнаха да си ходят.

Щом вратата се затвори зад тях, се огледах за Рената — тя все още стоеше на прага на задното помещение с метлата в ръка.

— Прочутата Виктория — подигра ме тя. — Момичето, даващо на хората това, което искат.

Свих рамене и минах покрай нея. Взех си палтото от закачалката и се наках да си ходя.

— Утре? — попитах аз. Рената никога не ми даваше график. Идвах на работа, когато тя ми кажеше.

— Четири сутринта — каза тя. — Имаме сватба в ранния следобед, с двеста гости.

Прекарах вечерта в синята си стая, обмисляйки молбата на Анемари. Бях добре запозната с обратното на интимността: хортензията, липса на страст, дълго време беше любимото ми цвете. Тя цъфтеше в малките дворни градини на Сан Франциско шест месеца от годината и ми вършеше работа, за да държа на разстояние съквартирантките си и персонала от груповите домове, в които живеях. Но интимността, близостта и сексуалните наслади — това бяха неща, за които никога не ми се беше налагало да мисля. Часове наред лежах под голата крушка и прелиствах леко деформирани от водата страници на моя речник в търсене на полезни растения. Тук беше липовото дърво, което означаваше съпругеска любов, но това не ми се струваше съвсем подходящо. Определението ми звучеше по-скоро като описание на миналото, не като вариант за бъдещето. Имаше и друга

трудност — как щях да обясня на Анемари защо трябваше да сложи в маса в дневната си клон от липа вместо красив букет с цветя. Не, реших аз, липата не ставаше.

На долния етаж групата на Наталия започна да репетира и аз се пресегнах към тапите си за уши. Страниците на книгата завибрираха в скута ми. Открих цветя за привързаност чувственост и наслада, но нито едно само по себе си не ми се струваше достатъчно, за да пребори празнотата в очите на Анемари. Все по-разочарована, стигнах до последното цвете и се върнах обратно на началото. Грант ще знае, помислих си аз, но нямаше да го попитам. Дори самото задаване на въпроса би било проява на прекалена интимност.

Докато търсех, ми хрумна, че ако не успеех да намеря правилното цвете, можех да дам на Анемари букет с ярки и дръзки цветя и да излъжа за значението им. Знаех, че цветята не притежаваха свойството да привличат абстрактното значение, което им приписваха хората, и да го довеждат във физическия свят. По-скоро и Ърл, и Бетани си бяха отишли у дома с букет цветя, очаквайки промяната да настъпи в живота им, и дори само вярата, че това е възможно, бе предизвикало желаната трансформация. По-добре да увия няколко гербера в кафява хартия, реших аз, и да кажа, че те символизират сексуална наслада, отколкото да питам Грант за мнението му по въпроса.

Затворих речника си, затворих очите си и се опитах да заспя.

Два часа по-късно станах и се облякох, за да отида на борсата. Беше студено и още докато слагах якето си, знаех, че не мога да дам на Анемари гербери. Никога не съм била лоялна към нищо, освен към езика на цветята. Ако започнех да лъжа за него, в живота ми щеше да изчезне и последната частица красота и истина. Излязох от апартамента и тичах дванайсет пресечки надолу, надявайки се да изпреваря Рената.

Грант все още беше на паркинга и разтоварваше камиона си. Изчаках го да ми подаде няколко кофи и го последвах вътре в пазара. На сергията му имаше само един стол; седнах на него, а той се облегна на шперплатовата стена.

— Подранила си.

Погледнах часовника си. Тъкмо минаваше три сутринта.

— Ти също.

— Не можах да спя — отвърна той.

И аз не бях спала, но не казах нищо.

— Срегнах една жена — започнах аз. Отместих стола си подалече от Грант, сякаш щях да му помагам в обслужването на клиентите, но борсата все още беше почти празна.

— Да? — каза той. — Коя?

— Просто една жена. Дойде вчера в магазина. Миналата седмица помогнах на сестра й. Тя каза, че съпругът й вече не я желае. Нали знаеш, в... — спрях, защото не можех да продължа мисълта си.

— Хъм... — каза Грант. Усещах очите му по гърба си, но не се обърнах към него. — Трудна задача. Било е викторианската епоха. Сещах се, не са говорили много за секс.

Не бях помислила за това. Гледахме в мълчание как борсата се пълнеше с хора. Рената щеше да влезе през вратата всеки миг и часове наред нямаше да мога да мисля за нищо друго, освен за цветята за нечия чужда сватба.

— Желание — каза най-накрая Грант. — Бих опитал с желание. Мисля, че е най-близко до това, което търсиш.

Не познавах цвете с такава символика.

— Кичест нарцис — продължи той. — Среца се като диворастващо цвете в южните щати. Имам няколко, но луковиците няма да разцъфтят до пролетта.

До пролетта оставаха няколко месеца. Не вярвах, че Анемари можеше да чака толкова дълго.

— Няма ли друг начин?

— Можем да ускорим цъфтежа им в парника. Обикновено не го правя; цветята се свързват толкова много с пролетта, че няма голям пазар за тях преди края на февруари. Но можем да опитаме, ако искаш.

— Колко време ще е нужно?

— Не много. Обзалагам се, че ще ги имаме в средата на януари.

— Ще я попитам — казах аз. — Благодаря ти.

Надигнах се, за да си тръгна, но Грант ме спря, като постави ръка на рамото ми. Обърнах се към него.

— Този следобед? — попита той.

Спомних си цветята, фотоапарата, речника ми...

— Ще свърша работа към два часа.

— Ще мина да те взема от магазина.

— Ще съм гладна — казах, докато се отдалечавах.

Грант се разсмя.

— Знам.

Анемари изглеждаше по-скоро облекчена, отколкото разочарована, когато ѝ съобщих новините. Януари ще бъде добре казатя, даже много добре. Празничните дни преди това щяха да са много заети, месецът щеше да е доста оживен. Тя ми записа телефонния си номер, пристегна червения колан на палтото си и последва Бетани, която беше излязла преди малко и вече почти се бе скрила зад ъгъла. Бях ѝ дала букет от лютичета: Ти искриш с множество чарове.

Грант подрани, също като предишната седмица. Този път Рената го покани вътре. Той седна до масата, наблюдаваше ни, докато работехме, и похапваше пиле с къри от димяща пластмасова кутия. Втора кутия, неотворена, стоеше пред него. Когато приключих с украсата за масите, Рената каза, че мога да си тръгвам.

— Бутониерите? — попитах аз и погледнах към кутиите, в които бе подредила букетите на шаферките.

— Мога да ги довърша и сама — отвърна тя. — Имам достатъчно време. Просто си тръгвай — махна с ръка към вратата.

— Искаш ли да хапнеш сега? — попита ме Грант и ми подаде пластмасова вилица и салфетка.

— Не, предпочитам в колата. Не искам да закъснеем и да няма подходяща светлина.

Рената погледна с любопитство към нас, но не попита нищо. Тя никога не ми досаждаше и не се натрапваше; досега не бях срещала такъв човек в живота си и докато следвах Грант към вратата, за миг изпитах чувство на привързаност към нея.

Кърито и дъхът ни замъглиха прозорците на колата по дългия път към къщата на Грант. Пътувахме в пълно мълчание, единственият шум бе постоянното бръмчене на климатика. Навън беше влажно, но следобедният въздух бе чист и свеж. Когато Грант отвори портата и подкара към къщата, небето над нас бе ясносиньо. Той каза, че ще влезе, за да вземе фотоапарата, но за моя изненада не отиде в къщата, а в друга триетажна постройка до нея.

— Какво е това? — попитах го аз, щом се върна, като посочих към мястото, откъдето току-що бе излязъл.

— Водната кула — каза той. — Превърнах я в апартамент. Искаш ли да видиш как изглежда отвътре?

— Светлината — напомних му аз и погледнах към хълма над който слънцето вече бе започнало да залязва.

— Да, вярно.

— Може би след това.

— Добре. Готова ли си за друг урок? — попита ме Грант. Пристъпи напред и провеси апарата на врата ми. Ръцете му докоснаха за секунда тила ми.

Поклатих глава.

— Няма нужда. Лещи, обектив, фокус — завъртях обектива и повторих термините, които ми бе обяснявал предишната седмица. — Помня всичко.

— Ясно. Аз ще бъда вътре — каза той, обърна се и се прибра във водната кула.

Изваках, докато видях светлината да светва в прозореца на третия етаж, и се запътих към розовата градина.

Щях да започна с бялата роза; струваше ми се подходяща за начало. Седнах пред един разцъфнал храст и извадих празен бележник от раницата си. Щях да се науча да снимам като документирах подробно всеки свой провал и успех. Ако дори само една снимка от тези, които направех днес, се окажеше ясна, трябваше да знам какво бях направила, за да се получи този образ. Номерирах страниците на бележника си от едно до трийсет и шест.

На все по-бледата светлина направих снимки на една и съща полуотворена бяла розова пъпка, като записвах подробно, с обикновени думи, а не с термини, всички данни за точното положение на обектива и копчетата, фокуса, слънцето и ъгъла на сенките. Измервах разстоянието на апарата до розата, като използвах дланта си за мярка. Когато свърши лентата и слънцето залезе, спрях.

Грант седеше до кухненската маса. Вратата беше отворена и вътре бе толкова студено, колкото и навън. Слънцето бе изчезнало заедно с цялата си топлина. Потрих дланите си една в друга.

— Чай? — попита ме той, като ми протегна димяща чаша.

Пристъпих напред и затворих вратата зад себе си.

— Да, моля...

Седяхме един срещу друг до старата дървена маса за пикник, абсолютно същата като онази отвън. Беше допряна под малък прозорец, от който имаше гледка към фермата: лехите с цветя, бараките и парниците и изоставената къща. Грант се надигна да оправи капака на тенджерата, в която готвеше ориз; от нея се надигаше струя пара. Отвори долапа и извади бутилка соев сос, която постави на неравната маса.

— Вечерята е почти готова — каза той. Погледнах към печката. Нищо не се готвеше, освен ориза. — Искаш ли да огледаш?

Свих рамене, но се надигнах от стола.

— Това е кухнята.

Шкафовете бяха боядисани в бледозелено, плотовете бяха в сиво със сребристи ръбове. Явно нямаше дъска за рязане и плотовете бяха нарязани и надраскани от кълцането на продуктите. Имаше направо древна бяла газена печка и лавица с празни зелени стъклени вази и една-единствена дървена лъжица. На лъжицата имаше бяло етикетче с изтъркана цена, което означаваше, че лъжицата или никога не е била използвана, или просто никога не е била мита.

И в двата случая не горях от нетърпение да изпробвам кулинарните му умения.

В ъгъла на стаята имаше черна метална стълба, която се извиваше нагоре и отвеждаше до малка квадратна дупка в тавана. Грант започна да се катери, аз го последвах. На втория етаж имаше нещо като дневна, голяма колкото да побере един оранжев диван и шкаф с книги, стигащ до тавана. Отворена врата водеше към баня с бели плочки, в която имаше вана, стояща на четири подпори. Нямаше телевизор или музикална уредба. Не видях дори телефон.

Грант продължи да се катери по стълбата и ме отведе до третия етаж, който беше покрит от стена до стена с дебел дунапренен матрак. На места чаршафите се бяха отвили и се виждаше, че дунапренът се рони. В два от ъглите имаше струпани на купчини дрехи — едните нагънати, другите не. Там, където би трябвало да има възглавници, имаше купища книги.

— Спалнята ми — обяви тържествено Грант.

— Къде спиш?

— По средата. Обикновено по-близо до книгите, отколкото до дрехите.

Метна се върху матрака и угаси лампата, на чиято светлина явно четеше. Хванах се за перилата и слязох отново долу в кухнята.

— Хубаво е — казах аз. — Спокойно.

— Харесва ми така. Мога да забравя къде се намирам, разбираш ли?

Да, разбирах го. Във водната кула на Грант, издигаща се сред полетата с цветя, без никакви автоматични и дигитални неща, беше лесно да се забрави не само мястото, но и десетилетието, в което живеехме.

— Пънк групата на съквартирантката ми репетира по цели нощи на долния етаж на нашия апартамент — казах аз.

— Звучи ужасно.

— И наистина е такава.

Грант отиде до печката и сипа горещия, полутечен ориз в големи керамични купи за супа. Подаде ми едната, както и лъжица. Започнахме да ядем. Оризът стопли устата ми, гърлото и стомаха ми. Беше много по-вкусен, отколкото предполагах.

— Нямах ли телефон? — попитах, оглеждайки се наоколо.

Мислех, че съм единственият млад човек в съвременния свят, който не бе обвързан с това средство за общуване. Той поклати отрицателно глава. Продължих:

— Имаш ли други роднини?

Грант отново поклати глава.

— Баща ми си е тръгнал, преди да се родя — върнал се е в Лондон. Никога не съм го срещал. Когато майка ми умря, ми остави земята и цветята, нищо друго.

Продължи да яде от купата си.

— Липсва ли ти?

Той си сипа още соев сос и се замисли, преди да ми отговори.

— Понякога. Липсва ми обаче такава, каквато беше, когато бях дете и тя готвеше всяка вечер за нас, а сутрин ми правеше сандвичи за училище. Но в края на живота си започна да ме бърка с баща ми. Побесняваше и ме изхвърляше от къщата. После, когато осъзнаваше какво е направила, ми се извиняваше с цветя.

— Затова ли живееш тук?

Грант кимна.

— Винаги ми е харесвало да съм сам. Никой не разбира това.

Аз го разбирах.

Той изяде ориза си и си напълни купата още веднъж, после се пресегна за моята и досипа и в нея. Довършихме вечерята си в пълно мълчание.

Грант стана, за да измие празната си купа, и я постави на металната поставка за сушене. Измих своята и направих същото.

— Готова ли си? — попита той.

— Лентата? — взех апарата от мястото, където го беше закачил, и му го подадох. — Не знам как да я извадя.

Той превъртя филма и го извади от фотоапарата. Прибрах го в джоба си.

— Благодаря.

Качихме се в камиона и потеглихме към града. Бяхме на половината път, когато си спомних молбата на Анемари. Прехапах устни и издишах шумно.

— Какво има?

— Нарцисите. Забравих.

— Погрижих се, докато беше при розите. Посадах ги и ги покрих с картонени кутии в парника — луковиците изискват мрак, докато започнат да се разлистват. Можеш да ги провериш следващата събота.

Следващата събота. Сякаш имахме уговорени редовни срещи. Наблюдавах го как шофира, профилът му беше остро изрязан, суров; не се усмихваше. Щях да проверя нарцисите следваща събота. Беше простичка фраза, но в един миг бе променила всичко, както откритието за символиката на жълтата роза.

Ревност, изневяра. Самота, приятелство.

Беше тъмно, когато се прибрах за вечеря; къщата светеше и в рамката на отворената врата видях как Елизабет седеше сама до кухненската маса. Беше сготвила пилешка супа ароматът ѝ бе стигнал до мен сред лозята, ароматът на почти физическо привличане — и се взираше приведена над купата си, сякаш изучаваше собственото си отражение в бульона.

— Защо нямаш приятели? — попитах я аз.

Думите излязоха от устата ми, без да имам време да помисля. Цяла седмица бях наблюдавала как ръководеше беритбата на гроздето с решителност и отдаденост и когато я видях да седи така на кухненската маса, самичка и очевидно самотна, съжалението просто ги изкара навън.

Елизабет погледна към мен. Бавно и спокойно се изправи и изсипа съдържанието на купата си обратно в тенджерата. Взе клечка кибрит и запали синия огнен пръстен на котлона под нея.

Обърна се към мен.

— А ти защо нямаш?

— Аз не искам приятели.

Освен Перла, единствените деца, които познавах, бяха съучениците ми от училище. Те ме наричаха „сирачето“ и „момичето от приюта“ толкова често, че се съмнявах дали дори учителите ми знаеха истинското ми име.

— Защо? — не ме остави на мира Елизабет.

— Не знам — казах аз и усетих, че в гласа ми се бе появила отбранителна нотка. Но беше лъжа. Знаех.

Бях отстранена от училище за пет дни след нападението на шофьора на автобуса и за пръв път в живота си не се чувствах нещастна заради това. Вкъщи, с Елизабет, няха нужда от никого друго. Всеки ден вървах по стъпките ѝ, докато тя ръководеше гроздобера, надзираваше работниците, насочваше ги към лехите с узряло грозде и ги връщаше от онези, където чепките имаха нужда от още един или два дни на слънце. Откъсваше грозде и го вкусваше, после слагаше друго в устата ми и изреждаше числа, които бележеха зрелостта му: 74/6, 73/7 и 75/6.

Ето този вкус, казваше тя, когато стигаме до добре узряла чепка, трябва да запомниш. Точно този вкус — нивото на захарта трябва да е на 75, танините — на седем. Това е свършено узряло грозде, което не може да бъде разпознато нито от машина, нито от някой аматьор.

В края на седмицата бях сдъвкала и изплюла грозде от почти всяка лозичка и числата започнаха да изникват в съзнанието ми още преди гроздето да влезеше в устата ми, сякаш езикът ми просто ги разчиташе, като номерата на пощенски марки.

Супата започна да къкри и Елизабет я разбърка с дървена лъжица.

— Свали обувките си — каза тя. — И се измий. Супата е гореща.

Сложи две купи на масата и филии хляб, големи колкото пъпеши. Разкъсах филията на две, издълбах меката среда и я надробих в димящата супа.

— Някога имах приятелка — каза Елизабет. — Сестра ми. Имах сестра си и работата си, и моята първа любов и не желаех нищо повече в този свят. После, само за миг всичко се промени и ми остана само работата. Чувствах, че това, което бях загубила, не може да бъде заменено с нищо. Затова се съсредоточих единствено върху работата си, да имам успешен бизнес, да отглеждам най-търсеното и качествено грозде в района. Целта, която си поставих, беше толкова амбициозна и ми отне толкова много време, че не ми оставаше дори минута да мисля за всичко, което бях загубила.

Когато ме беше взела, това се бе променило, разбрах аз.

Присъствието ми постоянно ѝ напомняше за семейство, за любов... Чудех се дали съжаляваше за решението си.

— Виктория — попита ме рязко Елизабет. — Щастлива ли си тук?

Кимнах и сърцето ми запрепуска бясно. Никой никога не ми бе задавал този въпрос, без след него незабавно да последва нещо от типа: ... защото, ако си щастлива, ако осъзнаваш какъв късмет имаш, че си тук, няма да се държиш като малка неблагодарна твар. Но Елизабет не каза нищо такова, само на лицето ѝ се появи усмивка на облекчение.

— Добре. Защото аз съм щастлива, че ти си тук. Всъщност хич не ми се иска да се връщаш утре на училище. Хубаво беше да си край мен през тези дни, къщата някак се изпълва с живот, когато си тук. За пръв път и ти като че ли проявяваш интерес към нещо и макар че трябва да призная, че ревнувам от времето, което отделяш на лозето, се радвам, задето си така ентусиазирана.

— Мразя училището — казах аз. Дори само произнасянето на тази дума накара супата да се надигне в гърлото ми и имах чувството, че ще я повърна обратно в чинията.

— Наистина ли го мразиш? Защото знам, че не мразиш ученето на разни неща.

— Наистина го мразя — повторих аз. Преглътнах тежко и ѝ казах как ме наричат, казах ѝ, че е като всички останали училища, в които съм била, че ме изолираха и никога не ме учеха на нищо, защото вече ми бяха поставили етикета на глупачка на челото.

Елизабет сдъвка последната си хапка хляб и отнесе купата си до мивката.

— Тогава още утре ще те отпиша. Тук мога да те науча на повече неща. Но ако ме питаш, ще ти бъде толкова тежко с мен, че даже ще съжаляваш за това си решение.

Върна се до масата, взе купата ми и я напълни отново догоре.

Облекчението ми беше толкова голямо, че я изядох почти наведнъж, после поисках и трета. А вътре в мен се бе разпалило някакво непознато сияние, което ме повдигна от стола, когато приключих, запрати ме нагоре по стъпалата и ме сложи в леглото. И после продължи да свети, докато заспивах.

10.

Снимките бяха ужасни. Бяха толкова ужасни, че реших, че вината за това е на скоростното фото, в което ги бях извадила, и затова отнесох негатива на филма в специализиран фотомагазин. На табелата пишеше, че обработват снимки само на професионалисти. Бяха им нужни три дни, за да ги извадят, и когато си ги взех, бяха също толкова лоши, колкото предишните. Даже повече. Грешките ми бяха по-видими размазаните зелени и бели петна изпъкваха по-ясно на фона на калната пръст. Хвърлих снимките в канавката и седнах отчаяна на тротоара пред фотото.

— Експерименти с абстрактни мотиви?

Чух глас зад себе си и се обърнах. Млада жена се взираше в разпилените по улицата снимки. Носеше работна престилка и пушеше цигара. Пепелта от нея летеше край снимките; прииска ми се да падне върху тях, да ги подпали и те да изгорят.

— Не — отвърнах аз. — Експерименти с провали.

— Нов фотоапарат? — попита тя.

— Не, нов фотоаграф.

— Какво искаш да знаеш?

Вдигнах една от снимките от улицата и ѝ я подадох.

— Всичко.

Тя стъпка цигарата си и се загледа в снимката.

— Мисля, че проблемът е в ниската чувствителност на филма — каза момичето и ми махна с ръка да я последвам във фотото.

Заведе ме до мястото, където можеше да се види проявеният филм, и ми показва числата на кадрите, които преди дори не бях забелязала. Скоростта на затвора е била прекалено ниска, обясни ми тя, и чувствителността на филма не е била подходяща за слабата светлина на късния следобед. Записах всичко, което ми каза, на гърба на снимките и пяхнах измачканата купчина в задния си джоб.

Следващата събота нямах търпение да свърша работа.

Магазинът беше празен; нямахме сватба. Рената обработваше някакви документи и цяла сутрин не бе вдигнала глава от бюрото си. Когато ми писна да я чакам да ме освободи, заставах пред нея и потропах с крак по циментовия под.

— Добре, върви си — каза тя, отпращайки ме с ръка. Обърнах се и бях на половината път до вратата, когато я чух да добавя: — И не идвай утре, нито следващата седмица и по-следващата.

Спрях на място.

— Какво?

— Работила си два пъти повече, отколкото съм ти платила, сигурно и сама го знаеш.

Не, не го знаех. Не бях си правила сметка час по час. Едва ли щях да си намеря друга работа, дори и да исках. Нямах диплома от гимназия, нито от колеж, нямах никакви умения. Рената го знаеше и можеше да прави с мен каквото си поиска.

Не бях възмутена.

— И сега?

— Вземи си няколко седмици почивка. Ела тук по-следващата събота и ще ти платя все едно си работила — изкарала си тези пари. Ще имам нужда от теб около Коледа, а на Нова година ни чакат две сватби.

Подаде ми плика с пари, който би трябвало да ми даде утре. Прибрах го в раницата си.

— Добре — казах аз. — Благодаря. Ще се видим след две седмици.

Когато пристигнах, Грант беше на паркинга на пазара и товареше кофа с непродадени цветя. Отидох при него и вдигнах в ръка размазаните снимки, разперени като ветрило.

— Сега искаш ли урок? — присмя ми се той.

— Не — тръснах упорито глава, качвайки се в камиона.

Той поклати глава.

— Китайско или тайландско?

Четях бележките си върху гърбовете на снимките и не му отговорих. Когато Грант спря пред тайландския ресторант го изчаках в камиона.

— Нещо пикантно — провикнах се през отворения прозорец. — Със скариди.

Бях си купила десет цветни филма, всичките с различна чувствителност. Щях да започна със 100 на ярката слънчева светлина по обед и да стигна до 800 малко след залез-слънце. Грант седеше до масата за пикник с книга в ръка и през няколко страници поглеждаше към мен. Аз почти не помръдвах, свита на земята между два храста с бели рози. Всички пъпки бяха отворени; след още една седмица розите щяха да прецъфтят. Номерирах всяка снимка и записвах ъгъла и настройките на фотоапарата, както бях правила и предишната седмица. Бях твърдо решена да успея.

Когато почти напълно се смрачи, свалих фотоапарата.

Грант вече не седеше отвън до масата, а от прозорците на водната кула излизаше светлина и пара. Той готвеше, а аз бях прегладняла. Прибрах всички филми в раницата си и отидох в кухнята.

— Гладна ли си? — попита, докато ме наблюдаваше как закопчавам раницата си и дишам тежко.

— Наистина ли ме питаш това?

Грант се усмихна. Отидох до хладилника и го отворих. Беше почти празен, с изключение на кофичка кисело мляко и кутия портокалов сок. Взех сока и започнах да пия направо от кутията.

— Чувствай се като у дома си.

— Благодаря — отпих още една глътка и седнах до масата.

— Какво готвиш?

Той посочи шестте празни консерви с телешки равиоли.

Направих гримаса.

— Може би ти искаш да приготвиш нещо?

— Не мога да готвя. В груповите домове винаги сме имали готвачи, а откакто излязох оттам, се храня навън.

— Винаги ли си живяла в групови домове?

— След Елизабет, да. Преди това живях с много различни хора, приемни родители. Някои бяха добри готвачи, други — не.

Той ме погледна настоятелно, сякаш искаше да научи повече, но аз млъкнах. Настанихме се на масата пред чиниите с равиоли. Отвън пак започна да вали, проливен дъжд, който заплашваше да превърне калните пътища в реки.

Щом приключихме с вечерята, Грант изми чинията си и се качи горе. Аз останах в кухнята, чаках го да се върне и да ме закара обратно до града, но той не слезе. Пийнах още портокалов сок, зяпах през

прозореца и чаках. Когато огладнях отново претърсих шкафовете и намерих неотворена кутия с бисквити. Изядох всички, до последната. Грант все така не слизаше. Сложих чайника на котлона, пуснах газта и заставах над него, за да стопля ръцете си на огъня. Чайникът започна да свири. Сипах вода в две чаши, сложих вътре торбичките чай, които намерих в една кутия, и се качих по стълбата.

Грант седеше на дивана на втория етаж с книга в скута си. Подадох му чашата и седнах на пода пред шкафа с книги. Най-отдолу имаше купчина с огромни книги: най-вече наръчници по градинарство, смесени с учебници по биология и ботаника.

— Биология? — попитах аз, като взех един от тях и го отворих на страницата с анатомична рисунка на сърце.

— Ходех на курсове в общинския колеж. След смъртта на майка ми за кратко обмислях идеята да продам фермата и да се запиша в колеж. Но напуснах курса по средата; не ми харесаха университетските зали и коридори. Прекалено много хора и прекалено малко цветя.

Дебела синя вена излизаше от сърцето. Проследих я с пръст и погледнах към Грант.

— Какво четеш?

— Гертруд Стайн.

Поклатих глава. Никога не бях чувала за нея.

— Поетесата? — попита той. — Нали знаеш — „Розата е роза е роза“^[1].

Поклатих отново глава.

— През последната година от живота си майка ми беше обсебена от нея — каза Грант. — Прекарваше дните си в четене на викториански поети и когато откри Гертруд Стайн, ми каза, че тя я утешава най-добре.

— Какво е искала да каже с това „Розата е роза е роза“? — попитах аз. Затворих рязко учебника по биология и срещу мен се озъби човешки скелет. Потупах празното око.

— Че нещата са такива, каквито са — каза той.

— Розата е роза...

— ... е роза — довърши Грант с усмивка.

Замислих се за всички рози в градината под водната кула, за различните им цветни нюанси и форми на венчелистчетата.

— Освен когато е жълта — казах аз. — Или червена, или розова, или неотворена, или увяхваща.

— И аз винаги съм си мислил за това — отбеляза Грант. — Но давам на мис Стайн възможността да ме убеди в своята теза.

Извадих още една книга от по-горен рафт. Беше поезия Елизабет Барет Браунинг. Бях чела повечето от нещата ѝ като тийнейджърка, когато откривах романтизма, поетите от които често бяха споменавани в езика на цветята; естествено тези, до които успях да се добера. Страниците на томчето бяха изписани с бележки по празните полета. Бях отворила на стихотворение от единайсет стиха, всичките започващи с думите „обичай ме“. Изненадах се. Сигурна бях, че съм чела това стихотворение, но незнайно защо си спомнях само препратките към цветята — не помнех нищо, свързано с любовта.

Прибрах книгата обратно на мястото ѝ и извадих друга, после още една. През цялото време Грант мълчаливо прелистваше страниците на своята книга. Погледнах към часовника си.

Десет и десет.

Грант вдигна глава към мен, погледна своя часовник и после през прозореца. Навън все още валеше.

— Искаш ли да се прибереш у вас?

Пътищата бяха мокри; шофирането щеше да е бавно. Щях да прогизна до кости за двете пресечки от магазина до синята си стая, а Наталия сигурно вече щеше да репетира с групата си. Рената не ме очакваше на работа утре сутрин, осъзнах аз, всъщност нямах желание да се прибирам в апартамента си.

— Имам ли друга възможност? — попитах аз. — Няма да спя тук с теб.

— Няма да остана тук. Можеш да спиш в леглото ми. Или да спиш на дивана. Или където искаш.

— Откъде да знам, че няма да се върнеш посред нощ?

Грант извади ключовете от джоба си и свали от тях ключа за водната кула. Подаде ми го и слезе надолу по стълбата.

Последвах го.

В кухнята той взе фенерче от едно от чекмеджетата и свали якето си от закачалката. Отворих вратата, за да излезе навън; поколеба се за малко под навеса на верандата. Дъждът се спускаше като плътен щит пред нас.

— Лека нощ — каза той.

— Резервен ключ? — попитах аз.

Грант въздъхна и поклати глава, но се усмихваше. Наведе се и вдигна от земята ръждясала консервена кутия, наполовина пълна с дъждовна вода. Изля водата през широкия отвор сякаш напояваше изсъхнала леха. На дъното на кутията остана ключът.

— Вероятно е ръждясал, стои тук от години. Но ето ти го за всеки случай — подаде ми го и дланите ни се допряха, докато си го предавахме.

— Благодаря — казах аз. — Лека нощ.

Той все още стоеше отвън, когато затворих вратата и превъртах ключа.

Поех си дълбоко въздух и вдишах празнотата на водната кула; изкачих се по стълбата. На третия етаж взех завивката от леглото на Грант, после се върнах обратно в кухнята и се свих на кълбо под масата. Ако вратата се отвореше, щях да я чуя.

Единственото, което чувах обаче, бе дъждът.

На другата сутрин Грант потропа на вратата към десет и половина. Все още спях под масата. Бях прекарала там дванайсет часа и тялото ми се беше схванало, така че станах доста трудно. Когато стигнах до вратата, спрях за малко, облегнах се на солидното дърво, потърках очите си, бузите и тила си и едва след това отворих вратата.

Грант стоеше на прага с дрехите, с които бе и миналата нощ, и изглеждаше съвсем малко по-буден, отколкото аз се чувствах. Вмъкна се в кухнята и се отпусна на стола до масата.

Бурята беше преминала. Отвън през прозореца, под безоблачното небе, мокрите цветя блещукаха. Беше идеален ден за снимки.

— Фермерският пазар? — предложи той. — В неделя продавам там, не в града. Искаш ли да дойдеш с мен?

Декември беше лош месец за плодовете и зеленчуците спомних си аз. Портокали, ябълки, броколи, зеле. Но дори и да бяхме средата на лятото, пак нямаше да ми се иска да отида на пазара. Не желяех да рискувам да срещна Елизабет.

— Не, не искам. Но ми трябва филм за апарата.

— Ела с мен тогава. Можеш да изчакаш в камиона, докато продам това, което ми остана от вчера. После ще те откарам до магазина.

Грант се преоблече на горния етаж, а аз през това време измих зъбите си, доколкото можех, с пръст и паста. Плиснах вода на лицето си и отидох да го чакам в камиона. Когато се присъедини към мен след десетина минути, се беше избръснал и облякъл чист сив суичър и съвсем леко изцапани дънки. Все още изглеждаше уморен и вдигна качулката на главата си, за да не виждам добре лицето му.

На места пътят беше наводнен и Грант караше бавно, камионът плуваше като лодка в дълбоката вода. Затворих очи.

След по-малко от пет минути той спря, а когато отворих очи, видях, че сме на претъпкания паркинг. Плъзнах се надолу на седалката си, а Грант изскочи навън. Пусна още по-ниско качулката над челото си и започна да разтоварва кофите с цветя от багажника. Затворих отново очи и отпуснах лице до затворената врата, като се опитвах да не чувам шумовете от оживения пазар и да не си спомням множеството пъти, когато бях идвала тук с Елизабет. Най-накрая той се върна.

— Готова ли си?

Подкара към най-близкия смесен магазин, типичен за района — в него имаше дори рибарски щанд и аптека. Чувствах се нервна, че съм навън, сред хора, и то в такава непосредствена близост до Елизабет.

Спрях се с ръка на дръжката на камиона.

— Елизабет?

— Няма да е тук. Не знам къде пазарува, но идвам тук повече от двайсет години и нито веднъж не съм я засичал.

Облекчена, влязох вътре и отидох право в копирния център, сложих филмите си в плик и ги побутнах към служителката.

— Ще станат ли за час? — попитах отегченото момиче със синя престилка.

— За по-малко — каза тя. — Не съм имала филми за проявяване от дни.

Тръгнах по съседните пътеки. В магазина имаше разпродажба на тениски — три за пет долара. Взах най-горните три от купчината и ги сложих в пазарската си кошница, заедно с няколко нови филма, четка за зъби и дезодорант. Грант стоеше до касата, ядеше някакъв десерт и ме наблюдаваше как обикалям нагоре-надолу по пътеките. Видях, че магазинът беше празен и отидох при него.

— Закуска? — попитах аз и той кимна. Извадих един десерт „Пей-Дей“ и изядох фъстъците в него, докато остана само

карамелената вафла.

— Най-хубавата част — каза Грант, кимайки към карамела.

Подадох му остатъка и той изяде десерта докрай бързо, сякаш можеше да си променя мнението и да си го взема обратно. Може би ме харесваш повече, отколкото предполагаш — ухили се доволно накрая.

Вратата на магазина се отвори и една възрастна двойка тръгна към нас, като се държаха за ръце. Жената вървеше доста прегърбено напред, а единият крак на мъжа бе леко изкривен, така че отстрани изглеждаше като че ли тя го влачи след себе си. Старият мъж ме огледа от глава до пети и усмивката, която се появи на лицето му, беше младежка и някак не на място на покритата със старчески петна кожа.

— Грант — намигна и кимна към мен. — Добра работа, синко, добра.

— Благодаря, сър — каза Грант и заби поглед в земята.

Мъжът се заклатушка покрай нас, но след няколко стъпки спря и плесна жена си по дупето. После се обърна и отново се подсмихна.

Грант изгледа стареца, после мен и поклати глава.

— Беше приятел на майка ми — каза, когато двойката вече не можеше да ни чуе. — Сигурно смята, че след шейсет години ще бъдем като него и жена му.

Направих гримаса и отидох до копирния център да изчакам снимките си. Нямаше нищо по-малко вероятно на света от това след шейсет години с Грант да си държим ръцете като тези двамата. Служителката ми подаде първия филм с проявените вече снимки, негативите им бяха нарязани и подредени в плик. Наредих снимките на яркожълтия щанд.

Първите десет бяха размазани. Нямаше чак напълно неразличими бели петна като на първите ми снимки, но все пак бяха мътни. След единайсетата ставаха поносими чисти, но не бяха повод за гордост. Момичето продължаваше да ми подава извадените от другите филми снимки, лента след лента и аз ги подреждах и оглеждах по същия начин, като внимавах да следвам подредбата по номера.

Грант стоеше наблизо и си вееше с празните опаковки на петте десерта, които беше изял междувременно. Най-накрая отидох при него и вдигнах пред лицето му една снимка. Беше номер шестнайсети от осмия филм — свършена бяла роза ярка и чиста, контрастът с

тъмната земя отзад беше като естествена рамка за цветето. Той се наведе напред, сякаш да я помирише, и кимна.

— Чудесна е.

— Да вървим — казах аз. Платих за нещата в кошницата си и за изядените вече от Грант десерти и тръгнах към вратата.

— Снимките ти? — попита той, като се спря пред щанда и погледна морето от снимки, които бях оставила.

— Само тази ми трябва — казах аз и размахах бялата роза с номер шестнайсети.

Вслушвах се в звука от пляскането по пода на парцала на Елизабет, гърбът ми беше опрян на ствола на дебела лоза. Трябваше да съм навън за сутрешната си разходка, но няхах настроение за това. Елизабет бе отворила всички прозорци, за да влезе вътре първият топъл пролетен въздух и от мястото ми в най-близката до къщата редица с лозички можех да чувам всяко нейно движение.

Вече шест месеца бях при нея и бях свикнала с представата ѝ за домашното обучение. Няхах бюро. Тя не беше купила черна дъска или учебници, или пък никакви обучителни карти. Просто имахме график, поставен на хладилника — тънък лист хартия с подгъващи се покрай сребърните магнити ъгълчета, на който с красив почерк бяха изписани моите учебни и домакински задължения.

Списъкът беше много подробен, изтощителен и точен, но никога не се променяше и не нарастваше. Всеки ден, след закуска и след сутрешната си разходка, пишех в дневника си с черна подвързия, който Елизабет ми беше купила. Пишех добре и правилно, но нарочно правех грешки, за да я задържам по-дълго до себе си, докато поправяше текстовете ми и ме караше да произнасяме заедно думите.

Когато приключех ѝ помагах да подготвим обяда — мерехме, сипвахме, удвоявахме или намалявахме количествата в рецептите. Подредени на равни купчини, сребърните прибори се превръщаха в дробни, а купите, пълни със сухи зърна, бяха идеални, за да изписваме проблемните думи по масата. С помощта на календара, с който Елизабет следеше времето, тя ме научи да смятам, да изчислявам проценти и вероятности.

В края на всеки ден ми четеше на глас. Имаше рафтове, отрупани с детска литература, прашни твърди корици със златисти заглавия: „Тайната градина“, „Полиана“, „Едно дърво расте в Бруклин“. Но аз предпочитам учебниците по лозарство илюстрациите на растения и химични уравнения, които бяха ключ за света около мен. Учех наизуст речника — нитратни разтвори, въглеродно отделяне, прочистване на вредители — и ги използвах във всекидневните ни разговори със сериозност, която разсмиваше Елизабет.

Преди лягане отбелязвахме всеки ден на календара в стаята ми. През януари просто зачертавах с червен хикс кутийката под датата, но в края на март записвах най-високите и най-ниски температура през деня, какво бяхме яли за вечеря и списък със заниманията ни, както правеше Елизабет в своя календар. Беше ми дала залепващи се листчета с размера на кутийките под датата и много вечери изписвах пет или шест преди да се сгуша в леглото.

Календарът не беше толкова нощен ритуал, колкото средство за отброяване на дните, оставащи до най-важната дата в живота ми. Втори август — денят след рождения ми ден — беше специално означен, кутийката му бе оцветена в яркорозово. С черен флумастер Елизабет бе записала 11 ч., 3 етаж стая 305. Годината, в която трябваше да живея с нея — преди окончателното ми осиновяване, изтичаше тогава; Мередит бе насрочила делото ми за същия ден.

Погледнах часовника, който Елизабет ми беше дала още десет минути преди да ми позволи да се прибера. Облегнах глава на голите клони на лозичката. Първите яркозелени листенца бяха започнали да се разпукват и аз ги оглеждах с интерес — все още бяха свършени, миниатюрни версии с размера на нокът на това, в което щяха да се превърнат. Помирирах едно листо, потърках го с пръст и се замислих, че може би е възможно да се определи вкусът на лозовия разсад, преди да го има самото грозде; трябваше да го запиша в дневника си. Проверих отново часовника си. Още пет минути. Сред тишината, царяща наоколо, внезапно чух гласа на Елизабет. Беше ясен, уверен и за момент помислих, че ме вика. Затичах се към къщата, но по средата на пътя си спрях, защото осъзнах, че говореше по телефона. Въпреки че след нашето посещение в цветната ферма нито веднъж не беше споменала Катрин, веднага разбрах, че сега пак разговаряше с

нея. Седнах на земята под кухненския прозорец. Бях абсолютно смаяна.

— Още една реколта — казваше тя. — Всичко е наред. Самата аз не пия, но в такива дни изпитвам съчувствие към баща ни. Желанието да станеш и да изпиеш една чаша уиски — „за да прогониш дявола на сланата“, както казваше той някога... Вече го разбирам.

Млъкна за миг и осъзнах, че отново общуваше с телефонния секретар, а не с жив човек.

— Както и да е, знам, че ме видя през октомври, когато идвах у вас. Видя ли Виктория? Не е ли красива? Ти очевидно не искаше да се срещаш с мен и аз уважавам желанието ти знам, че ти трябва повече време. Затова не ти се обаждах. Но не мога да чакам повече. Затова реших да ти звъня отново всеки ден. Вероятно дори повече от веднъж на ден, докато не се съгласиш да говориш с мен. Имам нужда от теб, Катрин. Не го ли разбираш? Ти си цялото ми семейство.

Затворих очи. Ти си цялото ми семейство. Бяхме заедно осем месеца, ядахме на масата три пъти дневно, работехме ден след ден рамо до рамо. До осиновяването ми оставаха по-малко от четири месеца. И все пак Елизабет не ме смяташе за част от своето семейство. Не изпитах тъга, а гняв и когато чух затварянето на телефонната слушалка, последван от звука на течащата вода, изкачих входните стъпала. Затропах по вратата със стиснати юмруци. Какво съм аз тогава, исках да я попитам. Защо се преструваше през цялото това време?

Но когато Елизабет отвори вратата и погледнах в изненаданото ѝ лице, започнах да плача. Не си спомнях някога да съм плакала и почувствах стичащите се по лицето ми сълзи като предателство на гнева ми. Ударих си сама плесник по бузата, после още един, за да ги накарам да спрат, за да ги залича. Болката от шамарите обаче ме разплака още по-силно.

Елизабет не ме попита защо плача, само ме вкара вътре в кухнята. Седна на дървения стол и ме придърпа неловко в скута си. След няколко месеца щях да стана на десет. Бях прекалено голяма, за да седя в скута ѝ, прекалено голяма, за да бъда прегръщана и утешавана. Прекалено голяма и за да бъда върната обратно в системата. Внезапно бях ужасена от вероятността да бъда пратена

в групов дом и същевременно се изненадах, че тактиката на Мередит се бе оказала успешна.

Зарових лице в шията на Елизабет и ридаех, и ридаех, без да мога да спра. Тя ме притисна силно към себе си. Чаках я да ми каже да се успокоя, но Елизабет не го направи. Минутите течаха. Таймерът на печката изпиука, но тя не помръдна и не стана от стола. Когато най-накрая повдигнах глава, кухнята беше изпълнена с аромата на шоколад. Елизабет беше направила суфле, за да отпразнуваме настъпването на пролетта, и уханието в стаята бе силно и сладко. Изтрих очите си в рамото ѝ и се изправих, отдръпвайки се назад, за да я погледна в лицето. Когато очите ни се срещнаха, видях, че и тя бе плакала. Сълзите се стичаха на струйки по бузите ѝ и капеха в скута ѝ.

— Обичам те — каза Елизабет и аз отново започнах да плача.

В печката шоколадовото суфле започна да загаря.

[1] *Rose is a rose is a rose* — част от стихотворението на поетесата и литературна критичка Гертруд Стайн (1874–1946) „Свещената Емили“. Най-популярният цитат на Стайн, интерпретиран като „нещата са това, което са“, изявление за закона на идентичността. — Б.пр. ↑

11.

Рано сутринта в понеделник Грант отиде на цветната борса, но аз не тръгнах с него. Когато се събудих няколко часа по-късно, с изненада открих, че не бях сама в имота. Между лехите с цветя някакви мъже си подвикваха един на друг, а на земята бяха коленичили жени и изтръгваха плевелите. Наблюдавах всичко от прозореца: подкастриането, почистването, наторяването и обирането на готовите цветя.

Никога не ми беше хрумвало, че някой друг, освен Грант се грижи за тези акри земя, но след като видях работниците в действие, ми се стори нелепо, че дори си бях помислила подобно нещо. Работата беше ужасно много, задачите — безброй. И макар да не ми допадаше, че споделях имота с някого особено в първия ден, в който Грант ме бе оставил сама, бях благодарна на тези хора, които помагаша на хилядите пъпки да разцъфнат.

Преоблякох се в чиста тениска и си измих зъбите, грабнах комат хляб и фотоапарата си и излязох навън. Работниците ме поздравиха с кимване и леки усмивки, но не се опитаха да ме заговорят.

Влязох в най-близкия парник, онзи, който Грант беше отворил за мен при първата ни разходка. В него имаше предимно орхидеи и само една стена с различни хибискуси и амарилис. Беше топло и се чувствах удобно само по тениска. Започнах от най-горната лавица на лявата стена. Номерирах отново бележника си и направих по две снимки на всяко цвете, но този път записвах научното му име вместо настройките на апарата. След това използвах една от градинарските книги на Грант, за да определя обикновеното му име, записвах и него, а на моя речник слагах по едно хиксче срещу всяко цвете, което бях снимала. Изсцраках четири филма и сложих шестнайсет хикса в речника си.

Щеше да ми е нужна цяла седмица, за да заснема всички разцъфнали цветя и трябваше да чакам цяла пролет, за да цъфнат и останалите. Дори тогава щяха да ми липсват някои видове.

Загледана във визъора на апарата, направих няколко крачки назад и се препънах в нещо голямо на средата на пътеката; погледнах надолу и видях затворен кашон. Думата „нарциси“ беше надраскана отгоре с черен маркер.

Надникнах вътре. Шест керамични саксии бяха опаковани една до друга, песъчливата пръст в тях бе влажна, сякаш са били напоени тази сутрин. Пъхнах пръста си на сантиметър в една от саксиите, надявайки се да усетя поникващо стръкче, но там нямаше нищо. Затворих кашона и продължих по пътеката, щракайки всеки път, когато откривах ново разцъфнало цвете.

Дните се нижеха по същия начин. Грант излизаше, преди да се събудя, аз прекарвах дългите следобеди из парниците разминавайки се с вежливите работници по време на моите разходки между градината и водната кула. Повечето вечери Грант се връщаше с готова храна, друг път ядяхме супа от консерви или готови пици, които размразявахме в печката.

След вечеря се качвахме на втория етаж да почетем, понякога дори сядяхме заедно на дивана. В тези вечери постоянно очаквах да ме завладее тревожната нужда от самота, но тъкмо когато усещах, че въздухът в стаята започваше да изтънява, Грант ставаше, пожелаваше ми „лека нощ“ и изчезваше по витата стълба надолу. Понякога се връщаше час по-късно понякога изобщо не се прибираще чак до другата вечер. Не знаех къде ходи и къде спи нощем, но не го и питах.

Бях у Грант почти две седмици, когато един късен следобед той се прибра с пиле. Сурово.

— Какво ще правиш с това? — попитах аз, като повдигнах с изненада студеното, запечатано в найлонов плик пиле.

— Ще го сготвя.

— И как смяташ да стане тази работа? Ние дори не знаем как да го почистим.

Грант извади лист, на който явно беше записана рецептата. На гърба имаше инструкции и той ми ги прочете на глас — всичко беше уточнено много подробно, от подготвянето на фурната до нещо, свързано с картофи и розмарин.

Обърнах се и включих фурната.

— Готово, ето моя принос към готвенето — заявих аз и седнах на масата. — Оттук нататък се оправяй сам.

Грант извади тавата, нарязва картофите на кубчета и ги поръси с розмарин. Сложи ги вътре заедно с пилето, намаза цялото нещо със зехтин, сол и подправки от малък буркан. Изми си ръцете и пъкна тавата във фурната.

— Помолих месаря за най-лесната рецепта и той ми даде това. Не е лошо, нали?

Свих рамене.

— Единственият проблем е — добави той, — че според него трябва да се пече повече от час.

— Повече от час! — възкликнах аз. От мисълта, че трябва да чакам толкова, за да се наям, ме заболя сърцето. Не бях яла нищо от закуска и стомахът ми бе толкова празен, че ми се гадеше.

Грант запали свещ и извади тесте карти.

— За да се разсейваме — обясни той. Включи таймера на печката и седна срещу мен.

Играхме на светлината на свещта единствената игра с карти, която и двамата знаехме. Така си отвлякохме достатъчно вниманието, за да не припаднем от глад на масата. Когато таймерът изпиука, сложих чинии на масата, а Грант разреза гърдите на пилето на тънки парчета. Откъснах си бутчето на запечената до златисто птица и започнах да ям.

Храната беше великолепна, ароматът на пилето бе много посилен и апетитен, отколкото можехме да очакваме, като се имаха предвид минималните усилия, които бяхме положили за подготовката. Месото беше горещо и нежно. Дъвчех и преглъщах с пълна уста, после откъснах и другото бутче, преди Грант да успее да се докопа до него.

Срещу мен той ядеше бавно, с вилица и нож, режейки парчетата месо едно по едно. На лицето му беше изписано изражение едновременно на наслада от храната и задоволство от това, че я бе приготвил сам. Най-накрая остави ножа и вилицата си на масата и ме погледна втренчено — личеше, че се радва на моя хищен апетит. Почувствах се неудобно.

Пуснах второто бутче в чинията си; всъщност от него бяха останали само кости.

— Знаеш, че няма да се получи, нали? — попитах аз.

Грант изглеждаше объркан.

— В магазина, възрастната двойка, която се пошляпваше и намигаше... Няма да сме като тях. Няма да ме познаваш след шейсет години — обясних му аз. — Вероятно няма да ме познаваш дори след шейсет дни.

Усмивката му изчезна.

— Защо си толкова сигурна?

Замислих се. Наистина бях сигурна и той го бе разбрал. Но ми беше трудно да обясня защо бях толкова убедена.

— Най-дългият период, в който съм познавала някой човек — освен ако не броим социалната ми работничка, а аз не я смятам съвсем за човек, е петнайсет месеца.

— Какво става след петнайсет месеца?

Погледнах го, осъзнавах, че в очите ми се четеше молба сам да открие отговора, да не ме кара да го казвам на глас. Когато той се сети, извърна смутено поглед встрани.

— Но защо и сега да бъде по същия начин?

Това беше правилният въпрос и когато го зададе, разбрах какво трябваше да отговоря.

— Не си вярвам — казах аз. — Какъвто и да си представяш, че ще бъде животът ни заедно, няма да се случи; ще го съсипя.

Виждах, че Грант обмисля думите ми, опитва се да прескочи бездната между категоричността в гласа ми и неговата визия за бъдещето ни, да ги свърже с моста на надеждата и лъжите. — Почувствах нещо, съчетание от съжаление и срам заради отчаяните му фантазии.

— Моля те, не си губи времето — казах аз. — Опитвала съм. Опитах веднъж преди и се провалих. Не е възможно, просто не мога да имам връзка с друг човек.

Когато той погледна отново към мен, изражението на лицето му се беше променило. Челюстта му бе стисната, ноздрите леко разширени, сякаш всеки момент щеше да издиша огън от тях.

— Лъжеш.

— Какво? — сепнах се аз. Това не беше отговорът, който очаквах.

Грант почеса разсеяно челото си, а когато проговори друмите му бяха бавни и внимателно подбрани.

— Не ме лъжи. Кажи ми, че никога няма да ми простиш за това, което направи майка ми, или че всеки път, когато ме погледнеш, ти се гади от мен заради нея. Но недей да седиш тук и да ме лъжеш, говорейки, че вината е твоя и никога не можем да бъдем заедно заради това.

Взех от чинията си отново пилешките кости и започнах методично да обирам останалото по сухожилията месце. Не го поглеждах, нуждаех се от време, за да осмисля думите му.

„Това, което направи майка ми.“ Имаше само едно възможно обяснение. Когато за пръв път го бях срещнала на пазара бях потърсила на лицето му признаците на гняв, а щом не ги открих, реших, че сигурно ми е простил. Но може би причината бе съвсем друга. Грант не ми се сърдеше, защото дори не знаеше истината. Не знаех как е възможно да бе живял с майка си през цялото време и да не бе разбрал, но реших да не питам.

— Не те лъжа — само това успях да измисля най-накрая.

Той остави рязко вилицата си, металът издрънча при удара в керамичната чиния. Изправи се.

— Не си единствената, чийто живот е съсипан.

После излезе от кухнята и се скри в мрака.

Заклучих вратата зад него.

На фермерския пазар през юли бе оживено. Родители бутаха детски колички с натъпкани с провизии багажници малки децица с ухаеща на праскови кожа задръстваха пътеките между сергиите, възрастни мъже с ръчни колички размахваха нетърпеливо ръце към разсеяните майки. Обелки от шамфъстък пукаха между краката ми. Подтичвах, за да настигна Елизабет, която упорито си проправяше път към боровинките.

Беше ми казала, че следобед ще направим къпинов коблър^[1] и домашен сладолед. Всъщност ме подкупваше, за да си остана вкъщи, далеч от рекордната жегата и бързо зреещото ѝ грозде, и аз с неохота се бях съгласила. Цяла пролет с Елизабет бяхме работили рамо до рамо в лозето и не исках да изоставям лозите сега, когато вече нямаше какво друго да се прави, освен да се чака. Липсваха ми дългите сутрини, в които опитвах гроздовите зърна, подрязвах прорасналите

в основата на стъблото филизи, за да запазя силата на лозичката фокусирана в една-единствена посока. Липсваше ми да нося кухненския нож и да подтичвам след малкия трактор, с който Елизабет прочистваше земята по пътеките между редиците с лози, и да вадя останалите плевели с ръка, както тя ме беше учила: първо отслабвах корените с острието на ножа, после издърпвах растенията от почвата. Работех с ножа повече от три месеца, преди да ѝ кажа, че според правилата на социалната система не беше разрешено на децата в приемните семейства да използват ножове. Но тя не ми го взе.

Ти не си дете в приемно семейство, каза ми простичко. Аз наистина не се чувствах като дете, дадено от системата на случайно приемно семейство — всъщност се чувствах толкова различна от момичето, което беше пристигнало тук преди почти една година, че в повечето сутрини оставах зазяпана в огледалото в банята дълго след като Елизабет ме беше извикала за закуска и се опитвах да открия по лицето си белезите на промяната, която знаех, че е настъпила в мен. И въпреки това думите ѝ не бяха съвсем верни. Все още бях част от системата и щях да остана такава до явяването ми в съда през август.

Пробих си път през тълпата и застанах до Елизабет.

— Къпини? — предложи ми тя и ми подаде зелена хартиена кутия.

На масата с червена покривка продавачът бе изложил купища щайги с къпини, малини, боровинки и ягоди. Взех една къпина и я сложих в устата си. Беше сочна и сладка и боядиса пръстите ми в тъмнолилаво.

Елизабет купи шест кутии с къпини, пъкна ги в найлонова торба, после се преместихме на следващата сергия. Следвах я из претъркания пазар, като мъкнех покупките, които не се побираха в платнената ѝ чанта. При караваната, продаваща млечни продукти, тя ми подаде бутилка с мляко; стъклото на дъното ѝ още бе покрито с пара.

— Приключихме ли? — попитах я аз.

— Почти. Ела — побутна ме тя към далечния край на пазара.

Преди да подминем сергията с кайсии, последния продавач от редицата, който познавах, вече знаех накъде сме се запътили. Държах

хлъзгавата бутилка под мишница и подтичвах до Елизабет, после я хванах за ръкава и я дръпнах назад.

Но тя продължи да върви бързо напред, не спря, докато не стигна до сергията с цветя.

Китки рози отрупваха масата. Толкова отблизо съвършенството на цветята бе зашеметяващо: всяко венчелистче бе гладко и нежно, притиснато до другото, връхчетата им — събрани в идеално навит край. Елизабет стоеше неподвижно и изучаваше цветята, също като мен. Посочих с ръка към един смесен букет, надявайки се, че тя ще избере нещо, ще плати и ще си тръгне, без да се заговори с младежа. Но преди да вземе каквото и да било, той грабна останалите на масата цветя и ги метна в багажника на камиона си. Очите ми се разшириха от изненада. Момчето нямаше да продаде нищо на Елизабет. Погледнах към нея, за да видя реакцията ѝ, но изражението ѝ беше напълно неразгадаемо.

— Грант? — попита тя.

Той не помръдна, не погледна към нея. Тя опита отново:

— Аз съм леля ти. Елизабет. Сигурно знаеш.

Приведен напред, той разстилаше брезент върху цветята в багажника. Очите му бяха фокусирани върху розите, но сякаш се заслуша в думите ѝ, брадичката му се повдигна леко предизвикателно. Отблизо ми изглеждаше по-голям. Светъл мъх покриваше горната му устна, мускулите му бяха ясно оформени. Носеше обикновен бял потник, извивките на лопатките му се очертаваха под тънката материя по начин, който ме хипнотизираше.

— Ще ми обърнеш ли внимание? — попита Елизабет.

Когато той пак не реагира, гласът ѝ се промени — както го помнех от първите седмици на пребиваването ми в дома ѝ: първо беше търпелив, строг, после внезапно се изостряше и ставаше гневен.

— Погледни ме! Поне ме погледни, когато ти говоря!

Младежът не се обърна.

— Това няма нищо общо с теб. Никога не е имало. Години наред те наблюдавах от разстояние как растеш и повече от всичко на света исках да изтичам при теб и да те прегърна.

Грант покри плътно розите с брезента, мускулите на ръцете му се бяха напрегнали. Беше ми трудно да си представя как някой го

прегръща или че някога е бил малък и не толкова силен. Стегна последния възел на покривалото и най-накрая се обърна.

— Трябвало е да го направиш тогава, ако толкова ти се е искало. — Гласът му беше студен, без емоции. — Никой не те е спирал.

— Не — тръсна глава Елизабет. — Не знаеш за какво говориш.

Думите ѝ бяха тихи, с дълбока вибрация в тях, която познавах от предишния си живот, от предишните приемни домове, където бях живяла, и която винаги бе предизвестие на внезапно нападение и агресия. Но тя не скочи срещу него както една част от мен очакваше да направи. Вместо това каза нещо толкова изненадващо, че Грант се извърна сепнато и очите ни се срещнаха за пръв път.

— Виктория ще прави къпинов коблър — прошепна Елизабет. — Трябва да дойдеш на вечеря.

[1] Коблър (cobbler) — традиционен американски сладкиш от запечени плодове в собствен сос, покрити с маслено тесто. — Б.пр. ↑

12.

Споменът за лицето на Грант, разочаровано и отчаяно, ме държа будна цяла нощ. Преди съмване се отказах от мисълта, че ще заспя, и седнах до кухненската маса в очакване да чуя шума от двигателя на камиона. Вместо това не след дълго на вратата се потропа леко и когато отворих, съненият Грант мина безмълвно покрай мен и се качи по стълбата на горния етаж. След малко чух шума от течащата вода на душа и осъзнах, че днес бе неделя.

Исках вече да се върна в синята си стая, при Рената и да се потопя в забързаната лудост на празничните дни. Бях останала тук прекалено дълго. Но днес той нямаше да ходи в града. Приседнах на най-горното стъпало и започнах да обмислям как да го убедя да направи това тричасово пътуване до града и обратно в почивния му ден.

Все още мислех за това, когато Грант ме побутна със стъпало между лопатките — тласъкът бе толкова неочакван, че паднах от стъпалото на пода. Сkochих веднага на крака.

— Пригответи се — каза той. — Ще те върна у вас.

Познавах добре тези думи. Събирай си нещата. Алексис не иска да живееш повече в стаята й. Прекалено сме възрастни, за да правим това отново. А най-често беше просто: Мередит идва, към което понякога прибавяха едно фалшиво „съжалявам“.

Казах на Грант това, което винаги казвах в тези случаи:

Готова съм.

Габнах раницата си, в която бяха фотоапаратът и дузината изснимани филми, и се качих в камиона. Грант шофираше бързо из все още мрачните пътища, смесвайки се с оживения трафик на пикапите и товарните камиони, каращи продукцията си към града. Пое по първия изход южно от моста и след това отби на банкета на обръщането. Наблизо не се виждаше автобусна спирка. Без да помръдвам, огледах улицата.

— Трябва да се върна на фермерския пазар — каза той. Не ме погледна. Угаси двигателя, излезе от камиона и дойде откъм моята страна. Отвори вратата и се пресегна да вземе раницата ми от пода, до краката ми. Гърдите му се допряха до коленете ми и когато се отдръпна назад, топлината, която беше избухнала за миг от допира между телата ни, изчезна сред студения повей на декемврийския въздух. Скочих долу и взех раницата си.

Значи така ще свърши, помислих си аз. Един фотоапарат пълен с образи от цветната ферма, в която никога нямаше да се върна. Цветята вече ми липсваха, но нямаше да допусна и Грант да ми липсва.

Трябваше да сменя четири автобуса, за да стигна до Потреро Хил, но само защото взех номер 38 в обратната посока и се озовах в Пойнт Лобос. Беше късна сутрин, когато стигнах до „Цвят“, и Рената тъкмо отваряше магазина. Усмихна ми се, щом ме видя.

— Нямаше почти никаква работа тия две седмици — каза тя. — Полудяла съм от скука.

— Защо хората не се женят през декември? — попитах аз.

— Че какво им е романтичното на голите клони на дърветата и сивото небе? Двойките чакат пролетта и лятото, искат сини небеса, цветя, ваканции, такива неща...

Синьото и сивото бяха еднакво неромантични в моите представи, а ярката светлина не беше подходяща за снимки изгаряше ги. Но човек не можеше да търси логика в една истерясала булка, поне това бях научила от Рената.

— Кога ще имаш нужда от мен?

— Имам голяма сватба на Коледа. И после ще ми трябваш през цялата първа седмица на януари.

Съгласих се и я попитах по кое време да дойда.

— На Коледа ли? О, наспи се. Сватбата е късно, а цветята ще ги купя предишния ден. Ела някъде към девет часа.

Кимнах. Рената извади плик от касата и ми го подаде.

— Весела Коледа!

По-късно, в синята стая, отворих плика и видях, че ми беше платила двойно повече, отколкото бе обещала. Точно навреме за коледни подаръци, помислих си аз, като прибирах парите обратно в раницата си.

Изхарчих по-голямата част от бонуса си, за да си купя кутия за съхранение на филмите от близкото фотостудио, а всичко останало взех от един сувенирен магазин на улица „Маркет“. Моят речник нямаше да бъде като книга; вместо това се сдобих с две специални кутии за снимки с платнена подвързия, едната синя, другата оранжева, черни правоъгълни картончета с размер 12 на 18 сантиметра и металическо сребрист маркер.

До Коледа имаше десет дни. С изключение на занемарената ми градинка в парка „Маккинли Скуеър“ — пиренът и хелениумът бяха оцелели въпреки ужасното време и липсата на грижи, не снимах много. Бях изцракала двацет и пет филма във фермата и през тези дни се занимавах само с проявяването, сортирането, залепването на снимките върху черните картончета и надписването им. Под всяка снимка пишех обикновеното име на цветето, след това научното име, а на гърба — значението. Направих по две копия от всяка снимка и ги разпределих в синята и оранжевата кутия.

На Бъдни вечер всички снимки бяха надписани и подредени. Наталия и групата ѝ бяха отишли там, където ходят обикновено хората по празниците, и апартаментът беше възхитително тих. Занесох кутиите на празния долен етаж, където обикновено репетираха, и подредих снимките на пода в редици — така имаше достатъчно разстояние между тях, за да мога да ходя. Поставих картоните от оранжевата кутия със снимката на цветята нагоре, а картоните от синята — с обратната страна. Обикалях по пътеките с часове, подреждайки по азбучен ред първо цветята, после значенията им. Щом приключих, прибрах всички картони в кутиите и отворих речника на Елизабет, за да проследя напредъка си. Беше средата на зимата, а илюстрираният ми речник бе почти наполовина готов.

Пицарията на върха на хълма бе празна. Взех пицата си за вкъщи и я изядох в леглото на Наталия, заляпана в пустата улица отдолу. След това се излегнах в синята стая. Въпреки че беше топло, спокойно и тъмно, очите ми не се затваряха. Лъч бледа светлина от уличната лампа влизаше в стаята на Наталия и си пробиваше път през пукнатината на затворената полуврата. Лъчът бе тънък като молив и очертаваше линия по срещуположната стена и по средата на кутиите ми със снимки. Синята кутия бе с абсолютно същия цвят като стаята ми и се сливаше

така с нея, че оранжевата, която беше поставена отгоре ѝ, сякаш се рееше във въздуха. Мястото ѝ не беше тук.

Трябваше да седи на рафта с книги на Грант, срещу оранжевия му диван. Избрах цвета точно заради това, макар да не си го бях признала. Грант го нямаше. Вече не беше необходимо да се старая да избягвам недоразуменията със символиката на цветята и все пак бях купила втора кутия, оранжева, и бях направила втори комплект от снимките. Отключих ниската врата, водеща към дневната, и изнесох оранжевата кутия навън.

Грант не дойде за къпиновия коблър. А трябваше, помислих си аз на следващата сутрин, докато облизвах дъното на чинията си. Беше много вкусен.

Докато слагах чинията в мивката, Елизабет влетя задъхана през задната врата. Косата ѝ беше разпусната и падаше до раменете ѝ и внезапно осъзнах, че никога, вече почти цяла година, не я бях виждала без здраво пристегнатия на главата ѝ кок. Тя се усмихна — очите ѝ искряха от щастие; беше толкова нова и непозната за мен в този си вид, че за миг помислих, че е друга жена.

— Разбрах го! — извика тя. — Нелепо е, че ми отне толкова много време.

— Какво? — попитах аз. Радостта ѝ ме изнервяше. Облизах сладкия къпинов сос, полепнал по лъжицата, и се втренчих в нея.

— Когато бях в пансиона, с Катрин си пишехме писма докато майка ми не започна да ги конфискува.

— Конфискува?

— Да ги взема. Четеше ги всичките — не ми вярваше, мислеше, че писмата ми могат по някакъв начин да развалят Катрин, въпреки че аз бях дете, а сестра ми беше много по-голяма и зряла. Години наред не си писахме. Но малко след двайсетия си рожден ден Катрин открила един викториански речник за езика на цветята сред книгите на дядо ни и започна да ми изпраща рисунки на цветя, като старателно изписваше латинските им имена в долния десен ъгъл. Изпрати ми поне дузина, преди да добави и една бележка, на която просто пишеше: „Разбираш ли какво ти казвам?“.

— А ти разбираше ли?

— Не — отвърна Елизабет, поклащайки рязко глава, сякаш си бе спомнила младежката си досада. — Питам всички учители и библиотекари, които успях да намеря. Но мина месец преди прабабата на моята съквартирантка, която беше дошла на посещение в пансиона, да види рисунките ми, закачени на стената, и да ми каже за езика на цветята. Намерих речник в библиотеката и веднага изпратих бележка на сестра си — но не нарисувах нищо, защото съм ужасен художник, а поставих изсушено цвете в сгънатия лист.

Елизабет отиде в дневната и след малко се върна с купчина книги и ги постави на масата.

— Години наред общувахме по този начин. Изпращах цели стихотворения и истории, като навързвах на конци изсушени цветя и добавях къси думички на отделни листчета между тях — и, от, със, ако... Сестра ми продължи да изпраща рисунки, понякога цели пейзажи с различни цветя, всичките надписани и номерирани, за да знам кое цвете да „прочета“ първо и да разшифровам последователността на случките и емоциите в живота ѝ. Живеех за тези писма, по няколко пъти на ден си проверявах пощата.

— Е, как това ще ти помогне да я накараш да ти прости? — попитах аз.

Елизабет бе тръгнала към градината, но спря и се обърна към мен.

— Аз ѝ прощавам — натърти тя. — Не забравяй това. — Пое си дълбоко дъх и продължи: — Но ще ти кажа как ще помогне. Катрин ще си спомни колко близки бяхме; ще си спомни как я разбирах по-добре от всеки друг на света. И дори да не иска да вдигне телефона и да се обади, ще ми отговори с цветя. Знам, че ще го направи.

Излезе навън. Когато се върна, държеше в ръка букет от три различни цветя. Взе дъската за рязане от плота и седна до масата.

— Ще те науча — каза тя. — А ти ще ми помогнеш.

Седнах до нея. Елизабет не беше спирала да ми обяснява за цветята и тяхното значение, откакто бях при нея, но не и по такъв свързан начин. Предишния ден на фермерския пазар бяхме минали покрай сергия с ръчно направени чанти — платнени, с десен на малки бели цветчета. Лош избор за чанта на бедност е, каза Елизабет, поклащайки глава. Посочи ми цветчетата и ми обясни символиката

на повета. Нямах търпение за новия урок, затова приближих максимално стола си до нея. Тя взе тъмнолилаво цвете с размера на орех с жълта среда.

— Иглика — каза и завъртя цветето със заострени на върха венчелистчета между палеца и показалеца си, преди да го постави на бялата си длан. — Детство.

Наведох се към ръката ѝ и забих нос на сантиметър от цветето. Игликата имаше остър аромат, на подсладен алкохол и парфюм на нечия чужда майка. Отдръпнах се назад и вдишах силно, за да се освободя от тази миризма.

Елизабет се разсмя.

— И на мен не ми харесва. Прекалено сладникава е, сякаш се опитва да прикрие истинския си, не чак толкова възхитителен мирис.

Кимнах в знак на съгласие.

— Е, Виктория, ако не знаем, че това е иглика, как ще го разберем? — Елизабет остави цветето на масата и вдигна малка книжка, джобен формат. — Това е наръчник на диворастящите цветя в Северна Америка, описани по цвят. Игликата трябва да е при синьо-лилавите.

Подаде ми книгата. Отворих на графата „синьо-лилави“ и прелистих страниците, докато открих рисунка, която отговаряше на цветето.

— Иглика — прочетох аз. — Семейство Игликови.

— Добре — кимна Елизабет и взе второто цвете — голямо и жълто с шест венчелистчета. — Сега това — лилия, величие.

Продължих да търся цветята и да откривам рисунките, които им съответстваха. Посочвах с все още мокър пръст страницата, на която се намираха, и гледах как водата попиваше в листа. Елизабет кимаше одобрително.

— Сега, нека се престорим, че не си намерила рисунка, която да отговаря на цветето в ръката ти, или не си сигурна, че е вярната. Ето защо трябва да знаеш кои са частите на цветето.

Използването на наръчника е като да имаш книга, в която сама си избираш приключенията. Започва със задаването на лесни въпроси: Цветето има ли венчелистчета? Колко? И всеки отговор те води до различна поредица от по-сложни въпроси.

Елизабет взе кухненския нож и разряза лилията наполовина; венчелистчетата на цветето паднаха отворени на дъската за рязане. Посочи ми яйчника и притисна пръста ми до лепкавия връх на дръжката. Броихме венчелистчета, описвахме формите им... Елизабет ми обясни определението за симетрия, разликата между горни и долни яйчници и възможните варианти на подредба на венчелистчетата на дръжката. Испита ме върху третото цвете, което беше избрала — теменужка, малка и клюмнала.

— Добре — каза отново, след като отговорих на поредицата от въпроси. — Много добре. Бързо се учиш.

После изненадващо издърпа назад стола ми и аз паднах на пода.

— Сега отиди в градината, докато приготвя вечерята. Постой малко пред всяко цвете, което познаваш, и си задай същите въпроси, които те питах и аз. Колко са венчелистчетата какъв е цветът му, каква е формата... Ако знаеш, че това е роза, какво всъщност я прави роза, а не слънчоглед?

Продължаваше да ми дава указания, но аз вече се бях впуснала тичешком към кухненската врата.

— Избери нещо за Катрин! — провикна се тя след мен.

Без да се обръщам, изтърчах надолу по стъпалата.

13.

Когато паркира камиона си в седем часа сутринта на пустата улица, Рената се изненада да ме види на тротоара пред магазина. Бях стояла будна цяла нощ и ми личеше.

Тя повдигна въпросително вежди и се усмихна.

— Да не би да си чакала Дядо Коледа? Никой ли не ти е казал истината?

— Не — отвърнах аз. — Никога не го направиха.

Последвах я в склада и ѝ помогнах да извади кофите с червени рози, бели карамфили и гипсофила. Най-малко любимите ми цветя.

— Моля те, кажи ми, че са по специално настояване на някоя ужасна булка и ти нямаш нищо общо.

— Заплаши ме със смърт — увери ме тя. Рената също ненавиждаше червените рози. Излезе и когато се върна с две чаши кафе, вече бях приготвила три украси.

— Благодаря — казах аз и се пресегнах към хартиената чаша.

— Моля. И забави малко. Колкото по-бързо приключим толкова повече време ще трябва да прекарам на коледното парти у майка си.

Избрах роза, отрязах бодлите ѝ много бавно и започнах да ги подреждам в редичка на масата.

— Така е по-добре — каза тя, — но все още не е достатъчно бавно.

Работехме нарочно мудро през останалата част от сутринта, но колкото и да се мъчехме, до обяд бяхме свършили.

Рената взе листа с поръчката и два пъти провери цялата украса.

— Това ли е всичко?

— Да — отвърна тя, — за нещастие. Остава ни само да направим доставката и после — коледното празненство. Ти идваш с мен.

— Не, благодаря — казах аз, отпих последна глътка от вече студеното кафе и вдигнах раницата си.

— Да не би да прозвуча сякаш те питам и имаш избор? Объркала си се.

Можех да поспоря с нея и да откажа, но се чувствах задължена заради щедрия бонус, а и макар да не бях в настроение за коледно празнуване, нямах нищо против коледната гощавка. Не знаех нищо за руската национална кухня, но все трябваше да е по-хубава от парчетата шунка, които смятах да хапна направо от опаковката — моят по-ранен избор за празнична вечеря.

— Добре, все тая — отвърнах аз. — Но в пет часа трябва да бъда на друго място.

Рената се разсмя. Вероятно знаеше, че едва ли имах къде другаде да отида по Коледа.

Майката на Рената живееше в квартал „Ричмънд“ и се отправихме натам по възможно най-обходния маршрут през целия град.

— Майка ми може да дойде на всекиго в повече — обясни Рената.

— В какъв смисъл? — попитах аз.

— Във всякакъв.

Паркирахме пред светла къща, боядисана в яркорозово. На дървен стълб в двора бе окачена коледна украса, а малката веранда бе претъпкана с блещукащи пластмасови създания: ангели, северни елени, катерици с коледни шапчици и танцуващи пингвини с плетени шалове.

Рената отвори вратата и се озовахме в много, много затоплено помещение. Мъже и жени седяха върху възглавниците, облегалките и гърба на единствения диван; момчета и момичета лежаха по корем на мъхестия килим, по краката им пълзяха по-малки дечица. Влязох вътре и свалих якето и пуловера си, но пътят към дрешника, където Рената поздравяваше някого, приблизително на моя възраст, беше напълно блокиран от телата на хлапетиите.

Докато стоях до вратата, една по-възрастна, по-омекотена версия на Рената си проби път през тълпата. Носеше в ръце голям дървен поднос с нарязани портокали, ядки, смокини и фурми.

— Виктория! — възкликна тя, когато ме видя.

Подаде подноса на Наталия, която се беше излегнала на дивана, и започна да прекрачва децата, препречили пътя ѝ до мястото, където стоях. Притисна ме рязко към себе си и лицето ми потъна в подмишницата ѝ, а широките ръкави на сивия ѝ вълнен пуловер се

увиха около мен като живо същество. Беше висока и силна жена — и когато най-накрая се откъснах от нея, тя просто ме сграбчи за раменете и повдигна лицето ми нагоре, за да ме огледа.

— Мила Виктория — повтори тя и дългата ѝ вълниста бяла коса се разлюля напред и погъделичка бузите ми. — Дъщерите ми са ми разказвали толкова много за теб, обикнах те още преди да те срещна.

Миришеше на иглика и ябълков сайдер. Отдръпнах се назад.

— Благодаря ви, че ме поканихте на празненството си, мисис... — спрях, защото осъзнах, че Рената никога не ми беше казвала името ѝ.

— Марта Рубина — каза жената. — Но всички ме наричат „мама Руби“.

Наведе се напред, сякаш да се здрависаме, но после се разсмя и ме прегърна отново. Бяхме притиснати в ъгъла и само дебелият стеник зад гърба ми ме подпираше да не падна. Тя ме придърпа напред, ръцете ѝ пак обвиха раменете ми и после ме поведе из стаята. Децата се дръпнаха от пътя ни, а Рената, която междувременно се бе настанила на съваем стол в ъгъла, ни наблюдаваше развеселена.

Мама Руби ме заведе в кухнята, сложи ме да седна и сервира на масата пред мен две чинии, преливащи от храна. В първата имаше огромна печена риба, цяла, с подправки и някакви зеленчуци. Втората беше пълна с боб, грах и картофи с магданоз. Подаде ми вилица и лъжица и купа с гъбена супа.

— Ние ядохме вече — каза тя, — но запазих храна специално за теб. Рената каза, че ще си гладна, което ме зарадва много. Най-много обичам да нагощавам семейството.

Мама Руби седна срещу мен. Обезкости рибата ми, докосна с пръст граха и затопли отново чинията, мърморейки колко бързо е изстинало всичко. Представяше ме на всички, които влизаха в кухнята: на дъщерите си, на зетъвете си на внуците, на гаджетата на различните членове на семейството...

Вдигах глава и кимах, но не пузнах вилицата си.

Заспах у мама Руби. Нямах намерение да го правя. След вечеря избягах в празната стая за гости и може би заради тежката храна и безсънието от предишната нощ заспах непробудно още в мига, в който помирисах възглавницата.

На следващата сутрин ме пробуди ароматът на кафе, носещ се от кухнята. Полутах се из коридора, преди да открия банята. Вратата беше отворена. Зад прозрачната найлонова завеса мама Руби се къпеше под душа. Когато я видях, се обърнах и тръгнах обратно по коридора.

— Влизай! — провикна се тя. — Имаме само една баня. Не ми обръщай внимание!

Открих Рената в кухнята — тъкмо наливаше кафе. Подаде ми една чаша.

— Майка ти е под душа — казах аз.

— Сигурна съм, че е на отворена врата — каза тя, прозявайки се. Кимнах.

— Съжалявам за това.

Отпих от кафето и се облегнах на мивката.

— Майка ми е била акушерка в Русия — каза Рената. — Затова е свикнала да вижда голи жените само минути след запознаването с тях. Америка през седемдесетте не е била много по-различна и не мисля, че изобщо е забелязала, че времената доста са се променили оттогава.

Мама Руби влезе в кухнята, увита в яркооранжева хавлия.

— Какво се е променило? — попита тя.

Рената поклати глава.

— Голотата, мамо.

— Не мисля, че голотата се е променила от времето на първия човек — отвърна мама Руби. — Само обществото.

Рената завъртя очи и се обърна към мен.

— С майка ми водим този спор, откакто се научих да говоря. Когато станах на десет, ѝ казах, че никога няма да имам деца, защото не желая да бъда отново гола пред нея. И ето виж ме — вече съм на петдесет и съм бездетна.

Майка ѝ счупи едно яйце в тигана и го разбърка.

— Сама изродих всичките си дванайсет внуци — сподели тя с гордост.

— Все още ли сте акушерка?

— Не и според закона — каза тя. — Но пак ми звънят в два посред нощ от всички краища на града и винаги се отзовавам — усмихна ми се и ми подаде чиния с яйца.

— Благодаря — казах аз. Изядох ги и след това тръгнах по коридора към банята. И заключих вратата зад себе си.

— Следващия път ме предупреди какво ме очаква — казах на Рената, докато пътувахме към „Цвят“ на другата сутрин. Предстоеше ни цяла седмица със сватби, но и двете бяхме отпочинали и добре нахранени.

— Ако те бях предупредила — отвърна тя, — нямаше да дойдеш. А имаше нужда от охранване и почивка. Не ми казвай, че не съм права. Не ѝ отвърнах.

— Майка ми е нещо като легенда сред акушерките в града. Виждала е всичко и процентът на успешните ѝ израждания е много по-голям от този на съвременната медицина; дори когато не би трябвало да е така. И с бременностите е същото просто те поглежда и сякаш посажда бебето в теб. Правила го е с доста жени.

— Но с теб не се е получило.

— Уважавам майка си — каза Рената. — Ние просто сме различни. Всички предполагат, че има някаква биологична съвместимост и връзка между майките и децата им, но невинаги е така. Не познаваш другите ми сестри, но виж само мен, Наталия и майка ми.

Беше права — трите не можеха да бъдат по-различни една от друга.

През целия ден, докато съставях списъци с цветя и количествата им за предстоящите сватби, мислех за майката на Грант. Спомнях си бледата ръка, която се бе протегнала от мрака в онзи следобед, когато с Елизабет посетихме къщата им. Какво ли е било да си на мястото на Грант като дете? Съвсем самичък, само с цветята, с майка, която се изплъзваше от настоящето към миналото, докато се луташе от стая в стая. Ще го попитам, реших аз, ако се съгласеше някога отново да говори с мен.

Но той не беше на цветната борса нито тази, нито следващата седмица. Щандът му стоеше празен, белият, олющен на места шперплат изглеждаше някак самотен. Чудех се дали щеше да се появи пак, или заради вероятността да ме срещне тук повече нямаше да идва въобще.

Бях разсеяна от отсъствието на Грант и това се отрази на качеството на работата ми. Рената започна да се застоява до мен на

масата и вместо да си мълчим както преди, сега започна да ми разказва дълги, смешни истории за майка си, за сестрите и племенниците си. Слушах я с едно ухо, но постоянното ѝ говорене беше достатъчно, за да ме държи фокусирана върху цветята.

Новата година дойде и си замина, шеметна поредица от бели сватби и букети, украсени със сребристи камбанки.

Грант още не се бе върнал на борсата. Рената ми даде седмица почивка и аз я прекарах свита на кълбо в синята си стая като излизах само за да ям и да посетя тоалетната. Всеки път, когато изпълзвах от нея, се озовавах лице в лице с оранжевата кутия и осъзнавах какво съм загубила.

Рената нямаше да има нужда от мен до следващата неделя, но в събота следобед някой потропа на вратата ми. Подадох си главата навън и видях Наталия, все още по пижама и очевидно изнервена.

— Рената се обади — каза тя. — Чака те в магазина. Каза да си вземеш душ и да отидеш колкото може по-бързо.

Да си взема душ? Молбата на Рената бе странна. Вероятно искаше да я придружа при някаква доставка и съвсем логично бе предположила, че цяла седмица съм спала и не съм се къпала.

Влязох под душа, насапунисах се хубаво, изкъпах се и си измих зъбите под течащата гореща вода. Когато се изсуших с кърпата, кожата ми беше червена и на петна. Облякох си най-хубавите дрехи: черни панталони и мека бяла блуза, с бастии като риза от старомоден смокинг. Преди да изляза от банята сресах косата си внимателно и махнах падналите по ризата косъмчета.

Когато наближих магазина, видях позната фигура, седнала на пустия тротоар с отворен кашон в скута си. Грант. Значи затова ме беше извикала Рената. Спрях на място и се загледах в него, как седеше там, сериозен и вгълбен. В този миг той погледна към мен и се изправи.

Тръгнахме един към друг, докато се срещнахме по средата на стръмната улица, Грант леко надвиснал над мен. Бяхме на достатъчно голямо разстояние и не можех да видя съдържанието на кашона, който държеше в ръцете си.

— Изглеждаш добре — каза той.

— Благодаря.

Искаше ми се да му върна комплимента, само дето нямаше да бъде истина. Беше работил цяла сутрин — личеше по пръстта на коленете му и по прясната кал на ботушите. Освен това миришеше, но не на цветя, а като мръсен мъж: равни части пот, пушек и пръст.

— Не съм се преоблякъл — каза той, явно осъзнал как изглежда. — Май трябваше да го направя.

— Няма значение. — В мига, в който го казах, съжалих. Искях думите ми да го успокоят, защото наистина ми бе все едно как изглеждаше, а те прозвучаха пренебрежително. Лицето му помръкна и аз се ядосах (не на него, на себе си, защото не се бях научила да контролирам тона си и все още не знаех как да говоря с хората). Пристъпих по-близо до Грант, непохватен жест на извинение.

— Знам, че няма — добави той. — Отбих се само защото мислех, че тези ще ти трябват — за приятелката ти...

Подаде ми кашона. Вътре видях шест керамични саксии с нарциси; жълтите цветя бяха красиви и с дълги дръжки със свежи и жизнени съцветия. От тях се носеше опияняващо ухание. Протегнах ръце и сграбчих саксиите, искаше ми се да изтръгна и шестте едновременно и да се обградя с ароматните цветове, да се скрия зад тях. Грант наведе кашона и с малко балансиране успях да повдигна всичките наведнъж. Само за миг ги задържах в ръцете си и средните две паднаха на земята. Саксиите се разбиха на тротоара, луковиците се оголиха и стъблата на нарцисите се огънаха. Грант веднага коленичи и започна да събира цветята.

Притиснах останалите четири до тялото си и се приведох така, че да го виждам през разперените венчелистчета. Той обви нежно със силните си ръце луковиците и поизправи прегънатите дръжки, после се опита да приглади островърхите листенца на местата, където се бяха измачкали при падането.

— Тези къде ги искаш? — попита ме, като вдигна глава към мен. Коленичих до него.

— Тук — кимнах с брадичка да постави цветята върху тези, които държах.

Той раздели съцветията и сложи голите луковици върху пръстта в другите саксии, а изпочупените цветя сякаш се сгушиха сред останалите. Пръстите му погалиха жълтите цветчета и по бавното му, равномерно дишане се досетих, че се кани да тръгва.

Отпуснах ръцете си и саксиите се плъзнаха бавно в скута ми, настанявайки се като в гнездо между бедрата ми. Дланите на Грант се озоваха на коленете ми. Хванах ги и ги повдигнах към лицето си, допрях ги до устните си, до бузите си, до клепачите си; увих ги около шията ми и го притеглих по-близо към себе си. Челата ни се докоснаха. Затворих очи и устните ни се долепиха плътно — неговите бяха меки и сочни, въпреки че горната му устна издраска моята. Той затаи дъх и аз го целунах отново, този път по-дръзко, по-алчно.

Паднала на колене, се приплъзнах нагоре и изпуснах саксиите на земята в желанието си да бъде по-близо до Грант, да го целуна по-силно, по-дълго, да му покажа колко много ми бе липсвал.

Когато се откъснахме един от друг, останали напълно без дъх, една-единствена саксия бе оцеляла непокътната — беше се изтърколила в подножието на хълмчето, цветчетата в нея се извисяваха здрави, изящни и почти ослепително яркожълти на светлината на зимното слънце.

Може би бях сгрешила, помислих си аз, загледана в полюшващите се от бриза листенца. Може би значението на всяко цвете, неговата същност, наистина се съдържаеше някъде в крепкото му стъбло и в деликатно съединените му венчелистчета. Сигурна бях, че Анемари щеше да остане доволна от своя букет с нарциси.

Седях на предната веранда и пресявах купчината от малките бели цветчета на лайката в краката си. Между мен и Елизабет имаше дълъг и дебел конец, двата края на който бяха вкарани в игли. Работехме бързо, като промушвахме иглите през меката жълта среда на цветистата и ги избутвахме към средата. Спирах през няколко минутки, разсейвана от някоя мухичка или от скърцането на дървените дъски, но Елизабет не забавяше нито за миг движенията си. След час бяхме свършили с работата си и между нас се простираше деликатна, красива панделка от плътно долепени бели венчелистчета.

— Определение? — попитах я аз.

Елизабет се беше привела над цветята и промушваше нагънат лист хартия в края на връвта. Зърнах „2 август“ и думата „моля“,

повторена няколко пъти след изречение, което разчетох като „Не мога да го направя без теб“.

— Сила в нещастieto — отвърна тя, докато нагъваше цветната връв.

Нищо не можеше по-точно и лаконично да изрази нейното мисловно състояние в момента. Откакто бе решила да общува отново със сестра си чрез цветята, Елизабет бе постоянно в движение, садеше семена, чистеше плевели, проверяваше развитието на полуотворилите се пъпки и чакаше отговор; самото ѝ чакане също бе като действие — динамично и напрегнато.

— Ела с мен — каза тя, качи се в пикапа и разположи връвта с лайката помежду ни.

Отидохме до къщата на Катрин. Елизабет остави двигателя включен, когато излезе от кабината, уви цветната връв около дървената пощенска кутия и пъкна вътре бележка. Качи се обратно при мен и подкара по пътя, отдалечавайки се от лозето.

— Къде отиваме?

— На пазар — отвърна тя. Косата ѝ се вееше свободно около лицето от вятъра и тя бързо я прибра отново с ластика си.

Хвърли ми пакостлив поглед.

— Къде по-точно? — попитах настоятелно аз. На около миля оттук имаше голям магазин, откъдето ми беше купила якето за дъжд и градински ботуши, но той бе в противоположната посока.

— На улица „Честън“ — каза тя. — В Сан Франциско. Там има цяла редица с детски магазини, от онези, в които се продават кадифени костюми за новородени бебенца за по двеста долара, рокли за двегодишни момиченца от копринена органза, такива неща. Искам да ти купя специална рокля по случай осиновяването ти — ще ми струва повече от това, което мога да взема за два тона грозде, но ако не го направим сега, кога?

Ставаш на десет, нали знаеш? Следващата седмица ще бъдеш моето малко момиче, но няма да си малка още дълго. Трябва да те облека красиво, докато още имам възможност — усмихна ми се отново и усмивката ѝ беше като покана.

Преместих се по-близо и облегнах глава на рамото ѝ, докато шофираше. Беше ме учила да седя изправена на своята седалка в колата, по-отдалечена от нея, за да не ни спрат и глобят заради

неправилно използване на коланите, но днес усмивката ѝ казваше, че денят е специален. Караше с една ръка на волана, а другата бе обвила около раменете ми и ме притискаше към себе си. Никога не ме бяха водили да ми купуват нови дрехи нито веднъж, и това за мен бе идеалният начин да започна новия си живот като нечия дъщеря. Припявах на песните от радиото, докато минавахме по моста и влизахме в града, борейки се с емоциите вътре в мен — желанието ми този ден да продължи вечно и да дойде краят му, защото само след три дни щяхме да отидем в съда и да бъда осиновена. Най-накрая.

На улица „Честън“ Елизабет паркира пред един магазин и аз я последвах през отворената врата. Магазинът бе празен, с изключение на продавачката, застанала зад стъклен щанд, която аранжираше обеци с лъскави камъчета на поставка във формата на дърво.

— Мога ли да ви помогна? — попита тя и ни се усмихна демонстрирайки искрен интерес, или поне така ми се стори. — Нещо по-специално ли търсите?

— Да — отвърна Елизабет. — Нещо за Виктория.

— На колко години си, милинка? Седем? Осем?

— На десет — отвърнах аз.

Жената, изглежда, се притесни, но думите ѝ не ме бяха обидили.

— Все ме предупреждават да не се опитвам да отгатвам възрастта на децата — каза тя. — Нека ти покажа какво имаме в твоя размер.

Последвах я в задната част на магазина, където имаш едина-единствена дълга закачалка с рокли, поставени срещу голямо колкото цялата стена огледало, пред което имаше дървен хоризонтален прът като в балетна школа. Елизабет се хвана за него и приклепна уж грациозно с разперени встрани стъпала. Тя беше слаба и стройна като истинска балерина, но това с грациозността хич не ѝ се получи. И двете се разсмяхме.

Прегледах роклите веднъж, после втори път.

— Ако нищо не ти хареса — каза Елизабет зад мен, — има и други магазини.

Но проблемът беше друг. Харесвах роклите, всичките без изключение. Ръката ми се спря на една с кадифена панделка на деколтето. Извадих роклята и я допрях до тялото си. Беше едва осми

размер, но стигаше под коленете ми. Светлосинята горна част бе отделена от полата с кафява кадифена панделка, която се връзваше на гърба. Полата беше много красива — кадифени кафяви цветя на син фон. Концентричните им венчелистчета ми приличаха на рози или хризантеми. Погледнах към Елизабет.

— Пробвай я — каза тя.

Съблякох се в малката пробна стаичка. Стоях пред огледалото с бялото си памучно бельо, а Елизабет застана зад мен; гледах втренчено бледото си лице, светлата и чиста кожа, тъничкия кръст над тесните бедра. Елизабет изучаваше тялото ми с гордост, с каквато си представях, че биологичните майки гледат дъщерите си, възхищавайки се на изящните им пораснали кости, ръце, крака, създадени някога в техните собствени тела.

— Вдигни ръце — нареди ми тя. Плъзна роклята през главата ми, завърза панделката на шията ми и втората на кръста.

Роклята ми стоеше чудесно. Взирах се в отражението си ръцете ми бяха леко разперени отстрани на набраната пола. Когато погледите ни се срещнаха, очите на Елизабет преливаха от вълнение, но не можех да кажа дали щеше да се разплаче, или да се разсмее. Придърпа ме към себе си, ръцете ѝ обвиха плътно талията ми, тилът ми се опря в ребрата ѝ.

— Виж се само — каза тя. — Моето момиченце.

И някак си в този момент тези думи станаха истина. Почувствах се като малко дете, като бебе, гушнато в майчината прегръдка, люляно от нежни ръце. Сякаш детството, което бях имала досега, принадлежеше на друг, на момиче, което вече не съществуваше, на момиче, заменено от това красиво и щастливо отражение в огледалото.

— Катрин също ще те хареса — прошепна ми Елизабет. Ще видиш.

14.

Преди сезона на сватбите Рената ме нае на пълно работно време. Предложи ми осигуровка или допълнително пари — не и двете. Бях напълно здрава и ми беше омръзнало да разчитам на Грант да ме разкарва насам-натам с камиона си, затова избрах парите.

Барабанистът на Наталия ми продаде старата си кола, едно раздрънкано комби — новият му комплект барабани (който ми се струваше значително по-шумен от предишния) не се побираше в нея, така че той взе моя бонус и ми връчи ключовете. Размяната ми се струваше честна, но нямах никаква представа от коли и стойността им, нямах шофьорска книжка и не можех да шофирам. Грант закачи комбито за камиона си и го влачи така от „Цвят“ до фермата. След това не ме пусна да изляза със седмици през входната порта. Когато най-накрая го направи, беше само за да ми позволи да шофирам до магазина и обратно. Бях ужасена. Мина цял месец, преди да се почувствам готова да карам сама в града.

Тази пролет прекарвах сутрините, работейки за Рената, а следобед търсех останалите цветя, с които да попълня речника си. След като заснех всичко във фермата на Грант, се преместих в парка „Голдън Гейт“ и по брега. Цяла Северна Калифорния бе като ботаническа градина, дивите цветя растяха между оживените магистрали, а цветчетата на лайката надигаха главичките си от цепнатините в тротоарите. Понякога Грант ме придружаваше; той знаеше много и лесно определяше вида на цветята, но бързо се уморяваше от малките квадратни градски паркове и оскъдните слънчеви лъчи.

В почивните дни, ако с Рената приключехме работа навреме, с него отивахме да „ловуваме“ в горите със секвой северно от Сан Франциско. Винаги оставахме по-дълго на самия паркинг, за да видим по кои пътеки потеглят туристите и едва след това избирахме посоката си, като избягвахме тълпите. Щом се озовавахме някъде сами, Грант беше доволен да ме наблюдава с часове, докато снимах, и обсъждаше в

подробности всяко растение, вида му и връзката му с другите в екосистемата. След като разкажеше всичко, което знаеше, се облягаше на мекия мъх, покриващ ствола на някоя секвоя, и се заглеждаше през клоните ѝ в бледото небе. Възцаряваше се мълчание и аз все очаквах той да заговори за Елизабет или за Катрин, или за нощта, в която ме обвини, че лъжа. Часове наред обмислях какво да му кажа в този момент, как да му обясня истината, без да го накарам да ме намрази завинаги. Но той никога не споменаваше миналото нито в гората, нито някъде другаде. Явно бе доволен от живота, който водехме живот, отдаден единствено на цветята и на настоящето.

Много от нощите спях във водната кула. Грант беше решил да се заеме сериозно с готвенето и кухненският му плот бе отрупан с готварски книги. Докато седях на масата и четях или зяпах през прозореца, или пък разказвах история с поредната досадна булка, той режеше, кълцаше и бъркаше нещо на печката. След вечеря ме целуваше, само веднъж, отдръпваше се и чакаше да види реакцията ми. Понякога отвърщах на целувката му и той ме притегляше към себе си; двамата се притискахме плътно един до друг на прага минути, половин час... Друг път устните ми оставаха студени и безчувствени.

Дори аз самата не знаех как щях да реагирам всяка вечер. Изпитвах страх и желание в равни, непредсказуеми части за нашите задълбочаващи се отношения. В края на всяка нощ той излизаше навън, където и да беше мястото, в което спеше, а аз заключвах вратата след него.

Една вечер в края на май, след като бяхме извършвали този ритуал месеци наред, Грант се наведе към мен, сякаш за да ме целуне, но спря на сантиметри от устните ми. Постави ръце на кръста ми и ме притегли към себе си така, че телата ни се докоснаха, но не и лицата ни.

— Мисля, че е време — каза той.

— За какво?

— Да спя отново в собственото си легло.

Притиснах езика до небцето си, стиснах плътно устни и извърнах поглед към прозореца.

— От какво се страхуваш? — попита Грант, след като мълчанието ми продължи прекалено дълго.

Замислих се. Беше прав, знаех го — именно страхът ни държеше разделени. Но от какво по-точно се страхувах?

— Не ми харесва да ме докосват — казах аз, повтаряйки думите на Мередит отпреди толкова много години. Но в мига в който го направих, усетих колко нелепо звучат. Телата ни бяха плътно долепени, а аз не се отдръпвах назад.

— Тогава няма да те докосвам — каза той. — Не и докато не го пожелаеш сама.

— Дори и когато спя?

— Особено тогава.

Знаех, че няма да го направи. Кимнах.

— Можеш да спиш в леглото си. Но аз ще спя на дивана. И по-добре, когато се събудя някой ден, да не открия, че си до мен, защото веднага изчезвам оттук.

— Няма — отвърна Грант. — Обещавам.

Тази вечер легнах на дивана, като се опитвах да не заспя преди него, но той също не заспиваше. Чувах как броди на етажа над мен, оправя завивките, подрежда купчините книги. Най-накрая, след дълго мълчание, тъкмо когато бях сигурна, че е заспал, чух тихо потупване отгоре.

— Виктория? — разнесе се шепотът му по стълбата.

— Да?

— Лека нощ.

— Лека нощ — отвърнах аз и прикрих усмивката си в оранжевото кадифе на дивана.

След цял сезон с нарциси Анемари бе напълно различна жена. Всеки петък сутрин идваше за нов букет и кожата ѝ беше по-розова, а тялото ѝ — най-накрая освободено от палтото се извиваше съблазнително под памучните блузи. Каза ми, че Бетани е заминала за Европа с Рей, щели да останат там цял месец, а когато се върнела, щяла да бъде сгодена. Беше сигурна в това, сякаш вече се бе случило Анемари доведе свои приятелки, много от които идваха с малките си момиченца, облечени в рокли с воланчета, и всичките с нещастни бракове. Те се облягаха на плота, докато децата вадеха цветя от кофите, които бяха по-високи от тях, и търчаха из магазина. Жените обсъждаха

връзките си и се опитваха да ги определят с една дума. Бях обяснила колко е важно конкретното значение, за да мога да си свърша работата, и дамите ми се доверяваха. Разговорите бяха едновременно тъжни и забавни, и странно изпълнени с надежда.

Упоритостта, с която тези жени се стараеха да възстановят отношенията с мъжете си, ми беше напълно чужда; не разбирах защо просто не се отказваха. Знаех, че ако аз бях на тяхно място, щях да се откажа: от мъжа, от детето и от жените, с които обсъждах всичко това. Но за пръв път в живота ми тази мисъл не ми донесе облекчение. Започвах да забелязвам как се изолирам от останалите хора. Имаше очевидни неща, като това, че живеях в дрешник с шест ключалки, и по-ненатрапчиви — фактът, че винаги работех с Рената от отсрещната страна на масата или че все се криех зад касата, когато говорех с клиентите. Когато бе възможно, поставях преграда между себе си и другите около мен — шперплатови стени, солидна дървена маса или пък тежки метални предмети.

Но някак, след шест търпеливи месеца, Грант бе успял да разбие тази защита. Не само му позволявах да ме докосва, аз копнеех за него и започвах да се питам дали все пак не беше възможно да се променя. Започвах да се надявам, че мога да преодолея навика си да напускам с лекота хората в живота си както се преодолява детската неприязън към лук или пикантни храни.

Към края на май почти бях завършила речника си. Открих голяма част от растенията, които ми липсваха, в Цветната оранжерия в парка „Голдън Гейт“. Разпечатвах, залепвах и надписвах всяка снимка, задрасквах името в речника и преглеждах страниците, за да видя колко цветя са ми останали. И един ден видях само едно име без хиксче: черешов цвят.

Изненадах се от този пропуск. Имаше множество черешови дървета в района, дори в градината на близката японска чайна растяха дузина. Но периодът им на цъфтеж беше кратък седмици, дори само дни, в зависимост от годината, а аз бях прекалено заета да снимам другите цветя и май бях пропуснала да уловя краткотрайната им красота. Грант сигурно щеше да знае къде да открием цъфнали череша, дори сега, независимо че сезонът им вече бе отминал.

Записах името на липсващото растение на листче и го залепих от външната страна на оранжевата кутия. Беше време да му я занеса.

Сложих кутията на задната седалка на колата си и я закрепих с колана. Беше неделя и стигнах до водната кула, преди Грант да се прибере от фермерския пазар. Отключих си с резервния ключ, влязох вътре, отворих кухненския шкаф си си взех филия от хляба със стафиди. Яркооранжевата кутия поставена в центъра на изтърканата дървена маса, заемаше повече място, отколкото би трябвало. Изглеждаше прекалено нова и огромна в малката кухня със старите уреди и мебели. Канех се да я кача на горния етаж, когато чух, че камионът се задава по алеята.

Грант отвори вратата и веднага отиде при кутията.

— Това ли е?

Кимнах и му подадох листчето с липсващото име.

— Но не е напълно завършен.

Той пусна листа на пода и отвори капака. Порови из картоните, възхищавайки се на снимките ми. Обърнах една и му показах как бях записала значенията на цветята, после я пъхнах обратно вътре и затворих рязко капака.

— После ще ги прегледаш — казах аз, вдигнах листчето от пода и го размахах пред лицето му. — Сега трябва да намеря това.

Грант взе листа и прочете името. Поклати глава.

— Черешов цвят? Ще трябва да почакаш до следващия април.

Тръснах апарата си на масата.

— Почти цяла година? Не мога да чакам толкова дълго.

Той се разсмя.

— Какво искаш да направя? Да засадя черешово дърво в градината си? Дори и тогава пак няма да цъфне по-рано.

— Добре, имаме ли друг вариант?

Грант се замисли за миг, защото знаеше, че няма да се откажа лесно.

— Виж в учебниците ми по ботаника — предложи накрая.

Сбърчих нос и се наведох към него достатъчно близо, за да го целуна, но не го направих. Вместо това потърках носа си в бузата му и го ухапах по ухото.

— Моля?

— Моля какво? — попита Грант.

— Моля предложи нещо по-приятно и красиво от ровене в учебник с илюстрации.

Той погледна през прозореца. Явно обмисляше нещо. Сякаш държеше скрит в джоба си цъфнал черешов цвят и се колебаеше дали съм достатъчно важна за него и заслужаваща доверие, за да го получа. После кимна.

— Добре. Ела с мен.

Излезе от кулата и аз бързо метнах апарата на врата си и го последвах. Прекосихме покрития с дребен чакъл двор и изкачихме стъпалата на празната къща. Извади ключ от джоба си и отключи задната врата, от която се влизаше в пералното помещение. Светлорозова женска блуза се сушеше на металната сушилня. Грант ме заведе в кухнята, където пердетата на прозорците бяха дръпнати и ясно се виждаха пращните и мрачни плотове. Всички уреди бяха изключени от контактите и абсолютната тишина в стаята бе притеснителна.

От кухнята минахме през плъзгащата се врата в трапезарията. Масата бе избутана до стената и на дървения под бе проснат спален чувал. Разпознах тениските на Грант и чорапите му, струпани на купчинка в единия му край.

— Когато ме изгони от собствения ми дом — обясни той и ми се усмихна, сочейки купчинката.

— Нямах ли стая тук? — попитах аз.

Грант кимна.

— Да, но не съм спал там повече от десет години. Честно казано, след смъртта на майка ми май съм се качвал горе само веднъж.

Стълбището беше вляво от мен, а по стената нагоре се извиваше дървен парапет. Грант се запъти натам.

— Ела — каза той. — Искam да ти покажа нещо.

В края на стълбището се озовахме в дълъг коридор, със затворени врати от двете му страни. Коридорът свършваше пред пет стъпала. Качихме се по тях и през ниска вратичка се вмъкнахме в друго помещение.

В малката стая бе по-горещо, отколкото в другата част на къщата, и миришеше на прах и изсъхнала боя. Още преди да видя триъгълния, затворен прозорец, знаех, че се намирахме в ателието на Катрин. Когато очите ми привикнаха към светлината, огледах облицованите с ламперия стени, дългата работна маса и лавиците с материали за рисуване. Полупразни стъклени буркани с пурпурна боя изпълваха най-горния рафт, четките бяха пленени в засъхнали сини и синьо-

лилави езера. По стените обикаляше въже, на което с щипки бяха закачени рисунки — големи, подробни, внимателно нарисувани с молив и въглен цветя.

— Майка ми беше художник — каза Грант, сочейки към тях. — Прекарваше часове наред тук. През по-голямата част от живота ми рисувахе само цветя: редки, тропически или кратко цъфтящи, много деликатни. Ужасяваше се, че може да не разполага с правилното цвете, за да изрази това, което иска да каже във всеки един момент.

Поведе ме към дъбовия шкаф с множество малки отделения в ъгъла на стаята и отвори средното чекмедже. На него имаше етикет с надпис М-Я. Вътре имаше папки — на всяка беше написано името на растение: магданоз, мента, пасифлора... Явно беше картотеката с рисунките на майка му. Порови се из онези с буквата Т, докато стигна до „топола, бяла“. Извади папката и я отвори — беше празна. Знаех защо. Рисунката се намираше в моята синя стая, все още увита с копринената панделка, надписана с деня и времето на първата ни среща. После порови още и измъкна друга папка с надпис „черешов цвят“.

Сложи я на празната работна маса и излезе.

Седнах на стола и се възхитих на рисунката. Линиите бяха уверени и резки, сенките — дълбоки и убедителни, цветчето изпълваше целия лист и красотата му беше направо поразителна. Прехапах устните си.

Грант се върна и се загледа в мен, докато изучавах рисунката.

— Значение?

— Добро образование — казах аз.

Последва поклащане на глава.

— Непостоянство. Красотата и преходността на живота.

Този път аз грешах. Кимнах с глава.

Той вдигна над главата си чука, който беше донесъл, и започна да откъртва шперплата от прозореца. Лъч светлина нахлу през счупеното стъкло над масата. Грант постави рисунката в правоъгълника, изпълнен със светлина, и приседна на ръба на масата.

— Снимай — каза той, като погали леко с ръка първо фотоапарата, после тялото ми. Наблюдаваше ме, докато вадах апарата от калъфа и го настройвах. Снимах от всеки ъгъл: права, качена на стола пред прозореца, за да препреча силната светлина. Промених

скоростта на затвора и настроих фокуса. Очите на Грант ме следяха: пръстите ми, лицето ми, коленете ми, опрени върху масата.

Щом приключих, прибрах рисунката в папката. На следващия ден щях да проявя филма и речникът ми щеше да бъде завършен. Обърнах фотоапарата към Грант, който все още стоеше неподвижно, и се загледах в него през визьора. Слънчевата светлина осветяваше профила му. Започнах да го снимам, улавях лицето му сред светлината и сенките. Апаратът щракаше, докато обикалях около него и го снимах от върха на главата, по линията на косата, до яката на ризата му. Навих нагоре ръкавите му и направих снимки на ръцете му, мускулите и издутите вени на китките, едрите пръсти с калта под ноктите. Събух обувките му и снимах петите му.

Когато филмът свърши, свалих апарата от врата си. Разкопчах блузата си и свалих и нея. По кожата веднага ме побиха тръпки, а явно и Грант беше настръхнал целият. Качих се на масата.

Той също се покатери и подгъна крака под тялото си, приближи лицето си до моето, после притисна ръцете си върху корема ми и ги задържа така. Пръстите му се повдигаха и потъваха надолу, когато вдишвах дълбоко. Моите пръсти бяха побелели, впити в ръба на масата.

Плъзна ръцете си към гърба ми, стигна до сутиена ми и го разкопча нежно, кукичка по кукичка. Внимателно издърпа пръстите ми и свали сутиена през едната ми ръка, после през другата. Хванах се отново за ръба, сякаш трябваше да пазя баланс върху клатушкаща се лодка в бурно море.

— Сигурна ли си?

Кимнах.

Той ме положи да легна на масата, подпирайки главата ми, докато се отпусках върху твърдата повърхност. Свали останалите ми дрехи, после и своите.

Легна до мен и започна да целува лицето ми. Извърнах се към прозореца, защото се страхувах, че ще бъда отблъсната от голотата му. Единственият гол човек, когото бях виждала бе мама Руби, и споменът за висящата ѝ мокра плът ме беше преследвал месеци след това.

Пръстите на Грант обхождаха тялото ми с вещица. Отнасяше се с мен така, както би се грижил за млада фиданка, а аз се опитвах да запомня докосването му, топлината, която кожата ми изненадващо бе

започнала да излъчва, преплетените ни тела. Той ме желаше и знаех, че това желание го бе изгаряло от дълго време. Но точно под прозореца бе розовата градина и макар тялото ми да реагираше на допира му, умът ми сякаш се рееше сред цветята на няколко метра отдолу.

Грант застана върху мен. Розите в градината бяха цъфнали пъпките се бяха разтворили и натежали. Броях и определях различните храсти, започвайки с червените, надолу и нагоре по редиците: шестнайсет, от светлочервени до алено. Устните му хапеха ухото ми, откrehнати и влажни. Имаше двайсет и два розови храста, ако не броях кораловите отделно. Грант започна да се движи по-бързо, собствената му наслада победи предпазливостта му и аз затворих очи при първия болезнен тласък. Зад спуснатите си клепачи виждах белите рози неизвестен брой. Задържах дъха си, докато той най-накрая се отдръпна от мен.

Извърнах се настрани, с лице към прозореца, а Грант се долепи плътно до гърба ми. Сърцето му туптеше силно до тялото ми. Преброих белите рози, блещукащи под залязващото слънце, общо трийсет и седем, повече от всеки друг цвят.

Поех си дълбоко дъх, дробовете ми се изпълниха с разочарование.

Три безумни дни оставяхме непрекъснати съобщения за Катрин; цветовете на алое, печал, забити в редичка, подредена като ограда до кухненския ѝ прозорец; кървавочервени теменуги, мисли за мен, пъхнати в малък стъклен буркан на предната ѝ веранда; клони от кипарис, тъга и оплакване, вплетени между металните решетки от ковано желязо на портата.

Но Катрин не показва по никакъв начин, че ги е получила и не даде на Елизабет нищо в замяна.

15.

Преместих дрехите у Грант в багажника на колата си. Последваха ги обувките, после кафявото ми одеяло и най-накрая синята кутия. Това бяха всичките ми притежания. Все още на първо число на месеца плащах наем на Наталия и понякога си подремвах на белия мъхест килим след работа, но с напредването на лятото прекарвах все по-малко и по-малко време в синята стая.

Цветният ми речник беше завършен. Снимките, които бях направила на рисунката на Катрин, попълни илюстрациите ми и речникът на Елизабет и наръчникът за полските цветя се оттеглиха на заслужена почивка върху най-горната прашна лавица в стаята на Грант. Синята и оранжевата кутия стояха заедно на средния рафт, картоните в едната подредени по името на цветята, в другата — по значенията им. Два-три пъти в седмицата с Грант слагахме цветя на масата за вечеря или поставяхме стрък цвете на възглавниците си, но рядко проверявахме значението им в речника. Бяхме запомнили всяко картонче и вече не спорехме за тълкуванията им, както когато се срещнахме за пръв път.

Всъщност не спорехме за нищо. Животът ми с Грант бе спокоен и безпроблемен и може би щях да му се наслаждавам, ако не бях почти сигурна, че съвсем скоро всичко това щеше да свърши. Ритъмът на всекидневието ни ми напомняше за месеците преди осиновяването ми, когато с Елизабет работехме в лозето, зачерквахме дните в календара ми и се наслаждавахме на времето, прекарано заедно. Онова лято с Елизабет беше много горещо; това с Грант също. Водната кула беше без климатик и дори вечер се изпълваше с жегата, която сякаш се втечняваше; двамата се просвахме на пода на различни етажи и се опитвахме да дишаме. Влажността се стоварваше тежко върху нас като всичко онова, което не си казвахме, и на няколко пъти се запътвах към него с желание да му призная миналото си.

Но не можех да го направя. Грант ме обичаше. Любовта му бе тиха, спокойна, но сигурна и всеки път, когато я демонстрираше, се

чувствах замаяна от наслада и вина. Не заслужавах да ме обича. Ако разбере истината, щеше да ме намрази. Никога в живота си не съм била по-сигурна в нещо. Привързаността ми към него само влошаваше положението.

Ставахме все по-близки, целувахме се при среща и за довиждане, дори спяхме един до друг. По време на вечеря и докато се качвахме по етажите на водната кула, той галеше косата лицето и гърдите ми. Любехме се често и дори се научих да изпитвам удоволствие от секса. Но в моментите след това, когато лежахме голи в леглото, на лицето му се изписваше изражение на пълно удовлетворение, каквото знаех, че на моето нямаше. Струваше ми се, че истинското ми, незаслужаващо любов аз се отдалечава от неговата прегръдка, че иска да се скрие от изпълнения му с възхищение поглед. Чувствата, които изпитвах към Грант, също се скриваха и започнах да си представям как плътно кълбо обгражда сърцето ми, твърдо и гладко като черупката на лешник, непробиваемо.

Грант сякаш не забелязваше, че се отдалечавам от него. Дори някога да усещаше, че не може да стигне до сърцето ми не го показваше. Средахме се и се разделяхме по предначертан маршрут. През седмицата пътищата ни се пресичаха вечер, за около час. Съботите прекарвахме по-голямата част от деня заедно, работейки в цветните лехи от рано сутринта, като спирахме, за да похапнем, да се поразходим из някой хълм или да погледаме яхтите в марината. В неделите пазехме личното си пространство; не го придружавах до фермерския пазар и си тръгвах, преди той да се върне. Отивах да обядвам в някой ресторант по крайбрежието или да се помотая сама по моста.

Винаги се връщах във водната кула навреме за вечеря, за да се възползвам от все по-успешните му и сложни кулинарни угощения. Обикновено прекарваше целия неделен следобед в готвене. Когато влизах през вратата, на масата вече бяха сервирани мезета. Беше научил, че с подобни разядки може да уталожим глада ми, докато поднесе основното ястие, което често ставаше чак към девет часа.

Това лято Грант приключи окончателно с готварските книги, които бяха отнесени на горния етаж и напъхани под дивана, и започна да измисля свои собствени рецепти. Чувствал по-малък натиск, сподели ми той, когато не сравнявал резултатите си със снимките на

готовите ястия, показани в книгите. Това, което създаваше сам, бе много по-добро от всичко, което би могъл да направи, ако следваше дословно рецептите много по-добро от всичко, което бях яла от Елизабет насам.

Във втората неделя на юли шофирах към къщи след дълга разходка по Оушън Бийч по-гладна от обикновено и стомахът ми се свиваше от празнота и нерви. Бях минала покрай Дома за временно настаняване и от гледката на непознатите млади жени на прозорците му ми се догади. Животът им нямаше да се развие така, както мечтаеха. Знаех го, въпреки че моят в момента бе по-добър, отколкото някога си бях представляла, че е възможно да бъде, по-съвършен, отколкото си бях позволявала да мечтая. Но аз бях изключение, а и освен това бях убедена, че прекрасното ми настояще е само временен каприз на съдбата, краткотраен миг от бъдещия ми дълъг, тежък и самотен живот.

Грант беше сервира на масата нарязана багета, като всяко резенче бе пълно по средата с нещо — може би крема сирене или нещо още по-изтънчено, а в чинията имаше и маслини, и каперси. Започнах да ям кръглите парченца хляб едно по едно, нагъвайки ги цели. Вдигнах глава, преди да изям последното, и видях, че Грант ме гледаше с усмивка на лице.

— Искаш ли го? — попитах аз, сочейки към последното парче.

— Не. Ще ти трябва, за да издържиш до следващото ястие; печените ребърца ще станат чак след четирийсет и пет минути.

Изядох последната хапка и се прозях.

— Не мисля, че мога да чакам толкова дълго.

Той въздъхна.

— Казваш го всяка седмица и всяка седмица, след като се навечеряш, казваш, че си е струвало да чакаш.

— Не е вярно — отвърнах аз, но той бе прав. Стомахът ми изкъркори шумно, докато смилаше сиренето. Облегнах се на масата и затворих очи.

— Добре ли си?

Кимнах. Грант приготви останалата част от вечерята в мълчание, а аз дремех. Когато отворих очи, димящото месо беше до мен.

Надигнах се и се подпрях на лакти.

— Ще ми го разрежеш ли? — помолих го аз.

— Разбира се.

Грант ме погали по главата и по раменете и целуна челото ми, преди да вземе ножа и да започне да реже месото. Беше червено по средата, леко сурово, както го обичах, поръсено с нещо пикантно. Сосът бе смес от екзотични гъби, червени картофи и ряпа. Беше най-вкусното нещо, което някога бях яла.

Стомахът ми обаче не бе съгласен с вкусовата оценка на устата ми. Бях хапнала само няколко хапки, когато разбрах, че храната нямаше да остане вътре в мен. Изтичах нагоре по стълбата, заключих се в банята и повърнах в тоалетната чиния. Пуснах силно чешмата и душа, надявайки се, че струите вода щяха да заглушат поредицата от пристъпи на гадене, които последваха.

Грант почука по вратата, но аз не му отворих. Той се отдалечи и се върна половин час по-късно, но пак не отговорих на тихото потропване. В тясната баня нямаше достатъчно място, за да се просна на пода, затова се свих на една страна, краката ми опираха във вратата, а гърбът ми следваше извивката на ваната. Пръстите ми се плъзгаха по фигурите на плочките и рисуваха цветчета с шест венчелистчета. Успях да се надигна едва към единайсет часа, а релефната ми фигура от плочките се бе отпечатала на бузата и на голото ми рамо. Надявах се Грант да е заспал, но той ме чакаше буден на дивана и всички лампи светеха.

— От храната ли е? — попита притеснено.

Поклатих глава. Не знаех каква е причината, но определено не беше от храната.

— Печеното бе невероятно. — Седнах до него, бедрата ни се докосваха през тъмните ни дънки.

— Тогава от какво?

— Болна съм — отвърнах, но отбягнах погледа му. Не вярвах, че това е истината, и знаех, че и той не го вярва. Когато бях малка, повръщах от близостта с друго човешко същество; от допира или от заплахата за него. Погледнах към Грант. Докосвахме се по най-интимен начин от месеци. Без да го осъзнавам, очаквах това да се случи.

— Ще спя на дивана — казах аз. — Не искам да те заразя, ако е нещо по-сериозно.

— Няма страшно — каза той, хвана ме за ръката и ме издърпа, за да стана. — Да се качим горе.

Направих каквото искаше.

В деня на осиновяването ми се събудих с изгрева на слънцето. Надигнах се и се облегнах на студената стена, завита с юргана до брадичката си. Светлината пътуваше лениво през прозореца, нежният лъч осветяваше гардероба ми и отворената врата на дрешника. В много отношения стаята изглеждаше същата, каквато беше, когато преди една година влязох в нея; мебелите бяха същите, бялата завивка и дрехите, много от които вече ми бяха омалели. Но наоколо имаше и други неща, които показваха в какво момиче се бях превърнала: книги от библиотеката, струпани на купчинки върху бюрото, със заглавия като „Ботаника във вашата чиния“ и „Единствената книга, която ви е нужна, за да забъркате билкови отвари от вашата градина“, снимка на Елизабет и мен, която ни беше направил Карлос — поруменелите ни лица бяха допрени едно до друго, и папка с рисунки на цветя, които бях нарисувала за Елизабет, но нито една не ми харесваше достатъчно, за да ѝ я подаря. Това беше последната ми сутрин като приемно дете и аз се оглеждах наоколо, както правех винаги — наблюдавах предметите, сякаш принадлежаха на някого друго. Утре помислих си аз, утре ще се чувствам различно. Ще се събудя и ще се огледам и ще видя стая, не — живот, който е мой и никога няма да ми бъде отнет.

Тръгнах бавно по коридора, заслушвайки се за Елизабет. Макар да бе рано, се изненадах, че в къщата е тихо и вратата на спалнята ѝ е затворена. Мислех си, че и тя няма да може да спи, също като мен. Вчера беше предполагаемият ми рожден ден и въпреки че Елизабет направи тарталетки и ги украсихме с пурпурни рози от крем, които замразихме в хладилника, очакването на предстоящото ми осиновяване някак затъмни тържеството по повод празника ми. След вечеря разсеяно ближехме студените рози, взирахме се през прозореца, очаквайки с нетърпение небето да се стъмни, за да свърши този ден и да настъпи новият. Лежах будна в леглото си, облечена в

новата си дълга нощница на цветя, подарък от Елизабет, и се чувствах по-развълнувана, отколкото някога съм била, по-нетърпелива от всички нощи накуп през целия ми живот, в които бях очаквала идването на Коледа. Може би Елизабет също не бе успяла да заспи и заради будуването цяла нощ сега се бе успала.

В банята на закачалка зад вратата бе окачена роклята, която бяхме купили заедно. Измих лицето си и сресах косата си, преди да я сваля оттам. Беше ми трудно да я облека без помощта на Елизабет, но бях твърдо решена. Искях да видя изражението на лицето ѝ, когато се събудеше и ме откриеше вече облечена и седяща до масата в кухнята. Искях да разбере, че съм готова. Седнах на ръба на ваната, нахлузих роклята през главата си наопаки закопчах ципа и после я извъртях така, че той да дойде точно по линията на гръбнака ми. Панделките бяха дебели и трудни за връзване. След няколко провала успях все пак да направя хлабав възел отзад на врата си и после около кръста си. Когато слязох долу, часовникът над печката вече показваше осем часа. Отворих хладилника, огледах рафтовете и си избрах малка кофичка с ванилово кисело мляко. Махнах капака, взех лъжица, но всъщност не бях гладна. Бях нервна.

Елизабет никога не се успиваше, нито веднъж през цялата година, в която бях при нея. Половин час седях сама в кухнята без да свалям поглед от часовника. В девет часа се качих на горния етаж и потропах на вратата ѝ. Възелът на врата ми се бе разхлабил още повече и предната част на роклята ми се бе отпуснала надолу, разкривайки част от гръдния ми кош. Знаех, че не изглеждах толкова величествено, колкото в магазина. Елизабет не отговори и аз пробвах да отворя вратата. Не беше заключена. Натиснах внимателно дръжката надолу и пристъпих вътре.

Очите на Елизабет бяха отворени. Взираше се в тавана и когато прекосих стаята и застанах до леглото ѝ, не отмести погледа си.

— Девет часът е — казах аз.

Тя не отговори.

— Срещата ни при съдията е в единайсет часа. Не трябва ли да тръгваме вече, да се регистрираме и всичко останало?

Елизабет още не показваше, че е забелязала присъствието ми. Пристъпих напред и се наведох към нея, защото реших, че може да

спи, независимо от широко отворените ѝ очи. Веднъж бях имала съквартирантка, която спеше така, и всяка нощ я чаках да заспи първа, за да затворя клепачите ѝ. Не ми харесваше чувството, че съм наблюдавана в мрака.

Нежно я побутнах. Тя не мигна.

— Елизабет? — прошепнах аз. — Виктория е.

Притиснах пръстите си в пространството между ключицата ѝ. Пулсът ѝ бе спокоен, сякаш отброяваше секундите оставащи до моето осиновяване. Изправи се, помолих я безмълвно. Не можех да понеса мисълта, че може да пропуснем датата си в съда и да ни отложат за след месец, седмица или дори за след ден. Започнах да я треса по-силно, ръцете ми се впиха в раменете ѝ. Главата ѝ се обърна към мен.

— Престани — каза най-накрая тя едва чуто.

— Няма ли да ставаш? — попитах я с треперещ глас. — Няма ли да ходим в съда?

От очите ѝ потекоха сълзи, но Елизабет не повдигна ръка, за да ги изтрие. Проследих пътя им с поглед и видях, че възглавницата ѝ вече бе подгизнала от сълзите, които бе изплакала по-рано.

— Не мога — каза тя.

— Какво искаш да кажеш? Мога да ти помогна.

— Не — отвърна тя. — Не мога.

Дълго време мълча. Наведох се толкова близо до нея, че когато най-накрая проговори, устните ѝ докоснаха ухото ми.

— Това не е семейство — каза тихо Елизабет. — Само аз и ти, сами в тази къща. Това не е семейство. Не мога да ти го причиня.

Отпуснах се на пода до леглото. Тя не помръдна и не проговори отново, но аз останах там цялата сутрин и зачаках.

Просто чаках.

16.

Гаденето не отмина, но се научих да го прикривам. Повръщах под душа всяка сутрин, докато каналът започна да се запушва. След това спрях да си вземам душ сутрин, тичах към колата си, преди Грант да се е събудил, хвърляйки вината върху Рената и претоварения график с летни сватби. През целия ден продължаваше ми се повдига. Мирисът на цветята на работа влошаваше положението, но прохладата на склада ми действаше добре. Всеки следобед си подремвах сред студените кофи. Не знам колко време щеше да продължава така, ако Рената не се беше намесила. Един следобед влезе при мен в склада, затръшна металната врата и ме побутна с крак, за да се събудя.

— Ей, да не мислиш, че не знам, че си бременна?

Сърцето ми заблъска силно в твърдата си лешникова обвивка. Бременна. Думата се понесе из стаята между нас, напълно нежелана. Искаше ми се да се плъзне под вратата и да влезе в тялото на някой, който я искаше. Имаше купища жени, които копнееха да станат майки, но нито Рената, нито аз бяхме от тях.

— Не съм — казах аз, но не толкова уверено, колкото възнамерявах.

— Можеш да отричаш колкото искаш, но ще ти направя здравна осигуровка, преди да ти дойде терминът и това бебе да се пръкне на прага на магазина ми.

Не помръднах. Рената ме срита отново, но бе по-скоро нежно побутване по корема ми, който сега забелязах, че бе доста понаедрял.

— Ставай — каза тя — и сядай на стола. Документите, които трябва да попълниш, ще отнемат целия следобед.

Станах и излязох от склада, подминах масата с натрупаните документи и се озовах на тротоара. Опитах се да повърна в канавката, но нищо не се получи и се затичах надолу по улицата. Рената ме извика, крещеше името ми все по-силно, но аз не погледнах назад.

Когато стигнах смесения магазин на ъгъла на 17-та улица и „Потреро“, бях напълно изтощена и запъхтяна. Строполих се на

тротоара и простенах. Възрастна жена с пазарски торби спря, постави ръка на рамото ми и ме попита дали съм добре.

Избутах рязко ръката ѝ и тя изпусна торбите си. В настаналата суматоха успях да се вмъкна в магазина. Купих пакет с три теста за бременност и се върнах в синята стая; хартиената опаковка тежеше като камък в раницата ми.

Наталия все още спеше, но вратата на спалнята ѝ бе отворена. Беше престанала да я затваря преди месеци, когато почти бях престанала да живея тук и когато я изненадвах с появата си, я затръшваше рязко. Сега затворих безшумно вратата ѝ и се скрих в банята.

Изпиках се и върху трите лентички и ги подредих върху ръба на мивката. Пишеше, че ще има резултат след три минути, но не стана така. После отворих прозореца на банята и ги изхвърлих всичките навън. Те паднаха върху плоския, покрит с чакъл покрив на около трийсет сантиметра под рамката на прозореца, а резултатите върху тях все още се виждаха ясно. Седнах на капака на тоалетната чиния и притиснах главата си с ръце. Последното нещо, което исках в момента, бе Наталия да разбере; беше достатъчно зле, че Рената вече знаеше. Ако мама Руби научеше, сигурно щеше да се премести да живее при мен в синята стая, да ме тъпче с пържени яйца ден и нощ и да поставя дланите си върху корема ми на всеки пет минути.

Отидох в кухнята и се покатерих през перваза отвън на покрива. Наталия и групата ѝ често го правеха, но аз не бях опитвала. Прозорецът над кухненската мивка бе малък, но не беше невъзможно да се мине през него, въпреки че тялото ми бе наедряло.

Покривът бе покрит с фасове, търкаляше се и празна бутилка водка. Събрах тестовите за бременност и ги пхнах в джоба си. Изправих се бавно, замаяна от упражнението и височината, и се огледах наоколо.

Гледката бе зашеметяваща не само защото досега не я бях забелязвала — просто наистина си струваше. Покривът бе дълъг — минаваше по протежението на цялата сграда — и заобиколен от ниска бетонна стена. Отвъд стената се простираше градът, от центъра до Бей Бридж и Бъркли, толкова съвършен, че приличаше на снимка на самия себе си, не на реално място — със светлините на колите по магистралите, червени нюанси, сливащи се в една безспирна река.

Отидох до края на покрива и седнах там, вдишвах с цели гърди красотата му и за миг забравих, че скоро всичко в живота ми щеше да се промени. Отново.

Пръстите ми се движеха несъзнателно от шията към корема ми. Тялото ми вече не беше мое. Беше обитавано от друг, беше превзето. Не беше това, което исках, но нямах избор: бебето щеше да продължи да расте в мен. Не можех да направя аборт. Не можех да отида в клиника, да се съблека и да легна гола пред някой непознат. Изобщо не можех да възприема мисълта за упойката, за това как ще изпадна в безсъзнание и лекарят ще може да прави с тялото ми каквото си поиска. Щях да родя това бебе и после щях да реша какво да правя с него.

Бебе. Повтарях думата многократно, очаквах да ме залее някаква топла вълна, емоция, радост... но не чувствах нищо. Сред вцепенението, което ме бе обзело, стигнах до едно-единствено твърдо решение: Грант не трябваше да разбира. Нямах да понеса възторга в очите му, ентусиазма, който щеше да го обземе от новината, че сега вече щяхме да станем истинско семейство. Представях си ясно как щеше да се развие разговорът ни: седя отвън на масата за пикник и го чакам да се прибере от пазара, за да му кажа думите, които щяха да променят живота ни; щях да се разплача още преди да довърша, но той щеше да разбере. И щеше да го иска. Светлината в очите му щеше да бъде доказателство за отдадеността му към нашето неродено дете, а моите сълзи — потвърждение за моята неподготвеност и неспособност да бъда майка. Сигурността ми, че ще го разочаровам и предам — макар все още да не знаех кога и как щеше да стане това, — щеше да ме отдалечи от неговото вълнение. Никога нямаше да мога да обичам като Грант. Никога нямаше да разбере как го правеха хората.

Трябваше да си тръгна — бързо, тайно, преди да открие причината за моето бягство. Това щеше да го нарани, но не толкова, колкото да гледа безпомощно след време как опаковам багажа си и отвеждам детето му някъде далече. Животът за който мечтаеше Грант, животът с мен не беше възможен. За него щеше да е по-добре никога да не разбира колко се бяхме доближили до тази мечта.

Беше четири часът следобед и Елизабет още не бе станала от леглото. Седях до кухненската маса и ядях фъстъчено масло направо с пръст от буркана. Мислех си дали да не ѝ направя нещо за вечеря, пилешка супа например нещо с омагьосващ аромат. Но засега знаех само как да приготвям десерти: къпинов коблър, прасковен пай и шоколадов мус. Не ми се струваше правилно да ядем десерти без вечеря особено днес, когато нямаше какво да празнуваме.

Оставих фъстъченото масло настрана и започнах да ровя из килера, когато изненадващо се чу тропане по вратата. Не беше нужно да поглеждам, вече знаех кой е. Бях чувала това тропане достатъчно пъти в живота си. Мередит. Удряше силно. След секунда щеше да завърти дръжката и щеше да влезе, защото вратата бе отворена. Пъхнах се в килера. Звукът от скърцането на пантите отекна в мрака над главата ми. Подредените по рафтовете консерви с ориз и боб се разтресоха силно.

— Елизабет? — провикна се Мередит. — Виктория?

Мина през дневната и влезе в кухнята. Тракането на токетата ѝ очертаваше маршрута ѝ — първо заобиколи масата после спря пред прозореца над мивката. Затаих дъх, докато си представях как очите ѝ оглеждаха разлистените лози и търсеха някаква следа от движение. Нямаше да открие нищо. Карлос отново бе завел Перла на къмпинг, редовното им годишно пътуване. Най-накрая чух как се обръща и тръгва нагоре по стълбището.

— Елизабет? — провикна се пак. И после по-тихо: — Елизабет? Тук ли си? Всичко наред ли е?

Излязох от килера, последвах я и спрях на най-горното стъпало, после се облегнах на стената, за да чувам по-добре.

— Просто си почивам — каза тихо Елизабет. — Имах нужда от малко почивка.

— Почиваш си? — попита невярващо Мередит. Нещо в гласа на Елизабет явно я бе вбесило, защото тонът ѝ сега звучеше обвинително. — Четири часът следобед е! Пропуснахте датата си в съда. Със съдията се гледахме в празната зала като последните глупаци и се чудехме къде сте... — спря по средата на изречението. — Къде е Виктория?

— Преди минутка беше тук — отвърна пресипнало Елизабет. Преди часове, искаше ми се да изкрещя, бях тук преди часове! Бях

излязла от стаята ѝ по обед, когато разбрах, че със сигурност няма да отидем в съда. — Провери ли кухнята?

Когато Мередит проговори, гласът ѝ се разнесе по-близо до мен.

— Проверих, но ще проверя пак.

Изправих се и тръгнах на пръсти надолу по стъпалата, но беше прекалено късно.

— Виктория — каза Мередит. — Ела тук.

Обърнах се и тръгнах след нея към спалнята ми. Бях се преоблякла с къси панталонки и тениска и роклята лежеше върху бюрото ми. Мередит седна на леглото и се заигра с кадифените цветя. Дръпнах роклята от нея, намачках я на топка и я хвърлих под леглото.

— Какво става? — попита тя обвинително, както преди малко бе направила с Елизабет. Свих рамене и не казах нищо. — Не си мисли, че ще стоиш тук и ще мълчиш. Всичко върви страхотно, Елизабет те обича, ти си щастлива — и после не се появявате на делото за осиновяване? Какво си направила?

— Нищо не съм направила! — изкрещях аз. За пръв път в живота ми беше вярно, но Мередит нямаше причина да ми вярва. — Елизабет просто е уморена, чу я. Остави ни на мира! — Метнах се в леглото, покрих се със завивката през глава и се обърнах с лице към стената.

Мередит изпуфтя шумно, нетърпеливо и се надигна.

— Нещо става. Или ти си направила нещо ужасно, или Елизабет не е достатъчно добре психически, за да бъде твоя майка. И в двата случая вече не съм сигурна, че това място е достатъчно добро за теб.

— Не е твоя работа да решаващ какво е добро или не за Виктория — чух да казва тихо Елизабет.

Изправих се и се обърнах да я погледна. Беше се облегнала на рамката на вратата, сякаш щеше да падне, ако не се подпираше. Светлорозов халат загръщаше тялото ѝ, а косата ѝ падаше на кичури по раменете. Изглеждаше изтощена и болна.

— Всъщност е точно моя работа — отвърна Мередит и пристъпи към нея. Не беше нито по-висока, нито по-силна, но някак се извиси над немощната фигура на Елизабет и се зачудих дали тя се страхуваше от нея. — Нямаше да бъде така, ако тази сутрин бяхте

дошли в съда в единайсет часа сутринта и повярвай ми, бях напълно готова да ти поверя отговорността и грижата за това дете. Какво е направила?

— Не е направила нищо — каза Елизабет.

Не можех да видя лицето на социалната работничка, не можех да разбера дали тя ѝ повярва.

— Ако Виктория се е държала добре, тогава вината е твоя и трябва да го отбележа. Ще напиша писмено предупреждение за неявяване в съда по причина на небрежност. Яла ли е днес?

Повдигнах тениската си, за да покажа петната от фъстъченото масло, останали от закуската ми, но нито една от двете жени не погледна към мен.

— Не знам — каза Елизабет.

Мередит кимна.

— Така си и мислех.

Насочи се към вратата и подмина Елизабет.

— Ще довършим този разговор в дневната. Няма нужда Виктория да става свидетел на това.

Не ги последвах надолу по стълбището, не исках да чувам за какво си говорят. Исках всичко да си бъде както преди като вчера, когато вярвах, че Елизабет ще ме осинови. Наведох се над ръба на леглото и измъкнах смачканата си на топка рокля. Взех я, притиснах я към гърдите си и зарових лице в кадифето. Роклята още пазеше уханието на чисто и ново, на магазина и аз си спомних какво бях изпитала, когато Елизабет ме бе прегърнала през кръста, и изражението на лицето ѝ, когато очите ни се бяха срещнали в огледалото.

От долния етаж чувах ожесточения спор: предимно Мередит, нейният глас надвикваше шепота на Елизабет. „Тя може да има теб или нищо, каза в един момент. Това, че искаш повече за нея, са пълни глупости. Просто едно тъпо извинение.“

Нима Елизабет не знаеше, че тя беше всичко, което някога съм желала? Бях свита под завивката, лятната жега бе задушаваща и имах чувството, че ще спра да дишам във всеки един момент. И изведнъж наистина спрях.

Беше ми даден един-единствен, последен шанс и някак си, без да искам, го бях провалила. Чаках Мередит да се качи по стълбището и

*да каже думите, които не вярвах, че някога ще чуя; Елизабет се
отказа от теб. Събирай си багажа.*

17.

В събота сутринта хапнах бисквити със сода и зачаках гаденето да отmine. Не ми се получи. Макар да ми бе зле, се вмъкнах в колата и подкарах из града, като спирах три пъти, за да повръщам. Все още не можех да свикна с мисълта, че ще допринеса за нарастването на световното население и че имам нещо общо с този феномен, особено докато се привеждах над решетките на градската канализация.

Предполагах, че Грант нямаше да бъде вкъщи и той наистина не беше. Сигурно в момента седеше зад камиона си и продаваше цветя на местните. Не се бях прибирала три нощи, но това не беше необичайно дълго време за ритъма на нашите взаимоотношения и си представях как след работа ще бърза към водната кула, мислейки за екстравагантната вечеря, която ще приготви. Никога нямаше да му хрумне, че ще пропусна неделното ни пиршество. Поне го бях предупредила помислих си аз, вината не е моя, ако е забравил, че някой ден ще си тръгна и между нас няма да се получи.

Докато си прибирах припряно багажа, се заслушвах за камиона. Взех всички свои вещи и някои, които не ми принадлежаха, включително брезентовия чувал на Грант, голям войнишко зелен, който щеше да побере нещата и нямаше да привлича много внимание. Напъхах вътре дрехите си, книгите, фенерче, три одеяла и цялата храна, която открих в килера. Преди да го затворя, прибавих и нож, отварачка за консерви и парите, които държахме скрити в кутия в хладилника.

Метнах чувала на задната седалка на колата си и се върнах, за да взема и синята кутия със снимки, речника на Елизабет и наръчника за дивите цветя. Поставих ги на предната седалка до мен и дори ги прикрепих с колана, после изтичах обратно по витата стълба на втория етаж. Свалих оранжевата кутия на Грант от рафта и започнах трескаво да ровя в нея обмисляйки дали трябва да я взема. Аз бях направила всички снимки, всичко в нея ми принадлежеше. От друга страна, ми се струваше разумно да има второ копие на моя речник на сигурно място,

особено като се вземеше предвид, че следващите няколко месеца от живота ми щяха да бъдат всичко друго, но не и сигурни. Ако нещо станеше със синята кутия, винаги можех да се върна за оранжевата. Оставих я на пода в средата на стаята и извадих малък лист от раницата си. Беше сгънат на две и когато го сложих върху капака на кутията, застана като картичките, които се използват, за да покажат мястото на човек на някоя официална вечеря. В центъра ѝ бях залепила снимка на бяла роза, която бях подрязала толкова прецизно, че от нея бяха останали само венчелистчетата — без листенца, без бодли. Под снимката, там, където трябваше да бъде името на цветето, бях написала едно изречение.

Розата е роза е роза.

Грант може би нямаше да приеме, че това е краят, но със сигурност щеше да разбере посланието.

Щях да се върна в синята стая, щях да родя бебето между водните ѝ стени. Знаех го с такава сигурност както знаех, че Грант щеше да ме търси. Той не знаеше къде се намира синята ми стая, но имаше достатъчно информация за да я намери, в това също бях сигурна. Докато се откажеше трябваше да се скрия някъде другаде. Може би щяха да бъдат нужни месеци или по-голямата част от годината. Бях подготвена да чакам.

Вече не се притеснявах от пияни и надрусани тийнейджъри, затова се преместих отново в някогашната ми градина в парка „Маккинли Скуеър“. Имах нож и сексуален опит.

Не можеха да ми направят нещо, което не е било правено преди, а докато се оглеждах в огледалото на една бензиностанция, реших, че едва ли някой би се опитал да ми причини нещо подобно. Все повцепенена от промените в тялото ми и от бездомното ми състояние, вече не сменях дрехите си, не търсех къде да си вземам душ, нито обикалях из по-заможните квартали. И изживените така седмици започваха да личат по кожата ми.

Липсваше ми Рената, липсваше ми работата ми, но не можех да се върна в „Цвят“. Това беше първото място, където Грант щеше да ме търси. Вместо това се криех под храстите на пирена, които се бяха размножили и израснали в мое отсъствие. Семената на пирена могат да оцелеят в почвата с месеци или години — дори десетилетия, преди да избуят за нов живот; познатото растение ме утешаваше, докато лежах

свита на кълбо под храстите му, стискайки брезентовия чувал на Грант. Другите си вещи бях оставила в колата, която всеки ден местех на различна улица. Ако Грант забележеше комбито, щеше да го разпознае, въпреки че бях махнала номерата, а синята кутия бе добре покрита под вещите ми, затова я паркирах далече от Потреро Хил — в Бернал Хайтс или Глен Парк, дори още по-далече, в Хънтърс Пойнт. Спях от седмици в парка, преди да ми хрумне елементарната идея, че мога да спя в колата си. Но не го исках. Миризмата на почвата, напоена от дъждовете, се явяваше в сънищата ми и успокояваше кошмарите ми.

В средата на август, докато се взирах в най-високата част на площадката за игра в „Маккинли Скуеър“, видях Грант. Идваше откъм улица „Върмонт“ и се изкачваше по хълма оглеждайки модерните постройки и старите викториански къщи по улицата. Спря и се заговори с бояджия, покачен на наклонено скеле. Тюркоазнозелената боя се стичаше от четката и капеше върху парцала, захвърлен на земята близо до краката на Грант. Той се наведе и докосна мокрите капки после извика нещо към бояджията, а мъжът сви рамене. Деляха ме три пресечки от тях и не можех да чуя какво си казват, но дори и след стръмното катерене си личеше, че Грант не бе задъхан.

Пъхнах се сред храстите, вдигах ципа на брезентовия чувал, пресякох улицата и влязох в магазина на ъгъла. Когато се върнах в парка, казах на собственика на магазина, че съм избягала от семейството си, защото са ме биели и насилвали. Помолих го да ме скрие, ако брат ми дойде да ме потърси. Собственикът отказа, но времето минаваше и той постоянно ми даваше храна от полупразния си магазин, затова знаех, че нямаше да ме изгони.

Мъжът ме погледна, когато влетях с тежката си чанта праметната през рамо, и бързо отвори вратата зад гърба си. Изтичах покрай щанда, през вратата и нагоре по стълбището. Отпуснах се на колене и изпълих до прозореца на малкия оскъдно обзаведен апартамент. Дървеният под миришеше на лимонов препарат и усещах как лепне по глезените ми, стените бяха боядисани в яркожълто. Грант нямаше да ме намери тук.

Приведена под еркерния прозорец, надникнах внимателно през перваза. Грант вече бе изкачил стъпалата към парка и подминаваше празните, поклащани от вятъра люлки. Обиколи площадката, после се насочи навътре сред дърветата.

Когато надзърнах отново, бе застанал на линията, от която започваше тревата, там, където плътният чим се срещаше с прорасналата дива гора. Докосна с крак земята под ствола на една секвоя, прекоси мекия пласт опадали листа и коленичи под бялата върбинка. Затаих дъх, докато се оглеждаше из хълма, страхувайки се, че ще забележи измачкания пиренов храст и очертанията на закръгленото ми тяло под него.

Но той не спря до пирена. Обърна се с гръб към върбинката и сведе глава. Бях прекалено далече, за да видя деликатните цветчета, в които зарови носа си, прекалено далече, за да чуя промълвените думи, но знаех, че се молеше.

Челото ми се отпусна до стъклото на прозореца и почувствах как тялото ми бе привлечено към него от силата на собственото ми желание. Липсваше ми сладкия му, ухаещ на земя мирис, готвенето му, докосването му, начина, по който поставяше едрите си длани от двете страни на лицето ми, докато се вглеждаше в очите ми, и начина, по който ръцете му миришеха на пръст, дори след като бяха току-що измити. Но не можех да отида при него. Той щеше да ми обещае разни неща, а аз щях да повторя думите му, защото исках да повярвам в мечтата му за нашия съвместен живот. Но с течение на времето и двамата щяхме да открием, че думите ми са лишени от смисъл. Щях да се проваля; това бе единственият възможен вариант.

Затворих очи и се отдалечих от прозореца. Раменете ми се приведоха напред, коремът ми се притисна към бедрата ми. Слънцето стопляше гърба ми. Ако знаех как, щях да се присъединя към Грант в молитвата му. Щях да се моля за него, за неговата доброта, преданост и невъзможна любов. Щях да се моля да се откаже, да ме забрави и да започне отново. Може би щях да се помоля дори да ми прости.

Но не знаех как се прави това.

Останах така, превита на пода в стаята на един непознат чакайки Грант да си тръгне, да ме забрави и да се прибере у дома.

„Шест месеца“, каза Елизабет.

Гледах как колата на Мередит се отдалечава. След като през последните два месеца ни беше посещавала всяка седмица, най-накрая бе решила да насрочи друга дата за съда.

След шест месеца.

Елизабет пхна още едно парче бекон в сандвича и го постави пред мен. Взех го, отхапах и кимнах. Не беше пуснала желание за отказ от осиновяването, както очаквах, но след проваления първи опит бе различна, нервна и гузна.

— Времето ще мине бързо — каза тя, — с беритбата, празниците и всичко останало.

Кимнах отново и преглътнах тежко, после потърках очите си, защото не желяех да плача. Откакто бяхме пропуснали деня си в съда, мислено преповтарях случки от изминалата година, отново и отново, за да открия къде и в какво бях сбъркала. Списъкът бе дълъг: отсичането на ствола на онзи кактус, ударът по главата на шофьора и многобройните ми изявления, че я мразя. Но Елизабет като че ли ми бе простила изблиците на гняв. Явно ги разбираше. Стигнах до заключението, че внезапното ѝ колебание бе следствие на все по-засилващата ми се привързаност към нея или на това, че бях започнала да плача открито. Усетих, че очите ми отново се навлажняват и се превих надве, опирайки чело в масата.

— Наистина съжалявам — каза тихо Елизабет.

През последните седмици го бе казвала стотици пъти и аз ѝ вярвах. Изглеждаше, че искрено съжаляваше. Обаче не вярвах, че още искаше да бъде моя майка. Съжалението беше съвсем различно от любовта, знаех го отдавна. От това, което бях чула от разговора им в дневната в онзи ден, разбрах, че Мередит е обяснила пределно ясно вариантите за бъдещето ми на Елизабет. Имах нея или нищо друго. Реших, че тя не се е отказала от мен от чувство за вина, не от любов. Довърших сандвича си и изтрих ръцете в дънките си.

— Ако си свършила — каза Елизабет, — изчакай ме навън до трактора. Ще почистя и ще се срещнем там.

Излязох и се облягнах на трактора, загледана в лозите. Явно щеше да бъде добра година. С Елизабет бяхме разредили и наторили в правилното количество; лозичките бяха здрави, силни и започваха да се отрупват с гроздове. Цяла есен бях работила с нея в лозето, пишех есета за сезоните, за почвата и съзряването на гроздето; учех наизуст ботанически наръчници и имената на растенията. Вечер, точно както правехме и предишната есен, я придружавах в дегустационните ѝ обиколки.

Погледнах часовника си. Чакаше ни много работа и нямах търпение да започнем. Но тя не се появяваше, въпреки че минаха пет минути, после десет. Реших да се върна в къщата. Щях да пийна малко мляко и да я гледам, докато привършеше с миенето. Когато стигнах до входната порта, чух гласа ѝ, наполовина гневен, наполовина умоляващ. Говореше по телефона.

Внезапно осъзнах защо Елизабет ме бе отпратила навън и в същия миг си дадох сметка, че не бях виновна за проваленото осиновяване. Катрин беше виновна. Ако беше дошла, ако беше отговорила с думи или цветя, ако не беше оставила Елизабет сама, всичко щеше да бъде различно. Елизабет щеше да стане от леглото, да завърже панделките на роклята ми и да ни откара в съда, а Катрин и Грант щяха да бъдат с нас. Втурнах се в кухнята, изпълнена с ярост.

— Мразя тази жена! — изкрещях аз.

Елизабет погледна към мен и премести дланта си, за да покрие слушалката. Аз се впуснах към нея и я изтръгнах от ръката ѝ.

— Ти съсипа живота ми! — изкрещях и затръшнах телефона. Връзката прекъсна, но слушалката отскочи, увисна на шнура и се удари в дървения под.

Елизабет се хвана за главата и се облегна на кухненския плот. Не изглеждаше нито изненадана, нито ядосана от внезапния ми изблик на гняв. Чаках я да проговори, но тя мълча дълго време.

— Виктория, знам, че си ядосана — каза най-накрая. — И имаш пълно право. Но не се сърди на Катрин. Аз обърках всичко, сърди се на мен. Аз съм твоя майка — не знаеш ли за какво са майките?

Ъгълчетата на устните ѝ се извиха надолу, свенлива, уморена усмивка и погледите ни се срещнаха.

Свих ръцете си в юмруци и отстъпих назад, полагайки усилия да не се втурна към нея и да не я нападна. Независимо че бях ужасно вбесена, разбихах, че най-много от всичко на света желях да бъда с Елизабет.

— Не — казах аз, когато се успокоих достатъчно, за да говоря. — Ти не си моя майка. Щеше да бъдеш, ако Катрин не беше съсипала живота ми.

Втурнах се навън, но се стреснах от някакво движение пред къщата. По алеята се зададе камион. Забелязах профила на Грант,

който шофираше. Спирачките изсвистяха, когато спря рязко пред къщата.

Обърнах се и се затичах по стълбището към горния етаж тъкмо когато Грант се появи на предната веранда. Щом стигнах на площадката, се прилепих до стената и се скрих. Грант не потропа и не изчака Елизабет да дойде до вратата.

— Трябва да спреш — провикна се той задъхан.

Елизабет прекоси стаята. Представих си я как стои пред него и само мрежестата врата ги разделя.

— Няма да спра — каза тя. — Все някога ще приеме прошката ми. Трябва да го направи.

— Няма. Тя е различна, не е жената, която си познавала.

— Какво? Какво имаш предвид?

— Точно това. Вече не я познаваш.

— Не разбирам — прошепна Елизабет; гласът ѝ едва се чуваше над упоритото тропане. Звучеше сякаш Грант удря с крак по верандата или кокалчетата на пръстите му блъскат в рамката на вратата. Шумът бе нервен, нетърпелив.

— Дойдох само за да ти кажа да спреш да се обаждаш моля те. Между двамата се възцари мълчание.

— Не можеш да ми казваш да я забравя. Тя ми е сестра.

— Може би — отвърна Грант.

— Може би? — гласът на Елизабет внезапно се усили. Представях си как лицето ѝ почервява. Дали не преследваше погрешната жена? Дали Грант изобщо бе неин племенник?

— Искam само да кажа, че тя не е сестрата, която познаваш. Моля те, повярвай ми.

— Хората се променят — каза Елизабет. — Любовта не. Семейството също.

Отново настана тишина и ми се прииска да можех да виждам лицата им, да видя дали бяха ядосани, невъзмутими или на път да се разплачат.

— Не си права — обади се най-накрая Грант. — Любовта се променя.

Чух стъпки и разбрах, че си тръгва. Когато гласът му отново се разнесе, вече идваше по-отдалече.

— Продължава да пълни буркани с бензин. Подрежда ги на перваза на кухненския прозорец. Казва, че ще дойде и ще подпали лозето ти.

— Не — Елизабет не звучеше ядосана или шокирана от думите му, само недоверчива. — Няма да го направи. Не ме интересува колко се е променила през тези петнайсет години. Няма да го направи. Тя обича тези лози толкова, колкото и аз. Винаги ги е обичала.

Вратата на камиона му се затръшна.

— Просто реших, че трябва да знаеш — каза той. Двигателят забръмча, отначало тихо, но камионът не потегли веднага. Представих си как погледите им се срещат, всеки търсейки истината в очите на другия.

Най-накрая Елизабет се провикна:

— Грант? — каза тя. — Не е нужно да си тръгваш. Има вкусна вечеря и си добре дошъл тук.

Гумите изскърцаха по чакъла.

— Не — отвърна той. — Не биваше изобщо да идвам и никога повече няма да дойда. Тя не трябва да знае за това.

18.

Изчаках два месеца, после още един, за да съм сигурна, като редовно пъхах наема под вратата на Наталия според предишната ни уговорка. В края на октомври гаденето ми отмина и се появяваше само когато не бях яла, което се случваше рядко. Имах достатъчно пари, за да се храня добре.

Парите, които бях взела от Грант, и моите спестявания щяха да стигнат, за да се издържам по време на бременността, но знаех, че не биваше да чакам толкова дълго и да разчитам само на тях.

Когато в края на есента дърветата съвсем се оголиха, разбрах, че Грант се бе отказал. Представях си го как гледа през прозореца на водната кула и прибира в кашон книгите на романтичните поети, как покрива с чаршаф оранжевата кутия — пресметнатите движения на мъж, който има минало за забравяне. И скоро, убеждавах се сама, щеше да забрави. На цветната борса щеше да има много жени — по-красиви, по-екзотични, по-сексуални отколкото някога щях да бъда аз. Ако още не си беше намерил някоя, скоро щеше да стане. Но въпреки че постоянно си го повтарях, образът на Грант с вдигнатата на главата качулка на суичъра все се появяваше в съзнанието ми. Никога не го бях виждала да заглежда някоя от жените, минаващи покрай сергията му.

В деня, в който за пръв път усетих бебето да рита в корема ми, се върнах в синята стая. Пренесох брезентовия чувал почти през целия град до колата си и шофирах до апартамента на Наталия. Паркирах пред самата врата и замъкнах целия си багаж догоре на три пъти. Вратата на стаята на Наталия бе отворена и останах известно време там, гледайки я как спи.

Наскоро си беше боядисвала косата отново и розовите кичури падаха разпилени по бялата калъфка на възглавницата ѝ.

Ухаеше на сладко вино и детелини и спеше тихо, без да похърква. Разтърсих я, за да я събудя.

— Идвал ли е? — попитах аз.

Наталия покри очите си с ръце и изпуфтя.

— Да, преди няколко седмици.
— Какво му каза?
— Просто, че си си тръгнала.
— Добре. Наистина си бях тръгнала.
— Така е. Къде беше?

Пренебрегнах въпроса ѝ.

— Каза ли му, че още плащам наем?

Тя се надигна в леглото и поклати глава.

— Не. Не бях сигурна, че парите са от теб.

Протегна ръка и докосна корема ми. През последните седмици не приличах вече просто на дебело, а определено на бременно момиче.

— Рената ми каза, че си бременна.

Бебето ритна отново, пръстчетата и стъпалата му се притискаха във вътрешните ми органи, стържеха по стените на черния ми дроб, по сърцето, по далака ми. Превих се и изтичах до мивката в кухнята, където повърнах. Отпуснах се на пода и почувствах как гаденето се завръща в тялото ми, следвайки движенията на бебето. Мислех си, че прилошаването от ранната бременност е свършило; освен това мислех, че съм преодоляла нуждата да повърцам всеки път, когато ме докоснат. Едно от двете ми предположения не беше вярно.

Рената беше казала на Наталия. Щом бе казала на Наталия, нямах никаква причина да смятам, че бе скрила от Грант. Надигнах се, отидох до мивката и повърнах отново.

На прозореца на „Цвят“ имаше нова табела — по-кратко работно време, затворено в неделя. Когато пристигнах в ранния следобед, магазинът бе тъмен и заключен, въпреки че според табелата трябваше да работи. Потропах, изчаках, а когато Рената не отвори, потропах пак, по-силно. Ключът бе в джоба ми, но не го използвах. Седнах на тротоара и зачаках.

След петнайсет минути тя се появи, носейки в ръка сребристая кутия, в която наблизко продаваха буритос. Наблюдавах как светлината се отразяваше в алуминиевата опаковка и по стените на сградите, покрай които Рената минаваше. Изправих се, но не погледнах към нея, дори когато застана точно пред мен. Оглеждах краката си, които все още се виждаха под извивката на заоблени ми корем.

— Каза ли му? — попитах я аз.

— Той не знае ли?

Шокът и обвинението в гласа ѝ направо ме избутаха назад като ударна вълна. Слязох от тротоара на улицата. Рената протегна ръка и ме хвана за рамото, за да не падна. Когато я погледнах, очите ѝ бяха по-топли и загрижени от думите ѝ.

Кимна към корема ми.

— Кога ти е терминът?

Свих рамене. Не знаех, а и нямаше значение. Бебето щеше да се появи, когато му дойдеше времето. Нямаше да ходя на лекар и нямаше да родя в болница. Рената явно се бе досетила за всичко това, без да ѝ бях казала и една дума.

— Майка ми ще ти помогне, без пари. Тя смята, че за това е била пратена на тази земя.

Представих си как думите на Рената излизат от устата на мама Руби с нейния по-силен акцент, как ръцете ѝ докосват корема ми. Поклатих глава; не.

— Тогава защо си дошла? — попита ядосано Рената и раздразнението ѝ пролича, защото накъсваше думите.

— Искам да работя — казах аз. — И те моля да не казваш на Грант — нито че съм се върнала, нито че ще имам бебе.

Тя въздъхна тежко.

— Той заслужава да знае.

Кимнах.

— Знам, че заслужава.

Грант заслужаваше много неща, много по-добри от мен.

— Нали няма да му кажеш?

Рената поклати глава.

— Не. Но няма да лъжа заради теб. Не можеш да работиш при мен, защото всяка събота Грант ме пита дали си се появявала. Никога не съм била добра лъжкиня и нямам желание да се научавам тепърва.

Седнах на тротоара и се превих на две. Когато проверих пулса си под кайшката на часовника си, ударите почти не се усещаха. Не можех да си намеря друга работа. Дори преди да забременея, вероятността беше нищожна, а в сегашното ми състояние бе ясно, че нямах никакъв шанс. Парите, които бях спестила, в крайна сметка щяха да свършат. Нямаше да мога да си купувам храна и всичките онези неща, които

бяха нужни за бебето и изобщо правеха издържането на децата толкова скъпо.

— Какво ще правя? — попитах аз. Отчаянието ми се превърна в гняв, който сякаш видимо излезе от тялото ми, но Рената не трепна.

— Попитай Грант — каза тя.

Изправих се.

— Почакай малко.

Рената отключи вратата на магазина и отвори касата.

Повдигна чекмеджето вътре и извади оттам запечатан червен плик с напечатано върху него моето име и отделно пачка от двайсетдоларови банкноти. Излезе и ми ги подаде.

— Последната ти заплата — каза тя. Не преборих парите, но знаех, че са повече от това, което ми дължеше. Когато ги прибрах в раницата си, ми връчи плика и неотвореното си бурито. — Протеини. Полезни са за мозъка на бебето, майка ми винаги така казва. Или пък за костите, не помня добре.

Благодарих ѝ и се обърнах, за да си тръгна.

— Ако някога се нуждаеш от нещо — провикна се Рената след мен, — знаеш къде да ме намериш.

Прекарах останалата част от деня в синята стая, борейки се с вълните на прилошаване и повръщане, докато бебето в корема ми се движеше. Червеният плик лежеше на белия мъхест килим като кървава следа, а аз седях със скръстени крака до него. Не можех да реша дали да го отворя, или да го пъхна под килима и да забравя за него.

Най-накрая реших, че трябва да знам. Щеше да ми бъде тежко да чета думите на Грант, но още по-тежко щеше да бъде да мина през бременността, без да разбера дали се бе досетил за причината за внезапното ми бягство.

Но когато го отворих, вътре не открих това, което очаквах. Беше сватбена покана: Бетани и Рей, първия уикенд на ноември, Оушън Бийч. Сватбата бе само след две седмици.

Бях поканена, пишеше Бетани, като гост, но можех ли освен това да приготвя и украсата от цветя? Най-много от всичко искала бракът им да устои на изпитанията на времето и, разбира се, след това да съхрани страстта между нея и Рей. Точно обратното на черешовия

цвят, помислих си аз и потръпнах при спомена за следобеда в ателието на Катрин и всичко, в което се бе превърнал онзи миг. Щях да предложа орлови нокти, реших аз — отдаденост. Силата на стъбълцето на лозата предполагаше постоянство и издръжливост, каквито аз самата никога не бях изживявала, но искрено се надявах Бетани да има в живота си.

Тя беше написала и телефонния си номер и молеше да ѝ се обадя до края на август. Август отдавна бе минал и вероятно си беше намерила друг цветар, но все пак трябваше да опитам. Това можеше да е единственият ми вероятен източник на доходи за цялата дълга зима.

Бетани вдигна на второто позвъняване и почти изпищя, когато разпозна гласа ми.

— Виктория! Вече бях изгубила надежда! Наех друг цветар, но ще ѝ откажа, независимо дали ще загубя депозита си.

Можехме да се видим още на следващия ден, каза тя. Щяла да дойде с Рей. Дадох ѝ указания как да стигне до дома ми.

— Надявам се, че ще останеш за сватбата — добави тя, преди да затвори. — Нали знаеш, според мен всичко това се случи благодарение на твоя букет.

— Ще остана — казах аз. И щях да донеса визитки, за да ги раздам на гостите.

Попитах Наталия дали може да се срещна с Бетани и Рей в празния офис на долния етаж и тя се съгласи. Рано на следващата сутрин купих три сгъваеми стола и малка масичка от битака. Побраха се в багажника на колата ми, но трябваше да го завържа с въже, защото не се затваряше. За един долар купих и кристална розова ваза, съвсем леко нацърбена, която напълних с цветя от моята градина в парка „Маккинли Скуеър“. На масата до вазата сложих синята си кутия със снимки.

Проверих няколко пъти картичките вътре, докато чаках вратата да се отвори.

Най-накрая Бетани застана на прага, по-хубава, отколкото я помнех, а до нея Рей бе по-красив, отколкото си бях представяла. Ще бъдат зашеметяваща двойка, помислих си аз, и нервно пооправих с ръка орловите нокти, които бях подредила в линия на масата сред белия пясък от парка.

Бетани разтвори ръце, за да ме прегърне, и аз ѝ позволих, но коремът ми се изпречи като топка помежду ни. Тя погледна надолу, ахна и постави ръцете си върху него. Запитах се колко пъти още щеше да ми се наложи да изтърпя това през следващите месеци независимо дали от близки, или от непознати на улицата. Бременността, изглежда, предизвикваше хората да се държат според някакви неписани правила, които не признавах ограничението за личното пространство. Това изобщо не ми харесваше, почти толкова, колкото не понасях чувството, че в моето тяло растеше друго човешко същество.

— Поздравления! — каза Бетани и ме прегърна отново. — Кога е терминът ти?

През последните два дни за втори път ми задаваха този въпрос и знаех, че все по-често щях да го чувам. Започнах да броя на ум месеците.

— Февруари — казах аз. — Или март. Лекарите не са сигурни.

Бетани ме представи на Рей и ние се здрависахме. Посочих към столовете и масата и ги помолих да седнат. Седнах срещу тях и се извиних, че съм се обадила с толкова голямо закъснение.

— Много се радваме, че се обади — каза Бетани и стисна силното рамо на любимия си. — Разказах на Рей всичко за теб.

Побутнах синята кутия към тях. Тя лъщеше под флуоресцентните лампи на офиса.

— Мога да направя всичко, което поискате за сватбата си. На цветната борса има всякакви цветя, дори да не са сезонни.

Бетани отвори капака и аз трепнах, сякаш отново бе докоснала тялото ми.

Рей извади първото картонче. През годините, които последвах, много пъти наблюдавах как мъже примижават при вида на моя цветен речник, а флуоресцентните лампи хвърлят лека сянка върху нервните им лица. Но Рей не беше от тях. Едрото му тяло бе измамно; той можеше да обсъжда свободно емоциите си като приятелките на Анемари, красноречиво и непринудено, даже с желание. Дватамата с Бетани се спряха на първата снимка, акацията, и започнаха да спорят също както бяхме направили с Грант, но по напълно различни причини.

— Тайна любов — прочете той. — Харесва ми.

— Тайна? — попита Бетани. — Защо да е тайна?

Каза го иронично, но леко обидено, сякаш имаше чувството, че той предлага да скрият любовта си от света.

— Защото това, което притежаваме, е тайна. Когато моите приятели говорят за приятелките си или за жените си, винаги се оплакват или се фукат. Аз просто мълча. Това между нас... е различно. И искам да си остане така. Непроменено. Тайна.

— Хъм... Да — каза Бетани.

Обърна картичката и погледна снимката на акациевия цвят, златист, със сферични цветчета, висящи на фино стъбло. В „Маккинли Скуеър“ имаше много акациеви дървета.

Надявах се, че в момента все още бяха разцъфнали.

— Какво можеш да направиш с това? — попита Бетани.

— Зависи какво друго ще изберете. Акацията не може да е основното цвете. Вероятно ще я увия по ръба на букета ти.

— Харесва ми — каза Бетани. После се обърна към Рей. Какво друго да изберем?

В крайна сметка се спряха на мъхави рози и бледорозов люляк, прасковени далии, орлови нокти и златиста акация.

Щеше да се наложи да върнат роклите на шаферките — бяха от бургундскочервена коприна и нямаше да отиват на цветята. За щастие не бяха шити по поръчка, а просто наети от булчинския магазин. Цветята обаче бяха най-важното нещо, каза Бетани уверено и Рей кимна в знак на съгласие.

Когато дойде време да си ходят, им казах, че ще доставя цветята по обед и ще се върна в два часа за сватбата.

— Ако нещо се развали, ще мога да оправя букета ти — добавих аз.

Бетани ме прегърна отново.

— Ще бъде чудесно — каза тя. — Най-големият ми страх е, че розите ще се разпаднат или ще се разпилеят във въздуха, когато гръмне музиката, и не само сватбата ми, но и цялото ми бъдеще ще бъдат провалени.

— Не се притеснявай — казах аз. — Цветята не избухват нито се самозапалват просто така.

Погледът ми се премести от Бетани към Рей, докато го казвах. Тя се усмихна. Говорех за Рей, не за цветята и Бетани го разбра.

— Знам — каза тя.

— Имаш ли нещо против, ако си донеса визитки на сватбата? — попитах аз и кимнах към белите стени. — Тъкмо започвам свой бизнес.

— Естествено, че не! Донеси си! Доведи си и придружител; забравихме да ти кажем, че може — Бетани кимна към корема ми и намигна. Бебето ритна; гаденето ми се върна.

— Ще дойда с визитките — казах аз, — но без придружител. И още веднъж ви благодаря.

Бетани изглеждаше смутена, а Рей се изчерви и я дръпна към вратата.

— Благодаря ти — каза отново тя. — Наистина, никога няма да мога да ти се отблагодаря достатъчно.

Стоях до остъклената врата и ги наблюдавах как вървят по стръмната улица към колата си. Рей беше прегърнал Бетани през кръста. Знаех, че я утешава и успокоява, уверявайки я, че странната, самотна млада жена с магическото умение да говори с цветята е щастлива да бъде самотна майка и да гледа детето си без баща.

Но не бях.

Купих си черна рокля от магазина на площад „Юниън“ и четири дузини пурпурни ириси от улица „Маркет“. Роклята прикриваше корема ми и щеше да ми спести допира на чуждите нагли ръце; ирисите щяха да бъдат моите визитни картички. Нарязах лилава хартия на правоъгълни картончета и пробих дупка в средата на всичките. От едната страна написах думата „Послание“ с красивия ръкописен стил, на който ме беше научила Елизабет. От другата — Виктория Джоунс флорист, със собствения си небрежен почерк. Добавих и телефонния номер на апартамента на Наталия.

Имаше само един препъникамък и пречката се оказа по-сериозна, отколкото предполагах — все още разполагах с търговската карта за отстъпки на Рената, но не можех да си позволя да купя цветя от борсата. Грант беше там всеки ден, с изключение на неделя. Нямаше как да купя цветя в неделя за сватба, която щеше да бъде чак следващата събота. Реших, че мога да отида с колата до Сан Хосе или Санта Роза и да взема оттам, но когато проверих, с изненада открих, че в цяла Северна Калифорния нямаше други борси. Цветарите пътуваха

по цели нощи, стотици километри, за да купят цветя от Сан Франциско.

Не можех да пазарувам от обикновен магазин — изчислих, че така няма да имам никаква печалба; даже може би щях да съм на червено. Затова в петък, деня преди сватбата, изкачих циментовите стъпала и потропах по тежката врата на Дома за временно настаняване.

Отвори ми слабичко момиче с толкова светла коса, че изглеждаше почти бяла, и ме пусна вътре.

— Някой да търси работа? — попитах аз. — Аз съм цветарка утре имам сватба и ми трябва човек да ми помогне с купуването на цветя.

Няколко момичета се надигнаха от местата си и прекосиха стаята, за да дойдат при мен. Събрахме се в трапезарията около дългата маса.

Направих нещо като интервю — зададох на момичетата по три въпроса и ги изслушах една по една. Първият въпрос — „Имате ли часовник с аларма“ — предизвика поредица от тържествени кимвания с глава. Вторият — „Знаете ли как да стигнете до 6-та улица и «Бренън» с автобус?“ — елиминира нисичка, прекалено пълна, червенокоса девойка в края на масата. За нищо на света, каза ми тя, и при никакви обстоятелства не би се возила на автобус. Дадох ѝ знак с ръка да си ходи.

Попитах останалите две девойки за какво са им нужни парите. Първата, която отговори — латиноамериканка на име Лилия, изреди купища желания, някои от които съществени, но повечето бяха просто детински, егоистични глупости. Имала нужда от повече пари, каза тя; гримовете ѝ вече свършвали и нямала никакви дрехи, които да отивах на обувките, подарък от гаджето ѝ. Спомена, че трябва да плаща и наема, но чак на последно място. Харесах името ѝ, но не и отговорите ѝ.

Не виждах очите на последното момиче заради дългия ѝ бретон. От време на време го отмяташе, но тогава слагаше длан на челото си и отново прикриваше по-голямата част от лицето си. Но отговорът на въпроса ми беше простичък и точно това, което исках да чуя. Ако не намери пари за наема, ще я изгонят от Дома. Гласът ѝ потрепна, когато го каза, а лицето ѝ се скри още повече във високата яка на пуловера,

така че сега над него се подаваше само носът и. Имах нужда от някой достатъчно отчаян, за да чуе алармата си в три и половина през нощта и наистина да стане от леглото; това момиче нямаше да ме разочарова. Казах ѝ да ме чака на автобусната спирка на улица „Бренън“, която беше на една пресечка от цветната борса, в пет часа сутринта на следващия ден.

Момичето закъсня. Не толкова, че да ми попречи да свърша това, което ме чакаше този ден, но достатъчно, за да ме притесни. Нямах план Б и по-скоро щях да оставя Бетани без букет пред олтара, отколкото да рискувам да се срещна с Грант. Всеки път, когато се сетех за него, изпитвах болка в цялото си тяло и бебето започваше да рита. Но момичето пристигна тичайки, и останала без дъх, петнайсет минути след уговорката ни. Заспала в автобуса, обясни тя, и пропуснала спирката, но щяла да работи бързо и да навакса. Подадох ѝ търговската си карта, пари в брой и списък с цветята, които трябваше да купи.

Докато беше вътре, аз обикалях нервно пред главната врата на сградата, страхувайки се, че може да се опита да избяга с парите ми. Многобройните резервни изходи за спешни случаи ме притесняваха, но се надявах да има аларми на тях.

Половин час по-късно момичето се появи на вратата, а ръцете ѝ бяха пълни с цветя. Подаде ми ги заедно с рестото от парите и влезе вътре да донесе и останалата част. Когато се върна натоварихме покупките в багажника на колата ми и аз подкарах към Потреро Хил. И двете мълчахме.

Бях покрила пода на долния етаж с огромен найлон. Наталия каза, че мога да правя каквото си искам долу през деня стига това да не пречи на репетициите на групата ѝ нощем.

Вазите, които купих от магазина за евтини стоки, бяха подредени на пода, вече пълни с вода, а до тях имаше панделки и карфици.

Седнахме на пода и се заехме с работата. Момичето гледаше, а аз ѝ обясних как да махне бодлите на розите, кои листенца са излишни и как да изреже дръжките под ъгъл. Тя подготвяше цветята, а аз започнах да правя украсата. Работихме докато краката ми изтръпнаха и почувствах, че вече натежалото ми тяло се уморява от седенето на пода. Качих се на горния етаж, за да си почина малко и да донеса акациевия цвят и орловите нокти, които бях събрала от парка. Стояха

на средния рафт в хладилника заедно с кутия с канелени ролца и галон прясно мляко. Взех всичко и го смъкнах долу. Подадох ролцата на момичето.

— Благодаря — каза тя. — Казвам се Марлена, в случай че си забравила.

Бях забравила. В Марлена нямаше нищо, което да се запомни. Всичко в нея беше прекалено обикновено и незабележимо и дори тази незабележимост бе скрита от дългата коса и торбестите дрехи. Тя тръсна глава и отмести с ръка бретона си, така че най-накрая той се раздели на две и застана на една страна над челото ѝ. Лицето ѝ, което най-накрая можех да видя, бе кръгло, с хубава, чиста кожа. Носеше огромна, раздърпана блуза, която стигаше почти до коленете ѝ и я правеше да прилича на захвърлено на улицата сираче. Когато се наяде бретонът отново падна на лицето ѝ; тя не го отмести.

— Аз съм Виктория — казах. Подадох ѝ един ирис от вазата на масата.

Тя прочете какво пишеше на картончето.

— Ти си късметлийка. Имаш собствен бизнес, а скоро и бебе. Не мисля, че много от нас ще успеят като теб.

Не ѝ разказах за месеците в парка или за ужаса, който изпитвах от това, че нарастващата маса вътре в мен ще се превърне в дете: пищащо, гладно, живо нещо.

— Някои ще успеят, някои не. С всички хора е така, независимо откъде са тръгнали.

Изядох ролцето си и се захванах отново с работата. Часовете минаваха, от време на време Марлена задаваше въпрос или ми правеше комплимент за украсата и букетите, но аз работех до нея мълчаливо. В главата ми изплуваха спомени за Рената, за първата сутрин с нея на цветната борса, как се пазареше, как по-късно същия ден седяхме двете заедно на дългата маса, как тя кимаше одобрително при всеки букет, който правех.

Когато приключихме, Марлена ми помогна да занеса цветята до колата ми, и аз извадих парите си.

— Колко ти трябва?

Тя беше подготвена за въпроса ми.

— Шейсет долара. За да си платя наема на първо число. Така ще мога да остана там още месец.

Отброих три двайсетачки, спрях, после отделих още една.

— Ето ти осемдесет долара. Звъни на телефона от тази визитка всеки понеделник и ще ти казвам дали и кога ще имам нужда от още помощ.

— Благодаря ти — отвърна тя.

Можех да я откарам у тях — Домът бе само на няколко пресечки от мястото на сватбата, но бях уморена от компанията на друг човек. Изчаках я да завие зад ъгъла, качих се на колата и подкарах към морския бряг.

Сватбата беше идеална. Розите не клюмнаха, орловите нокти се виеха красиво около тях и не се оплетоха. След церемонията застанах на входа и давах на всеки гост ирис с картончето с името ми. Никой не докосна корема ми. Не отидох на приема.

Не казах на Наталия за бизнеса си, затова рядко напусках къщата и винаги вдигах телефона. „Да, моля“, отговарях аз на телефона и тонът ми беше нещо между въпрос и твърдение.

Приятелите на Наталия оставяха съобщения за нея, аз ги записвах и ги залепвах на вратата ѝ. Клиентите ми се представяха и обясняваха за какви събития искат цветя, аз уточнявах желанията им с поредица въпроси или ги канех на долния етаж за допълнителна консултация. Приятелите на Бетани бяха състоятелни хора и никой нито веднъж не ме попита за цената. Когато имах нужда от повече пари, им исках повече, когато бизнесът вървеше добре — по-малко.

Докато чаках телефонът да звънне и списъкът ми с ангажименти да се попълни, направих друг комплект на речника. Не ми допадаше идеята непознати да се ровят из синята ми кутия, а и имах нужда от още една, подредена по снимките на цветята, както беше тази на Грант. От негативите, които пазех, извадих нови, залепих ги на бели картончета и ги подредих в кутии от обувки. Единият комплект поставих на масата на първия етаж, а другия дадох на Марлена и ѝ казах да научи наизуст всяко картонче. Върнах синята си кутия в моята стая, където щеше да бъде в безопасност зад редицата ключалки.

Обадиха ми се за бебешко парти в квартал „Лос Алтос Хилс“, за рожден ден на малко дете в един огромен апартамент на булевард „Калифорния“ и за сватба на крайбрежието, на улицата срещу

любимия ми деликатесен магазин. Имах три тържества и новогодишен купон у Бетани и Рей.

Където и да отидех, винаги носех със себе си сребриста кофа с ириси и картички с името ми към тях. Хората започнаха да говорят за Посланието — така наричаха работата ми, езика на цветята, който бе истинска новост за тях. През януари Марлена имаше достатъчно пари, за да си наеме свой малък апартамент, а в графика ми бяха насрочени шестнайсет сватби за лятото.

За март месец обаче няхах никакви поръчки, а февруарските ме притесняваха. Четири пластмасови кофи от по един галон, пълни с росен, стояха в ъгъла на синята стая. Растението не цъфти без светлина, така че държах лампата постоянно загасена и се молах да забавя максимално неизбежния цъфтеж.

Нямаше какво да направя обаче за бебето вътре в мен. То продължаваше да расте. Коремът ми бе станал толкова голям, че в края на януари вече не можех да премятам колана в колата си през него. Между корема ми и волана имаше съвсем малко разстояние, може би три-четири сантиметра. Когато бебето се въртеше и ме удряше с лакът или крак, имах чувството, че се пресяга напред, за да поеме контрола върху колата. Носех мъжки дрехи, тениски и блузи, които бяха прекалено големи и прекалено дълги, и еластични панталони или клинове, смъкнати под корема ми. Понякога ме вземаха за прекалено дебела, но повечето време се налагаше да търпя досадните и любопитни ръце по себе си.

През последния месец на бременността се срещах с клиенти колкото можех по-рядко, стараех се да доставям цветята преди пристигането на гостите, оставяйки визитките си — кофата, пълна с ириси. Небрежният ми вид определено не пасваше на онези места, в които живееха добре облечените жени и виждах, че макар да се преструваха, че това не е така, присъствието ми ги караше да се чувстват неловко.

Мама Руби идваше все по-често у нас и почти не си правеше труда да измисля някакви извинения за посещенията си.

Първия път ми каза, че Наталия ѝ се струвала прекалено отслабнала и затова ѝ била приготвила домашна храна — мъкнеше със себе си тенджерата с печено тофу. Нито Наталия изглеждаше слаба, нито аз изядох храната. Тофуто беше едно от малкото неща, които не можех

да погълна. Когато Наталия замина на първото си едномесечно турне — феновете на нейната група се бяха увеличили значително, — изхвърлих цялата тенджерка на боклука. Сама в апартамента, преди всяко излизане започнах да поглеждам навън през прозореца и ако видех мама Руби отвън на тротоара, се връщах в синята стая и се заключвах с шестте ключалки.

Знаех, че Рената беше казала на майка си за бременността ми. Наталия едва ли я бе поканила да ѝ идва по-често на гости, а въпреки че ме бе уволнила, Рената се тревожеше за мен — както правеше от мига, в който се срещнахме, макар да не разбирах защо. Рано сутрин, докато правех букети на долния етаж, виждах как натовареният ѝ с цветя камион минаваше бавно по улицата на път към магазина. Погледите ни се срещаха, тя ми помахваше за поздрав с ръка и понякога аз ѝ отвърщах, но камионът никога не спираше, а аз никога не ставах от стола и не излизах отвън на улицата.

Готвейки се за бебето, накупих някакви дреболии: одеяла, шише, сухо мляко, бебешки дрехи, шапка. Не можах да се сетя за нищо друго. Бях като парализирана, докато пазарувах не се притеснявах, нито тръпнех в очакване. Не се страхувах от раждането. Жените раждат, откакто свят светува. Умират майки, умират и бебета; други оцеляват. Майки отглеждат бебетата си, други ги изоставят, независимо дали са момчета или момичета, здрави или с дефекти. Мислех за всички възможни варианти и никой не ми се струваше по-правилен или неправилен от другите.

На 25 февруари се събудих плувнала във вода и веднага след това започнаха болките. Наталия още беше на турне и бях благодарна за това. Бях си представяла как хапя възглавницата, за да заглушавам виковете си, но сега нямаше да ми се наложи. Беше събота околните офиси бяха затворени и апартаментът ни бе празен. При първата вълна от контракции отворих уста и някъде отвътре в мен се надигна тихо ръмжене. Не разпознах гласа си, а изгарящата болка в тялото ми беше нещо напълно ново за мен. Не подозирах, че ще бъде така. Когато контракцията премина, затворих очи и си представих, че се нося безгрижно из дълбоко синьо море.

Плувах си така по вълните около минута, може би две преди болката да се завърне, по-остра от първия път. Завъртях се на една страна; чувствах стените на корема си като от стомана — затваряха се около бебето и го избутваха надолу. Мъхестият килим беше мокър, стисках и скубех кичури от него, а когато болката отмина, започнах да блъскам гневно с юмруци по голите дъски на пода.

Миризмата на росен и влажна почва като че ли примамваше бебето и единственото, което исках в този момент, бе то най-накрая да излезе. Щеше да бъде различно на студения циментов тротоар навън, помислих си аз, сред трафика и целия шум. Бебето щеше да разбере, че няма място и време в света за нежно посрещане, нищо грижливо и гостоприемно.

Щях да отида до сладкарницата и да си купя поничка, бебето щеше да се надрусва от шоколадовата глазура и да реши да си остане в безопасност, неродено. И както си седях на твърдия пластмасов стол, болката щеше да отmine; така трябваше да стане.

Изпълзях от синята стая и се опитах да се надигна. Но не успях. Контракциите заляха тялото ми като ударна вълна и ме смъкнаха отново долу. Довлякох се до стола, опрян до кухненския плот, и главата ми се тресна в ниската метална пръчка в долната му част. Може би вратът ми ще се счупи помислих си с надежда аз, може би главата ми ще се стовари тежко на пода, ще се нараня и ще се свърши. Отворих уста и направо ухапах метала, когато ме заля болката от следващата контракция.

Когато тя отмина, закопнях за вода. Подпирайки се с ръце по стената, успях да се довлека до банята, да се наведе над мивката и да пусна чешмата. Напълних шепите си с вода и ги поднесох към устата си. Не беше достатъчно. Пуснах душа и се отпуснах във ваната, силната струя потече по лицето ми и надолу по гърлото. Обърнах се на една страна и оставих водата да залее дрехите и цялото ми тяло. Останах така във ваната, с глава, опряна в стената, усещайки все порастящото напрежение ниско долу в корема си, докато горещата вода в бойлера свърши. Надигнах се, цялата треперееща от студ, а от дрехите ми капеше вода.

Приведох се отново над мивката и започнах да ругая със силен и гневен глас. Щях да мразя детето си заради това. Всички майки сигурно тайно ненавиждат децата си заради непоносимата болка при

раждането им. В този момент напълно разбих майка си и я оправдавах за това, което беше направила. Представях си я как се измъква сама от болницата приведена над добре увитото бебе. Бебето, което бе заменила за някога свършеното си тяло, за своя незатормозен от болка живот. Нищо не можеше да бъде оправдание за тази болка и тази саможертва. Аз не заслужавах прошка. Погледнах се в огледалото и се опитах да си представя лицето на майка си в онзи миг.

Пристъпът на следващата контракция ме накара да се превия на две, челото ми се допря до извитата метална мивка. Когато повдигнах глава и погледнах пак в огледалото, не видях лицето на въображаемата си майка, а на Елизабет. Нейните очи сезираха в мен така, както ме гледаха по време на гроздобера, диви и пълни с очакване.

Повече от всичко на света исках да бъда с нея.

— Елизабет! — провикнах се аз.

Гласът ми беше почти истеричен, отчаян. Макар да бе все още рано, луната се надигаше над караваната на Перла и тя хвърляше тъмна сянка — правоъгълна и не много дълга, върху хълмчето, на което стоях. Елизабет реагира незабавно на гласа ми, обърна се и се затича по ръба на сянката. Скриваше се и излизаше от мрака, докато най-накрая стигна задъхана до мен. Лунната светлина предизвикваше отблясъци по няколкото сребристи кичура, виещи се по слепоочията ѝ. Застанала там, в центъра на сянката, лицето ѝ бе странно съчетание от ъгли и линии, но аз забелязвах само двете нежни, почти кръгли очи.

— Ето — казах аз.

Сърцето ми биеше толкова силно, че ударите му се чуваха. Подадох ѝ едно-едничко зрънце грозде, сепнах се, избърсах го в протритата си тениска и протегнах отново ръка към нея.

Елизабет взе зърното и ме погледна. Устата ѝ се отвори и затвори. Сдъвка веднъж, изплю семките, сдъвка отново, преглътна и сдъвка пак. Лицето ѝ се промени. Напрежението изчезна и сладостта на гроздето сякаш омекоти кожата ѝ; по бузите ѝ изби нежна руменина, тя се усмихна и без никакво колебание ме придърпа в прегръдката си. Постижението ми изпълни въздуха, разшири се като огромен балон, който ни обви и погълна, създавайки защитена зона

само за нас двете и взаимната ни радост. Сгуших се в нея, горда, сияеща и увих ръце около талията ѝ, успокоена, макар сърцето ми все още да препускаше бясно.

Елизабет ме притискаше силно към себе си, после повдигна главата ми, погледна ме в очите и каза:

— Да. Най-накрая.

Почти седмица търсехме първото узряло зрънце грозде.

Внезапното повишаване на температурите бе причина за толкова неочаквано ускорение в растежа на плодовете, че беше невъзможно да се оценят точно хилядите лозички. Препускахме като луди из редиците и Елизабет изстрелваше нарежданията си към мен, сякаш аз самата бях продължение на нейния език. По-голямата част от лозето все още не бе огледана, затова се разделихме и тръгнахме редица по редица, късахме зрънце грозде от тази чепка, после от онази, дъвчехме, плюехме семки.

Елизабет ми даде пръчка, с която да отбелязвам — пред всяка лозичка, която опитвах, трябваше да начертавам О или Х нейните знаци за слънце и сянка, и след това да записвам преценката си за нивото на сладост и танин в гроздето. В началото на пътя резултатите ми бяха О 71:5, зад караваните: Х 68:3 после се качих на хълма над винарската изба: О 72:6. Елизабет обикаляше в далечния край на лозето, но понякога се връщаше по стъпките ми, за да провери резултатите ми, пробваше зрънце от някоя лозичка и сравняваше бележките ми.

Не беше необходимо да проверява способностите ми и сега вече го знаеше. Целуна ме по челото и аз се надигнах на пръсти, за да бъда по-близо до нея. За пръв път от месеци се почувствах отново желана, обичана. Елизабет седна на земята и ме притегли към себе си. Седяхме там, мълчахме и гледахме как луната изгрява.

Напрежението от приближаващата беритба ни бе накарало да забравим за малко предупреждението на Грант. Нямахме време да мислим за Катрин и заплахата ѝ. Сега, заобиколени от изпълнените със сладост чепки грозде, във вените ни също потече сладост — и любов — не само от една към друга, но и към лозето, и споменът за думите ѝ се завърна. Притеснението ме заля като вълна.

— Тревожиш ли се? — попитах аз.

Елизабет беше спокойна, замислена. Преди да проговори се обърна към мен, отмахна бретона от очите ми и ме погали по лицето. Кимна.

— За Катрин, да. Но не и за лозето.

— Защо?

— Сестра ми не е добре. Грант не каза много, но не беше и нужно. Личеше му, че е ужасен. Щеше да го разбереш, ако бе видяла лицето му и ако познаваше майка ни.

— За какво говориш?

Не разбирах как мъртвата майка на Елизабет можеше да има нещо общо със сегашното състояние на Катрин или със страха на Грант.

— Майка ни беше психичноболна — каза Елизабет. — През последните години от живота ѝ изобщо не съм я виждала. Бях прекалено уплашена. Тя не ме помнеше или пък помнеше само някои ужасни неща, които бях правила, и ме обвиняваше за болестта си. Беше тежко, но не биваше да оставям Катрин сама да се оправя с това време.

— Нима си можела да направиш нещо? — попитах аз.

— Можех да се грижа за нея. Сега, разбира се, е прекалено късно. Тя почина преди повече от десет години. Но все още мога да направя това за сестра си — дори тя да не ме иска. Вече говорих с Грант и той се съгласи, че идеята е добра.

— Какво? — сепнах се аз. Бях шокирана. През последната седмица с Елизабет пробвахме гроздето по дванайсет часа на ден. Не можех да си представя кога е намерила време да говори с Грант.

— Той се нуждае от нас, Виктория, Катрин също. Къщата им е почти толкова голяма, колкото нашата — има достатъчно стаи за всички ни.

Поклатих глава, бавно, но решително, после я тръснах по-яростно. Косата ми скри лицето ми. Тя искаше да се преместим и да заживеем с Катрин. Искаше да живея и да се грижа за жената, която бе съсипала вече веднъж живота ми.

— Не — казах аз, скочих на крака и отстъпих назад от нея. Ти можеш да отидеш, но аз няма да дойда с теб.

Когато погледнах към Елизабет, тя извърна лице встрани и думите ми останаха да висят там, в празното пространство

помежду ни. Искях да ме прегърне, както ме беше прегърнала тогава сред лозите, да докосне мокрото ми от пот лице и раменете ми със същата нежност, с която бе почистила изранените ми от бодлите ръце. Искях да ме увие цялата в марля, да ме отнесе до масата в кухнята за закуска и да ми каже да не се катеря по дърветата.

Но тя не беше тук.

А дори да успеех някак да стигна до нея, едва ли щеше да ме прегърне, както преди.

19.

Без предупреждение внезапно ми се догади и повърнах в мивката. Отворих уста и си поех въздух. Не можех да дишам не ми стигаше време за това. Контракцията ме повали като гигантска тежка вълна, истинска стена от вода, и бях сигурна, че ще се удавя. Успях да се добера до телефона и набрах някак си номера на „Цвят“. Рената вдигна почти веднага. Не казах почти нищо, но сред отчаяното ми пуфтене и дишане долових реакцията ѝ — беше разбрала какво става и затръшна слушалката.

Само след минути тя вече беше в дневната в апартамента на Наталия. Бях пропълзляла отново в синята стая и подпирах с крака ниската полуврата.

— Радвам се, че звънна — каза Рената.

Завъртях се на една страна и се свих на кълбо. Когато Рената се опита да надзърне в стаята, затворих с крак вратата под носа ѝ.

— Обади се на майка си — извиках аз. — Искам да извади това бебе от мен!

— Вече го направих — отвърна тя. — Оказа се, че е наблизно. Сигурно съвсем съзнателно. Тя има предчувствия за тези неща. Ще бъде тук след минутка.

Изпищях и се сгърчих от болка. Не бях чула как е влязла, но мама Руби беше вече при мен и ме събличаше. Ръцете ѝ бяха по цялото ми тяло, отвън, отвътре, но не ми пукаше. Трябваше да изкара това бебе от мен!

Каквото и да направеше, бях готова. Ако в този миг извадеше нож, за да ме разреже на две, нямаше да се опитам да избягам.

Подаде ми хартиена чаша със сламка. Отпих от нея нещо студено и сладко. После мама Руби попи ъгълчетата на устните ми с кърпа.

— Моля те — казах аз. — Моля те. Направи каквото трябва. Просто го махни от мен.

— Ти сама ще го направиш — каза тя. — Само ти можеш да го направиш.

Синята стая пламна. Водата не би трябвало да гори, но ето, бях там, потъвах и изгарях едновременно. Не можех да дишам; не можех да виждам. Нямаше въздух; нямаше изход — Моля те — прошепнах аз. Знаех, че съм аз, но не познах гласа си.

Мама Руби беше при мен, в синята стая, коленичила до гърчещото ми се тяло. Очите ни бяха на едно ниво, челата ни се допираха. Вдигна ръцете ми и ги постави около раменете си, надигнах се, сякаш щеше да ме изведе навън от пламтящата вода, но тя не помръдна. Бяхме все така ниско до пода и тя се вслушваше в нещо вътре в мен.

— Бебето идва — каза мама Руби. — Ти ще я доведеш тук. Само ти можеш да го направиш.

Едва тогава разбрах какво ми казваше. Разплаках се, стенех, изпълнена с разкаяние. Сега не можех да се обърна, не можех да си тръгна, без да приема последствията от това, което бях направила. Имаше само един-единствен път към другата страна и той минаваше право през болката.

Най-накрая тялото ми се предаде. Спрях да се боря и бебето започна да се движи — бавно, мъчително — надолу по родилния канал към очакващите ръце на мама Руби.

Беше момиче. Роди се по обед, точно шест часа след изтичането на водите ми. Струваха ми се като шест дни, а ако мама Руби ми беше казала, че са били шест години, щях да й повярвам. Дойдох на себе си след раждането с чувство на тихо ликуване и усмивката, която видях в огледалото в банята часове по-късно, не беше на гневното, изпълнено с омраза към хората дете, което пренасяше кофи с магарешки тръни от крайпътното дърво. Беше усмивка на жена, на майка.

Мама Руби каза, че раждането е минало идеално, че бебето е съвършено и аз ще бъда чудесна майка. Тя я изми, докато Рената отиде до магазина за памперси, и после постави увития вързоп в ръцете ми за пръв път. Очаквах, че ще е заспала, но не беше. Очите ѝ бяха широко отворени, втренчени и изучаващи измореното ми лице, късата ми коса и бледата ми кожа. Лицето ѝ се сгърчи в нещо като крива полуусмивка и в безмълвното ѝ изражение видях и благодарност, и

облекчение, и доверие. Исках, отчаяно и от все сърце, да не я разочаровам.

Мама Руби повдигна блузата ми, хвана гърдата ми в шепата си и притисна лицето на бебето към щръкналото ми зърно. Бебето отвори уста и започна да суче.

— Идеално, съвършено напасване — каза мама Руби отново.

Тя беше съвършена. Знаех го от мига, в който излезе от тялото ми, бяла и мокра, и хленчеща. Освен задължителните десет пръстчета на ръчичките и крачетата, туптящото сърчице, вдишващите и издишващи дробове, дъщеря ми знаеше как да пици. Знаеше как да накара другите да я чуят. Знаеше как да се протегне и да засмуче гърдата, която ѝ даваше храна. Знаеше какво ѝ е нужно, за да оцелее. Не разбирах как е възможно такова съвършенство да се развие в тяло като моето, но когато погледнах личицето ѝ, видях, че тя е точно това, което трябваше да бъде.

— Как ще се казва? — попита Рената, когато се върна от магазина.

— Не знам — отвърнах аз, галейки разсеяно покритото с мъх ушенце на бебето, което още сучеше. Не бях мислила за това. — Още не я познавам.

Но щях да я опозная. Щях да я задържа, да я отгледам, да я обичам, дори да се наложеше тя да ме учи как се правят тези неща. Държах родената си само преди няколко часа дъщеря в ръцете си и чувствах, че всичко в света, което досега ми се бе струвало непостижимо, е вече възможно. За мен и за нея.

Изпитвах това чувство точно една седмица.

Мама Руби остана почти до полунощ и се върна рано сутринта на следващия ден. През тези осем часа, в които бях сама с бебето, аз се вслушвах в дишането ѝ, броях ударите на сърцето ѝ и наблюдавах как пръстчетата на ръцете ѝ се свиваха и разтваряха. Миришех кожата, слюнката и естествената ѝ бяла мазнина, която бе устояла на миенето на мама Руби и се бе утаила в гънките на ръцете и крачетата ѝ. Докосвах всеки сантиметър от тялото ѝ, търках го внимателно и моите пръсти също ставаха мазни.

Мама Руби ми беше казала, че първата нощ бебето ще спи шест часа или дори повече, изтощено от раждането. Това е първият подарък, който детето дава на майка си, каза ми тя, преди да си тръгне. Първият,

но не и последният. Приеми го и поспи. Опитвах се да заспя, но съзнанието ми бе претоварено, изпълнено с изумление и почуда от появата на това дете, на детето, което не бе съществувало в света предния ден, детето, излязло от собственото ми тяло. Гледах как моето бебе спи и знаех, че е в безопасност и че тя също го знае. Изпитах силен пристъп на адреналин от това простишко постижение. Когато на следващата сутрин чух ключа на мама Руби да се превърта в ключалката на долния етаж, през цялата нощ не бях мигнала дори за секунда.

Мама Руби довлече голямата си чанта пред вратата на синята стая. Бебето беше будно и сучеше. Тя го взе от гърдите ми, вслуша се в сърдечния му ритъм и го пхна в нещо като торба с метална пружина, която служеше за кантар. Възкликна доволно, защото беше наддало доста — необичайно за първите двайсет и четири часа, обясни тя. Вързопът изскимтя. Мама Руби притисна малкия пашкул до другата ми гърда и с показалеца си провери как суче.

— Продължавай да си хапваш, голямото ми момиче! — каза тя.

И двете наблюдавахме как бебето се храни със затворени очи, как пулсираха слепоочията му. Това беше последното нещо в света, което някога съм предполагала, че ще правя — да кърмя бебе. Но мама Руби каза, че е най-доброто и за двете ни — че така бебето ще порасне здраво и силно, а тялото ми ще възвърне естествената си форма. Тя се гордееше с мен и ми го казваше по два-три пъти на час. Не всички майки имали това търпение и отдаденост, но тя знаела, че аз ще се справя. Беше доволна, че преценката ѝ за мен се бе оказала правилна, не я бях разочаровала.

Аз също бях горда. Горда, че тялото ми произвеждаше всичко, от което бебето ми се нуждаеше, че можех да понасям неспирното хапене на челюстта му, усещането за изтичащото от дълбините на тялото ми мляко, което преминаваше дълбоко в дъщеря ми. Всяко хранене отнемаше повече от час, но нямах нищо против. Кърменето ми даваше възможност да изучавам лицето ѝ, да запомня завинаги правите ѝ къси ресници, голото челце, белите точки, избили по носа и бузите ѝ. Когато отваряше очи, изучавах цвета им и търсех сред тъмната сивота някакви следи, които да ми покажат дали ще станат кафяви или сини. Чудех се дали ще прилича на мен или на Грант, или ще има чертите на някой от роднините ни, които никога не бях срещала. Все още не

разпознавах нищо в нея. Мама Руби ми правеше бъркани яйца, докато четеше на глас от книги за млади майки. Хранеше ме на малки хапки и ме препитваше върху текста. Аз слушах внимателно всяка нейна дума и повтарях дословно наученото. Тя спираше да чете, когато бебето заспиваше, и отказваше да продължи колкото и да я умолявах.

— Заспивай, Виктория — казваше, като затваряше книгата. Сега това е най-важното нещо за теб. Следродилните хормони могат да повлияят на възприятията ти за реалността, ако не се наспиваш добре.

После протягаше ръце към мен, за да ѝ подам бебето си. Въпреки че сънят вече ме завладяваше, не исках да ѝ давам дъщеря си. Страхувах се, че раздялата ни ще бъде завинаги. Насладата, която изпитвах, докосвайки бебето, беше напълно нова и все още неразбираема за мен; понякога се страхувах, че ако я дам на друг, няма да успея да понеса допира ѝ, когато ми я върнат.

Но мама Руби не разбираше колебанията ми. Протягаше се и вземаше бебето от ръцете ми и преди да успея да изпротестирам, обикновено вече бях заспала.

През тази първа седмица не само мама Руби ме посещаваше в апартамента. В деня след раждането Рената купи дюшек за синята стая и преносимо кошче за бебето и ги пренесе горе на два пъти. Идваше всеки следобед с обяд и за двете ни. Лежах на новия си дюшек — полуотворена беше отворена, а бебето спеше с лице, притиснато до голата ми гърда — и похапвах спагети или сандвичи с ръце. Рената седеше на стол в дневната. Рядко говорехме; нито тя, нито аз можехме да се отпуснем и да си говорим свободно заради неудобството, което изпитвахме от моята голота. Дните обаче минаваха и ние се чувствахме все по-спокойно сред нашето мълчание. Бебето ядеше и спеше и пак ядеше. Стига да се гушеше и притискаше до тялото ми, кожа до кожа, тя беше доволна. Във вторник, докато с Рената обядвахме сред обичайната за нас тишина, Марлена позвъни на вратата. Бях спряла да отговарям на телефонните обаждания, а на следващия ден имахме уговорка за тържество по случай семейна годишнина. Рената я пусна да влезе и тя изпадна във възторг при вида на бебето. Гушна го, залюля го и му заговори толкова непринудено, че Рената повдигна изненадано вежди и поклати глава. Помолих я да извади пари от раницата ми и да ги даде на Марлена; щеше да се наложи сама да приготви цветята за вечерята.

— Не — отсече Рената. — Тя ще остане при теб, а аз ще оправя цветята.

Извади парите и бележника ми със събитията, където бях записала поръчката и адреса на ресторанта. Прегледа го целия — в следващите трийсет дни нямах други ангажименти.

— Утре ще дойда по обед — каза тя. — И ще ти покажа примерните букети, за да ги одобриш.

Обърна се към Марлена и се здрависа непохватно с нея под спящата топка в прегръдките ѝ.

— Аз съм Рената. Остани тук колкото можеш днес и ела отново утре. Ще ти платя толкова, колкото ви е обичайната уговорка за работа на час.

— Само за да държа бебето?

Рената кимна.

— Ще дойда — обеща Марлена. — Благодаря ти.

Обърна се бавно и бебето въздъхна тихичко, без да се събужда.

— Благодаря — казах аз на Рената. — Ще бъде добре да подремна малко.

Не бях спала дълбоко от дни, винаги в напрежение, дори насън, мислейки подсъзнателно за бебето, къде ли е точно, от какво се нуждае в момента. Все пак май бях наследила някакви майчински гени, помислих си аз, като си спомних думите на Рената по пътя към първата ни вечеря заедно.

Тя дойде до мястото, където лежах на дюшека — ръката ми бе протегната през отворената полуврата и се показваше в дневната. Застана над мен, сякаш се чудеше как да ме прегърне, но се отказа и само докосна нежно ръката ми с пръстите на крака си. Аз стиснах стъпалото ѝ и се усмихнах.

— Ще се видим утре — каза Рената.

— Добре.

Обувките ѝ изтрополиха надолу по стълбището. Металната рамка на вратата издрънча, когато я затвори и излезе навън.

— Как се казва? — попита Марлена, като целуна спящото бебе по челцето. Седна на един от столовете, но малката проплака и тя отново стана и започна да обикаля бавно стаята нагоре-надолу.

— Не знам — казах аз. — Все още мисля.

Не мислех, но знаех, че трябваше да започна. Макар че не правех нищо, освен да я кърмя, повивам и люлея, изглежда, не ми оставаше време и желание за друга дейност, било то физическа или умствена. Марлена се премести в кухнята както си беше с бебето, отпуснато по дължината на гърдите ѝ и притиснало розовото си личице в рамото ѝ, и започна да готви. С лекота. Аз не можех да готвя и определено не можех да готвя с една ръка и с бебе на рамото.

— Къде се научи? — попитах аз.

— Да готвя ли?

Кимнах.

— И да се грижиш за бебета.

— В последния ми приемен дом имаше детски център. Жената ме взе да ѝ помагам в работата, защото не ходех на училище — още отпреди ме обучаваха у дома. Нямах нищо против. Във всеки случай бе по-добре от гимназията.

— Обучавали са те вкъщи? — попитах аз. Спомних си списъка със задачи на Елизабет, закачен на вратата на хладилника; инстинктивно погледнах часовника на ръката си.

— Да — отвърна тя, — последните няколко години. Бях толкова изостанала в ученето, че щатът реши, че това може да ми се отрази добре, но само закъсах още повече. Когато навърших осемнайсет, се отказах напълно от училището и се преместих в Дома за временно настаняване.

— Мен също ме спряха от училище — казах аз. Един часът. Елизабет тъкмо е изсушила последната чиния и ме изпитва върху числата и операциите, които е трябвало да науча този ден.

Нещо закъкри на печката и Марлена добави сол в тенджерата. Изненадах се, че въобще е намерила нещо в празните ми шкафове, което да използва за готвене. Бебето започна да се събужда и тя го премести на другото си рамо. Нагласи го така, че да може да вижда тенджерата пред себе си и му прошепна нещо тихичко, молитва или стихотворение, не успях да доловя. Бебето затвори очи.

— С децата си по-добра, отколкото с цветята — казах аз.

— Уча се — отвърна тя, явно без да се засегне от коментара ми.

— Да — отбелязах, наблюдавайки я как работи. — Аз също.

Докато Марлена кръжеше над печката, главичката на бебето леко се поклащаше.

— Трябва да спиш — каза ми тя. — Възползвай се, докато бебето е спокойно. Знаеш, че скоро отново ще огладнее.

Кимнах.

— Права си. Събуди ме, ако тя има нужда от нещо.

Марлена се обърна отново към печката.

Затворих полувратата, копнеейки за сън. Приспивната песен на Марлена се чуваше през стената и мелодията ѝ ми бе странно позната. Докато се унасях, се запитах дали някой някога ми я беше пял, когато съм била бебе, някой, който не ме е обичал, някой, който скоро е щял да ме изостави.

В събота сутринта, седмица след раждането, мама Руби пристигна и се зае с обичайния си ритуал. Зададе ми стотина въпроса за кървенето ми, за следродилните болки, за апетита ми. Провери дали съм си изяла вечерята от предишния ден преслуша сърдечния ритъм на бебето и го претегли на кантара си.

— Добре е наддала — обяви тя. — И двете се справяте чудесно.

Съблече бебето и смени памперса му. Докато го правеше, висящото пъпче на детето, което аз никога не докосвах и се опитвах да не гледам, се откъсна.

— Поздравления, ангелчето ми! — прошепна тя в личицето на спящата ми дъщеря. Бебето изви гръбчето си и се протегна, но очите му останаха затворени.

Мама Руби почисти пъпчето с нещо от бутилка без етикет. Пови я и ми я подаде.

— Няма инфекции, яде, спи и наддава на тегло — каза тя. Някой помага ли ти?

— Рената ми носи храна — казах аз. — И Марлена идва през последните дни.

— Прекрасно — заяви мама Руби. Обиколи апартамента и си прибра книгите, кърпите, бутилките и всичко останало, което бе домъкнала по-рано.

— Тръгваш ли си? — попитах я с изненада. Бях свикнала да прекарва цялата сутрин при мен.

— Вече нямаш нужда от мен, Виктория — каза тя, приседна на дивана до мен и ме прегърна през раменете. Притегли ме към себе си, докато лицето ми почти се зарови в гърдите ѝ. — Виж се само. Ти си

майка. Повярвай ми, като ти казвам, че навън има много жени, които се нуждаят от мен повече отколкото ти.

Кимнах, все така опряла глава в гърдата ѝ, и не протестирах.

Тя се надигна и направи последна обиколка на малкия апартамент. Очите ѝ се спряха на кутиите със сухо мляко, които бях купила преди раждането на бебето.

— Ще ги взема и ще ги дам на друг — каза тя и ги пхна във вече претъпканата си торба. — На теб не са ти нужни. Ще дойда следващата събота и после още два-три пъти само за да проверя теглото на бебето. Обади ми се, ако ти потрябвам за нещо.

Кимнах отново и я изпратих с поглед, докато слизаше по стълбището. Сетих се, че не ми беше оставила телефонния си номер, но не я извиках.

Ти си майка, повторих си нейните думи. Надявах се, че ще ме успокоят, но вместо това почувствах вътре в мен да се надига нещо познато. Започна дълбоко надолу в стомаха ми после светкавично се превъртя във вдлъбнатото пространство, където се бе оформило и пораснало бебето ми.

Паника.

Опитах се да си поема дъх и да я прогоня. Исках да изчезне надалече, да се махне. Съжалявах за ултиматума си. Избирай — аз или сестра ти, казваха думите ми. Елизабет не бе изтичала след мен и така бе показала ясно какво бе избрала.

Цяла нощ и на сутринта мислех какво да направя. Желанието ми бе просто: да остана с Елизабет и да си бъдем само двете. Но не можех да се сетя как да я убедя. Не можех да я моля или да плача. „Нима не ме познаваш?“, казваше тя, развеселена, когато я молах със сълзи на очи да изям нейното шоколадово кексче. Не можех да се скрия; Елизабет щеше да ме намери, винаги успяваше. Нямаше смисъл да се завържда за краката на леглото и да откажа да тръгна; щеше да разреже въжетата и да ме отнесе на ръце.

Имаше само една възможност и тя бе да я настроя срещу сестра ѝ. Трябваше да види истинското лице на Катрин: егоистична, неблагодарна жена, която не заслужаваше нейните грижи и любов.

И тогава изведнъж видях решението. Сърцето ми заби оглушително, докато лежах в леглото си и обмислях идеята от всички страни. Нямаше начин нещо да се обърка. Катрин бе тази, която бе осуетила моето осиновяване, това бе сигурно; сега бе също толкова сигурно, че тя ми предоставяше средствата да остана само с Елизабет, с никого другото. Щях да спечеля битката, която тя бе започнала, дори и да не подозираше за това, дори преди да осъзнае, че е въвлечена в нея.

Станах бавно от леглото. Съблякох нощницата си и навлякох чифт дънки и тениска. Измих лицето си в банята със студена вода и сапун по-решително от обикновено, имах чувството, че направо съм протрила кожата си. Погледнах се в огледалото и потърсих признаци на страх, безпокойство или нерешителност за това, което предстоеше. Но очите ми бяха безизразни, брадичката ми беше изпъната и стегната. Имаше само един начин да постигна това, което исках. Нямаше как да го избегна.

В кухнята Елизабет миеше чинии. На масата имаше купа с изстинала овесена каша.

— Работниците са вече тук — каза тя и махна в посока към хълма, на който стояхме предишната нощ. — Изяж закуската си и се обуй. Обърна се пак към мивката.

— Няма да дойда — казах аз и по свиването на раменете и разбрах, че е разочарована, но не и изненадана. Отворих килера и извадих празна платнена торба оттам. На предната веранда бе топло, въпреки че още бе рано.

Тръгнах бавно по дългата алея в посока към шосето. Елизабет и този път не ме последва. Искаше ми се да е по-прохладно искаше ми се да си бях взела нещо за ядене. Щеше да бъде горещо и щях да съм прегладняла, когато стигнех до цветната ферма и се скриех отпред, в крайпътното дърво. Но щях да изчакам. Колкото и дълго да беше нужно, за да видя как Грант излиза, дори ако се наложеше да остана цяла нощ там. Щях да чакам. Все някога камионът му щеше да излезе през портата и къщата щеше да остане почти празна. И тогава щях да се промъкна вътре и да взема това, което ми беше нужно.

20.

Рената не дойде в неделя. Нито Марлена. Останах в синята стая цял ден — поне така си мислех, — кърмех бебето и спях, но когато огладнях и ми се припика и се измъкнах навън в дневната, видях, че е едва десет часът сутринта.

Подпрях се на един от високите столове и се поколебах дали първо да се изкъпя, или да си приготвя нещо за ядене. Бебето спеше в синята стая, а аз бях гладна, но миризмата на собственото ми тяло — смесица от кърма и кайсиево бебешко олио — ми уби апетита. Реших първо да се изкъпя.

Затворих вратата на банята и по навик заключих. Съблякох се и влязох под горещата вода. Затворих очи и гузно се насладих на кратките мигове в уединение. Тъкмо вземах сапуна, когато чух пронизителен рев. Беше заглушен донякъде от затворената врата, но все пак се чуваше достатъчно силно.

Изпуктах и продължих да сапунисвам тялото си. Само една минутка, помислих си аз. Един бърз душ и се връщам. Почакай малко.

Но бебето не можеше да чака. Писъците й ставаха все по-силни и по-чести, надигаха се между моментите на отчаяно по-тихо скимтене. Започнах бързо да втривам шампоан в косата си, облях главата си със силна струя вода, оставих я да потече над ушите ми, за да заглуши плача й. Не се получи. Имах странното усещане, че можех да сляза по стълбището да изляза навън на улицата, да пресека до другия край на града и пак щях да я чувам, защото нейният плач бе свързан с тялото ми не само чрез физическите вълни на звука. Тя се нуждаеше от мен, тя копнееше и изпитваше истински, дълбок глад за мен и този глад преминаваше от нейното тяло в моето.

Предадох се, изскочих от банята със стичаща се по тялото ми бяла пяна. Изтичах през дневната, пъхнах се в синята стая и взех на ръце студеното, пищящо бебе. Притиснах я към насапунисаната си гърда. Тя отвори уста, захапа зърното и засмука, после повтори същото упражнение два-три пъти преди да се успокои достатъчно, за да почне

да суче нормално. В банята водата продължаваше да тече от душа в празната вана и да се излива в канала.

Подпрях се на стената и се отпуснах на подгънатите под тялото ми крака. Ако имах чиста хавлия, сега може би щях да я извадя и да се избърша. Но нямах и още дълго време нямаше да имам. Не бях Марлена. Не можех да нося бебе в едната си ръка и торбата с прането в другата нагоре по хълма към обществената пералня, не можех да пускам монети във вибриращите машини, докато в откритата ми гръд се притискаше гладната уста на дъщеря ми. Искаше ми се да бях помислила за проблема с прането, преди бебето да се беше родило.

Искаше ми се да бях помислила за много неща, за които сега вече бе прекалено късно. Трябваше да купя памперси и продукти, и бебешки дрехи. Трябваше да събера менюта от всички ресторанти, които имаха храна за вкъщи, и да запомня наизуст номерата за доставките им. Трябваше да намеря детегледачка или служба за почасова грижа за деца, или и двете. Трябваше да си купя книги за млади родители и да прочета всичките до една. Трябваше да избира име на бебето.

Сега вече не можех да направя нищо.

С бебето щяхме да използваме мръсни хавлии, да спим на мръсни чаршафи и да носим мръсни дрехи. Идеята да направя нещо различно от кърменето и опита да нахраня собственото си тяло беше толкова плашеща, че дори не можех да я осмисля.

Понеделник, вторник и сряда оцеляхме съвсем сами, с изключение на кратко отбиване на Рената, която ми донесе храна. Беше пролет; тя имаше много работа, а така и не ми бе намерила заместник. Марлена се обади да ми каже, че ще отиде за месец при роднини в Южна Калифорния. Щеше да се върне навреме за ангажиментите ни през април, увери ме тя. Повече никой не позвъни.

В четвъртък бебето яде цял ден. Събуди се за първото си хранене в шест часа сутринта и започна да суче без прекъсване, като заспиваше на всеки половин час. Ако се опитах да я отместя от гърдата си, се събуждаше с оглушителен писък. Можеше да спи само ако лицето ѝ бе притиснато до голата ми кожа, и всеки път, щом се опитвах да я

оставя в кошчето ѝ, независимо колко дълбоко бе заспала, се събуждаше и искаше още мляко.

Пренебрегнах собствения си глад и цяла сутрин се вслушвах в звуците на пролетта, които навлизаха през отворения кухненски прозорец. Птици, свистене на гуми на колите, самолет, училищен звънец. Галех мекото раменце на бебето, докато спеше, и си казвах, че един обикновен глад е нищожна саможертва за толкова красиво създание като нея. Но с напредването на деня гладът пропътува от стомаха към ума ми.

Започнах да халюцинирам, не гледки, а миризми: призрачни кюфтенца, някъде къкреше ароматен сос, другаде се печеше нещо с шоколад.

Следобед вече бях убедила себе си, че в кухнята ми имаше вкусно ядене, което ме чакаше, сервирано на масата; използвах от синята стая с бебето, все още впило устни в гърдата ми. Когато видях студената печка, празните тенджери и фурна, почти се разплаках. Поставих бебето на плота и лекичко я поклащах с една ръка, докато с другата претърсвах шкафовете за някаква храна. В дъното на единия открих консерва супа. Бебето изскимтя и се разплака. Звукът отслаби мускулите на ръката ми и не успях да отворя докрай кутията. Отказах се по средата и с помощта на лъжица надигнах капака дотолкова, че да мога да ям направо от консервата. Изпих супата студена, на един дъх. Когато я изпразних до дъно, хвърлих кутията в мивката. Бебето се стресна от силния звук и спря да плаче — само за миг, но ми беше достатъчно, за да долепя отново лицето ѝ до гърдата си. Отнесох я обратно в синята стая въпреки че гладът ми изобщо не бе уталожен.

Петък започна като четвъртък, само дето бях двацет и четири часа по-изтощена и гладна като никога незасищащото се бебе. Ядох фъстъци в леглото, докато я кърмех. Мама Руби ме бе предупредила, че тя ще има такива гладни пристъпи, и аз се успокоявах с мисълта, че щом е пристъп, скоро би трябвало да свърши. Нямам какво повече да ѝ дам, мислех си аз докато пъхах пръста си и опипвах отпусналата се кожа, която някога беше кръгла, пълна с мляко гръд.

По обед издърпах спящото бебе от себе си и видях, че устните ѝ бяха червени. Зърната ми бяха сухи и напукани от постоянното смукане и гризане. Бебето бе пило не само млякото ми, но и кръвта ми; нищо чудно, че бях толкова изтощена. Скоро от мен нямаше да остане

нищо. Поставих я внимателно на леглото, молейки се поне веднъж да не се пробуди.

Сетих се, че в хладилника имаше останало малко от приготвената от Марлена храна. Но бебето се събуди и повдигна брадичката си към изцедената ми гърда. Въздъхнах. Нямах начин да е все още гладна, но я вдигнах отново и я наместих на зърното си, за да се опита да изцеди още малко мляко.

Тя засмука само два-три пъти, преди да заспи отново с полуотворена уста, но щом понечих да я оставя пак долу, отвори очи. Издаде бълбукащ, засмукващ звук и нацупи устни.

Поставих я за пореден път на гърдата си, малко по-грубо отколкото възнамерявах.

— Ако си гладна, яж — казах с раздразнение. — Не заспивай.

Бебето сгърчи личице и впи устни в мен.

Изпугтах, съжалявайки за нетърпението си.

— Така е добре, голямо момиче — казах, повтаряйки думите на мама Руби.

От моята уста обаче звучаха изкуствено и неискрено. Разроших косичката на бебето, рехавите черни кичурчета, растящи над ушите ѝ.

Когато заспа отново, се надигнах и бавно отидох до кошчето, купено от Рената. Може би щеше да се почувства по-удобно в малкото, меко пространство, помислих си аз, и започнах внимателно, сантиметър по сантиметър, да я спускам надолу. Успях да я положа вътре, но щом отместих ръцете си от тялото ѝ, тя започна да плаче на мига.

Застанала над нея, се вслушвах в плача ѝ. Трябваше да ям. Възприятията ми за реалността отслабваха с всеки час, в който не слагах и хапчица в устата си, но не можех да понеса звука на отчаяния ѝ рев. Добрите майки не оставят бебетата си да плачат. Добрите майки слагат нуждите на децата си на първо място, а повече от всичко исках да бъда добра майка. Така щях да се реванширам за всички злини, които бях причинила на хората — ако направех нещо правилно и добре, поне веднъж, поне за един човек.

Взех я на ръце и започнах да обикалям из стаята. Зърната ми имаха нужда от почивка. Тананиках и шепнех, и крачех както бях виждала Марлена да прави, но бебето не се успокояваше. Въртеше главичка наляво и надясно и започна да смуче въздух с отворени уста,

търсейки познатия източник на храна и утеха. Седнах на дивана и притиснах мека, кръгла възглавничка до лицето ѝ. Не успях да я заблудя. Тя започна да плаче по-силно, да смуче въздух и да протяга малките си ръчички над главата си. Няма начин все още да е гладна, казах си отново; тя нямаше нужда от повече храна.

Личицето на бебето почервения като кръвта, която все още се процеждаше от пукнатините на зърната ми. Отидох с нея до кошчето и я оставих решително вътре. В кухнята опрях стиснатите си в юмруци ръце на плота.

Аз бях гладна; бебето не. Трябваше да се погрижа за себе си. Тя трябваше да изчака поне час, докато напълнех стомаха си и възпалените ми зърна се успокояха. От мястото, където бях виждах лицето ѝ — вече бе станало почти лилаво от отчаяния рев и напъване. Тя ме искаше; не разбираше, че моето тяло не е само нейно.

Излязох от стаята, за да се отдалеча от звука на гласа ѝ и застанах до прозореца на стаята на Наталия. Не можех повече да кърмя бебето, не и след като го бях правила почти непрекъснато през последните трийсет и шест часа. Беше изцедила всичкото мляко от тялото ми, сигурна бях, и бе преминала към нещо по-дълбоко, по-ценно, нещо, свързано със сърцето ми или с нервната ми система. Нямаше да бъде заситена, докато не ме погълнеше цялата, докато не изсмучеше всяка капчица течност, всяка мисъл, всяка емоция от тялото ми. Щях да остана празна обвивка, без никакво съдържание, и тя все още щеше да бъде гладна.

Не, реших аз, нямаше да ѝ дам повече. Мама Руби щеше да дойде чак на следващия ден, няхах никаква вест и от Рената. Щях да отида до магазина за сухо мляко и да я храня с шише, докато зърната ми се възстановят. Щях да я оставя в кошчето и да изтичам до най-близкия смесен магазин. Беше прекалено рисковано да я взема със себе си. Някой щеше да чуе гладния ѝ сърцераздирателен плач и щеше да разбере, че съм абсолютно неспособна да бъда майка. Някой щеше да ми я вземе.

Грабнах портмонето си и изтърчах по стълбището, преди да размисля. Тичах надолу по хълма, после пресякох от другата страна на улицата, без да спирам пред коли или пешеходци. Подминавах всички. Имах чувството, че тялото ми, все още възстановяващо се от раждането, щеше да се разцепи на две. Между краката ми пламна огън,

плъзна по гръбнака ми и се качи чак до врата ми, но не спирах да тичам. Щях да се върна, преди дори да е разбрала, че ме няма, казвах си сама. Щях да я гушна и да я нахраня със сухото мляко и тя най-накрая щеше да се засити.

На оживеното кръстовище на 17-та улица и „Потреро“ светофарът бе червен. Спрях да тичам и зачаках. Дишах тежко и наблюдавах колите и пешеходците, които бързаха във всички посоки. Чух клаксон, някой изруга, хлапак на оранжев велосипед си пееше нещо високо и весело, куче на къса каишка излая срещу един нахален гълъб. Но не чувах дъщеря си. Въпреки че бях на няколко пресечки от апартамента, се изненадах. Нашата раздяла бе смайващо окончателна.

Сърцето ми възстанови нормалния си ритъм. Гледах как светва зелено, после червено и пак зелено. Не помръдвах. Светът продължаваше да си върви, зает и неподозиращ за плачещото бебе на шест пресечки оттук, бебето, което бях родила, но чиито викове вече не можех да чуя. Животът в квартала си продължаваше по същия начин като преди седмица, както преди две седмици, сякаш нищо не се бе променило. Фактът, че моят живот се бе преобърнал с главата надолу, не беше от значение за никого, и тук, на тротоара, паниката ми изглеждаше безпричинна. Бебето беше добре. Беше нахранено и можеше да почака.

Пресяхох на следващото зелено и продължих бавно до магазина. Купих шест кутии сухо мляко, няколко пакета с различни ядки, половин галон портокалов сок и сандвич с пуешко. Докато вървах към апартамента, погълнах набързо две-три шепи с бадеми и стафида. Гърдите ми се напълниха и започнаха леко да протичат. Щях да я накърмя за последно реших аз, копнеейки отново за нежността, която споделяхме в тези моменти на близост.

Влязох в сградата и се заизкачвах бавно по стъпалата към втория етаж. Апартаментът бе тих и изглеждаше празен и за миг лесно можех да си представя, че се прибирам след доставката на цветя просто за да се изкъпя или да подремна, сама.

Стъпките ми по килима бяха почти безшумни, но бебето се събуди, сякаш можеше да почувства по свръхестествен начин моето присъствие. И се разплака.

Взех я от кошчето, седнах на дивана и тя се опита да засмуче гърдата ми през изтънялата ми памучна тениска. Повдигнах тениската

нагоре и тя започна да суче. Сбръчканите и ръчички стиснаха протегнатия ми пръст, докато впиваше устни в гърдата ми, сякаш фактът, че разраненото ми зърно беше в устата ѝ не беше достатъчно доказателство за моето завръщане. Докато тя сучеше, аз започнах да ям сандвича с пуешко. Тънко парченце месо падна от устата ми върху слепоочието ѝ — късчето се надигаше и спускаше в ритъма на яростното ѝ бозаене. Наведох глава и го изядох направо от личицето ѝ; устните ми се задържаха малко по-дълго върху нежната бебешка кожа и я целунах. Дъщеря ми отвори очи и ме погледна. Очаквах в погледа ѝ да има гняв или страх, но видях само едно — облекчение.

Никога повече нямаше да я оставя сама.

Когато се прибрах у Елизабет, вече бе тъмно. През прозореца на втория етаж се процеждаше приглушена светлина и се представих как тя седи до бюрото ми, отворила дебелите учебници пред себе си, чакайки ме. Никога досега не бях пропускала вечеря, сигурно се беше разтревожила. Скрих тежката препълнена торба под стъпалата на задната веранда и влязох в къщата. Мрежестата врата проскърца, когато я отворих.

— Виктория? — провикна се Елизабет от стаята ми.

— Да — отвърнах аз. — Прибрах се.

21.

Мама Руби се върна в събота, както бе обещала. Приседна на пода в дневната, близо до вратата на синята стая.

Аз извърнах лице встрани. Вината от това, което бях направила, ме измъчваше, и бях сигурна, че тя някак си щеше да разбере. Жена, която прекосява града за раждане, преди да я повикат по телефона, можеше да усети кога едно бебе е в опасност. Чаках обвинението й.

— Подай ми това бебе, Виктория — каза тя, за да потвърди опасенията ми. — Хайде, дай ми я.

Пъхнах пръста си между зърното и венците на бебето както ме беше учила. Засмукването престана. Потърках устата на дъщеря си с палец, за да махна засъхналата кръв по горната й устна, но безуспешно. Подадох през рамо вързоп на акушерката, без да се обръщам.

Мама Руби зарови глава в лицето на бебето.

— О, голямото ми момиче — каза тя. — Липсваше ми.

Чаках да се изправи и да излезе през вратата, отнасяйки дъщеря ми със себе си, но чух само звука на разтягащата се пружина.

— 350 грама! — възкликна тя. — Да не си изяла майка си жива?

— Почти — измърморих аз. Думите ми потънаха между стените на синята стая и никой, освен мен, не ги чу.

— Излез оттам, Виктория — каза мама Руби. — Нека ти разтрия краката или да ти приготвя сандвич със сирене. Сигурно си изтощена от грижите за това голямо бебе.

Не помръднах. Не заслужавах похвалите й. Мама Руби се протегна и започна да гали и масажира челото ми.

— Не ме карай да влизам там — заплаши ме най-накрая тя, защото знаеш, че ще го направя.

Да, знаех, че ще го направи. Сухото мляко, което бях купила, беше в краката ми, все още в торбата — доказателство за моето престъпление. Изритах торбата в ъгъла на стаята и изпълзах в дневната. Седнах на дивана и зачаках мама Руби да види истината. Но

тя не ме погледна в лицето. Повдигна тениската ми и втърка нещо от някаква лилава тубичка в разранените ми зърна. Беше прохладно и веднага успокои болката ми.

— Задръж го — каза, като пхна тубата в ръката ми. Повдигна брадичката ми и ме погледна в очите, в моите виновни пресъхнали очи. — Спиш ли?

Сетих се за предишната вечер. След като изядох сандвича, с бебето се прибрахме веднага в синята стая, тя се долепи за тялото ми и затвори очи. Сучеше и гълташе, и спеше следвайки някакъв свой мъчителен ритъм, но аз ѝ позволих да го направи, приемайки болката като заслужено наказание.

Не заспах дори за секунда.

— Да — излъгах аз. — Доста добре.

— Хубаво — каза мама Руби. — Дъщеря ти е прекрасна. Гордея се с теб.

Погледнах през прозореца и не казах нищо.

— Гладна ли си? Помагат ли ти? Искаш ли да направя нещо, преди да си тръгна?

Умирах от глад, но не можех да понеса още една похвала от нейна страна. Поклатих глава, не.

Мама Руби ми подаде отново бебето и прибра кантара си.

— Добре тогава — каза тя. Очите ѝ бяха впити в лицето ми изучаваха ме, търсеха някакви подсказки и аз извърнах отново глава. Не исках да види нищо, което да ѝ разкрие истината.

Тя се изправи, за да си тръгне, и аз скочих след нея. Внезапно вече не се боях, че ще ме погледне и ще види грешките ми; бях поужасена от мисълта, че ще си отиде неподозираща това, което бях направила, без да ме спре да го направя отново. Но мама Руби само се усмихна и се наведе да ме целуне по бузата, преди да излезе от апартамента. Искях да ѝ призная всичко, да я помоля за прошка, но не знаех какво да кажа.

— Трудно е — успях само да прошепна, докато тя слизаше по стълбището. Не беше достатъчно.

— Знам, съкровище — отвърна мама Руби. — Но ти се справяш чудесно. Ти си истинска майка, добра майка — довърши тя и продължи надолу.

Не, не съм, помислих с горчивина. Исках да извикам след нея, че никога не съм обичала никого, да я попитам как може да се очаква жена, която е неспособна да даде любов на някого, да бъде майка, и то добра майка. Но знаех, че и това не е цялата истина. Бях обичала, повече от веднъж. Просто не бях разпознала чувството, докато не направих всичко възможно всичко по силите си да го унищожа.

Когато стигна края на стълбището, мама Руби спря и се обърна. Изглеждаше малка и незначителна и доверието ми към нея ми се стори напълно погрешно. Тя беше една досадна, стара жена, помислих си аз, нищо повече. Сякаш нещо в мен се преобърна и почувствах как гневното дете се завърна. Исках единствено тя да се махне.

— Измисли ли име? — провикна се тя от мястото си. — Голямото момиче има ли си вече име?

Поклатих глава.

— Нищо, ще ти хрумне.

— Не — сопнах се гневно аз. — Няма.

Но мама Руби вече бе излязла през вратата.

След като тя си тръгна, поставих бебето в кошчето му и по някакво чудо то спа спокойно почти целия следобед. Взех си дълъг, горещ душ. Тялото ми беше пълно с направо осезаемо отчаяние — дразнещо, напрегнато усещане — и аз търках ожесточено кожата си, сякаш то беше външно и можех да го измия със сапун и вода. Когато излязох от банята, кожата ми бе розова и на места покрита с червени драскотини. Отчаянието се бе преместило в по-дълбоко, по-закътанно място. Престорих се, че съм чиста и обновена, пренебрегвайки тихото му постоянно жужене в главата ми. Обух си свободни панталони и сравнително чиста блуза и втрих крем от лилавата тубичка по ожулените места на ръцете и краката ми.

Сипах си чаша портокалов сок и седнах на пода, взирайки се в кошчето на бебето. Когато се събудеше, реших аз, щях да я накърмя и после двете щяхме да отидем на разходка. Щях да смъкна кошчето по стълбището, да излезем навън и свежият въздух щеше да ни се отрази добре. Може би щях да я занеса до парка „Маккинли Скуеър“ и да ѝ дам първия урок по езика на цветята. Нямаше да ми отговаря, но щеше да разбере всичко. Имаше такива очи, които ме караха да вярвам, че разбира всяка моя дума и дори още повече — това, което премълчавах.

Очите ѝ бяха дълбоки, загадъчни, сякаш все още бе свързана с мястото, откъдето бе дошла на този свят.

Колкото повече спеше бебето, толкова отчаянието ми заглъхваше и почти можех да повярвам, че съм го преодоляла. Може би краткото ми бягство до магазина не беше причинило трайни щети и аз наистина бях, както твърдеше мама Руби, способна да се справя със задачата пред себе си. Беше нереалистично да смятам, че всичко ще върви безупречно след живота, който бях водила деветнайсет години. Нормално бе да има пропуски. Бях прекарала целия си живот в омраза и самота и нямаше начин за една нощ да се превърна в любяща и привързана към друго човешко същество жена.

Лежах на пода до бебето и вдишвах влажния аромат, носещ се от кошчето. Спеше ми се. Но преди да затворя очи ритмичното дишане отвътре бе заменено от познатия звук на отварящата се, търсеща гладна уста.

Погледнах в кошчето и дъщеря ми също погледна към мен, с широко отворени очи и движеща се уста. Беше ми дала възможност да поспя, а аз я бях пропиляла. Нямаше да имам друг шанс за сън в следващите няколко часа, а може би дори дни. Взех я на ръце. Очите ми се навлажниха, а когато венците ѝ се забиха в гърдата ми, по лицето ми се стекоха сълзи.

Избърсах ги с опакото на дланта си. Неуморното изстискване на гърдата ми изтегли отново отчаянието от местенцето, където се бе утаило, съпроводено с тихо неясно бучене — като шум от морска раковина, отражение на нещо по-голямо и страшно.

Бебето сука цяла вечност. Преместих я от едната гърда на другата и проверих колко е часът. Беше минал цял час, а тя едва бе приключила с едната си порция. Въздишката ми премина в болезнено стенание, когато бебето се впи отново в кожата ми.

След като ми се стори, че най-накрая е заспала, се опитах да измъкна с кутре зърното си, все още плътно стиснато между устните ѝ, но тя отвори рязко очи и изръмжа възмутено.

— Край, не мога повече — казах аз. — Имам нужда от почивка.

Поставих я на дивана и се отдръпнах назад. Хленченето ѝ се превърна в поредица от пискливи резове. Въздъхнах; знаех какво иска и знаех как да ѝ го дам. Струваше ми се, че щеше да е толкова лесно. Може би беше лесно за другите майки, но за мен не беше. Бях държала

това бебе часове, дни, седмици наред и имах нужда от няколко мига само за мен. Когато отидох в кухнята, тя започна да плаче по-силно. Звукът ме притегли обратно назад.

Седнах на пода и я вдигнах отново.

— Още пет минути — каза аз — и после излизаме. Ти всъщност не си вече гладна.

Но когато пет минути по-късно я сложих обратно в кошчето, тя се разплака така, сякаш щях да я пусна да плава по реката като Мойсей и никога повече няма да се намерим.

— Какво искаш? — попитах аз и усетих, че отчаянието в гласа ми звучи като гняв. Опитах се да люлея кошчето така както бях видяла, че правеше Марлена, но бебето само се разпищя още повече.

— Не може да си гладна — проплаках аз и се наведох по-близо до малкото й ушенце, за да може да ме чуе през силния звук на собствения си рев. Тя обърна лицето си към мен и се опита да ме захапе за носа. От тялото ми се надигна истеричен вик; беше по-скоро скимтене, което страничен наблюдател би могъл да сбърка със смях. — Добре — казах аз. — Ето. Повдигнах блузата си и я побутнах към гърдата си. Тя се опита да отвори уста, но в началото се затрудни от грубия ми натиск. После успя, спря да плаче и започна отново да суче.

— Това е — казах аз. — Надявам се да се наслаждаваш, защото наистина е за последно.

Думите ми прозвучаха заплашително, сякаш ги произнесе някой друг.

Все още кърмейки, изпълзах в синята стая и започнах да търся кутиите със сухо мляко, които бях скрила вътре. Бяха шест. Протегнах се, за да взема едната, и бебето се откъсна от тялото ми и изпусна зърното ми. Веднага нададе сърцераздирателния си рев. — Тук съм — казах аз, после излязох от стаята, отидох в кухнята и я сложих внимателно на плота, но думите ми не успокоиха нито нея, нито мен.

Тя се извиваше жаловито, докато изсипвах сухото мляко в шишето и го смесвах с вода. После затворих добре капачката и наместих биберона до устните на бебето и зачаках да отвори уста. Но нищо не се случваше. Разтворих устните й с пръсти и пъхнах биберона вътре. Тя обаче стисна уста.

Поех си дъх и се опитах да се успокоя. Отнесох бебето и шишето до дивана, седнах и я наместих така, че главичката й да се отпусне

удобно на лакътя ми. Целунах я между очите. Тя се опита да захапне носа ми отново и аз пъхнах биберона в устата ѝ. Дъщеря ми смукна веднъж и се извърна встрани, а бялото пенливо мляко потече по ъгълчетата на устните ѝ и надолу по брадичката ѝ. После бебето започна отново да плаче.

— Значи не си гладна — казах ѝ аз и тръснах шишето до себе си на дивана. Движението беше прекалено рязко и от биберона изхвърча струйка мляко. — Щом не искаш да ядеш това явно не си гладна.

Върнах я обратно в кошчето. Щях да я оставя да си поплаче само две-три минути, за да ѝ покажа, че този път съм сериозна. Когато след това я вземех на ръце, тя щеше да пие от това шише. Налагаше се.

Но тя не го направи. Оставих я да плаче още пет минути после още десет. Опитах се да я храня на ръце. Опитах се да я храня, докато е в кошчето. Опитах легнала на дюшека, като протягах шишето вътре в кошчето, но тя отказваше да пие от него. Най-накрая се предадох и затворих полувратата. Бебето продължаваше да плаче в мрака на синята стая, само.

Лежах на пода в дневната и клепачите ми неусетно се отпуснаха. Звукът от бебешкия плач стана някак далечен, все така неприятен, но не толкова оглушителен. За известно време забравих какъв бе източникът на този шум и защо се опитвах да го спра. Мозъкът ми бе замаян от мъглата на изтощението.

Едва когато плачът спря, се стреснах и се събудих. Паникьосах се, че съм я убила. Навън бе тъмно. Не знаех колко време е минало. Може би часовете без храна в стая без светлина бяха достатъчни, за да убият едно новородено. Знаех толкова малко за новородените, за децата, за човешките същества въобще. Беше някаква ужасна, грозна шега да ме оставят сама с бебе, отговорна за друг живот. Спуснах се да отворя вратата на синята стая, но преди да протегна ръка към дръжката, дъщеря ми се разплака.

Заля ме вълна от смесени емоции — облекчение, но и определено разочарование, последвано веднага от срам. Притиснах бебето до тялото си и целунах меката ѝ главичка, опитвайки се да маскирам отчаянието, което вече не можех да пренебрегвам. Напъхах шишето в устата ѝ. Тя трябваше да се научи да пие сухо мляко. Кърменето не беше за мен. Нямаше да се справя с него, а ако исках да я задържа, трябваше да открия начин да бъда майка, която може да

храни детето си. Този път тя се опита да засмуче биберона, но устничките ѝ бяха прекалено омекнали, а гуменият биберон бе прекалено твърд и не се огъваше достатъчно.

Явно бе дефектен. Само това можеше да е причината за упорития отказ на бебето ми да пие от шишето. От стотиците шишета на рафта в магазина бях взела най-евтиното. Запратих вбесена бутилката в кухнята и тя се удари с трясък в стената и после в пода. Бебето се заплака.

Поставих я в кошчето и се отдръпнах. Гърдите ми вече бяха пълни и от зърната капеше мляко по килима на пода, но нямаше да ѝ дам да суче. Не можех. Щях да купя ново шише и тя щеше да се научи да пие от него. Паниката ми щеше да изчезне.

Вземах стъпалата надолу по две наведнъж, а нейният плач ставаше все по-силен и отчаян, докато разстоянието помежду ни се увеличаваше. Излязох на тротоара и се затичах по улицата по-бързо, отколкото някога бях тичала в живота си. Пресичах улиците, без да се оглеждам, устремена към магазина, откъдето предишния ден бях купила сухото мляко. Но когато стигнах до улица „Върмонт“, завих наляво вместо надясно. Не мислех къде отивам и не спрях, докато не стигнах до стъпалата, водещи към парка „Маккинли Скуеър“. Изтичах през окосената морава, паднах сред бялата върбинка, свих се на кълбо под храстите на пирена и затворих очи. Само пет минути, казах си аз, само пет минути в парка и когато се върна при бебето, ще имам сила да я накърмя. Покрих глава с ръце, търсейки по навик в мрака кафявото вълнено одеяло, което вече не беше там. Сънят се спусна над мен отново и аз бях защитена, на сигурно място, скрита от всичко и всички. Не съществуваше нищо друго, освен тъмнината, самотата и белите перли на върбинката, които се молеха за мен и за детето, което не можех да си позволя да забравя.

— Липсваше ми днес — каза Елизабет, когато се качих в стаята си.

Не ме попита къде съм била и аз не ѝ предложих обяснение за изчезването си. Свих се в леглото, придърпах завивката над главата си и се обърнах с гръб към бюрото, където седеше тя.

— Обичам те, Виктория — каза Елизабет тихо. — Надявам се, че го знаеш.

Първият път, когато бе произнесла тези думи, ѝ бях повярвала. Сега те се стекоха покрай сърцето ми като вода върху камък. Столът проскърца, когато тя се надигна, и почувствах как матракът потъва, докато се наместваше на края на леглото ми. Постави предпазливо ръка на рамото ми.

— Какво е направила? — попитах аз.

Въпросът ми бе изненадващ и необмислен и усетих как тялото на Елизабет трепна. Тя дълго време мълча. Най-накрая се отпусна до мен.

— Някога обичах един мъж — каза протичко. — Беше преди много години. Той беше англичанин, беше дошъл на стаж в една от по-големите винарни, само на няколко километра надолу по пътя. Никога не съм била по-щастлива в живота си. И тогава Катрин — моята сестра, моята най-добра приятелка ми го отне.

Елизабет се обърна на една страна и ме прегърна. Стегнах се, но не изпротестирах и изчаках да продължи.

— Година по-късно се роди Грант. Дълго време не можех да погледна към него, без да се сетя за баща му, без да си спомня всичко, което бях загубила. Но баща му го нямаше; така и не разбрах дали въобще бе научил, че Катрин е бременна. Тя отгледа Грант съвсем сама.

Приближи се още повече към мен, краката ѝ вече бяха притиснати към моите. Когато проговори отново, лицето ѝ беше долепено до завивката, покриваща главата ми, и трябваше да се напегна, за да чуя шепота ѝ.

— Имах шанс да ѝ простя — каза тя. — Веднъж, когато Грант беше бебе, Катрин дойде при мен на фермерския пазар. Извини ми се, разплака се и ми каза колко много ѝ липсвам. Това бе моят шанс да я върна в живота си, но вместо това аз я отблъснах. Не биваше да го правя. Казах ѝ ужасни неща, неща, които не ми дават покой нощем.

Заслужавала си го е, помислих си аз. Катрин заслужава всичко, което Елизабет ѝ е казала, и повече. Мисълта, че Елизабет ще се премести в къщата на жената, която я беше предала, ме изпълваше с гняв. Поех си дълбоко дъх и се опитах да се успокоя.

Струваше ми се, че часове наред я чаках да продължи да говори, притисната в нежната ѝ прегръдка. Но тя мълчеше, бе приключила своята история. Тъкмо когато се притеснявах, че е заспала, се надигна и излезе на пръсти от стаята. Казанчето в тоалетната се пусна, водата потече и спря, вратата на спалнята ѝ се затвори и после в къщата настана тишина. Станах от леглото.

Слязох на долния етаж, минах през кухнята и се измъкнах през задната врата. Платнената торба си стоеше под стълбището, където я бях оставила, пълна и тежка. Измъкнах я и я притиснах до гърдите си. Стъклените буркани вътре издрънчаха.

Докато се криех в канавката, бях решила точно къде ще отида, така че сега тръгнах бързо към пътя. Нямаше луна, но звездите осветяваха достатъчно имота, докато вървах към североизточния му край. Там, сбутани между асфалтовия паркинг, където се провеждаше фермерският пазар, и магистралата, лозите бяха прашни и винаги изсъхваха. През есента гроздето тук оставаше кисело дълго след като всички останали акри с лозя бяха узрели.

Развинтих капака на първия буркан. Мазната течност вътре се люшна и потече над ръба му. Бавно я изсипах върху ствола на лозата, като държах буркана далече от тялото си, за да не попадне върху голите ми крака. Когато първият буркан бе изпразнен, отворих втория и се преместих надолу по редицата с лози. Торбата сякаш бе бездънна и започнах да работя по-бързо, решително, течността се изливаше на все по-свободни струи от ръцете ми към лозите. Когато стигнах до края на редицата, се върнах назад по стъпките си и прибрах празните буркани, които бях захвърлила по земята.

Подредих ги в права линия един до друг на най-горното стъпало на верандата — на същото място, където някога с Елизабет бяхме редили нанизите с цветчетата на лайката, и влязох в кухнята, за да взема кибрит.

Върнах се обратно към пътя, оглеждайки се за мократа следа по земята. Тя свършваше точно до алеята. Направих крачка назад. Взех няколко клечки кибрит и ги запалих накуп. Едната пламна и другите я последваха, докато накрая държах в ръка искрящо, светещо кълбо. Изчаках, докато пламъкът стигна заплашително до края на пръстите ми и топлината стане непоносима, болезнена, преди да ги хвърля на земята.

Имаше миг тишина, а после надигащ се шум — като река, която прелива, — последван от бърза поредица от силно пращане. После дойде жегата. Обърнах се и изтичах към къщата както бях планирала, за да взема кофа с вода. Но огънят бе по-бърз от мен. Погледнах през рамо и видях, че пламъците се разрастваха, следвайки невидимата следа между храстите и лозите. Смятах, че огънят ще се ограничи до стволите на лозите, които бях заляла с бензина, а после аз ще се върна с кофите с вода и ще го спра, но той имаше други планове.

Взех стъпалата по три наведнъж и влетях в кухнята. Върнах кибрита на мястото му и извиках името на Елизабет. Тя се събуди незабавно. Чух я как се втурва към стаята ми, крещейки името ми.

— Долу съм! — извиках отново аз. Бях вече до мивката и пълнех кофа с вода. Тръбите на старата къща тракаха и водата течеше бавно, струите сякаш се задъхваха.

Стиснала пълната кофа, прекосих кухнята в същия миг в който Елизабет слезе по стъпалата, и двете заедно се обърнахме, една до друга, привлечени от светлината.

Небето беше пурпурно. Звездите бяха изчезнали. Докато се взирахме навън, огънят плъзна в крайпътното дърво и сухите магарешки тръни в него пламнаха в миг. Стената от пламъци, която се издигна, закриваше небето пред нас. Всичко отвъд нея изчезна от погледите ни. С Елизабет бяхме напълно сами.

Огънят се понесе в равномерни линии със скоростта на ток по електрически жици и за секунди обхвана цялото лозе.

22.

Събудих се от изгрева на слънцето. Тялото ми бе подгизнало, по лицето ми имаше отпечатыци от тревите и листата в гората. Бях спала шест часа, може би седем. Надигнах се и се отместих по-далече от двете локви, образували се под пиреновия храст.

Градът се пробуждаше. Двигателите на колите бръмчаха спирачки се набиваха рязко, птичките пееха. На улицата под мен малко момиче, ученичка, слезе от автобус. Тръгна бързо самичка надолу, носейки букет с цветя в ръцете си. Не можах да видя какви бяха. Въздъхнах. Повече от всичко исках да бъде това момиче да бъде отново дете и да държа в ръце минзухари или глогинки вместо магарешки тръни. Исках да претърся Северното крайбрежие, докато открия Елизабет и ѝ се извиня, и помоля за прошката ѝ. Исках да започна живота си наново, да тръгна по път, който няма да ме доведе до този момент, до това бягство в парка, докато дъщеря ми плачеше сама в празния апартамент на пустата сграда. Всеки избор, който бях правила всички решения, които бях вземала, ме бяха водили дотук, и исках да ги върна обратно, да залича цялата тази омраза и на, и насилие. Исках да седна на пейката със сандвич в ръка с моето десетгодишно аз, да си побъбрим, да я предупредя за тази сутрин и да и дам цветята, които ще я поведат в различна посока.

Но не можех да върна времето назад. Съществуваше само това: тази сутрин, тази гора и градът с моята дъщеря някъде там, която ме чакаше. Мисълта ме изпълни с ужас. Не знаех какво щях да открия, когато се върнех в апартамента. Не знаех дали тя щеше още да пици, или времето, самотата и гладът щяха да са изпразнили дробовете ѝ окончателно като надигащ се прилив.

Бях я разочаровала. Само три седмици след раждането ѝ и след като бях дала обещание и пред двете ни, я бях предала отново. И този цикъл щеше да продължи. Обещания и провали, майки и дъщери, до безкрай.

Ръцете ми започнаха да треперят конвулсивно, кофата се разтресе и водата се плисна върху Елизабет. Това сякаш я събуди и тласна към действие. Тя изтича до телефона в кухнята, а аз избягах навън през предната врата, разбутвайки бурканите, докато прескачах стъпалата.

Водата в кофата не беше достатъчна, за да спаси дори една лозичка. Погледнах огъня и го разбрах. И все пак трябваше да опитам. Горяха акри от лозето, жегата ставаше все по-непоносима. Всичко, на което Елизабет бе посветила живота си щеше да изчезне, ако не направех нещо. Щеше да остане сред опустошената си земя, бездомна и сама. Трябваше да попреча това да се случи. Ако не го направех, никога повече нямаше да мога да я погледна в очите.

Лиснах водата върху редичка от горящи лози. Дори да е имало съскане, дори един пламък да се беше предал, не чух нито видях нищо. Отблизо пращането на огъня бе оглушително, миризмата на дима бе отровно сладникава. Напомняше ми за карамелизираните ябълки на Елизабет и осъзнах, че сладостта идва от гроздето, от свършено узрялото грозде, което умираше.

Елизабет ме извика от верандата. Обърнах се. Огънят се отразяваше в нейните прозрачни като стъкло, безпомощни очи. С едната ръка закриваше устата си, а другата бе допряла до сърцето си. Обърнах се, усещайки мащабността на грешката си, тежка и смазваща като пушека в дробовете ми. Нямаше да има никакво значение, че не бях искала да причиня толкова щети. Нямаше да има никакво значение, че го направих само защото исках да остана с нея и защото я обичах...

Трябваше да запаля този огън. Ако не го бях направила, щях да загубя всичко.

Но не можех да върна времето назад. Съществуваше само това — тази сутрин, тази гора и градът с моята дъщеря някъде там, която ме чакаше. Мисълта ме изпълни с ужас. Не знаех какво щях да открия, когато се върнех в апартамента. Не знаех дали тя щеше още да пищи, или времето, самотата и гладът щяха да са изпразнили дробовете й окончателно като надигащ се прилив.

Бях я разочаровала. Само три седмици след раждането ѝ и след като бях дала обещание и пред двете ни, я бях предала отново. И този цикъл щеше да продължи. Обещания и провали, майки и дъщери, до безкрай.

Без да мисля, съблякох нощницата си и започнах да удрям по пламъците, опитвайки се да ги задуша. Тънкият плат напръскан с капки бензин, избухна в ръцете ми. Елизабет се затича обезумяла към мен. Кресна ми да се отдалеча от огъня, но аз продължих да размахвам пламтящата нощница над главата си. От нея хвърчаха искри и Елизабет трябваше да се сведе, докато тичаше към мен.

— Полудя ли?! — изкрещя тя. — Прибирай се в къщата!

Приблжих се още към огъня, жегата бе заплашителна и смазваща. Една искра се приземи на върха на главата ми и тръгна надолу по косата ми. Елизабет замахна с ръка към пламналия кичур и ударът ѝ ми подейства добре, заслужавах го.

— Ще го угася! — изкрещях аз. — Остави ме!

— С какво? — попита Елизабет. — С голи ръце? Пожарната идва насам. Ще умреш тук като пълна глупачка, махаща ръце във въздуха.

Но аз не отстъпих. Пламъците приближиха още към мястото, където стоях.

— Виктория — каза по-тихо Елизабет. Беше спряла да крещи и подивелите ѝ очи изглеждаха странно спокойни. Напъвах се да чуя думите ѝ, заглушавани от бумтенето на огъня. — Няма да загубя лозето и дъщеря си в една и съща нощ. Няма.

Когато не помръднах, тя се впусна към мен, сграбчи ме за раменете и ме разтресе.

— Чу ли ме? Няма!

Изкубнах се, но Елизабет ме стисна отново за едната ръка и ме повлече към къщата. Борех се, дърпах се, но тя ме дръпна още по-силно и усетих как рамото ми изцрака от натиска. Тя ахна и ме пусна. Строполих се на земята и се свих на кълбо.

Огънят ме обви като одеяло и през грохота му чух как металната врата на караваната изпука от жегата. Елизабет изкрещя да се изправя, дръпна ме и ме ритна в ребрата. Когато се

опита да ме вдигне и да ме отнесе на ръце, изпицях и я захапах като подивяло животно.

Най-накрая тя ме остави.

Когато се върнах, бебето се бе събудило. Широко отворените ѝ очи мигаха към тавана и тя не се разплака, когато ме видя. Намерих шишето ѝ в кухнята, изпразних старото мляко в мивката и направих нова смес. Наведох се над бебето и поставих биберона в устата ѝ. Тя разтвори устни, но не засмука. Стиснах гумения биберон и наблюдавах как тънката струйка потича по изплезения ѝ очакващ език. Тя преглътна два пъти, преди да заспи в кошчето си.

Изкъпах се и изядох купа с овесени ядки. Всеки път, когато отивах до кошчето, спирах и изучавах лицето ѝ, а ако тя отваряше очи, поставях шишето в устата ѝ. Научи се да пие от него, бавно, спокойно, без яростната ожесточеност, с която преди поглъщаше гърдите ми. Беше ѝ нужен цял ден, за да изпие шишето докрай. Не плака. Дори не хленчеше.

Преди да си легна, смених подгизналия ѝ памперс, но не я вдигнах от кошчето. Тя явно се чувстваше удобно там и се страхувах да не разруша крехкия мир, който бяхме постигнали, страхувах се, че паниката ми ще се завърне при звука на първия ѝ писък. Преместих кошчето на дивана и двете останахме там, осветени от бледата лунна светлина. Приготвих второ шише и ѝ го подадох; устничките ѝ оформиха съвършен кръг около оранжевия гумен биберон. В бутилката се образуваха малки мехурчета, докато тя изсмукваше вода, желязо, калций и протеини през микроскопичните дупчици. Очите ѝ бяха поотворени, по-големи, отколкото друг път — почти кръгли, с малки бели триъгълничета вътре — и се взираха търсещо в лицето ми. Когато спря да яде, гуменият биберон се изплъзна от устата ѝ и тя протегна малките си пръстчета към мен. Разперваше ги и ги събираше в празното пространство между нас, стискайки силно нещо невидимо.

Преди да осъзная, се разплаках, сълзите се стекоха по брадичката ми и закапаха върху личицето на бебето; оформиха тънка линейка покрай червените ѝ устни и те се свиха и нацупиха изненадано. Разсмях се и сълзите ми потекоха по-силно. Откритата прошка в очите ѝ и безусловната ѝ любов ме ужасяваха. Също като Грант дъщеря ми

заслужаваше много повече от това, което можех да ѝ дам. Исках тя да носи клонки от глог в ръцете си, да се смее с лекота и да обича без страх. Но аз не можех да ѝ дам това, не можех да я науча на нещо, което не знаех. Съвсем скоро моята отровна злъч щеше да увреди нейното съвършенство. Тя щеше да се изцеди от тялото ми и бебето щеше да я погълне с готовността на ненаситно дете. Бях наранила всички хора в живота си; отчаяно исках да я спася от опасността да бъде моя дъщеря.

На сутринта щях да я занеса на Грант. Той щеше да съхрани нейната доброта и да я научи на всичко, което тя трябваше да знае. Рената беше права; Грант заслужаваше да познава дъщеря си. Той заслужаваше нейната сладост, нейната красота и непоколебима преданост.

Когато отдръпнах лицето си, очите на бебето бяха затворени. Оставих кошчето на дивана и се затворих в синята стая.

Тази нощ усещах мириса на мъх, на сухи листа и влажна почва в апартамента си, сред мазилката и цимента, на десетки пресечки от всичко зелено и растящо.

На сутринта излязох бързо от сградата. Нахраних бебето с това, което бе останало в шишето от предишната вечер, и я понесох с кошчето към колата си. Тя беше будна, докато шофирах през града. През нощта беше спала, а дори и да се бе събудила по някое време, не бе плакала. Аз самата спях дълбоко, без да сънувам нищо, но се събудих притеснена и нервна от това, което ми предстоеше. Тялото ме болеше, препълнените ми с мляко гърди щяха да се пръснат и цялата горях въпреки че сутринта бе студена. Смъкнах до долу прозорците и бебето сгърчи лице от нахлулия в колата силен вятър.

Подкарах на север по магистралата, пресяхох моста и поех по първото отклонение. Нямах време да се отбивам до някой от пищните градски паркове, но това нямаше значение.

Пролетта бе дъждовна, щях да открия каквото ми бе нужно във всяка по-сенчеста, гъста горичка. Спрях на паркинг, от който се откриваше гледка към крайбрежието и към огрения от сутрешното слънце мост Голдън Гейт. Паркингът вече бе пълен с туристи, които

нахлузваха туристическите си обувки и пълнеха шарени пластмасови бутилки с вода.

Грабнах кошчето за дръжките му и тръгнах по централната алея към гората. Тя се разклоняваше на няколко места и аз поех по пътеката с най-малко слънце; потръпвах, докато вървях сред прохладните дървета. Туристи ме подминаваха и гукаха умилително над бебето, докато най-накрая отбих встрани и тръгнах по още по-малка пътечка, в началото на която имаше табела с надпис „Залесяване. Не преминавай.“ Преметнах кошчето през рамо на дългата му дръжка и се скрих от погледа на преминаващите сред гигантските секвой.

Бебето не издаде никакъв звук, когато я извадих от кошчето и я оставих на земята, полагайки плешивата ѝ мека главичка върху мекия пласт опадали листа. Тя се взираше към секвоите, мътните ѝ сини очи оглеждаха високите дървета лъчите светлина, сивото небе и може би дори това, което се намираше отвъд видимия свят. Не се съмнявах, че е способна да прозре всичко.

Извадих големия кухненски нож, който бях пхнала в задния джоб на дънките си, и започнах да стържа порестия зелен мъх от дънерите на секвоите. Мъхът падаше на земята на дълги, плътни парчета и аз ги подреждах внимателно по дъното и отстрани на кошчето, като се стараех най-меките и ароматни части да бъдат на мястото, където щеше да лежи главичката ѝ.

Когато кошчето беше напълно покрито, прибрах ножа в джоба си, вдигнах бебето, което беше заспало, и я положих нежно върху мекото одеяло от мъх.

Майчина любов.

Само това можех да ѝ дам. Някой ден, надявах се, тя щеше да разбере.

Резервният ключ на Грант беше на мястото си, в ръждясалата тенекиена кутия до предната веранда. Отключих вратата и внесох кошчето с бебето в кухнята. Оставих го на пода, до витата стълба в ъгъла на стаята. От мястото, където лежеше дъщеря ми можеше да гледа нагоре към трите етажа и това явно я забавляваше по някакъв начин. Тя продължаваше спокойния си оглед, докато аз обиколих

кухнята, включих котлона на печката и напълних чайника с вода, за да направя чай.

Беше минала почти година, откакто бях правила за последно чай в тази кухня, но всичко си беше на мястото, както преди. Седнах на стола до масата и зачаках водата да заври. Бебето беше толкова спокойно, че лесно можех да забравя за нея; можех да си представя, че се бях върнала само за да изненадам Грант с чаша чай. Той ми липсваше. Докато седях във водната кула и гледах към цветната му ферма, не можех да пренебрегна това чувство. А скоро и бебето щеше да ми липсва. Прогоних мисълта от съзнанието си и се съсредоточих върху цветята, изпълнили пространството пред къщата докдето стигаше погледът ми.

Бебето издаде звук, нещо средно между въздишка и грачене, точно когато водата кипна. Парата замъгли кухненския прозорец. Запитах се дали тя можеше да пие ментов чай. Може би щеше да бъде добре за стомахчето ѝ, да я успокои; бях донесла полупразното шише, но забравих сухото мляко. Изхвърлих съсирената течност в мивката, измих шишето, напълних го до половината с врящата вода, а после долях студена вода от чешмата. Пъхнах вътре една торбичка чай и завих капачката с биберона. Носът на бебето се сгърчи от изненада, когато опита за пръв път чая, но устните ѝ засмукаха биберона хищно и тя започна да пие, без да се оплаква. Парата от все още врящата на котлона вода се спусна над нас. Мъхът в кошчето изглеждаше по-зелен от влагата във въздуха.

Подпрях шишето в едната страна на кошчето, така че бебето да продължи да пие; напълних една тенджера с вода и сложих и нея на котлона. Искях мъхът да живее колкото се можеше по-дълго. Докато бебето пиеше, водната кула се изпълни с гореща, издигаща се пара. Отнесох кошчето на третия етаж, до леглото на Грант. Когато стигнах горе, видях, че дъщеря ми бе заспала — дълбок, прекалено спокоен сън, който ме притесни; може би ментовият чай не беше добра идея. Оставих кошчето в средата на матрака и легнах до него. Приблжих лицето си, докато усетих дъха на бебето да гъделичка горната ми устна.

Останах там — споделях дъха си с този на дъщеря си, носовете ни бяха почти долепени, — докато слънцето се вдигна опасно високо в небето. Грант щеше да се прибере всеки момент. Затворих очи и се

отдръпнах назад. Бебето изхленчи и засмука въздух, както правеше преди, когато издърпвах зърното от устата си, и гърдите ми ме заболяха при този спомен.

Извадих малко парченце мърх от края на кошчето и го потрих в лицето ѝ, по брадичката ѝ, после го пъхнах под гушката ѝ. Мърхът се повдигаше и спускаше в ритъма на ударите на сърцето ѝ.

Отдръпнах се, изправих се и слязох надолу по стълбата. Тенджерата беше почти празна. Напълних я отново с вода до самия ръб, върнах я на печката и излязох през вратата.

Подкарах комбито по прашната алея, после продължих по магистралата, без да се обръщам назад. Това, което бе започнало като тъпо туптене в лявата ми гърда, се бе превърнало в остра болка. Когато докоснах зърното, болката се разля по плътта ми и продължи към гръбнака ми. Започнах да се потя. Прозорците все още бяха смъркнати, включих и климатика, но пак ми беше горещо. Погледнах в огледалото за обратно виждане към мястото, където преди стоеше кошчето с бебето, а сега бе празно. Нямаше нищо, освен малко суха пръст и изпаднало късче яркозелен мърх.

Включих радиото и местих станциите, докато открих нещо достатъчно шумно, нещо с много мощни инструменти и само глас, без думи. Музиката ми напомни за групата на Наталия. Карах бързо, направо летях по моста и докато пресичах кръстовищата, не намалявах нито на червено, нито на жълто. Нуждаех се от синята стая. Трябваше да легна долу, да затворя очи и да заспя. Нямаше да изляза оттам цяла седмица; ако въобще излезех някога.

Спрях рязко пред апартамента и за малко да се блъсна в колата на Наталия. Багажникът ѝ беше отворен, кутии и куфари бяха струпани на тротоара. Трудно беше да се каже дали пристигаше, или тръгваше. Излязох тихо от колата, надявайки се, че ще успея да се плъзна незабелязано в синята стая и да заключа ключалките, преди тя да ме види.

Минах на пръсти през празния първи етаж и почти се сблъсках с Наталия в подножието на стълбището. Тя не отстъпи встрани. Погледнах към нея и от изражението ѝ разбрах, че явно изглеждах толкова зле, колкото се чувствах.

— Добре ли си? — попита Наталия. Кимнах и се опитах да мина покрай нея, но тя все още не се отместваше. — Лицето ти е по-розово

от косата ми. Пресегна се, докосна челото ми и отдръпна ръка, сякаш се бе опарила. Минах покрай нея, но се спънах и паднах на долното стъпало. Дори не се опитах да се изправа, а запълзях на колене по стъпалата нагоре. Наталия ме последва. Вмъкнах се в синята стая и затворих вратата зад себе си.

Наталия потропа по нея.

— Трябва да тръгвам — прошепна тя и гласът ѝ бе изпълнен със страх. — Удължиха турнето ни — няма да ме има поне шест месеца. Дойдох само да си взема някои неща и да ти кажа да използваш стаята ми, ако искаш.

Не реагирах по никакъв начин.

— Наистина трябва да тръгвам — каза тя отново.

— Тогава тръгвай — успях да отроня аз.

Нещо удари силно вратата, вероятно кракът на Наталия.

— Не искам да се върна след шест месеца и да открия миризмата на разлагащото ти се тяло — каза тя и ритна вратата отново.

Следващото, което чух, бе звукът от обувките ѝ, трополящи надолу по стълбището, и затръшването на вратата на колата и. Двигателят забръмча, после гумите изсвистяха и тя изчезна.

Дали щеше да се обади на майка си, зачудих се аз. Дали щеше да се досети, че бебето го няма, и да се обади на социалните? Ако решише да се обади на някого, надявах се да избере полицията; предпочитах тях пред това да се изправа срещу мама Руби и нейното разочарование.

Полегнах на лявата си страна върху пухения дюшек твърдата буца, в която се бе превърнала гърдата ми, се подпираше в матрака. Тялото ми, което вече не усещах като свое се тресеше неконтролируемо. Замръзвах. Облякох си всички блузи и пуловери, които имах, и се завих с кафявото одеяло. Когато и това не ме стопли, се пхнах под дюшека. Останах там, макар че почти не може да дишам, и тялото и умът ми бяха все по-замъглени. Студът в мен се превърна в черна вихрушка и внезапно ми хрумна утешителната мисъл, че сънят в който изпадах, щеше да бъде окончателен, състояние, от което никога нямаше да се завърна.

В далечината се чува сирени, все по-силно, все по-наблизо, докато накрая ги чувах, сякаш идваха от стаята на Наталия. Снопчета светлина проникнаха под вратата ми. И после внезапно угаснаха.

Около секунда стаята беше тъмна и тиха като смъртта; после внезапно се чу блъскане по вратата и трополене на крака по стълбището.

Лежах в линейката, покрита с бял чаршаф. Не можех да си спомня как съм се озовала там. Все още бях само по бельо и някой бе метнал през гърдите ми болнична нощница.

Чух хлипането на Елизабет.

— Вие ли сте майка ѝ? — попита някакъв глас.

Отворих очи. Млад мъж в униформа стоеше до главата ми. Въртящите се светлини на сирените присветваха през прозореца и хвърляха отблясъци по потното му лице.

— Да — отвърна Елизабет, все още плачейки. — Искам да кажа, не. Още не.

— Под ваше попечителство ли е?

Елизабет кимна.

— Трябва да докладвате веднага на социалните. Или аз ще го направя.

В думите на мъжа пролича съжаление и Елизабет се разплака още по-силно. Той ѝ подаде тежък черен телефон, прикачен към линейката с виещ се шнур като телефона в кухнята ни. Затворих отново очи. Елизабет продължаваше да плаче, а ми се струваше, че пътувахме часове наред в нощта.

Когато линейката спря, нечи ръце наместиха болничната нощница под мишниците ми. Вратите се отвориха. Навлезе студен въздух и щом отворих очи, първото, което видях бе Мередит. Чакаше ме. Беше все още по пижама, наметнала само един шлифер върху нея.

Докато отнасяха носилката, тя се наведе напред и ръката ѝ отмести Елизабет.

— Аз ще поема оттук — каза тя.

— Не ме докосвай — каза Елизабет. — Не смей да ме докосваш.

— Изчакай ме в чакалнята.

— Няма да я оставя.

— Ще изчакаш в чакалнята или ще повикам охраната да те изведе насила — каза Мередит.

Успях да повдигна глава и гледах как Елизабет остава зад мен, в коридора, очевидно все още в шок. Мередит ме последва в болничната

стая.

Една сестра огледа тялото ми и записа нараняванията ми.

Имах изгаряния по черепа и червени дълбоки следи на корема си, където ластикът на памучното ми бельо се бе разтопил. Рамото ми беше извадено и ръката ми висеше отпусната встрани, а по гърба си имах синини там, където Елизабет ме беше ритала. Мередит записа всичките наранявания в своя бележник.

Елизабет ме беше наранила. Не така, както смяташе Мередит, но го бе направила. Белезите бяха неоспорими и щяха да бъдат заснети и сложени в досието ми. Никой нямаше да повярва на версията на Елизабет: че се е опитвала да ме спаси и да ми попречи да вляза в горящите пламъци. Макар да бе истина.

И внезапно го видях — в следите по тялото ми — пътя, по който можех да поема, да избягам от вината, от съжалението от изпепеленото лозе. Не можех да се изправя лице в лице с Елизабет, с болката, която ѝ бях причинила. Никога нямаше да мога. Не беше само пожарът; беше цяла година, в която ѝ бях причинявала щети, някои малки, някои непростими. Отглеждането ми я бе променило. Година след като бях влязла в дома ѝ, тя беше различна жена, по-слаба, жена, която можеше да страда, да бъде наранена. Тя не го заслужаваше. Не заслужаваше нищо от това.

Сестрата излезе в коридора. Мередит затвори вратата зад нея и двете останахме сами в малката стая.

— Тя би ли те?

Прехапах долната си устна толкова силно, че я разкъсах.

Когато преглътнах, усетих вкуса на кръвта. Мередит ме гледаше втренчено. Поех си дълбоко дъх. Огледах облицования с плочки под и затворих очи, преди да отговоря по единствения начин, който можех, единствения, който Мередит очакваше.

— Да — казах аз.

Тя излезе от стаята.

Една дума и всичко свърши. Елизабет можеше и да се опитва да ме посети, но щях да отказвам да я виждам. Мередит и сестрата вече вярваха, че е опасна, и щяха да ме защитят.

Тази нощ за пръв път сънувах огън. Елизабет се навеждаше над мен, стенойки. Звукът беше почти нечовешки. Опитвах се да

пристъпя към нея, но краката ми бяха залепнали за земята, сякаш плътта ми се разтапяше и сливаше с пръстта.

Тя започна да крещи, думите ѝ звучаха отчаяно, изпълнени с агония. Тялото ми почерня, преди да разбера, че казваше колко ме обича, отново и отново, и отново. Беше по-ужасно от стенанията. Събудих се, изгаряща от треска, тялото ми бе плувнало в пот.

23.

Прекарах три дни в болницата, лекувайки се от мастит. Когато парамедиците ме бяха намерили, температурата ми е била 40,5 градуса. Треската ми спря едва след 48 часа интравенозно лечение с антибиотици и в просъница чувах как лекарите обсъждат, че не са виждали подобно нещо.

Маститът бил чест и обичаен проблем при кърмещите майки, но се лекувал лесно. В моя случай обаче инфекцията бе обхванала почти цялото тяло. Кожата се белеше от гърдите ми, но също и от ръцете ми, от шията ми и от вътрешността на бедрата ми. Лекарите казваха, че в учебниците няма описан подобен случай.

Когато треската намаля, усетих изгарящата болка от липсата на дъщеря ми. Лицето ми, гърдите ми, дробовете ми пламтяха от копнеж по нея. Тревожех се, че лекарите ще започнат да задават въпроси как и къде съм родила, къде е бебето ми и защо нямам посетители, затова си тръгнах, преди да съм напълно възстановена и да ме пуснат официално — просто свалих системата от ръката си и се измъкнах по задното стълбище на болницата.

Взех такси до празния си апартамент и извиках ключар да смени цялата брава. Когато Наталия се върнеше, щях да ѝ дам ключ. Дотогава не исках нито Рената, нито мама Руби, които бяха свикнали да влизат, без да чукат, да идват и да виждат бебето. Нямах сили да им призная какво бях направила.

Същия следобед мама Руби дойде. Тропа толкова дълго, че накрая бях сигурна, че ще разбие стъклената врата на долния етаж. Надзърнах през прозореца в стаята на Наталия, после се върнах в кухнята и оставих отворен телефона, преди да се прибера в синята стая. Вечерта дойде Рената, която удря още по-силно по вратата и хвърли малък камък по прозорците на втория етаж. Не се издадох, че съм се прибрала. На следващата сутрин различно, по-тихо чукане ме пробуди от дълбокия ми сън и знаех, че Марлена се е върнала. Беше време да се захващаме за работа. Щях да ѝ кажа истината.

Запрепъвах се надолу по стъпалата и примижах на ярката светлина. Марлена нахлу през вратата.

— Сигурно е станала огромна! — възкликна тя. — Как се казва?

Качи се на горния етаж, а аз я последвах бавно. Когато стигнах горе, Марлена обикаляше из дневната, усетила пустотата на апартамента. Погледна ме и в очите ѝ имаше един-единствен въпрос.

— Не знам — отвърнах аз, като предпочетох да отговоря на зададения, а не на премълчания въпрос. — Не знам името ѝ така и не го измислих.

Очите на Марлена не се отместиха от мен, питайки отново: Къде е тя?

Разплаках се. Тя пристъпи към мен и постави нежно ръка на рамото ми. Искях да ѝ кажа. Искях да знае, че бебето е в безопасност, че ще бъде обичана и може би дори ще бъде щастлива.

Минаха минути, преди да мога да говоря и когато го направих, ѝ разказах историята накратко, без никакви разкрасявания. Оставих я при баща ѝ, който ще я отгледа. Не мога да бъда майката, която бих искала да бъда. Болката от загубата ѝ бе непоносима, но това е било най-доброто решение за дъщеря ми.

— Моля те — казах аз, когато приключих. — Нека не говорим повече за нея.

Прекоших стаята и отидох до кутията със салфетки и бележника си с ангажиментите. Сгънах листа, на който бях написала поръчката, пяхнах в него достатъчно пари и го подадох на Марлена.

— Ще се видим утре.

Не изчаках да си тръгне, обърнах се, прибрах се в синята стая и се заключих отвътре. Споделената на глас истина ме освободи и на мига заспах непробудно.

На следващата сутрин се събудих не от внимателното чукане на Марлена по вратата, а от решителните удари на Рената. Покрих главата си с възглавницата, но гласът ѝ достигна до мен през нея.

— Няма да си тръгна, Виктория — провикна се тя. — Видях Марлена на борсата и знам, че си вътре. Ако не ми отвориш ще стоя тук, докато тя се върне и ще вляза с нея.

Трябваше да се изправа срещу Рената. Нямаше начин да я избягвам повече. Слязох по стъпалата, отключих двойната стъклена врата и я откряхнах леко.

— Какво? — попитах аз.

— Видях я — каза Рената. — Тази сутрин, на борсата. Мислех, че си си тръгнала с бебето, че си избягала, без да кажеш на когото и да е, и тогава я видях в ръцете му.

Очите ми се насълзиха, но повдигнах рамене, питайки мълчаливо какво всъщност иска от мен.

— Казала си му? — попита тя. — И си му дала бебето?

— Не съм му казала нищо — отвърнах аз и преглътнах тежко. — И не искам и ти да ми казваш нищо. Никога.

Очите на Рената омекнаха.

— Тя изглеждаше щастлива, а Грант бе много уморен, но...

— Моля те — казах аз и тръгнах да затварям вратата. — Не искам да знам. Не мога да го понеса.

Затворих докрай и заключих. С Рената останахме така от двете страни на стъклото, в мълчание. Вратата не беше достатъчно дебела, за да заглуши гласовете ни, но никоя от нас не проговори. Тя погледна в очите ми и се надявах, че можеше да види копнежа, самотата и отчаянието ми. Беше ми достатъчно трудно да оставя бебето си. Нямаше да понеса нищо повече за нея, да ми разказват как расте, как се променя. Трябваше да разбере, че единственият начин да преживея решението си бе да се опитам да забравя, че съм имала дъщеря.

Марлена дойде с колата ми, с отворен багажник, напълнен догоре с цветя. Излезе и преди да започне да разтоварва изгледа и двете ни.

— Всичко наред ли е? — попита тя.

Рената ме погледна, а аз извърнах глава встрани.

Тя не каза повече нищо. Обърна се и тръгна към магазина; ръцете ѝ се поклащаха отпуснато отстрани на тялото ѝ.

В следващите месеци мълвата за моята работа, за Посланието се разнесе като лавина. Приемах само пари в брой, предварително, а качеството и вярата в тайнствената сила на моите букети създаде нещо като култ. Не рекламирах никъде. След първите няколко кофи с ириси телефонният ми номер преминаваше от ръка на ръка с такава скорост, все едно бях поставила светещ билборд на входа на моста Бей Бридж. Наталия не се върна от турнето си и аз наследих целия апартамент,

като на първи юни изпратих на собственика на имота плик, пълен със стодоларови банкноти. Марлена продължаваше да работи като моя асистентка, организираше графика, отговаряше на телефона, изпълняваше поръчките и доставките. Аз правех букети и украси и се срещах с клиенти в празния офис на първия етаж на същите сгъваеми столове, които бях купила преди време, показвайки им отворените кутии от обувки под силната флуоресцентна светлина на лампите.

Консултациите ми за сватбите бяха по предварителна уговорка, както и останалите ми ангажименти. Двойките се отнасяха към срещите ни сякаш идваха при гадателка или при жрица на цветята, от която зависеше бъдещето им; разказваха ми — понякога с часове — каква се надяват да бъде връзката им и за проблемите, с които се сблъскват. Записвах думите им, водех си бележки на прозрачен лист оризова хартия и когато свършеха да говорят, им го връщах, навит на руло и завързан с панделка. Често го използвах не само за да имат информация какви цветя са избрали, но и за да напишат сватбените си обети; освен това вярвах, че така съм направила предсказания за бъдещия им съвместен живот. Бетани и Рей бяха вече щастливо женени. Много други двойки ми изпращаха картички от медения си месец и описваха отношенията си с думи като хармония, страст, разбирателство и безброй други определения, вдъхновени от Посланието, от качествата на цветята.

Бързо растящата популярност на езика на цветята, съчетан с адекватната реакция на останалите цветари — те също започнаха да предлагат подобни консултации на потоците от младоженци, които аз и Марлена отклонявахме, защото не смогнахме да ги поемем, предизвика постепенна, но видима промяна в цветната индустрия в района на крайбрежието. Марлена разказваше, че на борсата божурите, невените и лавандулата стояли в пластмасовите си кофи непогледнати докато лалетата, люлякът и пасифлората се изкупували преди изгрев-слънце. За пръв път от години можело да се намери кичест нарцис дълго след естествения му период на цъфтене.

В края на юли дръзките булки носеха в църквите вместо обичайните букети красиви керамични купи с ягоди или ароматни китки копър и хората не поставяха под съмнение естетическия им вкус, а по-скоро се възхищаваха на простотата на техните желания.

Ако това продължаваше със същата скорост, осъзнах аз Посланието на цветята щеше да намали гнева, болката и недоверието по цялата земя. Земеделците щяха да изкореняват нивите си с отровния дигиталис, за да засадят равнец, чиито розови, жълти и бели цветове бяха лек за разбито сърце. Цените на салвията и пасифлората щяха да нараснат значително. Сливовите дървета щяха да бъдат засаждани единствено за да се обират техните изящни, кичести цветове, а слънчогледите щяха да излязат напълно от мода, да изчезнат от цветарските магазини и сергии и от всички сувенири, с които сега украсявахме кухните в селските си къщи. Магарешкият трън щеше да бъде изкореняван систематично от запустелите парцели и обраслите дворове.

В летните следобеди, докато работех в оранжерията на покрива, която бях построила с помощта на леки пластмасови конструкции и в която вече имаше стотици малки керамични саксии, се опитвах да намеря утеха в скромния си принос към света. Казвах си, че някъде там някой ще бъде по-малко гневен, по-малко смазан от мъка заради посланието, което бях помогнала отново да се разпространи сред хората. Приятелствата щяха да бъдат по-здрави, браковете — по-крепки. Но не си вярвах. Не можех да си припиша заслугата за някакво абстрактно влияние над света, когато всеки конкретен допир, който бях имала с хората, бе причинявал единствено болка: на Елизабет, с пожара и фалшивото обвинение; на Грант, когато го напуснах и после го натоварих с бремето на едно безименно дете.

Дъщеря ми. Нито за миг не забравях, че я бях изоставила. Можех да се преместя в стаята на Наталия, но вместо това продължавах да спя в синята стая, свита на кълбо в пространството, което някога споделяхме двете. Всяка сутрин, докато се събуждах, изчислявах възрастта ѝ, с месеците и дните. Седях срещу бърбривите булки и се опитвах да си спомня почти невидимите ѝ веждички, извити въпросително към мен устните ѝ, отварящи се и затварящи се в определен ритъм.

Отсъствието ѝ в пустия апартамент беше толкова реално колкото бе някога присъствието ѝ, разтърсваше найлоните на оранжерията, плъзгаше се като светлина под пролуката на вратата в синята стая. В потропването на дъжда по плоския покрив чувах нейното ненаситно засмукване на гърдата ми.

На всеки двайсет и девет дни лунната светлина минаваше с бавно движение по дивана на мястото, където бяхме седели двете последната нощ, и очаквах да ми я върне обратно. Но луната осветяваше единствено самотата ми и аз седях там сред нейния бледен блясък, спомнях си как изглеждаше детето ми и се опитвах да си представя каква е станала. Чувствах как на мили от мен дъщеря ми се променяше, как растеше с всеки ден, без мен. Копнеех да бъда с нея, да съм свидетел на нейното преобразяване.

Но колкото и да исках да сме заедно, нямаше да отида при нея. Желанието ми да бъда с детето си отново ми се струваше егоистично. Оставянето ѝ при Грант бе най-любящият жест, който някога бях извършвала, и не съжалявах за това. Без мен дъщеря ми щеше да е в безопасност. Грант щеше да я обича както бе обичал мен, с отдаденост и нежност. Това бе всичко, което исках за нея.

Съжалявах само за едно и то нямаше нищо общо с дъщеря ми. През целия ми изпълнен с грешки живот, сред насилието и болката, която бях причинявала, често безпричинно съжалявах единствено за пожара. Няколко буркана, клечки кибрит и липса на преценка бяха предизвикали ада, който бе засиял и извисил унищожителните си пламъци. Огънят бе прераснал в лъжата, отнела ме завинаги от Елизабет, бе разпалил битките, които водех през следващите осем години в приютите, и най-накрая бе изтлял в недоверието ми към Грант, но не и преди да съсипе всичко, което можеше. Бях отказала да повярвам, че той ме обича или че ще продължи да ме обича, ако узнаеше истината.

Грант смяташе, че майка му е предизвикала пожара, който бе провалил живота и на двамата ни; макар да не бяхме говорили за това, знаех, че той не ѝ бе простил. Но вината не беше нейна. Аз бях виновна, че лозите бяха пламнали, че Елизабет не беше отишла при Катрин, че той бе прекарал следващата година напълно сам, грижейки се за болната си майка. Не знаех подробностите за състоянието на Катрин, но то се долавяше в начина, по който Грант ме обичаше — предпазливо нежно, с уважение към моето уединение. Той бе имал нужда от Елизабет също толкова, колкото и аз.

Сега вече бе прекалено късно. Лозето бе изгоряло. Грант бе прекарал целия си живот, с изключение на шестте месеца с мен, сам. Аз изгубих единствената жена, която бе искала да бъде моя майка, и бе

невъзможно да се върна назад, невъзможно да спася собственото си детство. Но макар да бе прекалено късно за всичко това, имаше една мисъл, която не ми даваше мира, която раздираше душата ми: аз исках да се върна при Елизабет. Повече от всичко исках да бъде нейна дъщеря.

В средата на август, изтощена от мислите за детето си Елизабет и Грант, и от безспирния поток летни сватби, се оттеглих в синята стая. За пръв път, откакто посланието на цветята бе станало толкова популярно, заключих и шестте ключалки. Марлена щеше да се справи с ангажиментите ни.

Свистенето на чайника се промъкваше в сънищата ми, докато тя приготвяше чай за клиентите ни, но не излизах навън. Ключалките ме възпираха да не се кача на колата си, да не подкарам право към водната кула и да не изтичам по стълбата към третия етаж, за да си взема обратно дъщерята. Във фантазиите ми тя още лежеше безпомощно в кошчето си и се взираше в тавана. Всъщност вече бе на шест месеца и сигурно седеше изправена, протягаше ръчички и може би дори пълзеше по пода.

Останах в синята стая почти седмица. Марлена не ме притесняваше, но всяка сутрин пъхаше пресниман лист през пролуката на вратата. Беше графикът ни за септември и квадратчетата в него се запълваха с всеки ден. Очаквах работата да намалее с настъпването на студеното време, но вместо това тя май нарастваше. Притеснението ми за планината от задачи, които ни предстояха, най-накрая победи депресията ми.

Излязох, грабнах банан от купата с плодове, която Марлена бе напълнила и оставила на масата, и слязох на долния етаж. Тя седеше до масата и гризеше края на молива си. Усмихна се, когато ме видя.

— Тъкмо се канех да ходя до Дома и да наема още една помощничка.

Поклатих глава.

— Тук съм. Какво имаме?

Марлена прегледа графика.

— Нищо голямо до петък. Но след това ни чакат шестнайсет поредни дни без прекъсване.

Въздъгнах, но всъщност се почувствах облекчена. Цветята бяха моето спасение. С цветя в ръцете може би щях да издържа есента. А може би с минаването на месеците нещата щяха да станат по-лесни. Надявах се да стане така, но засега очакванията ми не се оправдаваха. Като че ли се случваше точно обратното; с всеки изминал ден се чувствах по-самотна, все по-трудно понасях последствията от решението си.

Обърнах се и поех нагоре по стълбището.

— Прибираш се в пещерата си ли? — попита Марлена. В гласа ѝ прозвуча разочарование.

— А какво друго да направя?

Тя въздъхна.

— Не знам — млъкна и аз отново се обърнах. Изглежда, знаеше, но ѝ беше трудно да намери думи, с които да го изкаже. Има нова закусвалня за сандвичи близо до „Цвят“ — каза след малко. — Мислех си, че можем да си вземем за обяд и после да се качим на колата.

— Защо?

— Знаеш... Да отидем да я видим — отвърна тя, гледайки не към мен, а през прозореца, към улицата.

Говореше за дъщеря ми. Но за частица от секундата помислих, че има предвид Елизабет, и това ми се стори най-логичното нещо. Точно това трябваше да направя. Знаех, че е жива и знаех как да отида при нея. Може би беше прекалено късно да бъда отново дете в нейния дом, но не и за да се извиня за това, което ѝ бях причинила.

Когато не отговорих веднага, Марлена погледна към мен и в очите ѝ се четеше надежда.

Поклатих глава. Бях я помолила никога да не говори за дъщеря ми и досега се беше въздържала.

— Моля те, недей — казах аз.

Брадичката ѝ се отпусна на гърдите ѝ и за момент приличаше на новородените бебета, които не можеха да държат изправени главичките си.

— Ще се видим в петък — казах аз и тръгнах към горния етаж.

Цяла нощ си представях как карам и отивам да видя Елизабет. Представях си дългата, прашна алея, късно узрелите чепки грозде,

увиснали по лозите. Следобедното слънце щеше да хвърля правоъгълна сянка от бялата къща, а стъпалата на предната веранда щяха да изскърцат, когато стъпех на тях.

Елизабет щеше да седи със скръстени в скута ръце до кухненската маса, вперила очи във вратата, сякаш ме бе очаквала през цялото време.

Представата ми бе разбита в мига, в който си дадох сметка, че всичко това може да е изчезнало. Не само акрите лозя, но и кухненската маса, мрежестата врата, цялата къща. През цялото време, което бях прекарала с Грант, нито веднъж не го попитах какви щети бе причинил пожарът и нито веднъж не продължих надолу по пътя, след входа на цветната ферма.

Не исках да знам.

Но след като се появи, мисълта вече не ме напускаше. Ако успеех да се извиня, тогава може би, най-накрая, щях да успея и да забравя. Може би сънищата ми щяха да изчезнат и щях да се отдам на новия си спокоен, самотен живот, който Елизабет щеше да разбере. Сгушена в синята стая, мислех какво да направя. Най-лесно щеше да бъде да напиша писмо. След като някога бях научила адреса, никога не го забравих. Но не можех да напиша обратния адрес на плика, защото рискувах Елизабет да се появи на вратата ми, а ако не го напишех, тя нямаше как да знае къде да изпрати отговора си. Не мислех, че ще мога да живея, непрекъснато надничайки през прозореца, в очакване старият ѝ сив пикап да се появи на улицата, но отчаяно исках да разбера реакцията ѝ. Смятах, че ще мога да понеса гнева и разочарованието ѝ, написани на листа. Дори можеха да ми донесат някакво облекчение след всичките години на угризения и вина.

Когато слънцето се надигна, вече знаех какво ще направя: щях да напиша писмо на Елизабет и да дам адреса на „Цвят“ като подател. Рената щеше да ми донесе отговора ѝ, ако въобще пристигнеше такъв. Открехнах вратата на синята стая и се ослушах за Марлена. Апартаментът беше пуст. Слязох на долния етаж, седнах на масата, сякаш щях да имам консултация, и се пресегнах за лист оризова хартия и химикалка. Ръката ми потрепери, когато я повдигнах над листа.

Първо написах датата в най-горния десен ъгъл, както ме беше учила Елизабет. Все още треперейки, добавих името ѝ. Не помнех дали

след него трябваше да поставя точка или запетая; поколебах се и сложих и двете.

Погледнах какво бях написала. Почеркът ми беше изкривен от притеснение и далеч от съвършенството, което Елизабет винаги изискваше. Смачках листа и го хвърлих на пода.

Взех нов и започнах отначало.

Час по-късно се пресегнах за последния си лист. На пода около мен имаше купища листа, намачкани на топка. Знаех, че е последният ми лист и това ме изнервяше допълнително ръката ми трепереше по-силно и почеркът ми приличаше на почерка на малко дете, което не е сигурно как трябва да изглеждат буквите. Елизабет щеше да се разочарова. Все пак продължих, бавно, решително. Най-накрая успях да напиша това, което исках.

„Аз подпалих пожара. Съжалявам. Никога не съм спирала да съжалявам.“

Написах името си. Писмото ми беше кратко и се притесних, че Елизабет ще го сметне за грубо или неискрено, но нямах какво друго да ѝ кажа. Сгънах листа, пхнах го в плик залепих го, написах адреса и му сложих марка. Марките, които бях купила още предишната пролет, бяха с рисунка на нарциси — ново начало; жълти и бели нарциси на червен фон със златни букви в чест на китайската нова година. Елизабет щеше да ги забележи.

Изминах бързо пътя до края на улицата, повдигнах тежкия метален капак на пощенската кутия и пуснах писмото вътре, преди да размисля.

В един септемврийски ден следобед седях в пустия си офис и проверях подредбата на картоните си по навик, в очакване на двойката, с която имах уговорка. Сватбата им щеше да бъде чак догодина, през април, но бяха настояли за среща още сега. Булката искаше да поръча всичко — от цвета на картичките с имената на гостите по масите до думите на песента за първия им танц — така, че да подхожда на цветята от украсата.

През лятото бях работила с много булки, но напасването на цветята и музиката беше прекалено дори и за мен. Не горях от нетърпение за тази среща.

Погледнах часовника си. Четири и четирийсет и пет. Петнайсет минути до идването на клиентите ми. Беше време да приготвя чая. Пиех само силен чай от хризантеми, който бях купила от Китайския квартал — цветчетата се разтваряха и просмукваха в потъмнялата вода. Беше много ароматен и клиентите ми бяха свикнали да очакват подобни неща от мен.

В кухнята си сипах една чаша и я изпих, преди да слеза на долния етаж. Булката беше пристигнала и стоеше отвън пред стъклената врата. Беше сама и се оглеждаше нагоре и надолу по улицата. Нетърпението ѝ явно личеше по изпънатата линия на гърба ѝ. Годеникът ѝ закъсняваше или го нямаше. Това беше лош знак за бъдещия им брак и тя го знаеше. Още преди месеци бях решила, че успехът на бизнеса ми зависеше от това да поемам ангажимент само към двойки, за които бях сигурна, че ще имат траен брак; бях отказвала повече от една поръчка заради закъснение или заради споровете, които годениците водеха, докато избираха цветята.

Оставих подноса на масата и приближих до вратата. Притиснах длани до стъклото, но после рязко се дръпнах назад.

Отвън се чу силно свистене на гуми. После покрай вратата ми профуча стар сив пикап и видях, че Елизабет бе зад волана му. На знака стоп в края на улицата колата спря, после пресече кръстовището и изчезна нагоре по хълма. Качих се обратно на горния етаж, влязох в старата стая на Наталия и се свих под прозореца, за да изчакам връщането на пикапа.

След по-малко от пет минути го чух да минава. Елизабет караше по-бавно надолу по хълма, после зави зад ъгъла и се скри от погледа ми. Изтичах по стълбището и излязох отвън. Булката на тротоара се обърна и ме видя.

— Съжалявам — каза тя бързо. — Годеникът ми ще дойде всеки миг.

Няма, помислих си аз. Имаше нещо отработено в думите ѝ, сякаш бе свикнала да казва същото извинение месеци или дори години наред.

— Не — казах този път на глас. — Няма да дойде.

Може би беше заради чая от хризантеми, но внезапно изпитах желание тази жена да разбере истината. Тя отвори уста за да ме опровергае, но изражението на лицето ми явно я спря.

— Няма да направите цветята ни, нали? — попита след малко. Обърна се, без да изчака отговора ми, който вече знаеше.

Щеше да отиде при Рената; винаги така правеха. Рената имаше единствения друг речник на езика на цветята, идентичен на моя. Бях помолила Марлена да ѝ направи копие, когато ангажиментите ни станаха повече, отколкото можехме да поемем. Всеки ден препращахме клиенти към „Цвят“.

Тръгнах нагоре по хълма и видях, че Рената слизаше към мен. Срегнахме се по средата, както бяхме направили с Грант в деня, в който ми бе донесъл кичестите нарциси. В ръцете си държеше бледорозов плик. Пръстите ми трепереха докато го поемах. Седнах на тротоара и пуснах плика в скута си. Рената приседна до мен.

— Коя е тя?

Пликът изгаряше скута ми и го преместих на тротоара между нас. Изучавах линиите по дланите си, сякаш търсех отговор на въпроса ѝ там.

— Елизабет — казах тихо.

Мълчахме. Рената не ме попита нищо повече, но когато вдигнах глава, лицето ѝ все още изразяваше въпрос, сякаш преди малко не ѝ бях отговорила. Забих поглед отново в дланите си.

— Когато бях на десет години, тя искаше да ми бъде майка.

Рената цъкна с език. Опита се да изчопли с нокътя си някакво парченце метал, забито в цимента, но не успя.

— Е? — попита тя. — Какво си направила?

Беше същият въпрос, който някога ми зададе и Мередит, но от нея прозвуча не обвинително, а като израз на чисто любопитство.

— Подпалих пожар.

За първи път произнасях на глас думите и в гърлото ми се образува плътна буца при образа, който се появи в главата ми. Стиснах силно очи.

— Моята малка подпалвачка — каза Рената. Постави нежно ръка на раменете ми и ме притегли към себе си. — Защо ли това не ме изненадва?

Обърнах се и я погледнах. Не се усмихваше, но в очите ѝ имаше топлина.

— Така ли? — попитах аз. — Защо?

Тя отмести кичур коса, паднал над очите ми, и пръстите ѝ погалиха челото ми. Кожата ѝ бе мека. Облегнах се на гърдите ѝ и се притиснах толкова силно в нея, че когато проговори, думите ѝ стигаха приглушено до мен.

— Помниш ли сутринта, в която се срещнахме? Когато застана пред магазина и попита за работа, а после се върна няколко часа покъсно с доказателство какво можеш да правиш? Подаде ми онези цветя като извинение, въпреки че не беше направила нищо лошо и букетът ти бе най-близо до съвършенството, което бях виждала в живота си. Още тогава разбрах, че се смяташ за недостойна, че според теб си извършила нещо напълно непростимо.

Спомнях си онази сутрин много добре. Спомнях си как се притеснявах, че тя ще разбере, че съм бездомна; че ще разкрие цялата истина за мен.

— Тогава защо ме нае? — попитах аз.

Ръката на Рената докосна нежно лицето ми. Когато стигна до брадичката ми, повдигна главата ми нагоре. Погледнах я в очите.

— Наистина ли смяташ, че си единственият човек на света, който е извършил нещо непростимо? Който е наранил някого и е бил наранен толкова, че болката почти го е убила?

Вгледа се в мен. Когато извърна очи встрани, знаех, че е разбрала отговора ми — да, наистина смятах, че съм единствената на света с такава вина.

— Можех да наема някой друг. Някой по-малко грешен може би, или поне по-умел в това да го прикрива. Но никой няма твоя талант, Виктория. Това е истински дар. Когато работиш с цветята, всичко в теб се променя. Чертите на лицето ти стават по-меки. Погледът ти се одухотворява. Пръстите ти докосват цветята толкова нежно, с толкова уважение, че невъзможно човек да повярва, че си способна на някакво насилие. Никога няма да забравя първия ден, в който видях как работиш. Когато те наблюдавах как подреждаш слънчогледите на масата в магазина, имах чувството, че гледам съвсем различно момиче.

Знаех за кое момиче говореше. Беше същото, което зърнах в огледалото на магазина с Елизабет, след като почти година бях живяла в нейния дом. Може би онова момиче бе оцеляло някак в мен, въпреки всичко, съхранено като изсушено цвете, крехко и красиво.

Рената вдигна плика и го размаха във въздуха между нас.

— Да го отворя ли? — попита тя.

При удара на чукчето духнах към белите пухкави пъпки, които бях подредила в линия на масата. Те се разпиляха по пода на съдебната зала. Елизабет се изправи от мястото си.

Цветята бяха на стола ми, когато пристигнах, китка от гипсофила, бебешки дъх — вечна любов — нежни кръгове върху лъскавото дърво. Бяха твърди и сухи, сякаш Елизабет ги беше донесла за първата ни среща в съда, преди изслушването да беше продължено отново и отново. Бебешкият дъх не изсъхва. С времето цветовете му стават по-крехки, но не се променят. Нямаше причина Елизабет да носи нови, свежи китки.

Докато тя стоеше пред съдията — сравнително млада жена в черна дълга мантия — и упорито отричаше дългия списък с обвинения, аз късах кафявите, дълги дръжки без пъпки на малки късчета и ги подреждах във формата на гнездо в центъра на масата пред мен. Имаше прекъсване, сякаш цялата зала се бе умълчала. Молбата на Елизабет отекуваше в ушите ми:

— Умолявам ви да върнете Виктория незабавно под мое попечителство.

Не смеех да погледна нагоре, защото се страхувах, че очите ми ще издадат желанието ми. Но когато съдийката проговори отново, само помоли Елизабет да се върне на мястото си. Молбата ѝ, очевидно, не заслужаваше отговор. Тя седна на стола си.

Мередит седеше между Елизабет и мен зад дългата маса, чиито краища бяха заети от адвокатите. Моят адвокат бе нисък, едър мъж. Изглеждаше така, сякаш се чувстваше неудобно в костюм, постоянно се навеждаше напред, когато съдийката говореше, и придърпваше ризата си. Бележникът му беше празен и май не носеше в себе си химикалка. Поглеждаше часовника си под масата. Нямаше търпение да си тръгне.

Аз също исках да си ходя. Слушах бегло как Мередит и съдийката обсъждаха моите нужди и си играех с колекцията си от накъсани дръжки, като ги подреждах във формата на риба, на колона и на несиметрично сърце. Купчинката отвлечаше вниманието ми от близостта на Елизабет, която бе на по-малко от два метра от мен.

Групов дом ниво десет, отсъди съдийката, при първа възможност. Мередит записа решението в досието ми, пресече залата и отиде до бюрото на съдийката с дебела купчина документи в ръцете си. Тя каза на Мередит да впише името ми във всички възможни списъци за по-нататъшния ми път в системата и се разписа върху най-горния лист. Когато след осем години излезех от опеката на щата, пак щях да бъда сама. Без да го казва точно с тези думи тази жена бе определила бъдещето ми.

Мередит се върна на мястото си. Съдийката се прокашля.

Сред тишината, която настана, усетих, че тя чака да вдигна глава и да я погледна, но аз не го направих. Пробих с пръст дупка в сърцето, което бях оформила от дръжките на цветята и го разтворих, докато видях отражението си в лъскавата маса. Изненадах се колко голяма и колко гневна изглеждах. Все пак не повдигнах глава.

— Виктория — каза най-накрая съдийката. — Искаш ли да кажеш нещо?

Аз не отговорих. От другата страна на адвоката ми щатската прокурорка потропваше нервно с дългите си, лакирани нокти по масата. Тя искаше да повдигне наказателно дело срещу Елизабет и да свидетелствам срещу нея, но аз бях отказала.

Изправих се бавно. Извадих от джобовете си червените карамфили, които бях откраднала от магазина за подаръци в солницата. От пожара бяха минали два месеца, но още бях в болницата, само че ме бяха преместили от отделението по изгаряния в психиатричното крило, докато се намери място за мен в някои групов дом.

Измъкнах се от скамейката и пристъпих към съдийката.

— Искам да помислиш за последствията от отказа си да свидетелстваш — каза тя, когато застанах пред нея. — Не става дума само за теб или за правосъдието. Така ще защитиш и други деца.

Възрастните в залата смятаха, че Елизабет е заплаха.

Почти се засмях, толкова абсурдна бе идеята. Но знаех, че ако се разсмея, след това щях да се разплача, а ако се разплачех, нямаше да спра.

Вместо това струпах червените карамфили пред съдийката. Сърцето ми е разбито. За пръв път давах цвете на някого, който не разбираше значението му. Подаръкът ми се струваше подмолен и невероятно значим. Когато се обърнах, Елизабет стоеше права, разбрала символиката на цветята. Застанахме една срещу друга и за кратък миг, миг само за нас енергията между телата ни бе толкова мощна и гореща, също като огъня, който ни бе разделил.

Затичах се. Съдийката започна да удря с чукчето; Мередит ме викаше да се върна. Отворих вратите на залата, спуснах се надолу по стълбището, открих някакъв аварийен изход и излязох навън. Спрях се на място на ярката следобедна светлина. Нямаше значение накъде щях да побягна. Мередит щеше да ме настигне. Щеше да ме откара обратно в болницата, да ме заведе в групов дом или дори да ме вкара в юношески възпитателен център. В следващите осем години щях да бъде местена там, където тя пожелаеше. После, на осемнайсетия ми рожден ден, щях да бъда отписана от системата и да бъда сама.

Потръпнах. Бе студен декемврийски ден, яркото синьо небе бе измамно. Легнах на земята и притиснах лицето си до топлия цимент.

Исках да си ида у дома.

24.

Бях нагънала писмото ѝ на съвсем малко квадратче и го бях напъхала в сутиена си, за да бъде близо до кожата ми, докато работех същата вечер с Марлена.

„Аз те подведох, пишеше тя. Никога не съм спирала да съжалявам за това.“ И после най-отдолу на листа, точно над името ѝ: „Моля те, моля те ела си у дома“. По два-три пъти на час го вадах и препрочитах кратките изречения, докато запомних не само думите, но и точната форма на всяка буква. Марлена не ме попита нищо само работеше двойно по-бързо, за да компенсира разсейването ми.

Щях да отида при Елизабет. Реших го в мига, в който прочетох писмото там, на тротоара, седнала до Рената. Надигнах се и исках още тогава да се кача на колата си и да подкарам по моста и по магистралата до нейното лозе. Но тогава през прозореца видях Марлена, която вече работеше — аранжираше един букет, после спря и се зае с друг. Минаха часове. На следващия ден имахме тържество по случай семейна годишнина, след това две сватби. Можехме да обявим съвсем официално есента за също толкова зает сезон като лятото, пълен с взискателни, суеверни булки, които по-скоро щяха да се омъжат в неделя през есента, отколкото да ползват друг цветар. Изобщо не харесвах тези клиентки. Не бяха толкова богати, че да платят повече и да заемат църквите и ресторантите за лятна сватба, която да бъде тържество на лукса и екстравагантността, но все пак имаха достатъчно средства за да се движат в същите кръгове и да изпитвах огорчението от постоянното сравнение. Есенните булки бяха несигурни, а мъжете, за които се омъжвах, обикновено бяха разглезени богаташчета. През последния месец три различни булки ни се бяха обаждали за последна консултация ден преди сватбата и се налагаше всичко, което бяхме планирали, да се променя из основи.

Но не само спешността на нашия график ме задържа до Марлена. Осъзнаването, че Елизабет още ме искаше, бе притъпило болката от изминалото десетилетие и дори от липсата на дъщеря ми.

Бавех се, защото така обещанието в писмото ѝ оставаше непокътнато, съвършено. Опасявах се, че ще потропам на вратата ѝ и ще открия друга жена, различна от тази, която помнех — със сигурност по-стара, но освен това по-тъжна или по-гневна, а това беше прекалено голям риск и ме беше страх да го поема.

Тази нощ спях на пресекулки, събуждах се на всеки няколко часа, горяща от желание да тръгна към Елизабет. На сутринта желанието да подкарам към лозето бе отслабнало. Щях да изчакам седмица, две най-много и тогава щях да отида при нея, напълно подготвена за това, което ще открия.

Изкъпах се, облякох се и телефонът звънна. Каролин. Очаквах обаждането ѝ. По време на консултацията ни тя не знаеше какво иска от мен, нито от връзката си и се разплакваше, когато ѝ задавах въпрос, на който не можеше да отговори, което на практика бе всеки път, щом я питах нещо по-сложно от името ѝ или датата на сватбата ѝ. Може би трябваше да откажа поръчката, но харесах годеника ѝ, Марк; той се шегуваше с нея по начин, който изглеждаше любящ и окуражаващ, а не подигравателен.

Вдигнах телефона на първото позвъняване. Тъкмо когато се чудех дали да ѝ кажа да дойде за среща, или да излъжа, че съм прекалено заета, минах през стаята до прозореца и я видях да стои на тротоара на отсрещната страна на улицата. Марк беше до нея. Тя погледна нагоре към мен. Ръцете ѝ бяха стиснати в юмруци, но разтвори едната си длан и ми помаха леко. Затворих слушалката на телефона и се провикнах през прозореца „Слизам след минутка!“, точно както бе направила Наталия първия път, когато потропах на вратата. И също като Наталия се забавих по-дълго. Отидох в кухнята и сложих вода за чая, после сварих яйца и приготвих препечени филийки.

Ако щяхме да се заемем с букетите след разговора ни — а аз знаех, че ще стане така, най-вероятно в следващите двацет и четири часа ме чакаше работа без почивка. Хапнах и изпих две чаши мляко, преди да слеза долу.

Каролин ме прегърна, когато отворих вратата. Беше може би на трийсет години, но носеше косата си на две дълги плитки и така изглеждаше много по-млада. Когато седна на масата срещу мен, видях, че очите ѝ са зачервени.

— Сватбата е утре — каза тя, сякаш бях пропуснала някак тази подробност. — И мисля, че съм разбрала всичко неправилно — въздъхна и допря длан до сърцето си.

Марк седеше до нея и я потупа по гърба с длан. Тя се засмя и се разхълца.

— Опитва се да не плаче — обясни той. — Ако плаче сега определено ще си проличи на сватбените снимки.

Каролин се засмя отново и от очите ѝ избягаха почти незабележими сълзи. Тя ги изтри с пръстите си с чудесно оформен маникюр и целуна гоненика си.

— Той не разбира важността на това — каза тя. — Никога не е срещал Алехандра и Луис и не знае какво е станало на медения им месец.

Кимнах, сякаш си спомнях въпросната двойка и цветята, които бях избрала за тях.

— Е, какво мога да направя за теб? — попитах търпеливо.

— Нали знаеш онзи стар въпрос — ако можеше да ядеш само пет вида храни до края на живота си, какво би избрала?

Кимнах, въпреки че никой не ме беше питал подобно нещо.

— Е, аз не спирам да мисля за това. Избирането на цветята за сватбата е все едно да избереш петте качества, които искаш да има връзката ти — до края на живота ти. Как въобще е възможно подобно нещо?

— Тя казва до края на живота ти, като че ли е смъртна присъда или неизлечима болест — пошегува се Марк.

— Знаеш какво имам предвид — каза Каролин и заби поглед в ръцете си.

Слушах само с половин ухо разговора им, мислейки за петте храни, които щях да избира. Понички, със сигурност. Трябва ли да уточнявам вид, или мога да кажа асортти? Асортти, реших, като най-голям превес щяха да имат поничките с кленов сироп.

Каролин и Марк обсъждаха червените рози и белите лалета, любовта срещу изразяването на любов.

— Но ако ме обичаш, но не ми го казваш, как ще го разбере? — попита тя.

— О, ще разбереш — каза Марк, повдигна вежди и прокара пръсти от коленете ѝ нагоре по бедрата.

Погледнах през прозореца. Понички, печено пиле, чийзкейк и крем супа от американски орех, много пикантна. Оставаше още едно. Трябваше да бъде плод или зеленчук, ако исках да оцелея повече от година на тази въображаема диета, но не можех да се сетя за нищо, което щях да харесвам достатъчно за да го ям всеки ден. Потропах по масата с пръсти и погледнах през прозореца към нетипично синьото за сезона небе.

И тогава разбрах какво ще бъде то и знаех, че трябва да тръгна — сега, в този миг, за да видя Елизабет. Гроздето щеше да е узряло. Бях преброила топлите есенни дни — дванайсет поредни, и точно сега, когато слънцето блестеше в прашните тъмни ъгли на стаята, си дадох сметка, че лозите щяха да са готови за беритбата. Освен това знаех, че Елизабет още иска да го е открила. Не знам как и откъде бях сигурна, но бях, по начина, по който бях чувала, че майките и дъщерите понякога свързани с пъпна връв — знаят, преди някой да им каже, кога другата е болна или в опасност.

Изправих се. Каролин и Марк бяха преминали към друг спор — хелиотропа срещу мушкатото, но бях пропуснала кой бе спечелил в битката между розата и лалето.

— Защо се ограничаваш? — попитах по-остро, отколкото възнамерявах. — Никога не съм ти казвала да се ограничаваш в определен брой цветя за букета си.

— Но... виждала ли си някога булка с букет от петдесет различни цветя? — попита тя.

— Е и? Създай нова мода — казах аз. Каролин беше от типа жени, на които би им харесало да поставят началото на нова мода. Извадих тетрадката си и химикалката. — Разгледай кутията и отбележи всяко качество, което искаш да има във вашата връзка. Ще се опитаме да намерим всичко, въпреки че е в последната минута. Но се откажи от идеята, че букетите трябва да подхождат и на роклите на шаферките ти.

— Роклите са в резеда — каза тя смутено, сякаш ги беше купила в очакване точно на този момент. — Те подхождат на всичко.

Вече бях на средата на стълбището. Трябваше да позвъня на Марлена. Тя можеше да изпълни поръчката и без мен и щеше да го направи бързо и професионално. Нейните букети не бяха красиви, макар през изминалите месеци да се бе усъвършенствала, но

познаваше цветята и значенията им и нямаше да обърка мушкатото с дъбовидни листа с островърхото мушкато. Репутацията на Посланието зависеше от съдържанието на букетите, не от артистичните им достойнства, а в това отношение Марлена бе безукорна.

Тя вдигна след първото позвъняване и знаех, че бе очаквала обаждането ми.

— Ела тук — казах аз.

Марлена въздъхна. Затворих, без да ѝ казвам, че нямаше да ме намери, когато пристигнеше, или че Каролин и Марк изберат вероятно най-сложния букет в сватбената история на Сан Франциско. Нямаше нужда да я тревожа.

Грабнах ключовете си и се затичах по стъпалата надолу.

— Марлена идва насам — казах на Каролин и Марк, докато минавах покрай масата и излизах през вратата.

Карах по селските пътища, както толкова много пъти преди с Грант и последния път, когато бях дошла тук с бебето. Докато минавах покрай цветната ферма, сложих ръка на лявото си слепоочие, за да блокирам периферното си зрение. Не видях къщата, водната кула, нито цветята. Може и да имах най-накрая куража да се срещна с Елизабет, но не можех да понеса мисълта, че в същия ден ще зърна и Грант и дъщеря си.

Стигнах до алеята към къщата на Елизабет и отбих от другата страна на пътя. Покрай мен мина училищен автобус после претъпкан камион с животни. Когато пътят се изпразни излязох от колата и погледнах пред себе си.

На пръв поглед лозето изглеждаше точно така, както го помнех. Дългата алея, къщата в края ѝ, в центъра на имота, лозите, подредени в стройни редици, успоредно на пътя.

Облегнах се на колата, търсейки знаци за щетите, които бях причинила. Лозите бяха засадени отново, обгорената земя бе прекопана, а пепелта отдавна я нямаше; дори магарешките тръни бяха поникнали пак в дерето, високи и сухи, сякаш беше нощта, в която бях подпалила пожара. Само дебелината на стволите на лозите разкриваше историята на опустошението. В югоизточния край на имота бяха наполовина по-тънки отколкото онези от срещуположната страна на алеята. Листата на по-младите растения бяха с по-яркозелен оттенък и по клоните висяха значително повече чепки грозде. Запитах

се дали качеството на гроздето от новите лози беше достигнало стандартите на Елизабет.

Пресякох шосето. Къщата изглеждаше същата, но бараките бяха изчезнали — предположих, че са изгорели до основи. Караваната на Карлос също я нямаше, но се съмнявах, че металът се бе стопил; вероятно си бе намерил друга работа или се бе преместил и Елизабет се бе отървала от караваната. Без порутените навеси край нея къщата приличаше повече на провинциална къща за гости или пансион, отколкото на селскостопански имот. Бялата боя бе свежа и чиста и на предната веранда имаше изнесени два люлеещи се стола от секвоя. Зад покрития с дантелено перде прозорец се виждаше, че лампата в кухнята свети. Спрях на най-долното стъпало и чух тих звук като от повей на вятъра, последван от леко цопване. Елизабет бе в градината. Долепих гърба си до белите стени и внимателно заобиколих къщата. Елизабет бе коленичила боса в пръстта само на няколко метра от мен. Калта се процеждаше по напуканите ѝ пети, а когато се наведе напред, видях, че сводовете на стъпалата ѝ бяха чисти и розови.

— Отново ли? — попита тя и вдигна във въздуха малък метален обръч, закачен за протритата дървена дръжка.

Отместих се малко напред от стената, за да огледам по-добре градината. На пътеката пред розите бе поставен надуваем басейн, пълен с пяна и сапунени балони, в които се отразяваха всички цветове на дъгата. Бебе с големи кръгли очи се държеше с една ръка за ръба на басейна, а другата протягаше към металния обръч. Седеше на земята само по памперс голото му телце се клатушкаше, а пухкавото му коремче се полюляваше. Елизабет подпираше гръбчето на бебето със свободната си ръка и то се възползва от моментното ѝ разсейване, успя да се докопа до обръча и го пхна, както си беше покрит с пяната, в устата си. Захапа го здраво.

— Извини ме, малка госпожице — каза Елизабет, като се опита неуспешно да дръпне дървената дръжка назад. — Но това е обръч за балони, не бебешка залъгалка.

Бебето не реагира на предупреждението. След малко Елизабет почна да гъделичка голото му коремче, докато накрая то се засмя и устните му освободиха металния обръч. Елизабет изтри сапунената пяна от устата на детето с палеца си.

— Гледай сега — каза тя. Потопи обръча в басейна и духна силно през него. Издуха се гигантски мехури, които се спуснаха над бебето и оставиха мокри кръгове по раменете и челцето му.

Косата ѝ беше пораснала, черни къдрици покриваха ушите ѝ и се виеха по вратлето ѝ. Явно прекарваше часове в градината, защото кожата ѝ бе придобила красив загар, а в устата ѝ се показваха две зъбчета — на долния венец, точно там, където преди месеци прокарах пръстта си, за да я накарам да пусне гърдата ми. Може би нямаше да я позная, ако не бяха очите ѝ — нейните кръгли, пронизителни, сивосини очи, които се обърнаха и се втренчиха въпросително в лицето ми както бяха направили сутринта, в която я положих в покритото и с мъх кошче.

Отстъпих мълчаливо назад, обърнах се и се затичах към пътя.

25.

Седях сред градината и оглеждах оскъдните цветя. Грант беше окастрил розите. На половин сантиметър под всеки отрязан край по дръжката се бе оформила червена пъпка, от която щеше да се роди ново цвете. Грант щеше да има рози за Деня на благодарността, както всяка година. След като бе живял двадесет и пет години сам, той се бе свързал отново с Елизабет. Смаяна от откритието си подкарах веднага към цветната ферма, карайки като луда по пътя. Отдавна бях изхвърлила ключа за външната порта, затова се покатерих по нея. Вместо да потропам на вратата на високата кула обаче, отидох в градината с розите. Свенливата усмивка на дъщеря ми се появяваше постоянно пред очите ми, радостта ѝ, игрива като сапунените балони в басейна, изпълваше сърцето ми. Тя беше с Елизабет и бе щастлива. Лекотата на общуването им ме караше да мисля, че живееше постоянно там; това обаче означаваше, че Грант отново бе самотен, по-самотен от всякога.

Мина час. Все още се опитвах да дойда на себе си от неочакваната среща с моето малко момиченце, когато чух стъпки зад себе си. Сърцето ми затупка силно, както бе станало на пазара преди толкова много години, и присвих колене към гърдите си, сякаш можех да заглуша ударите му. Грант спря после приседна на земята до мен, раменете ни се докосваха.

Бутна нещо зад ухото ми и аз го дръпнах с ръка. Бяла роза. Повдигнах я към слънцето и сянката ѝ падна върху нас.

Седяхме там в мълчание дълго време.

Най-накрая се отместих леко и се обърнах към него. Беше минала повече от година, откакто го бях видяла за последно и ми се стори, че е остарял много повече, отколкото се предполагаше за това време. Тънки линии се бяха появили между сериозните му вежди, но силният му мирис на пръст беше същият, какъвто го помнех. Преместих се отново към него докато раменете ни пак се допряха.

— Каква е тя? — попитах аз.

— Красива — отвърна без замисляне той. Гласът му бе спокоен, замислен. — Обикновено първо се притеснява. Но когато се отпусне, когато се протегне напред и те хване за ушите с малките си пухкави ръчички... това не може да се сравни с нищо на света.

Млъкна за миг, откъсна венчелистче от розата, която държах и го поднесе към устните си.

— Обича цветя, къса ги, мирише ги, ако не внимаващ, ще ги изяде.

— Наистина ли? Обича цветята, също като нас?

Грант кимна.

— Трябва да видиш как се усмихва, когато изброявам имената на орхидеите в парника: *oncidium*, *dendrobium*, *bulbophyllum*, и *epidendrum*, как се протяга към всяко цвете и същевременно се върти, защото я гъделичкат. Няма да се учудя ако „орхидея“ бъде първата ѝ дума.

Представих си кръглото ѝ лице, поруменелите бузи от жегата в парника, как се притиска до гърдите на Грант, за да избегне гъделичкането на цветята.

— Опитвам се да ѝ покажа и скритата символика на растенията — каза той. Усмивката, която се появи на устните му бе пълна със спомени. — Но засега не се справям добре. Заспа, когато се опитах да ѝ разкажа историята на семейство *betulaceae*, Брезови, или как мъхът расте без корени.

Мъхът расте без корени. Дъхът ми секна от думите му.

През всичките тези години, в които бях изучавала растенията, този простичък факт ми бе, убягнал, а, изглежда, сега беше единствената информация, която отчаяно се нуждаех да знам.

— Как се казва? — попитах аз.

— Хейзъл.

Лешник. Помирение помислих си аз. Грант се опитваше да изскубне от земята някакъв упорит плевел и избягваше погледа ми.

— Мислех си, че някой ден ще те доведе отново при мен — каза след известно време.

И тя го беше направила. Беше ни събрала заедно. Коренът на плевела най-накрая се извади и той го метна надалече.

— Сърдиш ли се? — попитах аз.

Грант мълча дълго време. Изтръгна още един корен и изтръгна целия плевел, после уви дългия стрък трева около показалеца си.

— Би трябвало да ти се сърдя — каза най-накрая, после замълча отново повдигна глава, оглеждайки имота си. — Обмислях какво ще ти кажа стотици пъти, след като открих Хейзъл. Трябваше да ме чуеш.

— Знам. Кажи го сега.

Погледнах към него, но той не отвърна на погледа ми. Не каза думите, които бе репетираше. Въпреки че имаше пълното право да ми бъде бесен, не беше и не искаше да ме кара да страдам. Не беше в природата му.

След малко въздъхна и поклати глава.

— Направила си каквото е трябвало да направиш — каза той. — И аз направих това, което е трябвало да направя.

Предположих, че думите му означаваха онова, за което вече се бях досетила — дъщеря ми живееше в къщата сред лозето. Грант я бе дал на Елизабет.

— Готвиш ли? — попитах аз.

Той кимна и аз се изправих. Тръгнах към водната кула, но Грант ме хвана за ръката и ме поведе към предната веранда на голямата къща. Позволих му да ме води и за пръв път забелязах, че къщата бе преобядисана и с нови прозорци.

Масата бе подредена като за вечеря, в единия край на гладкото лакирано дърво бяха сложени две подложки, сгънати кърпи, лъснати сребърни прибори и чинии от фин китайски порцелан с красиви сини цветя по ръба. Седнах на стола, а Грант наля вода в кристални чаши преди да изчезне зад плъзгащата се врата, която водеше към кухнята. Върна се с цяло печено пиле върху сребърен поднос.

— Само за себе си ли готвиш всичко това? — попитах аз.

— Понякога отвърна той. — Когато не мога да те избия от главата си. Но днес го приготвих специално за теб. След като те видях да прескачаш оградата, включих фурната.

Отдели двете бутчета с нож и ги постави в чинията ми.

Донесе отново от кухнята сос и голяма чиния с печени зеленчуци: цвекло, картофи и чушки. Още докато ги сервираше бях приключила с оглозгването на първото бутче. Поставих оголения кокал отстрани в чинията си, а Грант седна на стола срещу мен.

Имах толкова много въпроси. Исках да ми опише всеки ден, откакто бе намерил бебето в кошчето. Исках да разбера как се бе почувствал, когато бе видял очите на дъщеря си за пръв път — дали бе изпитал любов или ужас и как тя бе започнала да живее с Елизабет.

Исках да го попитам, но вместо това се нахвърлих ожесточено върху пилето, сякаш не бях яла месо от последния път, когато ми бе готвил. Изядох и двете бутчета, и двете крилца, и се прехвърли на гърдите. Вкусът на месото бе свързан в паметта ми с вкуса на Грант, с целувките му след вечеря, с начина, по който ме докосваше само когато аз исках, в ателието на майка му или във водната кула. Бях изоставила и него, и докосването му, и готвенето му и никога нищо не ги бе заменило. Когато вдигнах глава, Грант ме гледаше как ям, както правеше и преди, и по изражението му личеше, че и той не ме бе заменил с нищо.

След като приключих с яденето, пилето в сребърния поднос бе оглозгано до кости. Погледнах към чинията на Грант.

Не можех да кажа дали изобщо бе хапнал нещо. Надявах се да е така. Надявах се, че не съм погълнала сама цялата птица. Но когато той ме попита дали искам да видя стаята на Хейзъл и аз се опитах да се изправа, усетих тежестта на месото в корема си. Позволих му да ми помогне да се изкача по стъпалата.

Той отвори последната врата по дългия коридор и аз приседнах на ръба на леглото на два етажа. Полегнах на долното.

Грант повдигна главата ми и пхна възглавница под врата ми. Заобиколи люлеещия се стол и взе розов кожен дневник от лавицата с книги.

— Елизабет го направи за нея — каза той и отвори дневника.

На първата страница бе прикрепена рисунка на лешников цвят, очевидно нарисувана от Катрин. Бе извадена от папката ѝ, ламинирана и прикрепена към листа със златисти ъгълчета за снимки. Под нея с изящния почерк на Елизабет бе написано името на дъщеря ми — Хейзъл Джоунс — Хейстингс, и рождената ѝ дата, първи март. Макар това да не беше изобщо рождения ѝ ден. Грант обърна страницата.

На следващата снимка Хейзъл лежеше в покритото си с мъх кошче така, както я бях оставила. Стомахът ми се преобърна и очите ми се навлажниха, когато си спомних колко я обичах в онзи момент, изгарящо, непосилно много. На следващата страница главичката на

Хейзъл се подпираше в гърдите на Грант, който я носеше в кенгуру; под брадичката ѝ бе вързана мека бяла шапчица. Спеше. Имаше по две-три снимки, правени с любов и внимание през всеки месец от живота ѝ — първата ѝ усмивка, първото зъбче, първата ѝ твърда храна.

Затворих дневника и го подадох на Грант. Тук беше всичко, което исках да зная.

— Това ли е стаята ѝ? — попитах аз.

— Когато ми идва на гости — каза той. — Обикновено в събота следобед или в неделя, след фермерския пазар.

Погали облегалката на празната люлка, докато връщаше дневника на мястото му. После се върна и легна до мен, тялото му пламтеше, когато се докосна до ръката ми.

Огледах се наоколо. По стената в красиви розови рамки бяха окачени рисунките на Катрин. Рамките подхождаха на розовите мебели; люлката, люлеещия се стол, нощното шкафче и рафта с книги, всичките украсени с бели маргаритки.

— Къщата изглежда добре — казах аз. — Много неща си направил през тази година.

Грант поклати глава.

— Година и половина. Започнах в деня, когато ти показах ателието на майка ми. В следобедите, когато работеше до късно, идвах тук, за да махам тапетите и да цикля подовете. Исках да бъде изненада. Надявах се някой ден да живеем тук заедно.

Бях си тръгнала, без да се сбогувам, без дори да му кажа, че съм бременна. А през цялото това време той бе изграждал нов дом за мен, макар да не знаеше кога или дали въобще ще се върна.

— Съжалявам — казах аз.

В тишината, която настана, си спомних ранните месеци на бременността ми, как спях отново в парка, как ми се гадеше и повръщах, мръсна, несресана. Споменът ме накара да се почувствам зле. Дадох си сметка, че съм била в шок, изгубила всякакво чувство за самосъхранение.

— Аз също съжалявам — каза Грант.

Отдръпнах се и го погледнах в очите. Той говореше за дъщеря ни, за празната ѝ стая, която ни заобикаляше.

— Дал си я на Елизабет? — попитах аз. Тонът ми не беше обвинителен и поне веднъж успях да изразя това, което желях

наистина исках да разбера и не го винях за нищо.

Грант кимна.

— Не исках да го правя. Обикнах я в мига, в който я видях. Обичах я толкова много, че забравих да ям и да спя и през целия март изобщо не успях да се погрижа за цветята.

Значи и за него е било същото, помислих си аз; прекалено много, непосилно.

Той се обърна към мен, тялото му бе притиснато между моето и стената. Продължи да говори, без да ме гледа в очите някъде в пространството над главата ми.

— Исках толкова много да я направя щастлива. Но все грешах. Хранех я прекалено много или забравях да ѝ сменя памперса, оставях я много дълго навън на слънце, докато работех. Тя никога не плачеше, но се чувствах виновен и нощем не можех да спя. Мислех си, че я предавам, че предавам и теб. Не можех да бъда бащата, който исках, не и сам. И се страхувах, че ти няма да се върнеш, дори и след като я кръстих с това име.

Повдигна ръка и я прокара през косата ми. Притисна бузата си до главата ми и усетих небръснатата му брадичка да гъделичка кожата ми.

— Отнесох я при Елизабет — каза той. — Само това успях да измисля. Когато се появих на верандата ѝ с бебето в кошчето, тя се разплака и ни вкара в кухнята си. Останах там две седмици, а когато си тръгнах, не взех бебето с мен. Хейзъл се усмихна за пръв път в прегръдките на Елизабет; не можех да понеса мисълта да ги разделя една от друга.

Обви ме с ръцете си и сведе лицето си към ухото ми.

— Може би това беше просто извинението ми, задето я оставях — прошепна той. — Но не можех да постъпя другояче.

Пъхнах ръцете си под мишниците му. Когато ме притисна към себе си, отвърнах на прегръдката му.

— Знам — казах аз.

Бях постъпила по същия начин и той го разбираше, без да бе нужно да му го казвам. Държахме се един за друг като удавници, които не търсеха бряг, и останахме така дълго време, без да говорим, едва дишайки.

— Казал си на Елизабет за мен? — попитах накрая аз.

Грант кимна.

— Тя искаше да знае всичко. Мислеше, че мога да ѝ разкажа с подробности всеки ден от живота ти, след като за последно те е видяла в съдебната зала, и бе много разочарована, че не можех да го направя.

Обясни ми как е седял в кухнята на Елизабет, докато във фурната се печало нещо, със заспалата в ръцете му Хейзъл и отговарял на пороя от въпроси. Защо не я попита, възмущавала се Елизабет, когато не можел да отговори какво съм правила на шестнайсетия си рожден ден, дали съм ходила в гимназия, или какво обичам да ям за закуска.

— Разсмях се, когато ѝ казах, че не обичаш много лилии, и каза, че не си падаш особено и по кактуси.

Отдръпнах се от гърдите му и го погледнах. По извитите нагоре ъгълчета на устните му разбрах, че бе чул цялата история за покушението ми срещу кактуса и обувките на Елизабет. И не само.

— Казала ти е всичко? — попитах аз. Той пак кимна. Отпуснах главата си отново надолу и следващите ми думи едва се чуха. — Дори за пожара?

Ново кимване. Брадичката му се притисна в челото ми. Мълчахме известно време. Най-накрая зададох въпроса, който ме мъчеше отдавна.

— Как може да не си знаел истината?

Грант не отговори веднага. Когато го направи, думите му се сляха с една дълга въздишка.

— Майка ми беше мъртва.

Реших, че това е знак да спра да задавам въпроси. Но след кратка пауза той продължи.

— Беше прекалено късно да я питам. Но според мен тя вярваше, че е запалила пожара. Състоянието ѝ бе такова, че през повечето време вече не ме разпознаваше. В нощта на пожара я открих в ателието и — взираше се през прозореца. По лицето ѝ се стичаха сълзи. Започна да кашля, после се задави, сякаш имаше дим в дробовите си. Отидох до нея и я прегърнах. Струваше ми се толкова малка, безпомощна. Сигурно бях пораснал с цяла глава от последния път, когато тя ме беше прегръщала. Между хлипанията си казваше едно и също изречение, отново и отново: „Не исках да го направя“.

Представях си пурпурното небе, силуетите на Катрин и Грант на прозореца, усещането за завръщане на отчаянието, което бях изпитала сред жегата на огъня. Катрин го бе почувствала също. В онзи момент

сме били еднакви, всяка от нас унищожена от собствените си ограничени възприятия за реалността.

— А после? — попитах аз.

— Цяла година рисува зюмбюли; с молив, въглен, мастило, пастели... Накрая започна да рисува по всичко — върху големи платна и върху пощенски марки; високи лилави дръжки със стотици дребни цветчета. Всичките са за мен, казваше тя. Никое не е достатъчно добро за Елизабет. Всеки ден опитваше наново.

Зюмбюл. Моля те, прости ми. Спомних си бурканите пълни с лилава боя, на горния рафт в ателието на Катрин.

— Беше добра година — продължи Грант. — Една от най-добрите, които бяхме имали. Тя си вземаше лекарствата, опитваше се да яде. Всеки път, когато минавах под счупения ѝ прозорец, се провикваше отгоре, че ме обича. Понякога все още поглеждам нагоре, когато минавам пред къщата, и чакам да я видя.

Катрин никога, дори в болестта си, не го бе изоставила. Сама и без ничия подкрепа, тя бе успяла да направи това, с което нито аз, нито Грант се бяхме справили: да задържи и да отгледа детето си. Уважението, което изпитах към нея, ме заля неочаквано като гигантска вълна. Погледнах го, за да видя дали изпитваше същото. Очите му, влажни и пълни със сълзи, бяха вперени в рисунките на майка му по стената.

— Тя те е обичала — казах аз.

Той прехапа устни.

— Знам.

В гласа му долових изненада, но не знаех дали беше изненадан, че майка му го бе обичала толкова много, или защото най-накрая бе прозрял дълбочината на нейните чувства.

Майчинството ѝ бе далеч от съвършенството. Но Грант бе пораснал силен, способен да обича, успял в работата си. Понякога дори бе щастлив. Никой не би казал, че не го е отгледала добре или поне достатъчно добре. Изпитах огромна благодарност към тази жена, която никога нямаше да срещна, жената, създала мъжа, когото аз обичах.

— Как умря?

— Един ден просто не стана от леглото си. Когато отидох при нея, вече не дишаше. Алкохол, смесен с лекарствата ѝ, така казаха

лекарите. Тя знаеше, че не бива да пие, но често си криеше някоя бутилка под леглото. В крайна сметка ѝ е дошло в повече.

— Съжалявам.

Наистина съжалявах. Съжалявах за Грант и за това, че нямаше да срещна майка му. Съжалявах, че Хейзъл нямаше да познава баба си.

Притиснах го за последен път. Измъкнах ръката си изпод тялото му, целунах го по челото и се надигнах.

— Ти си добър с Хейзъл — казах с треперещ глас. — Толкова добър. Благодаря ти.

Претърколих се през него и се изправих.

— Не си тръгвай — каза той. — Остани тук с мен. Моля те. Обещавам, че ще ти готвя всяка вечер.

Огледах рисунките по стената: минзухар, иглика и маргаритка; цветя за малко момиче. Не можех да погледна към Грант, не можех да мисля за неговото готвене. Ако надзърнех в очите му още веднъж или помиришех нещо от фурната, нямаше да мога да си тръгна.

— Трябва да вървя — казах аз. — Моля те, не ме моли да оставам. Прекалено обичам дъщеря си, за да се появя отново в живота ѝ и да го объркам; сега тя е щастлива и обичана.

Грант стана от леглото. Обви ръце около талията ми и ме придърпа към себе си.

— Но е без майка си. Нищо не може да замени това.

Въздъхнах. Думите му не бяха обвинителни, не бяха казани, за да ме убеждава.

Бяха истина.

Тръгнах надолу по стълбището, а той ме последва. Задмина ме в дневната и отвори пред мен входната врата. Излязох бързо навън.

— Ела за Деня на благодарността. Ще има рози.

Тръгнах към пътя с бавни и тежки стъпки. Въпреки че бях отхвърлила поканата на Грант да остана, всъщност не исках да си тръгвам. След като чух смеха на дъщеря си, след като видях Елизабет отново като майка и гласът ѝ бе твърд и нежен, точно както го помнех, не можех да понеса мисълта, че ще си отида. Не исках да мина обратно по моста и да се прибера в синята си стая. И с изненада осъзнах, че най-вече не искам да бъда отново сама.

Изчаках входната врата да се затвори. Когато чух звука се върнах и се вмъкнах в първия парник. Имах нужда от цветя.

26.

Букетът, който бях направила от цветята на Грант се поклащаше в скута ми, докато изминавах краткото разстояние обратно до къщата на Елизабет.

Спрях на входа на имота, излязох и се затичах по дългата алея. От кухненския прозорец излизаше мека оранжева светлина. По това време през октомври очаквах да открия Елизабет да прави редовната си обиколка за пробване на гроздето влачейки Хейзъл със себе си, но явно още довършваха вечерята си. Чудех се как успяваше да се грижи едновременно и за лозето, и за бебето и дали това щеше да се отрази на качеството на реколтата. Не можех да си представя Елизабет да допусне такова нещо.

На верандата спрях и надникнах през прозореца. Хейзъл седеше до масата, закопчана на висок стол. Беше изкъпана и облечена; косичката ѝ — по-тъмна и по-къдрава, бе разделена на една страна и прибрана с шнола. На вратлето ѝ бе завързан зелен омазан лигавник, опръскан с нещо бяло и кремообразно, и тя ближеше останките от това, което бе яла, от пръстите си. Елизабет беше с гръб към мен и миеше чинии на мивката.

Когато чух течащата вода да спира, пристъпих зад затворената входна врата.

Наведох глава и зарових нос в букета. В него имаше цветчета на лен, незабравка и лешников цвят. Имаше бели и розови рози, хелениум и зимзелен, иглика и много, много камбанки. Между здраво пристегнатите дръжки на цветята бях сложила за подложка кадифен мъх, който почти не се виждаше, и бях поръсила всичко с пурпурни и бели листенца от голяма мексиканска салвия. Букетът беше огромен и въпреки това не бе достатъчно голям. Поех си дълбоко дъх и потропах на вратата.

След секунди Елизабет мина покрай прозореца и отвори вратата. Придържаше отстрани на хълбока си Хейзъл, която долепила бузка в рамото ѝ. Протегнах ѝ цветята.

По лицето на Елизабет премина усмивка. Личеше, че ме е разпознала, но не беше изненадана, както очаквах. Докато ме оглеждаше отгоре до долу, се чувствах като дъщеря, връщаща се от летен лагер при майка си, която се бе притеснявала безпричинно за отсъствието ѝ. Само дете вместо летен лагер ставаше дума за цялото ми юношество, месеци, прекарани като бездомна на улицата, и раждане и не можех да кажа, че притесненията на Елизабет са били съвсем напразни. Но сега годините, които бяха минали, откакто бях напуснала дома ѝ ми се струваха незначителни и много далечни.

Тя бутна и мрежестата врата, но не пое букета, а направо ме прегърна със свободната си ръка. Долепената до тялото ѝ Хейзъл не изпротестира и ние стояхме там, в неудобна прегръдка, докато бебето не започна да се смъква надолу. Елизабет я намести обратно и аз се отдръпнах назад, за да погледна и двете. Лицето на Хейзъл бе скрито; Елизабет търкаше сълзите от ъгълчетата на очите си.

— Виктория — каза тя. Стисна пръстите ми с ръката си и сега двете заедно държахме букета. Най-накрая тя го взе от мен. — Липсваше ми. Влез. Яла ли си? Има леща, а следобед направих ванилов сладолед.

— Току-що ядох — казах аз. — Но бих хапнала малко сладолед.

Хейзъл повдигна глава от рамото на Елизабет и плесна радостно с ръчички.

— Не, малката ми, ти вече изяде своя — каза Елизабет и я целуна по главичката, докато влизаше обратно в кухнята.

Остави я на пода, а бебето се вкопчи в краката ѝ. Протягайки се от хладилника до плота, без да прави и стъпка Елизабет успя да извади металната кутия със сладолед, купа и лъжица.

— Заповядай — каза тя, когато напълни купата. Хейзъл се протегна и Елизабет се наведе и я вдигна с една ръка. — Ела да седнем на масата с майка ти.

Сърцето ми трепна от толкова небрежното споменаване на майчинството ми, но Хейзъл, разбира се, дори не мигна.

Измих ръцете си на мивката и седнах на стола. Елизабет обърна високия стол да гледа към мен, но когато се опита да постави бебето вътре, Хейзъл се размърда и се вкопчи във врата ѝ с писъци.

— Не, благодаря, лельо Елизабет, само това бе нужно да кажеш — спокойно ѝ обясни Елизабет и гласът ѝ като с магическа пръчка

успокои дъщеря ми. После дръпна стола, постави го на обичайното му място и седна на своя стол, притискайки Хейзъл до гърдите си. — Ще свикне с теб, нужна ѝ е минутка да се отпусне.

— Грант ми каза.

— Видяла си Грант?

Аз кимнах.

— Току-що. Първо дойдох тук, но когато те видях с Хейзъл в градината, бях толкова изненадана, че избягах.

— Радвам се, че се върна.

— Аз също.

Елизабет побутна купата със сладолед през масата към мен и очите ни се срещнаха. Бях се върнала. Може би все пак не беше прекалено късно.

Загребах една лъжица от студения гъст сладолед. Когато вдигнах глава, Хейзъл се бе извърнала с лице към мен. Взираше се срамежливо, тънките ѝ устнички бяха леко отворени.

Напълних лъжицата, вдигнах я бавно към устата си, но точно преди да я погълна, я обърнах към изплезения ѝ език. Тя преглътна, усмихна се и скри лицето си в гърдите на Елизабет. После погледна отново и отвори уста. Загребах втора лъжица и я пяхнах между устничките ѝ.

Погледът на Елизабет се местеше от лицето на бебето към моето.

— Как си, какво прави през това време? — попита ме тя.

— Добре съм — отвърнах аз, избягвайки очите ѝ.

Тя тръсна глава.

— Не ме разбра. Искam да знам всичко — от мига, в който за последно те видях в съдебната зала. Искam да ми разкажеш абсолютно всичко станало, след като избяга от съда навън.

— Не стигнах далече. Мередит ме хвана и ме вкара в групов дом, както бе обещала, че ще направи.

— Ужасно ли беше? — попита Елизабет. В очите ѝ прочетох страх и знаех, че тя очаква да потвърдя най-големите ѝ кошмари за това, което бях изживяла през последните десет години.

— За другите момичета в дома — казах с горчивина, спомняйки си тийнейджърката, в която се бях превърнала, и всички злини, които бях причинила. — За мен бе ужасно само защото не бях тук, с теб.

Очите на Елизабет се изпълниха със сълзи. В скута ѝ Хейзъл потропваше нетърпеливо с юмручета по масата. Подадох ѝ още една хапка и тя се протегна към мен, сякаш искаше да я вдигна. Погледнах към Елизабет.

Тя кимна окуражително.

— Давай.

С треперещи ръце хванах Хейзъл под мишниците, повдигнах я и я преместих в скута си. Беше по-тежка, отколкото очаквах. Тя намести обутото си в памперс дупенце на корема ми и пъкна главичката си под брадичката ми. Зарових лице в косата ѝ. Миришеше като Елизабет: на олио, канела и лимонов сапун. Вдишах дълбоко аромата ѝ и я прегърнах през кръста.

Хейзъл се надвеси над купата и бръкна с пръсти в топящия се сладолед. С Елизабет я гледахме как яде; капките сладолед падаха върху ленената ѝ рокля. Съсредоточена в сериозната си задача, веждичките ѝ бяха събрани също като на баща ѝ.

— Къде живееш? — попита Елизабет.

— Имам апартамент. Имам и бизнес. Аранжирам цветя за сватби, годишнини, такива неща.

— Грант ми каза, че си удивителна. Каза, че жените се редят на опашка и чакат с месеци, за да си купят цветя от теб.

Свих рамене.

— Всичко, което знам, съм научила от теб.

Огледах се и си спомних онзи следобед, в който Елизабет бе поставила лилията на дъската за рязане на същата тази кухненска маса. Всичко беше такова, каквото го помнех — масата и столовете, чистият плот и голямата порцеланова мивка. Единственото допълнение бе рисунка на малък пурпурен зюмбюл, поставена в синя стъклена рамка на лавицата, точно до редичката от сини шишенца.

— От Катрин? — попитах аз, кимайки към нея.

Елизабет поклати глава.

— От Грант. Катрин е умряла, преди да нарисува зюмбюл, който, според нея, да е достатъчно добър за мен. Но Грант харесваше най-много този и искаше да го имам.

— Красив е.

Тя пак кимна.

— И аз го харесвам.

Стана, взе рисунката и я постави на масата между нас.

Изучавах начина, по който отделните цветчета се струпваха около единствената дръжка и острите им връхчета се напасваха едно към друго като частички от пъзел. Нещо в конфигурацията на венчелистчетата ме караше да вярвам, че прошката би трябвало да идва естествено, съвсем лесно, право от сърцето, но в това семейство не ставаше така. Замислих се за годините, пропилиени заради поредицата недоразумения, от жълтата роза до пожара, през всичките непохватни опити да си простим и да получим прошка.

— Сега всичко е различно — каза Елизабет, сякаш в отговор на моите мисли. — След толкова много години с Грант отново сме семейство. Надявам се, че се върна, за да бъдеш част от него. Прекалено дълго време ни липсваше, нали, Хейзъл?

Вниманието на Хейзъл бе насочено към вече празната купа. Обърна я наопаки, после отново я изправи и започна да изучава кръглия сметанов отпечатък, останал по масата. Размаза го с пръстчетата си на по-малки кръгчета — дива, захарна абстракция на нейната представа за света.

Ръката на Елизабет се пресегна през масата към моята.

Имах чувството, че така ми предлага път, който щеше да ме доведе обратно в семейството, семейството, в което бях обичана, като дъщеря, като любима, като майка. Протегнах се към ръката ѝ. Хейзъл постави лепкавата си и топла длан върху сплетените ни ръце.

Но дори след искрената прошка в думите на Елизабет имах още един въпрос.

— Какво стана с лозето? — попитах аз. Страхът, който изпитвах, бе същият като страха в гласа на Елизабет, когато ме попита за живота ми в домовете. И двете си бяхме представяли най-лошото.

— Засадохме го наново. Загубите бяха значителни, но не можеха да се сравнят с болката, която изпитвах от твоята загуба. Години наред новите лози бяха прекалено слаби, плевелите — прекалено силни. Излизах от къщата само есента, за да пробвам сладостта на гроздето, и то единствено защото Карлос на практика разбиваше вратата ми всяка вечер.

Караваната вече я нямаше. Карлос също не бе тук.

— Върна се в Мексико преди година, след като Перла отиде в колеж — обясни Елизабет. — Родителите му са прекалено възрастни и

болни. А аз най-накрая се научих как да преодолявам болката си и да се оправям сама с лозето. Вече нямах нужда от него.

Значи и аз щях да свикна със загубата на дъщеря ми, помислих си, ако бях изчакала достатъчно дълго. Но десет години са прекалено много време. Притиснах носа си до къдравата коса на Хейзъл и вдишах сладостния ѝ аромат.

— Гроздето сигурно е вече узряло — казах аз.

— Вероятно. Не съм проверявала от три дни. Сега е по-трудно — Елизабет кимна към Хейзъл, — но си струва.

— Искаш ли да ти помогна? — попитах, махайки с ръка към лозето.

Тя се усмихна:

— Да. Да вървим — каза Елизабет, взе кърпа от сушилнята и избърса ръцете и лицето на Хейзъл, докато тя скимтеше и се гърчеше.

Отвън се качихме на червения трактор. Първо Елизабет после аз ѝ подадох Хейзъл и я последвах. Дъщеря ми се настани в скута ѝ, ръцете ѝ се протягаха да докоснат въртящия с волан, но когато двигателят изръмжа, тя се обърна и зарови личицето си в гърдите на Елизабет, като се опитваше да пхне главата си под мишницата ѝ, за да заглуши звука. Поехме по пътя покрай мястото, където някога беше караваната, изкачихме се по хълма, на който бях намерила първото узряло грозде в годината, в която подпалих пожара. Елизабет угаси двигателя.

Лозето беше тихо. Хейзъл се отдръпна от Елизабет и се огледа наоколо, над лозите, към къщата. Сънливите ѝ очички проследиха очертанията на покрива и се плъзнаха по горните прозорци. Когато се обърна към мен, се сепна, сякаш бе забравила, че съм тук, а после се усмихна с бавна, срамежлива, лъчезарна усмивка. Протегна се към мен и изскимтя от радост; острият звук разчупи на две обвитото ми в твърда черупка сърце с такава лекота, сякаш тя бе тънка като най-крехкото стъкло.

Взех я в прегръдките си. Слязохме от трактора и тръгнахме сред лозите. Хейзъл притисна лицето си в цепка грозде и аз направих същото. Откъснах едно зърно грозде, пробих го със зъби, после го пхнах в устата ѝ. Тя вече бе научена. Двете заедно сдъвкахме и изплюхме кожичката, прехвърляйки меката сърцевина в устата си.

Усмихнах се. 75/7. Гроздето беше узряло.

27.

Сложих синята кутия на рафта, в празното пространство до оранжевата на Грант. Кутиите с платнена подвързия се наместиха идеално между учебниците по ботаника и антологията с поезия — това си беше тяхното място още когато живеехме във водната кула предишната година.

Беше Денят на благодарността. Цяла сутрин помагах на Грант, кълцах зеленчуци, белех картофи и подреждах рози на масата. Всеки момент Елизабет щеше да пристигне. Заедно с Хейзъл. Грант искаше всичко да е идеално. Когато го оставих в кухнята, правеше соса и проверяваше фурната толкова често, че целият горещ въздух щеше да излезе от нея. Пуйката щеше да стане чак късно вечерта, но това беше без значение за мен. Нямаше да ходя никъде.

Бях излизала от къщата сред лозето само два пъти, откакто с дъщеря ми пробвахме сладостта на гроздето — веднъж за да помогна на Марлена за сватба с петстотин гости, най-голямата ни досега, и втори път, точно преди един ден, за да си прибера нещата от апартамента. След като го изпразних отидох в Дома за временно настаняване и предложих жилище без наем срещу работа. Две момичета проявиха желание наех ги веднага и ги откарах обратно в апартамента. Марлена беше там и ни чакаше нервна; наблюдавах я как развежда момичетата наоколо. Те слушаха внимателно, докато им обясняваше задълженията им, които никак не бяха малки. След това се наках да си тръгна, спокойна, че в близко бъдеще нямаше да имат нужда от мен, но Марлена ме дръпна настрани, а в очите ѝ се четеше отчаяние.

— Но те не познават цветята — прошепна ми тя.

— В началото и ти беше като тях — казах аз, но тя не ми изглеждаше напълно успокоена. Обещах ѝ, че ще се върна скоро. Просто имах нужда от още малко време.

Докато влачех тежкия брезентов чувал на Грант до третия етаж, си мислех за обещанието, което бях дала на Марлена. Обичах работата

си, обичах Посланието, което тя разнасяше по света, обичах погледа на булките, когато им подавах свитъка с техните сватбени списъци, обичах благодарствените картички, които идваха всеки ден по пощата. Бяхме създали нещо, Марлена и аз. Бетани и Рей вече бяха резервирали Послание за своята първа, пета и десета годишнина. Бетани ми вярваше заради хармонията, която бе открила във връзката си; аз вярвах, че на нея дължа все по-успешния си бизнес.

Нямаше да я подведа и нямаше да позволя и Марлена да го направи. Някой ден щях да успея да имам и работа, и семейство. Щях да пътувам до Сан Франциско сутрин и да се връщам навреме за вечеря като всяка друга работеща майка. Щях да вземам Хейзъл от Елизабет и да я слагам на столчето ѝ в колата да карам до цветната ферма и да сядам с нея на дългата маса в трапезарията. Грант щеше да е приготвил вечеря, щяхме да режем храната на Хейзъл на малки късчета и да си разказваме как е минал денят ни, все още изумени от това как процъфтяваше бизнесът ни, дъщеря ни, любовта ни. В почивните дни щяхме да водим Хейзъл на брега, Грант щеше да я качва на раменете си, докато станеше достатъчно голяма, за да тича сама сред вълните, а отпечатыците на крачетата ѝ по пясъка щяха да порастват с всеки месец.

Някой ден щях да имам всичко.

Но все още не бях готова.

Точно сега знаех, че ще ми е нужна цялата ми сила и внимание, за да обединя отново семейството си. Макар да се тревожеше, Марлена го разбираше. Задачата пред мен беше тежка. Трябваше да се науча да приемам любовта на Грант и на Елизабет и да спечеля наново любовта на дъщеря си. Никога при никакви обстоятелства, не биваше да изоставям повече никого от тях.

Мисълта за това ме изпълваше с радост и ужас едновременно. Бях живяла и преди с Грант и се бях провалила. Бях живяла с Елизабет; бях живяла с Хейзъл. Всеки път се бях проваляла.

Този път, казах си сама, докато се оглеждах из старата спалня на Грант, щеше да бъде различно. Този път щях да правя малки стъпки и да се грижа за странното ни семейство по начин, който можех да понеса. От кърменето на Хейзъл бях научила как рискувам да се срина напълно, когато се отдам необмислено на нещо непознато за мен, колко опасно е шеметното хвърляне с главата надолу. Затова бях решила

засега да живея сама във водната кула. Хейзъл щеше да остане при Елизабет, но посещенията ѝ щяха да стават по-чести и за по-дълги периоди от време. Когато страхът ми най-накрая се превърнеше в доверие — в семейството ми, но най-вече в мен самата, щях да се преместя в голямата къща при Грант и щяхме да вземем Хейзъл при нас. Елизабет беше на по-малко от миля и винаги щеше да ни подкрепя. А водната кула, обеща ми Грант, винаги щеше да бъде моя, за да се уединявам там, когато пожелаех отново своята самота. Това беше всичко, от което се нуждаех, за да остана.

Отворих брезентовата торба и започнах да вадя от нея вещите си, да трупам на купчинки дънките, тениските и обувките си в ъглите на леглото; после закачих блузите и коланите на редицата ръждиви пирони по стената, които служеха за закачалки. Отвън се чу проскърцването на външната порта. Отидох до прозореца и се загледах как Елизабет бута детската количка, вкарва я на алеята, после се връща, за да затвори портата. Кожените обувчици на Хейзъл се показваха под платнения навес, който бе спуснат ниско, за да защити личицето ѝ от слънцето.

Намерих единствената си рокля и я тръснах, за да се изглади поне малко. Съблякох се набързо и я намъкнах през главата си. Роклята беше черна, памучна с тънък колан от същата материя. Обух червените си ниски обувки, тип балерина, и си сложих колието с камъчета, което Елизабет ми беше подарила и което Хейзъл обичаше да дърпа.

Прокарах пръсти през късата си коса и отидох отново до прозореца. Елизабет бе стигнала до първото стъпало на верандата и в момента тъкмо пускаше страничната спирачка на количката; после дръпна навеса. Хейзъл присви очи от силната слънчева светлина, която я заслепи. Погледът ѝ се насочи към водната кула и аз ѝ помахах от прозореца на третия етаж. Тя се усмихна и се наведе напред, сякаш искаше да я взема от количката.

Елизабет видя протегнатите ѝ ръце и я гушна. С бебето подпряно на хълбока ѝ, тя приклекна и взе нещо от багажника и после го вдигна високо, за да го видя и аз.

Раничка във формата на калинка. Знаех, че вътре беше пижамата на Хейзъл, заедно с резервен комплект дрехи и памперси. Лицето на Елизабет грееше лъчезарно и решително; моето със сигурност бе същото. Когато гледах дъщеря си се изпълвах с любов, каквато някога

мислех, че не съм способна да изпитвам. Сетих се какво ми бе казал Грант, когато се появих отново в розовата градина. Щом мъхът нямаше корени и майчината любов можеше да се роди спонтанно, сякаш от нищото, може би грешах, като смятах, че не мога да отгледам дъщеря си. Може би едно нежелано, непогалено и необичано дете ще успее да преодолее омразата и да разцъфне в нещо красиво, за да дари любов също толкова щедро колкото другите, израснали под слънчевите лъчи на майчината ласка деца.

Това ще бъде първата нощ на дъщеря ми тук, заедно с нас. С Грант ще ѝ четем приказки и ще я люлеем в люлката ѝ. После всички ще се опитаме да заспим. Може би тя ще е уплашена и може би аз също ще се паникьосам, но следващата седмица ще опитаме отново и следващата пак. С времето ще свикнем една с друга и аз ще се науча да я обичам така, както всяка майка обича дъщеря си, несъвършено и без корени.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.